Vladimir

Julia May Jonas

2. Baskı

"Nefes kesen bir ilk roman: gösterişli, sert ve über kışkırtıcı."
Lily King

Çeviri: Elif Ersavcı

domingo

Vladimir

Julia May Jonas

domingo

VLADIMIR
JULIA MAY JONAS

Özgün ismi: Vladimir
© 2022 Julia May Jonas

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Creative Artists Agency aracılığıyla alınmıştır.

© 2023 Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Domingo, Bkz Yayıncılık markasıdır.
Sertifika No: 46105

Çeviri: Elif Ersavcı
Editör: Algan Sezgintüredi
Son okuma: Tuba Nur Bakaçhan
Kapak uyarlama: Betül Zeynep Duman
Sayfa uygulama: Bahadır Erşık

ISBN: 978 605 198 303 5

I. Baskı: Kasım 2023
II. Baskı: Ocak 2024
Optimum Basım
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51
34295 Küçükçekmece İstanbul
Tel: (212) 463 71 25 • Sertifika No: 41707

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tümünün veya içeriğinin herhangi bir bölümünün yayıncının yazılı izni olmadan, fotokopi yöntemi dahil, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.

Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Harbiye Mah. Cumhuriyet Cad. Pak Apt. No: 30
Kat: 1 Daire: 3 Şişli İstanbul – Tel: (212) 245 08 39
e-posta: domingo@domingo.com.tr
www.domingo.com.tr

Vladimir

Julia May Jonas

Çeviri: Elif Ersavcı

domingo

Adam'a

Şudur tek dileğim:
Bırakın, bildiğim gibi delireyim.

– SOPHOKLES, *ELEKTRA*

Çocukken yaşlı erkekleri severdim, onların da beni sevdiğini anlardım üstelik. Onları memnun etmeye o kadar hevesli oluşum, hakkımda iyi şeyler düşünmelerini onca isteyişim hoşlarına giderdi. Bana göz kırpar, büyüyüp de küçüldüğümü düşünürlerdi. Onlarla kilisede, aile meclislerinde veya arkadaşlarımın ebeveynlerinin arkadaşları olmaları sebebiyle karşılaşırdım. Dans öğretmenlerimin kocaları veya fen ya da tarih öğretmenlerimdi.

Beğenileri içimi hazla doldururdu. Çocukluk anılarımda üstümde mavi kuşaklı beyaz bir elbise var. *Beyaz elbiseli kızlar.* Bu şarkıyı da yaşlı bir erkek yazmış. Öyle giyiniyor değildim ama kendimi, özellikle de yaşlı erkeklerle vakit geçirdiğim zamanları böyle hatırlıyorum. Kendimi normal bir küçük kız gibi hissettiğim, içimdeki iyiliğin dışıma yansıdığını düşündüğüm de hatırımda. İyilik ve zekâm gözlerimde parlıyor, erkekler, hem de en yaşlı ve huysuzları bile bu ışığı fark ediyordu.

Yaşlı erkeklerin keyif almaya meylettiği pek çok şey hâlâ hoşuma gider. Caz, folk, *blues*, gitar virtüözlüğü. Uzun ve iyi araştırılmış tarihçeler. Varoluşçular ve kaslı yazarlar. Sapkınlık, tuhaf ve şiddet eğilimli suçlular. Duygusal *rock'n'roll*. Bayağılık. Şehir hayatıyla ya da kırsalla ilgili amiyane hikâyeleri ve siyasi tarihle ilgili anekdotları da pek severim. Akıllıca şakaları, şakaların mekaniği üzerine konuşmayı, farklı ifade biçimlerini, iskambili ve savaş hikâyelerini de.

Ama yaşlı erkeklerin en sevdiğim yanı ve aynı zamanda belki *kendimi* de ekseriya ellilerinin sonlarında, yaşlıca, beyaz

bir kadından ziyade (ki beni ne kadar utandırsa da uluorta sunmakla yükümlü olduğum kimlik bu) yaşlı bir erkekmişim gibi hissetmemin sebebi, yaşlı erkeklerin tepeden tırnağa arzudan ibaret olması. Üstlerinden istek akıyor. Yemeğe, teknelere, tatillere, eğlenceye karşı doymaz bir iştahları var. Uyarılmak istiyorlar. Uyumak istiyorlar. Arzuları yol gösteriyor onlara; dünyaları arzularından mürekkep. Aklımdaki yaşlı erkekler (bununla belki gençliğimde karşılaştığım, o zamandan beri zihnimde kendini yücelten belli bir yaşlı erkek türünü kastediyor olabilirim) tamamen ve mutlak suretle isteme ve elde etme hissiyatının yön vermediği bir dünya bilmiyor ya da öyle bir dünya hayal etmeyi beceremiyorlar. Bir de bir yatak arkadaşının hayranlığını arzuluyorlar tabii; sadece hayallerinde bile olsa, televizyon ekranlarının mavi ışığından yansısa bile.

Yukarıdaki sözcükleri Vladimir'e ve ahşap sandalyeye dayanmış kumral, biçimli başına bakarken yazdım. Çarpıcı alnı – çıkık da diyebilirsiniz– ışığı yakalıyor, kafatasındaki erkeksi tümseklerin üstünde davul gibi gerilen derisini aydınlatıyor. Kırkında, yüzü yumuşamadan önce sıkılaşan adamlardan. Griye çalan sarı saçı karmakarışık samanlar gibi duruyor, şimdilik epey gürse de gelecek yıllarda kafa derisini göstereceğinin, önünde sonunda da tamamen yok olacağının tehdidini hissettiriyor. Sandalyede uyuyor, sol kolundaki (zincirlemediğim kolu bu) kıllar ikindi güneşinde parlıyor. Bu kılların güneşte alev alev ışıyan görüntüsü karşısında içimde bir hıçkırık yükseliyor. Parmaklarımı esnek yumuşaklığında gezdiriyorum; dokunuşum minik, nazik bir böceğinki kadar hafif.

Sandalye geniş, ortaçağ tarzı, koyu kahve çamdan yapılmış; kullanıldıkça cilası yumuşamış. Eskiciden geldi; ondan önce 9. Otoban'da, şimdi kepenk kapatmış bir birahanedeymiş. Ahşaba

isimler ve baş harfler kazınmış, yapış yapış olup kararmış zamanla; bazı çift adlarının etrafına kalpler çizilmiş, bazılarına tarih atılmış. İlham bulmak istediğimde baş harflere yoğunlaşıyorum. J. S. + R. B. 1987. Bu harflere isimler uyduruyorum: Jehan Soon ve Robert Black, diyelim, AIDS krizinin dehşetinden kaçıp New York City'den eyaletin kuzeyine taşınmış eşcinsel bir çift. İkisi de mimar. Jehan Koreli göçmen bir ailenin oğlu; Queens'te, Flushing'de doğup büyümüş. Robert Black ise *Mayflower* ailelerinden birinin oğlu, asilzadelerin *kara* koyunu; soyadının *Black* olmasında inceden bir oyun var. Viktorya dönemine ait, derme çatma ama büyük bir ev alıp takıntılı bir tarzda döşemiş, Eames koltuk ve pufundan altmışlardan kalma *kitsch* heykelciklere, bulması ancak internetten, herkesin her şeyin ederini bildiği bu zamandan önceki çağda mümkün olan antikalar, tuhaf tuhaf eşyalar almışlar. Bir gece yeni taşındıkları bu kasabada bir çılgınlık yapıp kendilerini dışarı atıyor ve bir birahaneye denk geliyorlar. Ilık bir bahar gecesi; dışarıda oturuyorlar, romantik bir hava esiyor, yüklendikleri çiçeklerin taçyapraklarını üstlerine yağdıran ağaçların altındalar. Jehan çakırkeyif olup sevgisini uluorta göstermeye başlıyor, Robert ise kuzeydeki bu taşra kasabasından ve doğrudan Cehennem Melekleri üyesi olmasalar da çeteden ilham alan adamlardan olma gebeş güruhlardan korktuğu için onu itiyor. Çok fena kavga edip eve kızgın dönüyorlar. Jehan aşağılanmış, Robert ise çaresiz hissediyor kendini. Çok daha sonra, araları düzelince, Robert kendi başına birahaneye gidip sandalyeye ikisinin baş harflerini kazıyor ve bu kuzey kasabasındaki hayatlarının ilk yıldönümlerinde Jehan'ı götürüp o sandalyede oturtuyor, kazıdığı harfleri gösteriyor.

Sonra ikisi de bir anda alev alıp kül oluyor.

Mesela işte.

Vladimir hafif hafif horluyor. Yumuşak, insanı yatıştıran, mırıl mırıl bir horlama. Tatlı, tekdüze bir ses. Onunla

yaşasaydım, küçük karısı ben olsaydım kendimi ona sarardım, horlaması ninni olurdu bana; dalgaları yavaşça kıyıya vuran bir okyanusun sesi gibi.

Kulübeye çekidüzen verebilirim; içkilerimize sıktığım misketlimonları tezgâhın üstünde ezilmiş yatıyor, vestiyerdeki ayakkabılarımızın biri bir yana biri başka yana bakıyor. Biraz daha yazabilir, kitabımın üstünde çalışabilirim ama burada oturmak ve Vladimir'in üzerinde kayan ışığa bakmak istiyorum. Bu anın eşikselliğe* mükemmel bir örnek olduğunun farkındayım. Vladimir'in uyanışından önceki gerçeklikte yaşıyorum. Edebî terimlere ergenlik sonrasına özgü bir tutku duyan öğrencilerim de burada olsaydı keşke. Eminim hissederlerdi bunu. Şimdinin mekândışılığı ve zamandışılığı. Anlar arasında bu ânın nabız gibi atan varlığı.

* Bireyin veya toplumun geçmiş kimliğinden bir diğer kimliğe geçişi esnasındaki aradalık durumu. (*e.n.*)

I.

Vladimir'i uzmanlık dersinde, sonra aday listesindeki öğretim görevlilerinin katıldığı öğle yemeğinde ve dönem başlamadan önceki sohbetlerde görmüş, konuşmasını duymuş ama onunla teke tek laflama fırsatını güz dönemi başlayana dek yakalayamamıştım. İlk karşılaştığımız sıralarda, tam zamanlı bir hoca sıfatıyla işe alınmasını izleyen ilkbaharda, meslektaşlarımla muhabbet etmek zorunda kalmamak için fakültenin düzenlediği her türlü etkinliğe geç gidiyor ve hepsinden erken çıkıyordum. Florence'ın üç sandalye uzağında oturmaya bile zar zor katlanıyordum, vajinamdan uzuvlarıma kızgın şimşekler çakıyordu. Öfkemin çıkış noktasını hep vajinamda hissetmişimdir, bundan edebiyatta daha çok bahsedilmemesi oldum olası şaşırtır beni.

Sonbaharın ilk demlerinde bir akşam, dönemin ilk haftası, beni evimde ziyaret etti; ilk gerçek sohbetimizi böylece etmiş olduk. Müstakil evimizin oturma odasına esen serin meltemin tadını çıkarırken soda içiyor –yalnızsam akşam saat dokuza kadar alkol tüketmemek gibi bir kuralım var (kiloma dikkat etmek için uyguladığım faydalı bir taktik)– bir yandan da Amerika'daki cadıların tarihini okuyordum ki zili çaldı. Kocama suçlamalar yöneltildiğinden beri kurmaca okuyamazmış gibi hissediyordum kendimi. Normalde her yaz derslerimde okutmak üzere en az bir iki yeni hikâye ya da roman alıntısı bulmak için okuma projelerine girişirdim bir heves. Çağdaş seslere daima aşina olmak hem öğrencilerim için hem de

benim açımdan önemliydi. Ama bu yaz gözlerim kelimelere odaklanamıyordu adeta. İcat edilmiş dünyalar, kurmacanın bütün uydurmalığı ve çalıntılığı, tüm karakterler... Sundukları her şey nihayetinde çok kıt ve acınası geliyordu. Tarihlere, gerçeklere, sayılara, istatistiklere ihtiyacım vardı. Silahlara yani. İşte burası yaşadığımız dünya ve bu dünyada bunlar oldu. Literatür tarama derslerimin ilk saatinde *Poetika*'dan bir parçayı yüksek sesle okumak gibi bir alışkanlığım vardı. Aristoteles burada tarihle şiir arasındaki farkı ve ustalıkla işlenmiş kuramsal şiirin insanlığın neden daha üstün bir temsili olduğunu tartışır. Bu sene bu kısmı pas geçtim. Aslında bu sene, genellikle öğrencilerimi hem sindirmek hem de cezbetmek için önceden enikonu hazırlandığım referans ve alıntılarla bezediğim giriş faslını olduğu gibi pas geçtim. Bu sene kendilerinden ve deneyimlerinden bahsetmelerini istedim. Bu kararımın arkasında onları tanıma arzumun yattığını söylemek isterdim ama öyle değil. Ders için aldığım notlara şöyle yazmışım: "Onları konuştur! (Kendi düşündüklerinden başka bir şeyle ilgilenmiyorlar zaten.)"

Garaja bir arabanın girdiğini duydum, sonra biri evin etrafında dolaşıp hangi kapıya yanaşacağını anlamaya çalışırken kulak kesildim. Bizim kasabada evlere arka verandadan girmek gibi bir âdet var, evin içi yıkılıp baştan yapılmadıysa mutfağa açılıyor burası, yatılı kalan yardımcıların daha yaygın olduğu, ev içi emeğin insanın zevklerini, seçimlerini ve becerilerini gösteren bir performans olmadığı zamanların yadigârı.

Ama Vladimir buralarda yeni olduğu için evin ön girişindeki zili çaldı; o kapı sadece yukarı kata çıkmak için geçtiğimiz soğuk, küçük bir koridora açılıyordu. Kapıyı açtığımda verandada, spot ışıklarının altında öylece dikiliyordu, saçını düzeltirken yakalanmış gibi boştaki elini cebine soktu hemen. Mahcup görünüyordu. Otuzlarımı hatırladım, genç bir anne olduğum, genç babalarla karşılaştığım, onlarla oğullarının ya da kızlarının hangi ilkokula gittiklerini veya karateyi deneyip

denemeyeceklerini konuştuğumuz zamanları... Farkında olmadan saçlarına, kılıklarına çekidüzen verdiklerini görmek beni nasıl da heyecanlandırırdı: O yıllardaki cazibemin telaşla boyun büküşüydü bu.

Diğer elinde bir şişe kırmızı şarap vardı, koltuk altına da bir kitap sıkıştırmıştı. Ben kapıyı açınca sarsak hareketlerle ikisinin yerini değiştirdi: Şarabı diğer kolunun altına geçirdi, şişeyi mola zamanı keman tutar gibi tuttu. Kollarını kıvırdığı kareli gömleğinin üzerine örgü bir kravat ve oymalı bir kravat iğnesi takmış, güzel kesimli bir pantolon, altına da kalın beyaz tabanlı, kaliteli deri botlar giymişti. Şehirden geldiği belliydi; burada çok zaman geçirmiş hiçbir heteroseksüel erkek böyle görünmezdi. Benim kocam bile ki İrlanda örgüsü pahalı kazaklara düşkün, kibirli bir adamdır, kentteki tarzın özgüllüğünü ve hafif ironisini unutmuştu kaç zamandır. Ne giyerse inandığı için giyerdi; iyi giyimli kentlilerin doğasında bulunan kostüm ve sunum hissini kaybetmişti. Her an teşhirde olduğunu düşündüren denetleyici his yoktu artık.

Vladimir kapağı sınıf tahtası yeşili, başlığı Sans Serif karakterli ince kitabı uzattı. "Buralardan geçtiğimi söyleyecektim ama aslında geçmiyordum. Kampüsten geldim buraya, bunu vermek istemiştim. John'la daha önce konuşmuştuk da ona, tabii *sana* da bunu veririm diye düşündüm."

"Bir de bunu," dedi şarabı havaya kaldırıp. "Sadece kitabımı getirmeyi ziyarete gelmek için yeterli sebep sayamadım."

Şarabı görmezden gelip bugünlerde öğrencilerle ve etrafımdaki gençlerle konuşurken gitgide daha çok takındığım anaç merakıma büründüm. Hani şu Dev Anası Enerjisi dedikleri şey. "*ihmal edilebilir genellikler*, Vladimir Vladinski," diye okudum. "Senin kitabın. Çok heyecanlandım, içeri gel lütfen."

Kravatını kaptırdığı hantal kapıyla kısa bir müzakereden sonra peşimden oturma odasına geldi. Onu koridordan geçirirken boynuma sarmak için paşmina şalımı kaptım. Boynumu gizlemeyi tercih ediyorum.

"John dışarıda, ama seni benimle bir içki içmeye davet edebilir miyim? Hazır buradan geçmiyormuşsun ya."

Kol saatine göz attıktan sonra teklifimi kabul etti. Zamanının sınırlı olduğunu anlamam için bir jest.

"Mutfağa gelsene. Sana şarap, bira ya da Martini ikram edeyim."

Kendimi bildim bileli eli boş durmayan bir ev sahibiyimdir, bazıları sevmese de ben meşgul ev sahiplerini severim. Evime biri geldiğinde zamanın büyük kısmında hiç durmam, etrafı toplar, kahve yapar, bir yerleri temizlerim. Annem kitap okumuyorsa, daktilo başında değilse, faturaları ödemiyor ya da uyumuyorsa asla oturmazdı, bana geçmiş bu özelliği. Birinin evine gittiğimde de kendi işlerine bakarlarsa, dikkatleri sadece benim üstümde toplanmamışsa, ben orada aylaklık ederken onlar bavul hazırlar ya da yerleri paspaslarsa bariz şekilde daha rahat hissediyorum kendimi. Bu şekilde oyalanmayı hep sevmişimdir, dikkatini çok fazla bana yönelten ev sahipleri gerer beni.

Şehirden taşınmadan önce, doktor adayı bir öğretim görevlisiyken, çok yavaş hareket eden ve yoğun bir şekilde uzun süre göz teması kuran bir gençle küçük bir kaçamağım olmuştu. Edebiyatta Kadınlar dersini benden alıyordu ve Woolf, Eliot ya da Aphra Behn hakkındaki bir düşüncesini dile getirirken üstüme dikilen bakışları o kadar içime işliyor, o kadar had bilmiyordu ki nasıl karşılık vereceğimi bilemiyordum. Başta komik buluyordum, hali yapmacık geliyordu. Ama delikanlı ofisimde giderek daha çok vakit geçirdikçe göz temasının bağımlısı oldum, gözleriyle gösterdiği dikkatin sıcak banyosundan çıktığımı, sonra da tekrar oraya girdiğimi doyasıya hissetmek için onunla konuşurken olabildiğince yavaş göz kırpıyordum. Sonunda flörtleşmemizi tamamına erdirdiğimizde, o iletişimi sevişirken sürdüremediğini görünce yıkıldım (oysa şaşırmamam gerekirdi). Yirmi bir yaşındaki diğer bütün oğlanlar gibi gözlerini belertip içine dönüyordu. (Dehşete düşmeyin diye

söylüyorum: Ben de henüz yirmi sekiz yaşındaydım.) İlişkimiz sonlanınca oğlanın göz temasını önce rahatsız edici, sonra asap bozucu bulmaya başladım; nihayetinde inek gözlü ve yavan gelir oldu. Bütün bu algı aşamalarından geçmek zorunda kaldım. Oğlan şimdi "işinin başında", galiba Cumhuriyetçi olmuş.

"Yani, Martini mi, şimdi mi, hayır demem sanırım," dedi Vladimir, fikir karşısında içi gıcıklanmış gibiydi.

"Votkayla yapıyorum, haberin olsun. Taşra Martinisi. Sert, bol zeytinli, soslu ve vermutlu."

Gayet iyi olduğunu söyledi, harikaymış, öyle severmiş Martinisini zaten. Kenarına basıp üst raflardaki kadehlere uzanabilmek için en alt dolabı açtım. Kısa boylu bir kadınım ben. Bu anatomik gerçeklik kişiliğimle çelişiyormuş gibi geliyor. Bütün yetişkin hayatım boyunca insanlar boyumu, sadece bir altmış olduğumu öğrenince hayret etti. En az bir altmış sekiz, hatta yetmiş olduğumu sanırlar hep. Ben de fotoğraflarda kocama kıyasla ne kadar ufak tefek olduğumu görünce şaşırırım. Benim kafamda ikimiz aynı boydayız.

Kadehleri dolaptan çıkardım. Vladimir çok yakınımda duruyormuş gibi geldi, öyleymiş, uzatmak için arkamı döndüğümde kadehleri adamın göğsüne yapıştıracaktım neredeyse.

"Pardon," dedik ikimiz de.

"*Jinx*,"* dedim.

İçkilerimiz hazır olunca onu oturma odasına götürdüm. Karşımdaki iki kişilik koltuğa oturup hoş, erkeksi bir edayla yayıldı, bacak bacak üzerine attı geniş geniş. Evde onu bekleyen küçük bir çocuğunun olduğunu söyledi; üç yaşındaymış (adı Philomena'ymış ama Phee diyorlarmış), karısı da (ki bölümde büyük merak uyandırmış, Anı Yazarlığı dersi verecek güzel bir kadındı; fakülte etkinliklerinde görmüş ama henüz

* İki kişi aynı anda aynı şeyi söylediğinde birinin diğerinden önce "Jinx" demesine dayanan bir tür âdet/oyun. Uğursuzluk, kötü talih gibi anlamlara gelen "Jinx" kelimesini önce söyleyemeyen kaybetmiş, hatta bir anlamda "talihsiz" sayılır. Kimi yerlerde kaybeden, kazanana basit bir şey, mesela içecek ısmarlar. (*e.n.*)

konuşmamıştım) şehirden taşraya geçişe pek alışamamış. Kocamın nerede olduğunu sordu, eski bir öğrencisiyle içmeye çıktığını söylediğimde şaşırmış göründü.

"Öğrencisiyle mi?"

Öğrencinin erkek olduğunu açıklayınca rahatladı.

Kocam John, New York'un kuzeyinde kalan 2.200'den az nüfuslu küçük üniversitemizin küçük İngiliz Edebiyatı Bölümü'nün başkanı. Bahar döneminin başında (geçen ocak) bölüme kocamın işten çıkarılmasını talep eden, üç yüz küsur kişinin imzaladığı bir dilekçe geldi. Ekte, eski öğrencilerden, günümüzde çeşitli yaşlara ermiş, kocamla bu üniversitedeki yirmi sekiz yıllık eğitim hayatı boyunca cinsel münasebete girmiş yedi kadının yazılı ifadesi vardı. Dikkatinizi çekerim ki bu münasebetlerin hiçbiri öğretmen-öğrenci ilişkilerinin alenen yasaklandığı son beş senede gerçekleşmemişti. Biz eskiden bunlara rızaya dayalı kaçamaklar diyorduk ki öylelerdi ve neler olduğuna dair belli belirsiz idrakim eşliğinde sürüyorlardı. Ama günümüzde genç kadınlar gönül işlerinde failliklerini tamamen kaybetmişe benziyor. Kocam gücünü istismar etmiş sayılıyor artık, o genç kadınların kocamı arzulama sebebinin tam da bu güç olmasının bir önemi yok. Evliliğim şu sıra ne vaziyette olursa olsun bunları sinirden köpürmeden düşünemiyorum. Öfkem suçlamalardan ziyade, bu kadınların kendilerine saygı duymayışına, böyle özgüvensiz oluşlarına. Kendilerini onlara ait olmayan bir dünyanın rüzgârında savrulan minik yapraklar gibi değil, birazcık tehlikeye bulaşmaya, birazcık tabu yıkmaya, birazcık keyfine bakmaya meraklı, güçlü ve cinselliğini yaşayan kadınlar gibi görebilselerdi keşke. Sanatta ahlakçılıkta ısrar eden popülist yaklaşıma doğru genel ve hayli itiraz edilesi bir kayma da varken, bu *post hoc* namus kumkumalığını bir kadın olarak rencide edici buluyorum. Kocamla yaşadıklarından ötürü kendilerini, faydalanıldıkları sonucuna varacak kadar suçlu hissetmeleri moralimi bozuyor. Hepsine bir Kaltak Yürüyüşü yapasım, eğer üzgünlerse sebebinin muhtemelen seks

yapmış olmaları değil, başkalarının haklarında ne düşündüklerini merak ede ede internette çok fazla zaman harcamaları olduğunu anlatasım geliyor.

Kadro alırsa (ki becerikliliğine, edebî şöhretine, gençliğine ve bariz hırsına bakılırsa kesin alır) bölüm başkanlığına çıkan basamakları bir bir tırmanacağını düşündüğüm genç, çiçeği burnunda Profesör Vladimir Vladinski oturma odamda etrafına bakındı. Poster stoklarını eritirlerken Film Forum'un bağış toplama etkinliğinden aldığımız Buñuel'in *Gündüz Güzeli*'nin gerçek boyutlu afişinde, sonra da büyük Amerikan yazarlarının evlerinden aldığımız çerçeveli baskılardan oluşan seride duraksayan gözlerini takip ettim; bu seriyi kızım Sidney sekiz yaşındayken ülkeyi bir ucundan diğerine katettiğimiz macerada derlemiş, gezimizin yol haritasını Hemingway'den Faulkner'a, O'Connor'dan Morrison, Wright, Cather ve Los Angeles'taki Didion'a kadar pek çok önemli Amerikan romancısının memleketini ziyaret edeceğimiz şekilde çıkarmıştık. Solundaki duvarda, sırtları desteklenip çivilenmiş halde, Rusya gezimizden getirdiğimiz Dostoyevski müzesi, Tolstoy müzesi ve Turgenyev müzesinin broşürleri vardı. Sehpanın altındaki rafta her yıl bir hafta kaldığımız New York City'de izlediğimiz tiyatro oyunlarının programları duruyordu bir yığın. Bir duvarın neredeyse tamamı *Don Quijote*'nin temsillerine ve büyük bir İspanya haritasına ayrılmış, haritanın üstünde tutturulmuş raptiye ve yol üstündeki kasabaların kafelerinden aldığımız bardak altlıklarıyla Quijote'nin yolculuğunun izi sürülmüştü. Odanın bir köşesinde daha uzak erimli seyahatlerimizin mabedi vardı, Noh tiyatrosunda kullanılan otantik bir *şite* maskesini, Nijerya'daki Ariaria Pazarı'ndan aldığımız küçük heykelleri, Norveç oyması kitap desteklerini, İsveç yapımı antika bir kahve demliğini, Hindistan'dan bir sitarı ve Fas işi duvar süslerini içeren bir koleksiyon.

"Eviniz muhteşem," dedi, Frido Kahlo'nun Meksika'daki evinin kitapçığını elinde evirip çevirirken.

"Bir belge gibi aslında. Geçen zamanın, görülen şeylerin dökümü." Martinimi içki masası olarak kullandığımız antik kül tablası sehpasına koydum dikkatlice. "Bazen iyi yaşanmış bir hayat gibi geliyor gözüme. Bazen de her şeyi yakıp kül etmek, minimalist olmak geliyor içimden."

Başını salladı. "Ama olabilecek en iyi yığıntı bu –müze gibi burası– zincir mağazalardan alınmış çerçöp, plastik kaplar, uzaktan kumandalar yok ki etrafta."

"Onlar biraz daha gizli saklı yerlerde. Poşetleri koyduğum poşetlerim bile var benim. Hem insan bunca kültürle kuşatılmak ister mi her zaman? Sürekli herkesin elinden çıkan en iyi şeylerin bombardımanı altında olmanın yorucu bir yanı var," dedim.

"Böyle düşündüğüne inanmıyorum. Böyle şeyler seni yorsaydı akademiden sağ çıkamazdın," dedi. Benimle aşık atması çok hoşuma gitmişti.

"Sağ çıktığımı kim söylemiş?" Kaşlarımı havaya kaldırıp *İnsanlık Komedyası*'na bilgiççe selam verir gibi göründüğümü umarak büzdüm dudaklarımı.

Kadehinden büyük bir yudum alıp birkaç damlayı üstüne, haki kumaşa döktü, üst üste attığı bacaklarının arasında trambolin gibi gerilen pantolonunun ağ kısmının hemen başına. "John'un dışarı çıkma izni olmasına şaşırdım."

Pencereden yana baktı, ardındaki geceyle kararan cam, içeriyi yansıtıyordu. Oturduğumuz açıdan birbirimizin yansımasını görebiliyor ama kendimizi göremiyorduk. Çabalamadan birbirimizin bakışını yakaladık. Gülümsedik, dudaklar kapalı, utangaç. Gözlerini kaçırdı.

Sonraki gün ve gecelerde aklımdan bir türlü çıkmayan, içimi ısıtan da pencerenin karanlık camına vuran bu imgesi oldu. Kolu kanepenin minderi boyunca uzanmış, bacak bacak üstüne atınca çoraplarının çizgileri meydana çıkmış, başı omzundan yana dönmüş, gözlerinin yere inerkenki o hali... bir bukete mahcup mahcup bakan eski moda, kadın bir tiyatro oyuncusu gibi.

Evliliğimin detaylarından açıkça bahsetmekten genellikle imtina ederdim, bu yüzden Vladimir Vladinski'yle, bu deneysel romancı ve küçük üniversitemizin çiçeği burnunda öğretim görevlisiyle neden bu kadar içten konuştuğumu merak ediyorum bazen. Ama kendi sorumu kendim cevaplıyorum hemen tabii. Penceredeki bacak bacak üstüne atmış yansımasını görür görmez onunla içli dışlı olmak istemiştim. Önümde baştan aşağı yeni bir dünya açılmıştı sanki. Dünya değilse de dibi olmayan bir kuyu, düşüşün insanı canlandıran hezeyanını dur durak bilmeden deneyimleme hissi.

Bu yüzden bir bir ortaya döktüm ne varsa. Kocamla aramızda, evliliğimiz boyunca cinsel açıdan istediğimiz kadar özgür olacağımıza dair örtük bir anlaşma olduğunu anlattım. Soru sormak yoktu, açıktan söylemek yoktu; doğaçlama yorumlar ve kafa sallamalarla yürüyordu iletişimin büyük kısmı. Oturup tartışmıyorduk bunu, Tanrım, zaten kim böyle şeyleri tartışmaya zaman harcamak isterdi ki? Utanç verici, yavan ve cidden, hiç bizim tarzımız değildi. Kocamın cinsel gücü fikren hoşuma gidiyordu, ilişkilerinin bana kazandırdığı alanın da tadını çıkarıyordum. Edebiyat profesörüydüm, Sidney'nin annesiydim, yazardım. Sürekli dikkatimi ona vermemi isteyen bir koca ne işime yarardı? Uzak durmak ve uzak durulmak istiyordum. Kadınların yaşı meselesine gelince, kendimi üniversitede okurken edindiğim deneyimlerime o kadar bağlı hissediyordum ki buna da itiraz edemezdim. Üniversitedeyken hocalarıma karşı dayanılmaz bir şehvet duyardım. Erkek ya da kadın, çekici ya da itici, dâhi ya da vasat olmaları fark etmiyordu, çılgınca arzuluyordum onları. Bana kim olduğumu anlatma güçleri olduğunu düşündüğüm için arzuluyordum. O sıralar azıcık bir utanmazlığım, hatta bir damla özgüvenim olsaydı eminim ofislerine dalıp kendimi üstlerine atardım. Atmadım. Ama içlerinden biri ıslık çalsa koşa koşa giderdim kesin.

Ayrıca kocamın karakteri zayıftı. Arzulanmak istiyordu, bundan besleniyordu; gün ışığı, suyu ve oksijeni buydu. Her

sonbahar yeni, taze, genç ve ateşli bir kadın güruhu akın ediyordu, her geçen yıl tenleri daha parlak ve güzel oluyordu. Hele ki havanın ekimden haziraya dek ısınmadığı bu kuzey kasabasında kaldıkça solup çatlayan bizim ciltlerimize kıyasla.

Yirmilerimde ve otuzlarımda benim de ilişkilerim oldu. Biri daha önce bahsettiğim öğrenciyleydi (ama aralarındaki tek öğrenci oydu; daha yirmi sekiz yaşındayken bile genç sevgilimin benden önce mahrem yakınlıklar yaşadığı genç, tay gibi kadınlarla karşılaştırıldığında bedenimin yaşlandığının fazlasıyla bilincindeydim), bir de civardan adamlar vardı: üst kattaki banyoyu yenileyen müteahhit Thomas, işletme bölümünden profesör Robert, buradan üç beş kasaba uzakta yaşayan, beni ahırdan dönüştürdüğü geniş stüdyosunda ağırlayan ressam Boris (en sinematografik olanı oydu).

Otuzlarımın sonlarına doğru kendi bölümümden biriyle birlikte olmak gibi bir hata yaptım. Kötü bitti; gözyaşlarıyla, tehditlerle, birbirimizin yüzüne telefon kapatmalarla, incinmiş duygularla. Kızım o sıralar dokuz yaşındaydı, giderek daha da çok farkına varıyordu etrafındaki dünyanın. Her şey karmaşık ve yorucu bir hal almıştı. Cinsel perhizi benimsemeye, oyundan çekilmeye karar verdim. İşime, evime, yazılarıma odaklanacaktım. İş arkadaşımla meşguliyetim, ne kadar cezbedici olsa da bana kendimi gülünç ve haysiyetsiz hissettirmişti; hatta çaresiz, zayıf, haris. Bundan böyle haysiyetin, zarafetin, bilgeliğin peşinden gidecektim. Şehvetten ve arzudan vazgeçtim. Biçim ve yapı üzerine pek çok makale kaleme aldım. İkinci romanımı yayımladım.

Vlad'a bütün bunları anlattığımda dertlenmiş göründü gözüme. Sanırım kocamın masum olduğunu söyleyip itiraz etmemi, bunların onun adını lekelemek için –hani mesela üniversiteyi yaşlı ve beyaz adamlardan kurtarmak için– sürdürülen bir kampanya olduğunu iddia etmemi bekliyordu. Martinisini bir iki dakikada bitirdi.

Zeytin çekirdeğini emerken sorular sordu bana. "Yani kocanın öğrencilerle çoklu ilişkileri olduğunu biliyordun?"

Gözlerimi devirmemek için kocaman açtım. "Çoklu ilişkiler mi? Ne saçma bir ifade biçimi. Kocam onlarla yattı, onlar da kocamla. John onların ışıl ışıl tenlerini sikti, onların donları da John'un onayını aldıkları için ıslandı. Hoşlarına gidiyordu bu; John da kendine engel olamıyordu."

Suratını buruşturdu. Namus kumkuması. "Engel olamıyormuş. Ben buna inanmıyorum. İnsanın durup dururken bunun içine düşmesinin mümkün olduğuna inanmıyorum."

"Neyin, aşkın mı?" diye sordum. "Yoksa şehvetin mi?"

"İkisinin de. Gevşemesine göz yumduğun bir parçan vardır her zaman. İstemiyorsan yapmak zorunda değilsindir."

Yüzü kızarmış, huzursuzlanmıştı. On dokuzuncu yüzyılda yaşayan New Englandlı bir vaizi hatırlatıyordu bana. Katı ilkelerinden şaşmayan aşkıncı bir Üniteryen. Vegan gibi görünüyordu. Hoşuma gitti. Kibirli öfkesini beğendim.

Ellerimi kucağımda birleştirdim. "Canını sıktım sanırım."

"Önemli değil." Ergen gibi gerilmişti. (Ama Bu Haksızlık!) "İşte bu yüzden insanlara hayranlık duymamak gerek. Önünde sonunda hayal kırıklığına uğratıyorlar hep."

"Yaptığı şeyi hoş görmeden de kocama hayranlık duyabilirsin," dedim. Ayrıca hoş görmek sana düşmez, diye geçirdim içimden.

"Keşke yapabilsem. Belki yapabilirim. Özür dilerim. İçkiden önce yeterince yemek yememişim."

Bundan sonra konuyu değiştirdik, mühim bir yazarın yeni çıkan romanından, ikimizin de New York'ta izlediği bir tiyatro oyunundan söz ettik; oyun klasik bir eserin feminist açıdan yeniden yorumlanması mıydı yoksa ataerkil tellallığı mı? Biraz peynir ekmek yemesi ve su içmesi için ısrar ettim. İkinci sınıf öğrencileriyle üçüncü sınıflar arasındaki farklara değindik (üçüncü sınıflar kalın kafalı, ikinci sınıflar keskin zekâlıydı).

Üç yaşındaki kızı için hatırlayabildiğim kadarıyla yakınlardaki çocuk dostu etkinliklerden bahsettim.

Zifiri karanlıkta ayrıldık. Kitabını okumayı iple çektiğimi belirttim bir kez daha. Veda eder ve kitap hakkında ne düşündüğümüzü, özellikle de benim ne düşündüğümü öğrenmekten "gerçekten çok" memnun olacağını söylerken baygın görünüyordu. Arabası garaj yolundan çıktıktan sonra havuzumuzun kenarındaki Muskoka sandalyesine oturdum. Başımı geriye yaslayıp yıldızlara baktım. Yirmi yıldır tek bir tane içmemiş olmama rağmen canım sigara çekti. Giderek büyüyen bir heyecan ve çılgınlığın sinir sistemime sızdığını hissettim. Kemiklerimde başlayıp dışarı yayılan diken diken bir farkındalık. Vladimir Vladinski'nin iri, haşin elleriyle yüzüme düşen saçlarımı geriye ittiğini düşündüm. Evin diğer ucunda, bahçeyi çevreleyen tel örgünün ardında, bir sokak kedisinin ya da bir tilkinin gözleri verandanın ışığını yansıttı. İblis gözleri gibi parladılar.

II.

Yazdığı romanı ertesi hafta okudum. Kitabı alıp kampüs kütüphanesine gittim ve sessiz katın cam cumbasındaki koltuklardan birine kuruldum. Kütüphaneciler, parmakları dudaklarında sus işareti yapan Brontëlerin ve Jane Austen resimlerinin çıktısını alıp rafların sonuna yapıştırmışlardı. Şşşt! Cumbada tünediğim yerden aşağı bakınca dört kat altımda kampüsün çimenlik kısmını görüyordum. Saat sabahın sekiziydi, uyku sersemi öğrencilerin eşofman üstleri ya da pijamalarıyla günün ilk derslerine sendelemelerini izledim. Birkaç erkek atlet üstünlük taslayan bir edayla koşuyordu, birkaç kadın atlet de kendini cezalandırır gibi. Birkaç genç kadın iki dirhem bir çekirdek giyinmiş, ağır makyajlar yapmıştı, kimlerce fark edildiklerini görmek için fıldır fıldır dönüyordu gözleri. Birkaç işletme öğrencisiyse başarı için şık giyin konulu kimi hatalı mesajları içselleştirip üstlerine kötü kesimli takım elbiseler çekmişti.

İş arkadaşlarımın ve öğrencilerin beni her an rahatsız edebileceği ofisimde oturmak istememiştim. Normalde öğrencilerimle ilişkilerim iyidir; bizimkisi öğrenci odaklı bir üniversite, araştırma odaklı değil. John'un olayları patlamadan önce öğrencilerimle konuşmayı, tutkularını ve düşlerini öğrenmeyi severdim. Makale ve kitaplar konusunda tavsiyede bulunmayı sevdiğim kadar onlara hayat hakkında tavsiyeler vermeyi de severdim; hayatımdaki hiçbir otorite figürü karşısında hissetmediğim bir cüretkârlığa sahip birkaçının masamın karşısındaki

kanepeye yığılıp onlara işkence eden kafa karışıklıklarına şahit olmama izin vermeleri hoşuma giderdi.

Ama metinleri kütüphanede okuma eğilimindeydim. Elli sekiz yaşımda, neredeyse otuz senedir ders verdiğim bu okulda bile, üniversite kütüphanesinde olmanın heyecanını yaşıyorum hâlâ. Potansiyeli hissediyorum; *bir şey* olma yolunda ilerleyen öğrenciler, esneyen, araştıran zihinler, çalışma masalarında ve sıra sıra kitapların arasında vızıldanırken insanın dönüşümlerine dair ilginçlikler. Yalnız kalacağım bir yere kapanmaktansa bütün bunların arasında olmak bana çok daha fazla enerji veriyor. Burada bilgi projesine dahil hissediyorum kendimi. Ofisteyken ise bilme projesinin. Ofisimde üniversite hayatının bir parçasıyım ama içinde değilim. Kütüphanedeyken üniversite hayatının parçası değilim ama içindeyim. Öğrencilerin beyinleriyle kalplerini sınıf ortamının sansüründen uzakta uğuldarken hissetmek hoşuma gidiyor. Kütüphanedeyken öğrencilerin hayatı etrafımda dönüyor fırıl fırıl: Gönül meselelerinin, kinlerinin, nefretlerinin, takıntılarının farkındayım, bir daha asla hissetmeyeceğim bir frekansta titreşiyor hepsi. Bir daha asla onların sevdiği gibi sevmeyecek, onların nefret ettiği kadar nefret etmeyecek, istediğim şeyi onlarınki kadar kuvvetli ve katılaşmış bir kimlikle istemeyeceğim.

Vladimir'le görüşmemiz üstümde öyle büyük bir etki bırakmıştı ki kitabını okumadan önce bir iki gün beklemeye karar verdim. Onun dert edeceğinden değil, benim huyum olmadığından söylüyorum bunu. Normalde yazdığı şeyi gönderen kişiyi avucunun içine alan endişelere karşı o kadar hassastım ki gönderileni hiç vakit kaybetmeden okurdum hemen. İlk kurmacalarımı yazdığım sıralar insanların ne düşündüğünü öğreneceğim diye ne kadar gerildiğimi, biri gönderdiğim bir yazıya derhal cevap vermezse ne kadar içerlediğimi hatırlıyorum. Genç yazarlarla sık sık muhatap oluyordum (akademik derslerimin yanı sıra, her bahar dönemi yaratıcı yazarlık dersi de veriyordum) ve eğer iş yüküm ya da fakültedeki sorumluluklarım

yüzünden bir şeyi hemen okuyamayacaksam aşağı yukarı ne zaman bir cevap alacaklarını bilip kendilerini ona göre ayarlasınlar diye okumaya başlar başlamaz onlarla irtibata geçeceğimi söylüyordum. Ama Vladimir'e aynı incelikle davranamadığımı gördüm.

Durum farklıydı tabii. Kitabı halihazırda büyük bir yayınevi tarafından basılmıştı. Dünyada bir yeri vardı ve benim fikirlerime, yorumlarıma ihtiyaç duymuyordu; bunlardan etkilenecek değildi. Kitap çıktığında yazılan eleştiri ve methiyeleri okumuş, adını "En İyiler" listelerinde görmüştük. *Times*'ta değilse de *Washington Post*'ta incelenmiş, *New Yorker*'ın "Dikkat Çekenler" köşesinde bahsi geçmiş, *Booklist* ve *Kirkus*'tan yıldızlı eleştiriler almıştı. John'a yönelik ilk suçlama dalgası geldiğinde ve ondan işe alım komitesinden ayrılması talep edildiğinde bana kalabileceğim söylendi ama azledilmek istedim. Ben odadan çıkar çıkmaz havada uçuşacak sözleri tahmin ediyor, bir daha asla bölümün adını bu şekilde lekelemeyecek birini işe almaları gerektiği konusunda serbestçe konuşamayacakları için varlığımın onları kısıtladığını hissedeceklerini biliyordum. Normal şartlar altında bir daha heteroseksüel beyaz bir adamı işe almayacaklarından emindim ama Vladimir üniversitenin başvuru almaya alışkın olduğu yazarlardan daha iyi bir şöhrete sahipti. İlk romanının edebiyat dünyasında yaptığı sükse sayesinde, büyük bir ticari başarı elde edemese bile şehre çok daha yakın pek çok üniversiteye girebilir ve zor bir rakip olabilirdi. Ayrıca aile hayatının (benim de kulağıma çalınan) kimi rahatsız edici ayrıntılarını açık ettiği anlaşılan mülakatı (dediğim gibi, ben orada değildim) olağanüstü ilgi çekmişti.

Demem o ki o kendi elleriyle getirene kadar kitabını garezimden, bile isteye görmezden geldiğim için okumamıştım. Ve eğer kitabı o gece getirmeseydi, kararan pencerenin yansımasında bakışlarını yakalamasaydım, eğer dokunaklı, ifşa olmuş bir edayla kendine dışarıdan bakar gibi gözlerini yere indirmeseydi okur muydum, onu da bilmiyorum.

Bütün sabah, on bir buçuktaki dersime yetişmek zorunda kalana dek okudum. Yarı yolda bir kahve alırım diye düşünmüştüm ama alamadım, kitaba o kadar dalmıştım ki derse biraz geç ve kafam dağınık vardım ve o gün hangi konuları işleyeceğimizi hatırlayacak kadar düşüncelerimi toparlayamadığım için öğrencilere hal hatır sorarak vakit geçirmek zorunda kaldım. Neyse ki öğrencilerimin kendi psikolojik esenliklerini anlatmaktan daha çok sevdiği bir şey yoktu, bu yüzden zaman kazanma çabam ilaç tedavileri, kampüs danışmanlığı, zaman yönetimi ve alaycı, çarpık bir özfarkındalıkla bahsettikleri dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğuyla ilgili heyecanlı hikâyelerle karşılandı, ben de kendime çekidüzen verdim bu esnada.

Dersten sonra kendimi ofisime attığımda karşımda Edwina'yı buldum, durmadan tavsiye mektubu isteyen sıkı bir takipçimdi kendisi. Edwina bu yaz iki programa katılmak, son uzun metrajı Cannes'da Altın Palmiye kazanan siyahi kadınların yönettiği bir yapım şirketinde staj yapmak ve Brown'ın yaz okulunda Sanatta Göstergebilim dersi almak istiyordu. Söylediğine göre o da yapımcı olmayı arzuluyordu ama kültürel değişime önayak olacak türden saygın bir yapımcı. Önceki yaz staj yaptığı diğer film şirketinde bir kadın varmış, sözü geçen idari yapımcılardan biriymiş, edebiyat doktorasını Harvard'da yapmış. Kadın ortamdan her ayrıldığında eğitimi ağızdan ağıza dolaşıyormuş hürmetkâr fısıltılarla. Edwina'nın amacı da onun gibi olmakmış: Bulutları dağıtan, ipleri elinde tutan, kendinden söz ettiren biri, aynı zamanda etkileyici bir diploması olan saygıdeğer bir zihin.

Mektupları yazmayı kabul ettikten (istendiğinde referans mektubu yazmayan herkesin canavar olduğuna inanıyorum ve dünya üstünde tanıdığım en bencil insan olmama rağmen ben her seferinde, hem de sıfırdan, mektubu isteyen kişiye taslak yazdırmadan yazıyorum) ve bir iki şipşak nasihat verdikten sonra kızı yolladım. Daha fazla konuşmadığımız için hayal

kırıklığına uğradığının farkındaydım. Onu epey seviyordum aslında; neler okuduğunu sormak, önerilerde bulunmak, diğer dersleri, sınıf arkadaşları ve hocaları hakkında yaptığı dedikoduları dinlemek de hoşuma gidiyordu ama şimdi tüm dikkatimi ona veremezdim. Aklım Vladimir'in kitabındaydı. Okumak için elime almadım tekrar –bunu ofisimde yapmak kitabı küçümsemek olurdu– yine de üzerine düşünüp düşünemeyeceğimi, pasajları zihnimde yeniden yaratıp yaratamayacağımı görmek istedim.

Kütüphanede okurken samimi bir hayranlıkla kızgın bir kıskançlık karışımı altında ezilmiştim. Kitap komik, berrak, uyanık ve canlıydı. Dili tutumluydu ama kelime seçimlerinde titiz olmak adına kitabın tonu feda edilmemişti. Hem hayat gibi geliyordu hem hayatın ötesinden. Adam gerçekten büyük bir yazardı; kitabı, bu epigramatik *roman à clef*, onu şöhret basamaklarının tepesine fırlatmamıştı ama okurken, hiçbir şeyinin eksik kalmayacağından emin oldum: Çoksatarlar, röportajlar, köşeyazıları, sadece edebiyatını değil, evinin dekorasyonunu, egzersiz rutinini, ofisini, ne yiyip içtiğini, iş ve uyku alışkanlıklarını ve siyasi görüşlerini konu alan yazılar yoldaydı.

Bu bağlamda şunu da söyleyeyim: Benim de iki romanım yayımlandı; sonuncusu yayımlandığında kırk üç yaşındaydım. O zamandan beri çoğunlukla akademik dergilere edebiyat üzerine kurmaca dışı yazılar yazdım, ara ara da (daha ümitsiz zamanlarımda) yerel gazetemiz için kitap eleştirileri kaleme aldım. İlk romanımın umut vadettiğine, ikincisinin fiyasko olduğuna hükmedildi. Ben ilkinin baştan sona yalan olduğunu hissetmiştim; ikincininse benim gözümde bir anlamı vardı ama solipsist olduğu gerekçesiyle büsbütün görmezden gelindi. O zamandan beri, yani son on beş yıldır, önemliyi hakikiyle dengelemeye çalışıyorum. Bu da sonu gelmez yanlış başlangıçlar, sonradan terk edilen uzun mu uzun araştırmalar, saat beşte uyanıp kafamda bir sesin cebrini duymak için dualar ettiğim ama hayal kırıklığıyla kaldığım sabahlar demek oldu.

Kadınlık deneyimi, özellikle de annelik deneyimi (ikinci kitabımın konusu buydu) etrafında dönen edebiyatın geçtiğimiz on yılda yükselişini, takdir görüp önem kazanmasını izledim. Zamanımın ilerisinde olduğumu düşünüyor değilim; bence ben bu yeni mahsul yazarlar kadar müdanasız değildim. Bu yeni genç anneler başka bir kuvvet, zekâ ve mizahla yazıyor. Ben-Ben-Ben'i coşkuyla benimsiyorlar. Anne olmakla birlikte gelen varoluşun banalliğinden –mola yerlerinde yenen öğle yemeklerinden, bedenlerinin bitkinliğinden, çirkin, insanı rezil eden oyuncaklardan, yiyeceklerden, oyunlardan, sönük tatillerden, özsaygı denen sahte totemin üstüne çığ gibi düşen ödünlerden– bahsetmekten çekindikleri yok. Sanırım ben bu banalliği bodoslama ele alamayacak kadar çekingendim hep. İkinci kitabım üç kadının (biri kariyerine odaklanmış bir kadın, biri anne, biri de sanatçı) tartışmasıydı. Kendi dünyalarında başlıyorlar anlatmaya; her birine ayrı bölümler ayırmıştım. Sonra anlatılar iç içe geçmeye başlıyor. İlerleyen sayfalarda bu üç kadının aslında aynı kişi olduğu ortaya çıkıyor. O dönemki eleştirmenlerin tepkisi (bazısı erkek ama çoğu kadındı) "kimin umurunda" şeklinde özetlenebilir. Kıymetimin bilinmediğini söylemiyorum, buna inanmıyorum çünkü. O sırada kadınların hayatına dair nazik, zekâ ve sezgi dolu öyküleriyle bütün ödülleri Alice Munro topluyordu. Cömertliğin kitabını yazıyordu kadın. Margaret Atwood resmen bir rahmin içinde geçen heyecan verici kitaplar yazıyordu. Gel de hayran olma. Benim yazdığım türden kadınlık deneyimi üzerine yazan başkaları da vardı: Lorrie Moore, Joy Williams, Joyce Carol Oates, Barbara Kingsolver... Liste uzun. Yo, yaptığım iş *yeterli* değildi işte; sesi yeterince gür değildi, yeterince güçlü değildi, yeterince gerçekçi değildi, yeterince şiirsel değildi, yeterince komik değildi. Yeterince spekülatif, yeterince iyi değildi.

Doktoramı yaparken üniversitenin konuk programına gelen yazarlardan biriyle öğle yemeği yemiştim. Yirmi yedi yaşında, pasaklı, bakımsız, durmadan sigara içen, sarı dişli, kılıksız bir

tiptim ama o yemekte bir flört döndüğünü sandığımı hatırlıyorum. Öyleydi belki de: Şimdi kadın öğrencilerime, en pasaklılarına, en özensizlerine, sabahın dokuzunda Pepsi Max içenlerine bile bakınca, gençliğin güzelliğini görüyorum. Dolgunluklarının, yarı biçimlenmişliklerinin, alttan alttan ışıyan tenlerinin güzelliği bu. O öğle yemeğinde yaratıcı yazarlıkla akademik hayatı nasıl bir potada eriteceğime dair sorular sormam gerekiyordu. İngiliz Edebiyatı bölümündeydim ve bu yemek fikri ortaya, adamın derslerinden birine katıldığım, kurmaca yazmak istediğimi söylediğim ve akademiyle edebiyat yolundan geçen biri olarak bana tavsiyelerde bulunmayı teklif ettiği için çıkmıştı. Onun önerdiği yerde yemiştik, zarafetin doruk noktası gibiydi; öyle süslü püslü, boğucu bir şıklığı yoktu, aşırı revaçta da değildi; rafine, klasik, benim seçmeyi hayatta aklımın ucundan geçirmeyeceğim bir yerdi. John'la nişanlanmıştık, yıl sonunda evlenecektik. Konuk yazar (o sırada kariyerinin gıpta edilesi olduğunu düşünüyordum ama şimdi dönüp bakınca muhtemelen sonu gelmeyen hayal kırıklıklarından ve hafife alınmadan ibaret olduğunu anlıyorum) yemekte bir ara elime uzanmıştı, ocağın ateşinden kaçırır gibi çekmiştim elimi hemen.

Gerçekten elime mi dokunacaktı yoksa hamlesini yanlış mı yorumladım, bugün bile hâlâ bilmiyorum. Tuzluğa da uzanmış olabilirdi pekâlâ. Ânın aklıma takılmasının asıl sebebi, bana kendimi bildim bileli ne kadar utangaç olduğumu hatırlatması. (Tanrı aşkına, ne kadar pısırıksın, diye bağırırdı Sidney ergenliğindeki öfke nöbetlerinde). Bu konuk yazara karşı şehvet duymuş, karanlık koridorlarda buluştuğumuz ya da onu bir sınıfta tek başına yakaladığım, ders verdiği sandalyede üstüne oturup bacaklarımı ona doladığım ayrıntılı fanteziler kurmuştum. Ama elini elime yaklaştırdığı anda Edith Wharton'ın kısıtlanmış, bastırılmış kadın karakterleri gibi davranmıştım. Korku ve ahlak girdabı içimde kabardıkça kabarmıştı elimi masadan çekip kucağıma indirirken. Hiçbir şey olmamış gibi sohbete

devam etmiştik (ve tekrar söylüyorum, belki de zaten hiçbir şey olmamıştı). O esnada yazı yazmakla ilgili bir şey söylediğini hatırlıyorum, o kadar klişeydi ki sinirlenmiştim hatta. Ona, eminim kasıntı bir edayla, yazarlık konusunda bir ilkesi olup olmadığını sormuştum. Gönülden sadık kaldığı bir ilke. "Ancak söyleyecek bir şeyim varsa yazıyorum," demişti.

Bu yavan ifadenin beni çok kızdırdığını hatırlıyorum; ne kadar uyduruk bir tavsiyeydi, ne kadar banal ve bayağı. Ama altta yatan daha derin bir öfke de vardı. Utancın öfkesi. Annemle babamın boşanmasına ve ergenliğimde yaşadığım birtakım sıkıntılara rağmen, eli yüzü düzgün bir üniversiteye girmiş bir işçi sınıfı çocuğuydum ben. Akademik ortamda canlanmış ve kapağı saygın bir lisansüstü programına atmayı bilmiştim. Orada da müstakbel kocamla tanışmıştım. Hiçbir zaman söyleyecek bir şeyim olmayacaktı. Teorik açıdan, her şeyin her an cereyan ettiğini, yapmam gereken tek şeyin oturup yakından bakmak olduğunu, bu şekilde anlatmaya değer bir hikâye bulacağımı biliyordum. Pek çok yazarın söylemek istediği şeyi yazarken bulduğunu ise henüz bilmiyordum. O yemekten sonra konuk yazardan kaçınmaya başladım. Gönderdiğim bir öykü hakkında konuşmak için beni defalarca aradı ama açmadım, onu hiç aramadım. Yıllar sonra bir konferansta gördüm onu; aynı asansörü bekledik. Selam verdim, o da beni göz göre göre, nerdeyse gülünç bir şekilde görmezden geldi, hem de koca bir hafta.

Vladimir'in kitabı üzerine düşünüp taşınırken, sebebi her neyse söyleyecek bir şeyi olan ve bunu söylemenin yolunu bulan birinin edebî huzurunda olduğum dank etti kafama. Geçmişini araştırdım. Rus göçmenlerin oğluydu; o kadarı aşikârdı zaten ve Florida'da doğup büyümüştü. Ivy League üniversitelerinden birinde okumuş, sonra Barış Gönüllüleri'ne katılmış ve romanının kahramanı Norman Rush gibi o da Afrika'da zaman geçirmişti. Geri döndüğünde pek çoklarınca ülkenin

edebiyat ve güzel sanatlar alanında en iyisi olduğu düşünülen yüksek lisans programından kabul alıp kaydolmuştu. Sonra hızı kesilmişti. Mezun olduktan sonra tezini yayınevlerine satamamış olmalı. Yüksek lisansta tanıştığı Cynthia'yla evlenmişti. New York City'nin içinde ve etrafında pek çok üniversitede dışarıdan ders vermişti. Nihayet yazıları edebiyat dergilerinde boy göstermeye başlamış, sonra da ilk kitabının satışa çıktığı duyurulmuştu. Kitap çıktığı zaman otuz sekiz yaşındaydı, şimdiyse kırk. Cynthia da henüz tamamlamadığı bir anı kitabı için HarperCollins'le sözleşme imzalamıştı. Otuz iki yaşındaydı.

Ofisimin penceresinden elleri arkasında, sırtını ağaca dayamış genç bir kız görüyordum. Birinci sınıflardandı kız; onunla bu sene oryantasyonda tanışmıştım. Ancak on sekizindeki –taş çatlasa on dokuzundaki– genç kadınlarda olabilecek türden bir vücudu vardı: sütun gibi bacaklar, yuvarlak bir kalça yağsız, dümdüz bir karın, devasa göğüsleri taşıyan imkânsız incelikte bir bel. Tek bir yılda bile kızın bütün inadına ve çabasına rağmen, beliyle kalçası vücut hatlarının yükünü taşıyabilmek için kalınlaşacak. Saçını açtırıp sarartmış ama bir noktada vazgeçip uzatmış; beline gelen saçların yarısı sarı, yarısı kestane rengi. Yuvarlak güneş gözlüğü takmış; paçaları kırpık, avuç içi kadar bir şort, üstüne de içe çekik karnını meydanda bırakacak şekilde kesilmiş bir eşofman üstü giymiş. Hatırladığım kadarıyla cildi sorunluydu ama pencereden o kadarını göremiyordum. Sıska, çirkin bir son sınıf öğrencisi elini kızın kalçasının sağ tarafına koymuştu deneme kabilinden. Arzudan kafayı yediği ve deneyimsizliğini örtbas etmeye çalıştığı çok belliydi. Kıza dokunmayan elinin iki parmağının arasında bir yeşil çay şişesi tutuyordu. Kızın duruşu hem hevesli hem caydırıcıydı; hayran olunmaya yönelik arzusu, bu alımsız oğlanın aralarındaki yaş farkı yüzünden bu kadar cüretkâr davranabildiğini söyleyen sinsi şüpheye üstün geliyordu. Oğlan

kocaman açtığı garip ağzıyla kızı öpmek için öne eğildi. Elli adım öteden bile ikisinin arasındaki bu faaliyetin ne kadar meşakkatli olduğunu seçebiliyordum. İkisine de haz vermeyen korkunç bir hareket.

Vladimir de karısından sekiz yaş büyüktü.

Yani.

Yaş farkının beni rahatsız etmemesi gerekirdi: Ben de kocamdan beş yaş gençtim. Sekiz yıl öyle çok büyük bir fark değildi. Yine de bir erkek kendine kendisinden daha genç bir hayat arkadaşı seçtiğinde, tarafların ikisi de rızası olan yetişkinler olsa ve ortada bir güç dinamiği görünmese bile kadınlar bir parça irkilir hep. Nispeten genç kadının kendini seçilmiş hissedebildiğini biliyoruz, nispeten genç erkekse kendini şanslı hissediyor olabilir. Erkeğin bakış açısından, genç kadının bir ümit vadettiği malumumuz; kadının açısından da deneyim karşısında bir tür hürmet söz konusu.

Ayrıca, Vladimir'e duyduğum çekimin derinliğini ve siciliyle, tarzıyla, düz ayakkabılar giyip kütük bacaklı değil de zarif görünmeyi becerebilmesiyle, bedeninin tahminimce hiç çaba göstermediği inceliğiyle, kova kova potansiyeliyle, bölümde dönen dedikodulardan küçük bir kısmını bildiğim travmatik geçmişine dayalı kitap sözleşmesiyle ilk kuşak Çinli-Amerikalı karısı Cynthia'yla nasıl rekabete girdiğimi kendime itiraf etmeye henüz hazır hissetmesem de benim yaşıma karşılık onların gençliği diken gibi batıyordu içime. Elli sekiz yaşındaydım, edebiyat yazarı sıfatıyla isim yapabileceğim noktayı geçmiş gibi hissediyordum çoktan. Penelope Fitzgerald'ın ilk romanını yayımladığı zamanki yaşındaydım ve kariyerine bu kadar geç başlayan başka ciddi kadın yazar tanımıyordum. Ne zaman işe ileriki yaşlarda başlamalarıyla ünlü yazarların biyografilerine baksam benden onlarca yaş genç olduklarını görüyordum. Evet, benim de iki romanım yayımlanmıştı ama üzerinden neredeyse yirmi yıl geçmişti ve kitaplarım çılgınca alkışlanmış, göklere çıkarılmış, şimdi de herkes nefesini tutup

yeni lütfumu bekliyormuş gibi bir durum söz konusu değildi. Yo, kitaplarım o kadar başarısız olmuştu ki yazacağım yeni bir kitap, çıkış kitabım bile sayılabilirdi. En iyi ihtimalle çabalamaya devam eder, "şeytanın bacağını kırarsam" bir iki anlamlı kitap yazabilirdim hâlâ. Öte yandan adımın, tek derdim buysa eğer, zamanla unutulup gideceği kesindi.

Yaşadığım elli sekiz yıl boyunca hiç evrilmediğimi, burada böyle oturup embesil, saf bir yeniyetme gibi şöhret olmayı beklediğimi sanmayasınız diye şunu hemen söyleyeyim: İz bırakma isteği içimde daha yeni uyandı. Derinlerimde bir hırs kesik kesik yanıp sönmeye başladı. İkinci kitabımdan beri, yani uzun yıllardır, kendim için yazmaktan memnundum. Kalemimle kendi kendime bir şeyleri kurcalamaktan memnundum. Kendi hakikatlerimin günlüğünü tutuyor, küçük çaplı gözlemlerimi ve metaforlarımı bir defterde topluyordum. Piyano çalışır gibi yazı egzersizleri yapıyordum –yazmaya dalmak ve kapılıp gitmek istiyordum– yazdıklarımın günün birinde okurla buluşup buluşmaması umurumda değildi. Huzur dolu yıllar geçirdim. Yeni sesleri okumayı, meşgul olmayı, şaşırmayı seviyordum. Takdir eden biri olmak istiyordum. Sidney biraz büyüdüğünde onun için örnek bir takdirkâr olmak istiyordum. Hayatından bir ölçüde memnun olmayı, dünyaya bir nebze itibar etmeyi öğrenmezse acı çeker diye düşünüyordum.

Ne yazık ki ve hiç de koltuklarımı kabartmayan bir şekilde, hırslarımı neden bastırdığımı etraflıca düşündüğümde, hayatımdan memnun ve hırstan azade olmayı, yazmaktan biz tanışmadan önce vazgeçen ama ilk romanımı yayımladığımda neredeyse sinir krizi geçiren ve ikinci kitabımın tanıtımında çıkacağım ufak çaplı turun lojistiği hakkında konuşurken bana vuran (ilk ve tek seferdi, ayrıca çok sarhoştu) John için de istediğimi anlıyorum.

Şimdi, Sidney evden taşınmakla kalmamış, avukat sıfatıyla bir sivil toplum kuruluşu için iyi, anlamlı, çoğunlukla da doğru işler yapar, bir kadınla birlikte yaşar, beni izleyen ve yargılayan

gözleriyle giderek benden daha da ayrı bir insan olurken, John şehvet düşkünü bir sapık addedilip alenen rezil olmuşken, hırslarıma bakış açımda bir kayma gerçekleşmişti.

Dışarıdaki oğlanla kız öpüşmekle meşguldü hâlâ. Çocuk kasıklarını kıza daldırıp duruyor, sıska mabadı dar kotunun içinde bariz şekilde kasılıp gevşiyordu. Kızın bir eli manasızca ileri uzanmıştı; yardım etmesi için birinin dikkatini çekmeye çalışıyormuş ya da nereye koyacağını tam bilemiyormuş gibi.

"Nerelere daldın?" sorusuyla arkamı dönünce ofisimin kapısında kocamı gördüm. Elinde spor çantası, üstünde leylek baldırlarını açıkta bırakan (uzun ince bacakları ve kalçası en güzel yeriydi) somon rengi şortu ve göbeğine oturan, yakası düğmeli gömleği vardı. Masama gelip kenarına oturdu, benim bakış açımdan görebileceği kadar eğildi. John gibi kokuyordu; güzel, hep güzel kokardı zaten: tıraş losyonu, deterjan, çay ağacı yağı ve kahve. Şanslıyım; hamile olduğum ve John'un esansını azap verecek kadar itici bulduğum dönem hariç, kokusu hep rahatlatıcı ve çekici gelmiştir bana. "Öff," dedi ağacın altındaki çifte bakarak.

Gülümseyip omuz silktim ve Vladimir'e ve kitabına ilişkin her şeyi küçülttüğümden emin olmak için bilgisayarımın ekranını kontrol ettim çabucak.

John suçlamalar ortaya çıktığından beri ekim ayının henüz açıklanmayan bir gününe kadar ders vermekten ve öğrencilerle iletişime geçmekten men edilmişti, ekimde Başlık IX* Kurulu'nun huzurunda işten çıkarılma duruşması görülecekti. Ofisini elinde tutmasına ve kütüphaneye gitmek (asla gitmezdi) ve spor salonunu kullanmak (her gün oradaydı) gibi kampüs ayrıcalıklarının sürmesine izin verilmişti. Ayrıca hâlâ bütçe komisyonundaydı. Ona ihtiyaçları vardı çünkü: Altı yıldır başkandı ve bölümün parasının nereye gittiğinin girdisini çıktısını,

* Amerika Birleşik Devletleri'nde cinsiyete dayalı ayrımcılık ve suçları yasaklayan federal yasa. (*e.n.*)

dekanın ofisinden onay alacak bütçelerin nasıl hazırlandığını bilen kimse yoktu başka.

Skandaldan bağımsız, evdeyken John'la mesafeli bir ilişki yürütüyorduk yıllardır; birlikte yaşamaktan ziyade aynı haneyi paylaşmaktı bu; eşten çok, ev arkadaşı gibiydik. Olaylar böyle gelişmişti. Sanki ikimiz de bir labirentin içinde farklı dönemeçleri seçip durmuş, sonra da öyle bir niyetimiz yokken, krallığın karşı uçlarında bulmuştuk kendimizi. John horladığı için evin misafir odasında uyuyordum. Haftanın çoğu akşamını ayrı geçiriyorduk. Ben egzersiz derslerine giriyor, arkadaşlarımla içmeye çıkıyor, bağımsız sanat filmleri izlemek için Albany'ye gidiyor, haftada bir de yerel sanatçılar için bir nevi salon görevi gören bir barda müzik gecelerine katılıyordum. Birlikte evde kaldığımız nadir durumlarda ya çalışmak için ofisime kapanıyor ya dışarıda bahçe işleriyle uğraşıyor ya da hava sıcaksa havuz başında kitap okuyordum. Bazen birlikte film izlediğimiz oluyordu ama onda da kanepede birlikte oturmak yerine belimi bahane edip sandalyeye geçiyordum.

On yıl önce Sidney üniversiteye gitmek üzere evden ayrılınca, misafir ağırladığımız veya heves ettiğim akşamlar dışında yemek yapmayı bırakmıştım. Yemek pişirme olayına nokta konması ikimizi de rahatlatmıştı. Her gün her gün öğle vakti kafamın gerisinde ses vermeye başlayan o sonsuz tik taktan net bir şekilde nefret ediyordum: Bu akşam ne yiyeceğiz? John da benim buna bu kadar gıcık olmama gıcık oluyordu. John'la birlikte Sidney'yi Wellesley'ye bırakıp eve döndükten ve yatakta gözyaşlarına bulanmış bir yirmi dört saat geçirdikten sonra, aşçılık kariyerimi bitirdiğimi açıkladım. Kilerle buzdolabının stoklarını sağlam tutmaya, evde sürekli kızarmış tavuk, yumurta, sebze, sosis, salam, mercimek, zeytin, somon füme, balık, meyve, yoğurt, peynir, tahıl, ekmek, kuruyemiş ve ekmek bulundurmaya başladım. Şarküteriden salata da alıyordum; kolayca yan yana getirilebilen, yemesi zevkli şeyler. Başka bir deyişle birlikte yemek yemiyorduk. Önceleri kahvaltılıklarımızı

alıp verandada buluşurduk ama sabahları yazı yazma alışkanlığımı yeniden tesis etmeye çalıştığım dönem yiyeceklerimi alıp üst kata çıkmaya başlamıştım. Eskiden akşam altı sularında kokteyl saati yapıp birbirimize hal hatır da sorardık, ancak birkaç sene önce günlük içkimi kısmazsam ideal kilomu korumakta zorlandığımı fark ettim.

Çift olarak seyahatlere çıkıyor (bu kısım hâlâ çok iyi gidiyordu) ve doğal olarak birbirimizi işte de görüyorduk. Ofislerimiz küçük üniversitemizdeki küçük bölümümüzün aynı katındaydı. Onun ofisinden benimkine bacaklarınızı açа açа yürüseniz on adım tutmazdı. Aramızda kişisel meseleler yokmuş gibi davranabildiğimiz tek yer de işti; evde keçi gibi inatçı olan direncim, işte düşüyordu. Burada ortak düşmanla baş ediyorduk. Burada müttefiki olabiliyordum. İlk günlerimizdeki gibiydi. O dönemler ne zaman aramız bozulsa, birbirimizden uzaklaşsak ya da birbirimize kızsak yapmamız gereken tek şeyin John'un ailesini ziyarete gitmek olduğunu bilirdik. Babasının bahriyeli havlamaları ve annesinin donuk gözlerle dalıp gitmelerine maruz kalışımızın sekizinci saati dolmadan bir hafiflik ve birlik duygusuyla kendimiz olmaktan, beraber olmaktan memnun, birbirimizin kollarına atılırdık.

Alnını saçlarıma sürttü. İttim. Belli ki huzursuzluğu üstündeydi bugün, yakınlık kurma peşindeydi. "Ne istiyorsun?" diye sordum. Azar işitmiş gibi baktı. Okulda dönen bütün bu drama, içindeki düşkün ve muhtaç yanı gün yüzüne çıkarmıştı. Kabahat işleyip sahibinin onayını almaya çalışan yaşlı köpek rolünü giderek daha çok oynuyordu son günlerde. Burnu sürtülmüş, pişman bir şirinlik. Ben de kızgın sahip rolünü daha çok oynar olmuştum, daima geri döneceği bilgisiyle köpeği itip duruyordum. İkimiz açısından da çirkin davranışlardı bunlar, tehlikeli örüntülerdi. John aptal değildi, her gün her gün bana yanaşıp tekrar tekrar reddedilmek onu mutlu edemezdi. Bir noktada çok fazla kez kötü muamele gördüğüne hükmedecek ve sonunda dişlerini elime geçirecekti.

Önceki gece Vladimir ziyarete geldiğinde söylediğim şey doğruydu. John'un kaçamaklarını biliyordum, varlıklarından haberdardım. Öğrencilerle olduğunun da farkındaydım. Ama davranışlarının ayrıntılarına vâkıf değildim ve ayrıntılar ortaya döküldüğünde kabul etmek istemeyeceğim kadar can sıkıcı oldukları ortaya çıktı. Örneğin, o sırada elli beşinde olan John'la yirmi iki yaşındaki Frannie Thompson arasında geçen 1.183 kısa mesaj kaydı vardı. Kocamın şişko başparmaklarıyla bu genç kadına –ki bildiğim kadarıyla kadının şehirden nakil bir canlılığı ve güzel, parlak saçları vardı fakat mizah anlayışı sıfırdı– mesaj atıp durduğunu zihnimde canlandırdığımda oluşan görüntüyü çok haysiyetsiz buluyorum. Akıl ettiği nüktelere küçük küçük heyecanlandığını, dişe dokunur bir şey yapabilecekken ürkek bir beklentiyle o cihazı parmaklayarak geçirdiği onca zamanı düşününce, hepsi gülünç ve anlamsız geliyor.

Olayın bana sıçrayacağını da düşünmemiştim. Daha doktoralarımızı bile bitirmemişken, havadaki değişimin John'un davranışlarını makullükten uzaklaştırdığının farkındaydım. Arkasından fısır fısır dedikodular dönerdi daima. Ara ara da yeni ve sarhoş bir iş arkadaşım bütün erdemiyle gelip bana kocamın izansızlıklarından birini bildiğini itiraf eder, ben de ona evliliğimizdeki anlaşmayı açıklamak zorunda kalırdım. Ama genel olarak akademisyen kadınların ve kadın yazarların tarafını tuttuğu ve üniversitedeki toplumsal adalet ve farklılıklar temalı her türlü inisiyatifte yer aldığı için –aslında, siyasi duruşu hatasız olmakla kalmayıp hayranlık uyandırdığı için– ben, karısı olarak değil, profesyonel olarak, üniversitenin geri kalanıyla birlikte, bunları görmezden gelmeye karar vermiştim. Söz konusu kadınlar reşitti. Fısıltılar fısıltıdan ibaret kaldı, büyümedi. Bu okullarda işler böyle yürüyordu. Ben de sevilen bir hocaydım, derslerimin yedek listeleri uzayıp gidiyordu. Zindeydim, şıktım ve kırk beşime kadar öğrenci sanıldığım olurdu ara sıra. Soyadım John'unkinden farklıydı. Bölümün dışında, evli olduğumuzu bilen çok kişi yoktu.

Gelgelelim, suçlama dalgası ve dilekçe meselesi ortaya çıktığında, gözden düşen başkanın karısı olduğumu herkesin bildiğini anladım bir anda. Bahar döneminin sonuna doğru ofisimde otururken Uyarlamalar dersimi alan beş genç kadın, ne kadar önemli olduklarına duyduklarına güven ve öncesinde her ne entrika çeviriyorlarsa onun harladığı belli olan coşkuyla kıkırdayarak kapıma geldi. İçeri buyur ettim, aralarında geçen cüretkâr bakışmalardan sonra, çiçekli bir kombinezon ve dantelli jartiyer çorabı giymiş, saçını Japon animelerindeki kızlar gibi toplamış (kafasının iki yanında birer topuz) Kacee ki kendisi derste tombul alt dudağına dolma kaleminin kapağını takan, tişörtünü "yanlışlıkla" bir meme ucunu meydana çıkaracak şekilde aşağı çekiştiren, sınıftaki çok yakışıklı çocuğun her dediğine biraz fazla yüksek sesle gülen bir kızdı, bir adım öne çıktı.

"Sizinle konuşmak istiyorduk," dedi.

"Peki," dedim. Sinirlerimi bozmaya başlamışlardı bile. Sinir bozucu bir gruptu. Tek tek olduklarında içimde her bir öğrenci için sabır ve hoşgörü bulabiliyorum çoğu zaman. Aşırı gıcıkları için bile. İnsan gençliğinde bir öğrenciyi bu kadar çekilir, bu kadar tatlı, kendinden bu kadar emin, öğrenmeye hevesli, bir ötekini o kadar rahatsız edici kılan ne yaşıyor, bilemiyorum. Ama bu yüzden hiçbirine ayrımcılık yapmadığım için kendimle gurur duymuşumdur her zaman. Öğrencilerimin çoğuyla birlikteyken, görülmeye duydukları ihtiyacı anlayıp bu ihtiyaca odaklanarak zevzekliklerinin, kendilerinde her türlü hakkı görmelerinin, kendilerine güvensizliklerinin yahut da aşırı güvenlerinin bana dokunmadan geçip gitmesini sağlayabiliyorum. Onları kendi süreçleri içinde görmek, süreç içinde tanımak, becerebildiğim bir şey. Dünyaya bir şey sunarken ne sunduklarını tam olarak kavrayamadıklarının bilincindeyim hep.

Ama can sıkıcı öğrenciler bile bire birde katlanılabilirken, hele ki tatlı öğrencilerin sohbeti dört dörtlük olabilirken, grup halindeki öğrenciler her zaman korkunçtur. Birbirlerinden çok

fazla yüz bulur, terbiyelerini takınmayı unuturlar. Manik Peri Kacee'nin başını çektiği bu grupla kuracağım iletişimin karın ağrısı olacağı çok belliydi en başından.

"Imm, biz sadece şey demek istemiştik, ee..."

Duygularını kanser kadar ciddiye alan, uzun boylu, çuval gibi pantolonun üstüne giydiği çuval gibi elbisesinin üstüne çuval gibi, balıkçı yaka bir kazak giyen Becca (Espri: Bir hippiyi ne kadar zamanda yatağa atarsın? Kaç kat giyindiğine bağlı) bir adım öne çıktı.

"Biz sadece şey demek istemiştik, siz, yani, buna mecbur değilsiniz, sesini çıkarmadan kocasına destek olan eş rolünü oynamanıza gerek yok."

Derin bir nefes aldım, akkor bir öfke bileklerimden dirseklerime hücum etti.

Sonra, iş tulumu giyip düğmelerini sutyeni görünecek şekilde beline kadar açan Tabitha çıktı öne.

"Yani işte, siz çok çekici ve zeki bir kadınsınız. Biz sizi seksi buluyoruz gerçekten." Benim seksapelime dair kendi görüşlerine, ileri yaşlı bir kadının seksapelini takdir etme becerilerine kıymet verdikleri belliydi. "Ve yani, kocanızın bize yaptığı şey kesinlikle haksızlık."

"Size mi?" diye sordum.

"Biz kadınlara," dedi.

"Ha," dedim. "Şahsen size değil."

Kaace yine öne çıktı.

"Kıçına tekmeyi ne zaman basacağınızı bilmek istiyoruz da."

"Çünkü yapmanız gereken bu," diye lafa girdi korodan bir diğeri.

Dikkat, Dikkat, Dikkat, dedim içimden. Dikkatli ol. Hocalar olarak sürekli bunun hakkında konuşuyorduk. Bugünlerde çok dikkatli olmak gerek. Bu iyi aslında, iyi bir şey, diyorduk birbirimize. Güvenlik olması güzel. Gerçi bütün bu dikkatimizle bu öğrencileri, sanki dünya onlara bu kadar dikkat etmeyi

sürdürecekmiş gibi neye hazırladığımızı da düşünüyorduk bir yandan. Ama belki de öyle olacak, diyorduk. Belki de dünyada bu insanlar yaşayacaksa, mesleki kültür bu insanlardan müteşekkil olacaksa dünyanın da daha dikkatli olmaktan başka çaresi kalmayacaktı. Bu da iyi bir şeydi işte. İnsanlar bu yeni kuşak gençliğin zayıf olduğunu söylüyordu ama biz öyle olmadığının farkındaydık. Onların çok güçlü olduğunu, bizden çok daha güçlü olduğunu, daha iyi silahlarla, daha etkili taktiklerle donandıklarını biliyorduk. Yumuşaklıklarıyla, durmaksızın duygularını göz önüne almamıza yönelik talepleriyle, lisans eğitimlerinde *Bakkhalar*'ı çeken erkek yönetmenlere çırılçıplak soyunmaktan tutun da sözüm ona edebiyat başyapıtlarındaki ırkçı ifadelerin görmezden gelinmesine ya da başkalarına daha fazlası ödenirken bizim daha azına çalışmamıza kadar hayatımızın geri kalanında değişmeyeceğini sandığımız her şeyi değiştirebilmeleriyle bizi dize getirmişlerdi. Bizim değiştirmeyi başaramadığımız bunca şeyi değiştirmişlerdi işte ve yapabildiğimiz tek savunma, onlara yumuşak demekti. Tanrı da eş dostları da internet de onların tarafındaydı. Ve belki de daha iyi bir dünya inşa edeceklerdi kendilerine. Hedefleri, benden on ila yirmi sene önce doğmuş insanların ve küçük bir çapta benim kuşağımın da yaptığı gibi, tabu yıkmak değildi. Hayır, onlar daha incelikli ve müsamahasız çalışıyordu. Böyle olmak zorundaydı belki de. Bu yüzden, Dikkat, dedim kendime. Sinirlenmek yok, kişisel saldırılar yok, sadece Zarafet, Letafet ve Nezaket.

Kızlar karşımda gergin gergin dikilmiş, cevabımı bekliyordu. Sinemde biraz sıcaklık biriktirdim, alıp yüzüme taşıdım sonra. Gülüşümden yukarı itip gözlerimin çevresine yerleştirdim.

"Beni görmeye geldiğiniz için teşekkür ederim. İki açıdan koltuklarım kabardı: Hem bana 'seksi' dediğiniz için hem de gösterdiğiniz ilgi için. Sizin kadar tutkulu, empati duygusu sizin kadar güçlü genç kadınlarla çevrili olmak geleceğe umutla bakmama yol açıyor."

"Oturun," diye teşvik ettim, kanepeyle kolçaklara oturdular ıkış tıkış, yüzleri bana dönük.

"Hepimiz yapılar ve kurumlar dahilinde yaşıyor ve çalışıyoruz," dedim. "Bunun için yapabileceğimiz bir şey yok. Ben kurumsal cinsiyetçilik, ırkçılık, homofobi ve transfobi ortamında çalışıyor ve yaşıyorum örneğin. Ve bu kurumlar hakkında zor da olsa şunu anlamamız gerek. Hepimiz, farkında olalım ya da olmayalım, kadın, nabeyaz, homoseksüel ya da trans birey olsak bile cinsiyetçi, ırkçı, homofobik ve transfobik davranabiliyoruz. Dolayısıyla kocamın yanında durmam, eylemlerine arka çıkmasam bile onunla ilişkimi sürdürmem, kendi içselleşmiş cinsiyetçiliğimin neticesi olabilir. Olmaması imkânsız aslına bakarsanız."

"Doğru," dedi Kacee, açık ağzından görünen salya şeridiyle.

"Bununla beraber, bir kez daha tekrar edeyim, ilginiz için çok minnettarım. Kocamla sizin hayatta olduğunuzdan daha uzun bir zamandır birlikteyiz. Bu süre zarfında anlaşmalarımız, uyuşmalarımız, uzlaşmalarımız oldu. Ve zorluklarımız. Şimdi yeni bir zorlukla karşı karşıyayız. Hem kamusal hem de özel bir zorluk bu. Seksi ve zeki bir kadın olarak, otuz yıllık evliliğimi nasıl idare edeceğime kendim karar verirken *sizden* anlayış istersem anlayış göstereceğinizden ve mahremiyetime saygı duyacağınızdan eminim. Bana bu nezaketi lütfetmek de kendi içinde ve kendi başına feminist bir eylemdir."

On dakika sonra ofisimin kapısını kapatıp el sallıyor, onlar bana gülücükler atarken öpücük yolluyordum.

Dangalaklar, dedim içimden.

Ama müdahaleleri sarsmıştı beni. Genellikle mahremiyetime, hele ki söz konusu öğrencilerimse özen gösteririm ama böyle yaparak bana kendimi ifşa olmuş hissettirmişlerdi. Bu yüzden, o sırada John'a açılan davanın hem sinir bozucu hem de absürt olduğuna inansam da dışarıdan nasıl göründüğüme dair fikirlerimin bu kanaatime baskın geldiğini itiraf etmeliyim maalesef. Kampüste onunla sık görülmekten hoşlanmıyordum

artık. Ofiste sevgi gösterilerinde bulunmasındansa hiçbir zaman hoşlanmamıştım zaten.

"Lütfen masamdan kalk," dedim, geri çekildi, doğruldu ve profesyonel davranmayan benmişim gibi konuştu benimle.

"Florence'ın bölüm hedeflerinin diliyle ilgili e-postasını gördün mü?"

"Hayır," dedim.

"Tamilla'nın cevabını gördün mü?"

"Hayır," dedim.

"Peki Andre'nin cevabını?"

"Hayır," dedim.

"Bugün e-postalarına baktın mı?"

"Hayır," dedim. "Derse hazırlandım, derse girdim, sonra da biraz araştırma yaptım." Akademisyenlerin ne kadar ulaşılabilir olmaları gerektiği hakkında uzun tartışmalarımız olmuştu. O bütün sorgu suallere derhal cevap vermeyi seviyordu, ben buna katlanamıyordum.

"Durumu açıklığa kavuşturur musun? Biraz diplomasiye ihtiyaçları var."

"Olur," dedim.

"Tabii benimle spor salonuna gelmek istemiyorsan." Spor çantasını önümde salladı.

Önceki yıllarda çoğu öğle arasında saat birden iki buçuğa kadar kampüsün spor salonuna giderdik birlikte: eliptik bisiklette kardiyo, ardından, bir müzayedede hak kazandığımız için bir iki seans gittiğimiz bir antrenman koçunun verdiği ağırlık programı. Japoncada *nakama* diye bir kelime var, genellikle "arkadaş" diye çevriliyor ama Japon bir meslektaşımın bir seferinde açıkladığı üzere, "bir şeyleri birlikte yapan yakın insanlar" tanımı daha doğru. Bu fikre kıymet verir ve üzerine konuşurduk. Evlilikte yoldaşlık: bir şeyleri birlikte yapmak. İlla iletişim kurmak değil, eşlik etmek. Kampüsün spor salonundaki düzenli mesailerimiz böyleydi, disiplinli seyahatlerimiz ve kültürel sorumluluğa dair girişimlerimiz de öyle.

"İstemem, teşekkür ederim," dedim. Şimdi kasabadaki YMCA'ya üyeydim. John öğrencilerimin önünde daracık eşofmanlarla salınıp puan veren bakışlarının altında ağırlık kaldırıp indirmekten, terlemekten, iki büklüm eğilmekten rahatsız olmaya başladığımı biliyordu.

Başını salladı, katılığımla eğlenmeye kararlıydı. Tam çıkacaktı ki kapıda duraksadı.

"Baksana, bugünlerde misafir ağırlama olayına pek girmediğimizi biliyorum—"

"Evet, girmiyoruz."

"Öyle ama yine de havalar çok bozmadan Vladimir'i, karısını ve kızını havuzda yüzmeye davet etmek istiyorum. Burada kimseyi tanımıyorlar. 29. Otoban üstünde boktan bir apartman dairesinde yaşıyorlar. Katılmak ister misin yoksa onları senin evde olmamayı planladığın bir zamanda mı davet edeyim?"

Nasıl bir oyun oynadığını ya da oyun oynayıp oynamadığını anlayamadım. Vladimir'in geçerken kitabını bırakmak için uğradığından bahsetmiştim ama John bu adamın geceler önce beni ne kadar etkilediğini anlamış mıydı, orasını bilmiyordum. Yine de o öğleden sonrayı hayal etmek büyük bir hazla doldurdu içimi. Vladimir Vladinski'yi, yanında karısıyla kızı olsa bile arka bahçemde, utangaç, mahcup bir edayla tişörtünü sıyırıp hafif gevşek göbeğini ortaya çıkarırken, üstünde alelacele alınmış bir mayoyla göreceğim, ona üstü damla damla terlemiş bir bira vereceğim, daha da iyisi, bambu bir şezlongda uzanırken ona bu birayı uzatacağım; onu tramplende, henüz havuza atlamaya hazır değilken ya da kızını havaya kaldırırken seyredeceğim, bu banallik anlarında, yüzüne çinko içerikli güneş kremlerini sürerken ya da ıslak ayaklarıyla içeri girmekte tereddüt ederken izleyebileceğim fikri içimi istekle doldurdu delice. Birbirini kovalayan, her biri öncekinden daha dokunaklı ve mahrem imgeler yanıp söndü zihnimde.

"Ağırlamamız hoş olur tabii," dedim, John'un konuşmamda bir gariplik fark etmemesini umarak. "Geciktirmesek iyi

olur ama. Bu hafta sonu yapalım, sonra hava soğur. Cumartesi günü sıcak olacakmış."

"Bana uyar," dedi, belki biraz şüpheyle, belki de sadece bu kadar kolay teslim olmamdan memnun.

"Bahçede yapmanı istediğim bir iki şey var önce," dedim.

"Aman ya," dedi. "İyi. Liste yap o zaman."

"O kompost tenekesinin atılması lazım."

"Liste yap," diye tekrarladı. "Yapabilirsem—"

"Yapamayacaksan söyle, birini tutarım."

"Yaparım. Bu işin sonunda sana amelelik yapacağımı anlamam gerekirdi." Ama benden hoşnut kaldığını görebiliyordum.

"Davet ettiğin zaman Cynthia'ya numaramı ver, yemek işini ayarlayalım."

Kafasını salladı. Adımı söyledi, başımı kaldırıp baktım. "Seni özlüyorum," dedi, sonra çıkıp gitti.

Çıkarken istediğim fotokopileri getiren, sırık gibi uzun boylu, ağırbaşlı, İngiliz Edebiyatı asistanımız Aaron'ın yanından geçti. Aaron kocamı görünce başını eğip anlaşılmaz bir şeyler mırıldanarak elindeki yazılarla dolu kâğıt yığınını masama koydu. Teşekkür edip hatırını sordum. Aaron'ı severdim, hayal ürünü fantastik âlemlerin kozmolojileri hakkında uzun ve barok şiirler yazan, tatlı bir son sınıf öğrencisiydi. Cevap vermedi, çenesi bağrına basık, burnundan horul horul soluyarak, sanki John'la beni gayrimeşru, şehvetli bir kaynaşmanın ortasında yarı çıplak yakalamış gibi tek laf etmeden çıktı ofisten.

III.

Vladimir cumartesi gününün onlar için de uygun olduğunu söyleyip gelirken ne getirebileceklerini sordu. Utandım. Belli ki John Cynthia'nın bana yemek konusunda mesaj atmasını söylemişti ve cevabı Vladimir vermişti çünkü John'la üstlendiğimiz modası geçmiş cinsiyet rolleri onlar için geçerli değildi. Yemedikleri bir şey var mı diye sordum. Olmadığını söyledi, bu da içimi çok rahatlattı çünkü vejetaryen filan olduklarını söylerse yeni tarifleri önden deneyecek vakit yaratmak zorunda kalacaktım. İsterlerse tatlı getirebileceklerini söyledim, diğer her şeyi biz hallederdik, o da tamam derse mangal yapacaktık, kızı için limonata uygun muydu, kız yüzerken kolluğa ihtiyaç duyuyor muydu, öyleyse onlardan ödünç alabilirdik ve Cynthia ne içmeyi severdi? Limonataya evet dedi, kolluklara gerek yokmuş, Cynthia içki içmezmiş ama bizim içmemizi dert etmezmiş. Ardından bir mesaj daha geldi.

Cynthia kendi havlularımızı getirip getirmeyeceğimizi soruyor.

Bu mesajın yazılmasına yol açan ev içi politikaları düşündüm. Onları her neredelerse orada oturmuş, kızları bir kaşıkla masaya vururken hayal ettim. Vladimir, "Bence gerek yoktur," diyordu; Cynthia, şu ağzına içki koymayan Cynthia, kızın elinden kaşığı alıp, "Lütfen kadına sorar mısın?" diyor, kocası, "Sen neden sormuyorsun?" gibi bir cevap veriyor, karısı, "Çünkü şu anda onunla mesajlaşan sensin," diyor, Vladimir ise "Ama senin işindi bu," diye cevap veriyor ve karısı kızlarını kucağına alıp kaşlarını kaldırarak, "Lütfen sorar mısın? Hatırım için,"

diyordu. Ardından Vladimir'in tehdidi: "Tamam, ama senin sorduğunu söylerim."

Ya da hiç böyle gelişmemişti olaylar. Belki de dört dörtlük bir senkron içindelerdi. Belki kadın, "Sence havlu götürmemiz gerekir mi?" diye sormuştu ve o da, "Sorayım," demişti ve soruyu önce karısı akıl ettiği için mesajda hakkını teslim etmişti.

Cevap yazdım: *Yo, bir sürü havlumuz var! Sizi görmek için sabırsızlanıyorum.* Noktalama işaretlerini düzenledim birkaç saniye, ünlemi *var*'dan *sabırsızlanıyorum*'a aldım, sonra eski yerine koydum yeniden.

Cuma günü geldiğinde Vladimir'in kitabını bitirmiş ve internette bulabildiğim bütün yorumları (Amazon ve Goodreads'teki en acı verici ve hakaretamiz olanları bile) okumuştum. Bir sesi olan bütün kitapların çoğu gibi, bu kitabın da son üçte biri başı kadar sürükleyici değildi ama son bölüm, hele ki son paragraf, çok ustacaydı ve şaftımı kaydırdı, kütüphanede oturduğum yerde gözümde yaşlarla kalakaldım, kafamı masaya koyup hıçkıra hıçkıra ağlayasım geldi. Kampüsümüzün bir tarafı doğa yürüyüşü yollarıyla birleşiyordu; kendimi zar zor oraya attım, yürüdüm, ayaklarımın altında değişen kök yapılarına baktım pürdikkat, kitabın büyüsünün yavaş yavaş geçmesini bekledim, öğleden sonra içtiğiniz bir içkinin çakırkeyifliğinin yerini yavaş yavaş ikindinin sorumluluklarına bırakması gibi.

Ziyaretlerinden önceki bütün günü nabız gibi atan bir beklentiyle geçirdim. Cynthia Tong'un anı kitabından *Prairie Schooner* ve *The Kenyon Review*'da yayımlanmış pasajlar buldum ama okumadım. Cuma günkü son dersimden sonra, takıntılı bir ruh haliyle ama kendimi sürekli salak gibi hissederek, yakınlardaki bir spa'ya gidip bir masöze selülit masajı ve spreyli bacak bronzlaştırma yaptırdım. Uzun, aptalca ve nahoş bir süreçti ve başından sonuna kadar kendimi aşağıladım. Bacaklarıma masaj yapan kadın, selülitlerim konusunda yapacak hiçbir şey olmadığını ısrarla vurguladı. Dışarı çıkmadan önce otuz dakika karanlık bir odada bekledim, çıkıp resepsiyonla

konuştuğumda da bronzlaştırıcı sprey uygulaması için yanlış yerde olduğumu öğrendim. Teknisyen ben geç kaldığım için başka bir müşteriye baktığından bir otuz dakika daha bekledim, sonra da ağda yapmak yerine jilet kullandığım için azar işittim.

Bu randevuları niye aldığımı anlamıyordum. Aslında bunlara harcayacak kadar param yoktu (fatura, bahşiş hariç iki yüz on yedi dolar geldiğinde midem bulandı resmen), böyle bir alışkanlığım da yoktu ayrıca. Bu şekilde daha alımlı olacağımı sanıyor da değildim; daha ziyade bedenimin etrafına bir kale dikmek istiyordum. Bakımdan, hazırlıktan mürekkep bir kale. Cismani haysiyet kalesi. Feci şekilde çuvalladım ama. Tenim bronzlaşacağına kararıp turunculaştı, selülitlerimde gözle görülür bir değişim olmadı ve mal gibi o kadar para harcadığıma aşırı pişman olup pantolon giymeye, suya da girmemeye karar verdim sonunda.

Ardından neredeyse iki saatimi kasabanın farklı marketlerinden alışveriş yapıp ertesi gün için lazım olan tüm yiyecek ve içecekleri toplayarak harcadım. Japon turpu ve havuç sapları için turşu suyu hazırlıyordum ki John eve geldi.

"Bunlar da ne böyle?" Limon otunu eline alıp kokladı.

"Yarına hazırlık. *Bun bo xao* yapıyorum," dedim limon otunu elinden kaparak. "Vietnam usulü erişte salatası gibi bir şey."

"Izgara yapacağımızı sanıyordum."

"Öyle zaten. Tarif için bifteği ızgarada yapman gerekiyor."

"Ona öyle denmez. Izgara, burger ya da sosisli demektir."

"Eylül ayındayız, o yemeklerden gına geldi hepimize. Bu yaptığım çok leziz ve hafif olacak; hem çeşniler güzel, hem çocuğa uygun da pişirilebilir, erişte yemek hoşuna gider... JALEPENO BİBERLERİMİ BIRAKIR MISIN RİCA ETSEM?"

"Tamam ya," dedi ve biber kavanozunu göğsüme yapıştırdı. "Biraz fazla abartmışsın bence."

"Her şeyi ortalığa yaydığım için abartılı görünüyor. Yarın öyle görünmeyecek."

"Gözlerini mi korkutmaya çalışıyorsun, etkilemeye mi?"

"Hiçbir şey yapmaya çalıştığım yok... BEBEK İÇİN O!" diye bağırdım, John limonatayı çıkarıp bardağa koyarken. "Buradan gider misin lütfen? Teşekkür ederim."

"Kompostu attım."

"Sağ ol."

"Havuzda yüzmeye geliyorlar sadece, düğün filan yapmıyoruz onlara."

"Ben keyif alıyorum. Yemek yapmak hoşuma gidiyor şu an. Müsaade eder misin?"

"Bu birayı içebilir miyim peki?" Cana yakın, sakallı, gökkuşağı ojeli ve ışıl ışıl gülümseyen bir adamın tavsiyesiyle aldığım, kasabanın fabrikasında üretilen biraları havaya kaldırdı.

"Tabii," dedim. Yanağıma öpücük kondurmak için yaklaştı ama irkilip geri çekildim. "Pardon," dedi. "Eski günlerdeymişiz gibi geldi."

Bana bakarak mutfakta oyalandı biraz daha. Tiyatro sahnesindeymiş gibi abartılı duygulara kapıldığını anlıyordum ama buna müsamaha edecek bir ruh halinde değildim. Onun, Sidney'nin ve benim karlı bir dağın tepesinde poz verdiğimiz fotoğrafın çerçevesinde parmaklarını gezdirdi.

"Bugün kızımızla konuştuğumu söylemiş miydim?" diye sordu.

"Söylememiştin."

"Bozuk gibiydi."

"Bize bozuk zaten."

"Hayır, bizimle ilgili değil. Başka bir şey var."

"Ya," dedim ve gözlerimi Sidney'nin hazır malzemelerle metal bir çerçevenin içinde cam boncuk eriterek "yaptığı" sinekkuşuna diktim. On yaşındayken anneler günü hediyesi diye vermişti bunu, fırının arka köşesinde hiçbir fırın temizleyicisinin kâr etmediği eriyip sertleşmiş bir cam topağı vardı hâlâ.

Sidney John'a yöneltilen suçlamalara dair öfkesinin muhatabı olarak beni seçmişti. Yaşandığı süre zarfında bu

kaçamaklardan haberi olmamıştı elbette; kurallarımızdan biri de Sidney'nin asla öğrenmemesiydi. Kafasını karıştıracağını düşünmüştük; gerçi aramızdaki anlaşmayı bilse bu, kim olduğumuza dair tutunduğu fikirlerdeki romantik bağlılığı hafifletir miydi, diye düşünmüyor değilim artık. Daha esnek hissederdi kendini belki; daha yumuşak başlı, daha keskin görüşlü, daha halden anlar. Şu haliyle, son konuşmamızda bana yardakçı demiş, erkeklerin ekmeğine yağ sürdüğümü söylemiş, Nazilerin yükselişine ve hüküm sürmesine seyirci kalan Almanlarla kıyaslamıştı beni.

Ama o anda Sidney'yi düşünecek halim yoktu, istemiyordum da. Gece geç saate kadar ayakta kaldım, tabak tabak sebze doğrayıp evi temizledim (oysa havuzdan banyoya yürümekten başka bir şey yapacaklarından şüpheliydim). Bardak bardak su içtim, sıvılar moleküler yapıma ayar verecek, ağzımın etrafındaki hoşnutsuzluk çizgilerini ve gözlerimin altındaki şişliği eritecekmiş gibi, aynanın önünden geçerken bunlara bakmamaya çalışıyordum. Misafir odamızda, John'un meraklı gözlerinden uzakta bir sürü kıyafet denedim. Nihayetinde balıkçı yaka bir sörf tişörtü ve anvelop Tibet şalvarımda karar kıldım. Yüzmeyecek ama beni her an yüzebilirmişim ya da biraz önce yüzmüşüm gibi gösterecek bir kıyafet giyecektim. Sonra bu kadar alık olmama kızdım ve gece içkimi hazırlamadan önce kendimi, oturup *New York Review of Books*'un son sayısında çıkan yazıları art arda okumaya zorladım. Gece bölük pörçük uyudum, uykusuz kalırsam ertesi gün nasıl görüneceğimi düşündükçe küplere bindim ve kendime yönelen öfkem uykuya dalmamı güçleştirdi iyice.

Vladimir'le kızı, kararlaştırdığımız vakitten kırk dakika geç ve Cynthia'sız geldi. Vladimir yorgun gözlerle Cynthia'nın migreninin tuttuğunu ve bize katılamayacağı için çok üzüldüğünü

söyledi bana. Hal hatır faslından sonra onu ve Phee'yi havuz başına yerleşmeye bırakıp tabakları, atıştırmalıkları koyduğum servis tabaklarını ve çatal bıçakları çıkarırken fırsattan istifade edip kendimi dinamiklerdeki bu değişime alıştırdım.

Belli ki Vladimir'le Cynthia tartışmış ve Cynthia gelmeyi reddetmişti. Kavga ettikleri düşüncesi beni heyecanlandırsa ve kadının anı kitabından yayımlanan pasajları henüz okumadığımdan, gelmediği için memnun olsam da yokluğu beni hayal kırıklığına uğratmıştı. Birincisi, ikisini sosyal bir ortamda görüp ilişkilerinin doğasına dair merakımı gidermek istiyordum. Sevecen ve oyunbaz mıydı aralarındaki ilişki, ciddi ve âşıkane miydi, didişmeli ve mesafeli mi yoksa eşitlikçi, saygılı mı; şehvetli mi şehvetsiz miydi, hayranlıkla mı doluydu yoksa küçümsüyorlar mıydı birbirlerini? İkincisi, çocuk sorunu vardı; bizimle konuşmaktansa bütün vaktini çocukla ilgilenerek geçirmesi gerekecekti adamın. Son olarak ki en önemli kısım buydu, kadını gerçekten sevmek istemiştim. Onu çok, enikonu seversem Vladimir ve pencere camının siyahlığına yansıyan yüzü habire aklıma gelip durmayabilir, karşımda bir fikir değil, gerçek, kanlı canlı bir kadın, takdir edebileceğim bütünlüklü bir insan görebilirdim. Kocasına göz koymamam gereken ve de koymayacağım bir komşu. Eğer ki Vladimir'e duyduğum (sonradan şehvet olduğunu görmeye başladığım ama o sıralar anlamadığım) ezik ve ezici saplantıdan keyif aldığımı düşünüyorsanız sizi temin ederim, almıyordum. İçim karıncalanıyordu, acı çekiyor ve utanıyordum. O bahardan, suçlamalardan, dilekçeden, Kacee'den ve Kıçına Tekmeyi Bas'tan beri bozulan içimdeki asli huzur, şimdi hepten alabora olmuştu. Elektrik yüklü dürtülerden mürekkep bir okyanusta yüzüyordum. Ayaklanmış sinirlerden olma bir bedendim ve hakikaten karısını görmenin, ailesiyle vakit geçirmenin bana rahatlık vermesi için dualar ediyor, öyle olacağını umuyordum.

Phee tombik yanakları, ışıl ışıl gözleri ve kızıl kahve saçlarıyla çok tatlıydı. Dile yatkın bir çocuğunuz varsa üç yaş,

iletişim için harika bir yaştır. Evde Sidney'yle röportaj yaptığım video kayıtlarından hatırlıyorum bunu çoğunlukla. Philomena da Sidney'nin o yaşlardaki hali gibi her soruya dolambaçsız bir şevkle cevap veriyordu. *Anaokuluna gideceğim ve öğretmenlerim Mrs. Maureen'le Mrs. Nadia olacak. Üç yaşındayım. Geceleri uyanık olan hayvanlara gececil denir ve gündüzleri uyanık olan hayvanlara gündüzcül denir.* Kıza cümlelerinde koçluk yapan Vladimir'in dudaklarının gururla kıvrıldığını seçebiliyordum. Ah şu büyümüş de küçülmüş çocuklarımız. Sidney nereden bakarsanız bakın mutlak bir başarı olsa da onun zekâsına daha az dikkat kesilmeyi, lafazanlığına ve okuldaki atikliğine çok daha az kıymet vermeyi isterdim. Kendi istisnailiğinin altında kaldı kızım, pekâlâ farkındayım. Tekrar tekrar kendi potansiyelinin vadettiklerine yetişmek zorunda kaldı.

Günün sıcağını kaçırmadan havuza girmeye teşvik ettim ikisini. Eylül geldiğinde bu bölgede havalar ancak üç saat kadar ısınır, ona da ılık dersiniz. Vladimir Philomena'ya modern bir zırha benzeyen ufak, batmaz bir göğüslük geçirip havuzun ayaklarımızı soktuğumuz sığ kısmında şişirilmiş bir simidin içine cup diye kaydırıverdi. Sonra tüm atletikliğiyle kendini dışarıdan izlemeden tramplene fırladı ve havuza bombalama atlayıp hemen ağlamaya başlayan Phee de dahil hepimizin üstüne su sıçrattı. Vladimir çabucak yanına gidip Phee'yi yatıştırdı ve gözyaşları yerini kahkahalara bırakana kadar havuzda döndürdü kızı.

Vücudu hayal ettiğimden çok daha sıkı ve sağlamdı. Kolları kaslı, göğsü diri ve kıllı, karnı düz ve kaslıydı. Öyle bir tipti ki John bile kendine has komikliğiyle, "Çok seksisin, Vladimir," dedi, o da beklenmedik bir mizah anlayışı sergileyerek, "Biliyorum," deyip göz kırptı. Yazmak dışındaki tek hobisinin vücut çalışmak olduğunu söyledi. Hemingway ve Mailer gibi, bir şeyler *yapan*, yazılarını körüklemek için hobilerinin peşinden koşan yazarlara değindik. Vladimir onlara imreniyormuş ama balık tutmak ya da motora binmek için gerekli içgüdü onda

yokmuş; elinden böyle işler gelmiyormuş, lisedeyken beden derslerinde ağırlık çalışmaya başlayıp bir daha bırakmayan Rus bir kitap kurduymuş sadece. John bunun üzerine Cheever, Fitzgerald, Updike ve Roth'a, yazmaktan başka bir şeyin derdine düşmeyen bütün o yazarlara değindi.

"Seks de var," dedim, "hepsi seksi dert ediyordu, bir şekilde takıntı haline getirmişlerdi."

John omuz silkti. "O da çok zaman alıyor," dedi. Vlad hoşgörülü bir cömertlikle gözlerini devirdi, o kadar teklifsiz ve rahattı ki şaşırdım.

"Geçen perşembe Vlad'la dışarı çıktık," dedi John, sorulmamış sorumu cevaplar gibi.

"Ya." Salı, müzikholdeki haftalık toplanma günüydü. Hep geç dönerdim. John'la birbirimizin ne yaptığını her zaman sorup soruşturmazdık, yine de bana söylemediğine şaşırdım. Genellikle bilmek istesem de istemesem de beni neler yaptığından ve nerelerde olduğundan haberdar ederdi.

"Konuştuk," dedi John.

Şezlongda arkasına yaslandı. Göbeği mayosunun lastiğini zorluyor, Guayabera gömleğinin düğmelerini çekiştiriyordu. Güneşe baktı ama ağzının etrafındaki bir nevi gerginlikten kendinden memnun olduğunu görebiliyordum. Kocam işine geldiğinde müthiş bir hatiptir. Belli ki yeni iş arkadaşını içki içmeye çıkarmış, etkilemiş ve kendi safına çekememişse bile kişisel düzeyde kınamaktan vazgeçirmişti. John'u kasabanın en sevdiği barında oturmuş, ardı ardına biralar ve *shot*lar ısmarlarken şakalarla, anekdotlarla, özeleştirilerle ve ara ara da beklenmedik sezgileriyle Vlad'ın kalbini kazanırken hayal edebiliyordum.

"Şimdi anlaşıldı," dedim. John sırıttı, Vlad havuzun dibine dalıp amuda kalktı ve ayaklarını kızının yüzüne dayadı, kız gülüp babasının ayaklarını kavradı.

Saatler ilerlerken Vladimir'in kollarını, endamını daha da iyi sergileyecek şekilde geniş geniş açmayı sevdiğini fark ettim.

Öğle yemeği için sudan çıktığında karnını aheste aheste ve göstere göstere kuruladı: dikkatimizi karın kaslarına çekme amaçlı tamamen gereksiz bir havlu kullanımı. Ya bizimle flört ediyordu ya da herkesle flört eden biriydi. Havlusunu boynuna astı ve yemeğe üstü çıplak oturdu. Kendini beğendiği çok belliydi, tepesindeki seyrelmiş noktayı gizlemek için defalarca elini saçından geçirdi. *Bun bo xao*'yu servis ederken (ki aslında basit bir yemektir: pirinç eriştesi, marul, salatalık, dövülmüş yerfıstığı, sirkede beklemiş beyaz turp ve havuç, bolca taze kıyılmış nane ve kişniş, hafif bir salata sosu ve üstüne marine edilmiş biftek) Phee'ye tepeleme pirinç eriştesi koyduğunu (ki kız yemek için debelenirken erişteleri tabağından o kadar uzağa savurdu ki haftalarca verandamda ve bahçemde sertleşmiş tel şehriye kalıntıları topladım) ve kendine azıcık bir şey aldığını gördüm.

Öğle yemeğinden sonra kahve yaptım, havuz kenarına oturup güneşin sıcağında kalmak için sandalyelerimizi kaydırdık ikide bir. Phee suda olduğu, soğuktan titremesine aldırmadan simidinde dönüp durduğu müddetçe mutluydu, bu yüzden sandığımdan çok daha fazla muhabbet edebildik. "İkinci çocukların iç zenginliğine sahip," dedi Vlad. "Kendi kendine mutlu olabiliyor, ilk çocuk gibi değil hiç." İnsanların Sidney'nin tek çocuk gibi davranmadığını söyleyişini anneliğime en büyük iltifat saydığımı hatırladım. Tek çocukların hayatla daha iyi başa çıktıkları, yetişkinliklerinde genellikle daha cömert oldukları ve topluma daha iyi ayak uydurdukları kanıtlandı oysa.

"İlk çocuk," diye tekrar ettim. "Daha çok çocuk yapacağınız anlamına mı geliyor bu?"

"Ben istiyorum. Biz dört kardeştik, ben en küçüğüm. Ama Cynthia tek çocuk, bir tane daha isteyip istemediğinden emin değil."

Phee'nin parmaklarını suda gezdirmesini, yüzeyde seken perilermiş gibi onlara şarkı söylemesini izledim.

"Böyle olmasını neye yoruyorsun?"

"Cynthia'nın mı?"

"Hayır, Phee'nin."

"Ha, bunu adım gibi biliyorum," dedi. "Çünkü karım, Phee bir yaşındayken evden gitti. İntihar girişiminden sonra hastaneye kaldırıldı. Altı ay boyunca gündüzleri dadı, geceleri ve hafta sonları ben baktım ona."

Saldırgan bir havayla gündeme getirmişti bu konuyu; yanında taşıdığı, hakikatten başka her türlü kibarlık kapısını kırıp geçmeye hazır bir koçbaşı gibi.

Cynthia Tong'un canına kıymaya çalıştığını hepimiz biliyorduk. Vlad mülakatta, işe alım komitesine anlatmıştı, işi kapmasının sebeplerinden biriydi.

Güneş batana kadar kaldı. Evi temizlediğime şükrettim çünkü hava yüzülmeyecek kadar soğuduğunda içeri girdik, John bize piyano çaldı, biz de oturma odasında dans eden, Vlad'ın kızın oynadığı tek şey olduğunu söylediği yırtık pırtık, kırmızı bir kumaş parçasını sımsıkı tutup öpen Phee'ye folk ve pop şarkıları söyledik. Sonra Vladimir, Phee'yi televizyonun önüne oturttu, cin toniklerimizi verandada, göğün son ışıklarını izleyerek içtik. Vladimir bu kadar uzun kalmalarının sorun olup olmadığını sorup durdu, biz de burada olmalarından ne kadar mutlu olduğumuzu söyledik ısrarla. Gitmek istemiyordu. Gençlik aşkı gibi, diye düşündüm: Sorumluluklar ufukta bekler, hayatında kaygı birikirken yatakta manasızca yayılıp sana hüzün ve korku dolu bir haz veren yeni birine dört elle sarılırsın.

O öğleden sonra birtakım şeylerin bizi Vlad'a ebeveyn figürü gibi gösterdiğinden endişelendim. John kıçıma şaplak atıyor ya da kolunu belime dolayıp beni öpüyor değildi ama aramızda aslında uzun zamandır olmayan bir iletişim ve dayanışma varmış numarası yapmış ve yapmaktan da zevk almıştık.

Vlad'ın karısı da gelseydi iki çift, akran, akademi yoldaşları, iş arkadaşları olurduk. Ama gelmediği için akıl veren saygın çift rolünü üstlenmiş gibiydik. Hem neden üstlenmeyecektik, deyip durdum kendime. John altmış üç yaşındaydı, ben elli sekiz yaşındaydım ve annesi *olacak* kadar yaşlı olmasam da annesi *olabilecek* yaştaydım. Akşam boyunca bizimle flört etmeye devam etti, yüksek sesle güldü, koluma ve omzuma dokundu durmadan; öyle ki bunun üzerine yorum yapıp özür bile diledi, ben de fark etmemişim gibi davranıp omuz silktim.

Sohbeti entelektüel konulara ve siyasete çekip öğrencilerimleyken yaptığım gibi tartışmayı alevlendirdim. Otokurmacanın* yükselişinden, üniversitede yaratıcı yazarlık dersi alan öğrencilerin çoğunun kurmaca yazmak bile istemediğinden, kurmaca yerine yaratıcı kurmaca dışı eserler, özellikle de otokurmaca ve anı kitapları yazmak istediğinden bahsettik. Bunun sebebinin kendilerine delice takıntılı oldukları için kendi bakış açılarının dışında var olmayı hayal bile edememeleri olduğunu söyledim. John durumun kendilerininkinden başka kimlik ve deneyimleri temsil etme konusunda yaşadıkları kaygıdan kaynaklandığını söyledi. Vlad ise internette büyümelerine, kendilerini avatarlarla temsil etmelerine, daha ne yaptıklarını bilmeden önce kendilik markalarını, varlıklarını, inşalarını kurmalarına bağladı. Hem sağ hem de sol cenahta popülist ideolojinin yükselişinden bahsettik. Başlık IX ile ilgili her türlü tartışmadan ihtiyatla kaçınarak üniversitenin eskiden ne kadar farklı bir yer olduğunu –disiplinli ama serbest (uyuşturucu, alkol, seks)– ve zamane çocuklarının ne kadar iğdiş edildiğini –annelerini her gün aramalar, arkadaşlığı aşkın önüne koymalar– konuştuk. Philomena o kadar çok limonata içti ki Vlad'ın tişörtüne kustu sonunda. John ona Yunanistan yazlarında amfitiyatroları gezerken giyilecek türden keten bir gömlek ödünç

* Kurmaca otobiyografi, yazarın kendi biyografisini kurgusal öğelerle harmanlayarak, kimi olay ve karakterlerde değişiklik yaparak bir bakıma "kendini bulma" amacıyla yazması. (*e.n.*)

verdi. Vlad bronzlaşmış teninin üstünden sarkan gömlekle Jay Gatsby'ye ya da yatı olan birine benzedi. Nihayet Philomena kanepede uyuyakaldığında Vlad kızı kucağına aldı gitmek için. Dürüst olmak gerekirse, dedi, uyutma faslını es geçecekleri için çok rahatlamış. Eve giderken arabada uyur diye ummuş ama bu daha bile iyiymiş.

Ön kapıda durup gidişini izledik. Arabası garaj yolundan çıkarken John eğilip kulağıma fısıldadı, "Âşık mı oldun?" Yanından o kadar hızlı uzaklaştım ki sıçramış gibi göründüm. Peşimden mutfağa gelip sessizce temizlik yapmama yardım etti ama telaşlı halinin giderek daha da katlanılmaz geldiği bir iki dakikadan sonra ona çatıp beni yalnız bırakmasını söyledim.

"Neyin var senin?" diye sordu.

"Bir şeyim yok," dedim. O öğleden sonra normalde içtiğimden çok içmiştim ve ona kızgın olduğumu bilsem de sebebini anlatacak doğru ifadeleri bulamayacağımın ayırdındaydım. Bastırdıkça bastırdı, giderek daha da saldırganlaştı. Nihayetinde siktirip gitmesini ve bana kalırsa gerçek bir sadist olduğunu söyledim. Doğru kelime bu değildi ama güzel, hatta ruhani bir akşamüstünü, geçip gittikten çok sonraları bile hatırlanacak türden bir günü alıp hiçbir sebep yokken o gaddar ve kötü niyetli yorumuyla berbat edişini başka türlü açıklayamadım. Karşılık olarak o da ki benden daha sarhoş, dengesiz ve asabiydi, elindeki geridönüşüm kutusunu yere boca etti, bira şişeleri, plastik meze kapları fayanslara saçıldı. Sefil bir kadın olduğumu söyledi, güzel olan her şeyin içine, hem de kendi düşündüğüm şeyler uğruna bile değil, başkalarının düşünceleri için sıçmakla suçladı beni. Ben de ona insanların ne düşündüğünün konuyla hiçbir alakası olmadığını söyledim, ayrıca her şeyin içine sıçan da oydu, oydu işte, bunu o yapmıştı ve sonra sesimi alçalttım, böyle devam edemeyeceğimi söyledim. İyi o zaman, dedi, boşanma davası aç, rica ediyorum, dedi, yalvarır gibi jestler yapıp yere döktüğü çöpleri abartılı hareketlerle toplayıp torbaya atarak. Gösterisini çirkin bir aşağılama olduğunu

bildiğim bakışlarla izledim, sonra da güldüm ve dert etmemesini, bunu zaten ciddi ciddi düşündüğümü söyledim. Durdu, ardından elindeki boş tenekeyi sağımdaki duvara fırlattı ve öyle pis, öyle çirkin bir suçlama ve küfür seline girişti ki tekrarlamaya elim gitmiyor. Sonunda karnımda bir kum torbası varmış gibi hissettiğimi söyleyeyim sadece. Başım ağlamaktan çatlarcasına ağrıyor, elim kolum tutmuyordu; temizliği de bitiremedim, yatağa bile güç bela yürüyüp ölüm ağırlığında gelen bir uykuya bıraktım kendimi.

Ertesi sabah mesafeli ortak yaşamımıza geri döndük; pişmandık ama sarhoş kafayla ettiğimiz münakaşadan yara da almıştık. Vladimir'e kitabıyla ilgili yazdım. Kitabı çok beğendiğimi ve okul dönemi "hale yola girer girmez" üzerine konuşmak için onu öğle yemeğine çıkarmak istediğimi söyledim. Önceki gün konuyu açmamıştım çünkü John kitabı okumamıştı ve ben de Vladimir'i üzmek ya da John'u mahcup etmek istememiştim. Gün adım adım ilerledikçe ve Vladimir'den ses çıkmadıkça kendimi önceki gün evimizde olup bitenlerle ilgili daha kötü hissetmeye başladım. Her şeyi yeniden oynattım zihnimde. Çok mu hevesli davranmıştım, gergin miydim biraz, pervane gibi dönmüş müydüm adamın etrafında? Limonata yüzünden bana kızmış mıydı, çok mu konuşmuştum yoksa? Sözünü mü kesmiştim; insanların sözünü kesmekle meşhurdum, bu huyumdan nefret ediyordum. Zamanına ve saygısına layık olmadığımı mı düşünmüştü ya da? Ama yo, hayır, kendimi bu şekilde yiyip bitirmek istemiyordum. Hem günlerden pazardı; e-postalarına bakmamıştı, kimse ânında cevap yazmazdı pazarları.

Öğleden sonra iki civarı (telefonumu Rahatsız Etmeyin moduna alıp torpido gözüne kilitleyerek) arabayla bize kuzeybatı yönünde bir saat uzaklıkta, göl kenarındaki kulübeme gittim. Wi-Fi'a bağlanmadığınız müddetçe sinyal yoktu. Sezonun son kiracısı önceki hafta çıkmıştı; havalar iyice soğumadan bahçe mobilyalarını içeri taşımam ve kanoları kilitlemem

gerekiyordu. Çocuksuz amcalarımdan biri öldüğünde bana bir miktar miras kalmıştı. Motorlara izin verilmeyen, orta boy bir göle ufak bir kıyısı olan mütevazı bir arsa alabileceğim ne çok ne az bir meblağ. Araziyi temizledikten, ağaç diktikten ve zemini düzledikten sonra prefabrik, kış soğuğuna dayanıksız, ahşap bir kulübe almıştım. İnzivaya çekilebilmek için almıştım burayı, yazları yazı yazacağım bir yer olsun diye ama yapıldığından beri kiraya vermiştim hep. Önce Sidney'nin koleji için, sonra hukuk fakültesi için, şimdi de öğrenim kredisi borçlarına destek çıkmak için.

Arabayı çakıl taşlı garaj yoluna çektiğimde, hep çağırdığım temizlik hizmetleri şirketinin gelmediğini görüp şaşırdım. Çöp tenekesi devrilmiş ve içindekiler kendini garaj yoluna atmıştı (şirket genellikle çöpü bölgenin atık alanına götürüyordu). Buruşturulmuş *fast food* ambalajları, içecek kutuları, dertop edilmiş peçeteler, çimenlerin üstünde çürümüş meyve kabukları. Kulübeye girdiğimde içerisi toplanmıştı ama bütün yüzeylerin üstünde bir yapışıklık, havada nemli havluların ve çamaşır makinesinin yanına yığılmış, kullanılmış nevresimlerin küflü kokusu, banyo tezgâhında diş macunu izleri ve bir de fondöten lekesi vardı. Son kiracılar küçük çocuklu bir çiftle büyükanneleriydi. Biz de Sidney sekizine basıp (bizim başımıza bela olacak kadar büyüyüp) bebek bakıcısına ihtiyacımız kalmayacak kadar iyi bir yol arkadaşı haline gelmeden önce John'un annesiyle seyahat ederdik. Büyükannenin kaldığını tahmin ettiğim küçük yatak odası pudra kokuyordu, çiftin ve kızlarının uyuduğunu kestirdiğim büyük oda ise ter.

Günün birinde kızımın çocuğu olacaksa bile önümde daha yıllar olduğundan emindim. Sidney çok küçükken ona büyüyünce ne olmak istediğini sorduğumda, "Anne olmak istiyorum," derdi. Başka ne olmak istediğini sorarsam da "Bebek bakıcısı." Şimdi ACLU benzeri kâr amacı gütmeyen bir kuruluşta avukattı ve çocuk bahsi açıldığında vampir kovar gibi haç işareti yapıyordu. Yine de küçük yatak odasını düşünüp önünde

sonunda bu odaya sürgün edileceğim ihtimalini göz önünde bulunduruyordum. Eğer John'la birlikte olmaya devam edersem anaerkimize ve ataerkimize hürmeten büyük odayı alırız. Ama ayrılırsak bahtıma portatif karyolalar, çekyatlar ve küçük odalar düşer. Değerim ne kadar faydalı, işe yarar ve şikâyetsiz olabildiğime göre ölçülür. Portatif karyolaların, çekyatların, küçük odalarının kıymetini bildiğim müddetçe hoş görülürüm. Payıma düşen zaman, ilgi, para ve lüks kırıntıları için minnet göstermem gerekir. Çabalarım, sabahın erken saatlerinde bebeğe ben bakarım, herkes yatıp uyuduktan sonra bulaşıkları yıkarım. Müşkülpesent olmam. Müşkülpesent yaşlı kadınlar tatillere davet edilmez. Tabii zengin değillerse ki ben, değilim.

Kulübenin içi de dışı da ahşaptı, dışarının kütükleri içerinin duvarıydı aynı zamanda. Ana kısım genişçe, tek bir odaydı; bir köşede mutfak, diğer bir köşede yemek masası vardı ve alanın geri kalanı ufak bir sundurmaya açılıp göle bakan iki büyük cam kapının çevrelediği oturma odasıydı. Koridor iki yatak odasına, iki gömme dolaba, çamaşır makinesini ve kurutucuyu koyduğumuz bir kuytuya ve ufak bir banyoya gidiyordu. Temizlik malzemelerini koyduğumuz dolabın kilidini açtım. Çimlerde fırıl fırıl uçuşan çöpleri gördüğümde biraz canım sıkılmıştı ve neler olduğunu öğrenmek için temizlik şirketini aramak zorunda kalmama sinirlenmiştim ama evi ova ova temizlemek için can atıyordum. Hıncımı çıkarabileceğim bir şey bulmuştum. Mikrofiber tüylü toz fırçasını bütün yüksek yüzeylerin tamamında gezdirip tozu indirerek başladım işe. Sonra camları sildim, sonra orta seviye yüzeyleri, sonra da yerleri. Yukarıdan aşağıya, tıpkı annemin öğrettiği gibi, yukarıdan aşağıya ki yere indirdiğin bütün kir sona kalsın. Banyoda fayansları ve lavaboyu bezle sildim, duşakabini fırçaladım, sonra tuvaleti hallettim ve en son da dörtayak üstüne çöküp yerlere girişttim.

Buzdolabının yan rafları yaz kiracılarından kalan acı soslarla ve salata ıvır zıvırlarıyla doluydu, bunları eve götürmek

üzere büyükçe bir soğutucuya koydum. Çekmecelerin birinden yapış yapış olmuş akçaağaç şurubunu sildim, buzluktan donmuş ıspanağa benzeyen yeşil pullar kazıdım fırçayla. Arka köşede, etiketinde "S'more Çeşnili" yazan bir sandviç dondurma vardı. Bir ısırık alıp tükürdüm hemen: Don yanığından sakız gibi olmuştu. Battaniyeler, çarşaflar ve havluları, kurutucudan çıkınca katlayıp temiz poşetlere sardım, küften, farelerden ve güvelerden koruyacak Rubbermaid marka büyük çöp kutularına koydum hepsini.

Tam kanoları depoya çekecektim ki uzun zamandır, gerçekten de yıllardır hissetmediğim bir istekle doldu içim. İstek, ihtiyaç, neredeyse orgazmikti; ilk kez öpmek üzere olduğunuzu bildiğiniz birinin ağzından üç beş santim uzağında olmak gibi. Hakiki yazma arzusuydu bu: kelimelerin akmaya başlaması için bin bir numara çektiğiniz ve işe yarayacağı kesin olmayan bir "otur ve kendini yazmaya zorla" hissi değil, sahiden de eline dolmakalem alıp mürekkebin sayfada yol almasını izlemek için çaresizce bir arzu. Bir şey söyleme ihtiyacı ve ihtirası.

Kulübede üstüne yazacağım pek bir şey yoktu tabii. Arka sayfalarına ya da sayfa kenarlarına yazarak kitapları mahvetmek istemediğimden, mangal çakmağı elimde, bir çekmecede bıraktığım *post-it* paketini buluncaya kadar evi didik didik aradım. Mürekkep akmaya başlamadan önce dolmakalemle kâğıdı saniyelerce karalamam gerekti.

Güneş batana kadar yazdım. *Post-it* üstüne *post-it*: Bütün bu süre boyunca vücudum neredeyse cinsel bir enerjiyle titreşti. Bir hikâyenin başıydı yazdığım. Olasılıksızlık üzerine, tesadüfle koşulların buluşması üzerine bir hikâyeydi. Kişinin, tüm tersliklere rağmen, olmasını umduğu şeylerin olmasıyla ilgili bir masal ya da öyle bir masalın başı diyelim. Yazarkenki sesim yeni geldi bana. Dizginsizdi. Yıllardır gıcır gıcır, berrak, keskin olsun diye yazımın hararetini düşürmeye çalışıyordum, her bir kelime kristalden kesilmiş gibi geri çekmeye, geri çekilmeye, nötrleştirmeye, yazımı kontrolüm altına almaya çalışıyordum.

Şimdi yazdıklarımsa hiç böyle değildi: Vıcık vıcıktı, karman çormandı, kaygısızdı. Kibri değil, bir ruh ve zihin halini işliyordum. Sayfada kelimeler değil, bir dünya yaratıyordum.

Yazmak beni öyle kendimden geçirdi ki durup mastürbasyon yapmayı bile düşündüm. Bayat bir tabir olacak ama damarlarıma hücum eden yaratıcı özsuyla dolup taşıyordum. Ama yazarkenki bu katıksız rahatlık ve kolaylık çok kıymetliydi. Duramadım. İçimde nabız gibi atan, içimi gıcıklayan bu enerjik gerilimi korumak istedim.

Of, onun etkisiydi bu; hepsi onun yüzündendi, biliyordum. Onun yüzünden, kitabı, vücudu, bacaklarını ayırışı, pencerenin karanlık camından bana bakışı yüzündendi. Onun yüzünden, trajik karısı ve kederli ama muzaffer hikâyesi yüzündendi. Ona yazıyordum. Bana en ufak bir ilgi duymayan onun için, ona kendimi açıklamak için yazıyordum. Ona sahip olamayacaksam da –belki onu istemiyordum bile– en azından beni tanımasını istiyordum. Kim olduğumu ve ne hissettiğimi bilmesini.

Güneş ufalıp batana ve geride tek bir post-it kalmayana dek yazdım, sonra da kendimi zorla masa başından kaldırdım. Ertesi günün dersleri için hazırlık yapmalı ve pazartesi sabahı toplantısından önce bölümün hedefleri açıklanırken kullanılan dili gözden geçirmeliydim. Eve dönüş yolunda bir şey dinlemedim. Hikâyenin olay örgüsünde sonraki beş eşiği düşündüm enine boyuna. Eve vardığımda John dışarıda oturuyordu. Yanına oturdum. Elimi dizine koydum. Yakınlaştı, başımı omzuna dayadım. O gece bir yıldır ilk kez seviştik, hem de ikimizi de pençesine alan, dünyayı aşan bir yoğunlukla. Sabah erkenden, kendi tabirimizle Büyük Yatak'ta uyanıp misafir odasına geçtim. Kendimi tükenmiş ve huzursuz hissediyordum, önceki gece bedenimden bir hayalet sürüsü geçmiş gibi.

IV.

Vladimir o sabah saat beşte yazdı. Kimsenin onu rahatsız etmeyeceği bir vakitte hazırlanmak, e-postalarını cevaplamak için erken kalktığını farz ettim. Kitabını bu kadar çabuk okuduğum için onur duyduğunu yazmıştı; benimle öğle yemeğine çıkmayı çok istermiş. Tarih olarak 20 Ekim'i öneriyordu; bir aydan fazla bir süre sonrayı. Sonbahar döneminin ortasında, öğrencilerin vizelere hazırlanmasına zaman tanımak için derslerin askıya alındığı dört günlük aradan önceki gün.

Bu kadar uzak bir tarih önerdiği için üzüntüsünü dile getiriyordu ama Cynthia'yla birlikte hâlâ oryantasyonlarla, kayıt işleriyle ve bakıcı ayarlamalarıyla uğraştıklarını hesaba katınca tutamayacağı bir söz vermek istememiş. Gecikmeden memnundum. Kitabını okuduktan, cumartesi günkü ziyaretinden, pazar günü yaşadığım yazma patlamasından ve akabinde John'la hiç planlamadığım ve tuhaf bir şekilde seviştikten sonra, önceki hafta bir değil, üç haftaymış gibi geliyordu. Kim olduğumu unutmuştum ve kendimi bir öğretmen, meslek sahibi ve ayakları yere basan biri olarak hatırlamak için zamana ihtiyaç duyuyordum. Kafamı işe vermek her daim rahatlatmıştır beni, bu yüzden bölümün bazı girişimleri ve kampüsteki etkinliklerle son haftalardakinden daha çok meşgul olmaya karar verdim.

Evdeki ofisimde "*Uğultulu Tepeler*'den *Sevilen*'e Gotik Roman" dersimin notlarını arıyordum ki John gelip kollarını belime dolayarak burnunu boynuma sürttü. Kaskatı kesilip kendimi kurtardım.

"Neyiz biz?" diye sordu. Yüzü hem çökmüş hem şişmişti, çenesinin altındaki deri sarkıyor, durduğum yerden bakınca gıdısı çok dikkat çekiyordu. Pencereden gelen ışıkta dişleri sarı ve pis bir tabakayla kaplı gibi görünüyordu.

"Bilmiyorum," dedim. "Dost muyuz?" diye sordu. Bu lafı bir zamanlar okuduğumuz bir romandan kapmıştık. "Biz dost muyuz?" "Sen benim dostum musun?" Bir çocuk kitabından da olabilir. Sidney'ye de sorardık: "Dost muyuz biz?"

"Bilmiyorum," dedim. Ona karşı tüm direncimi çöpe atasım geldi birden. Onu istediğim için değil, kalbinin yumuşak yerlerini bildiğim için. Iowa'da, ona hayran bir anne ve dersleri iyi, kitap okumayı seviyor diye pısırık olduğunu düşünüp onu ciddiye almayan bir babayla büyümüştü. Lisede Ortabatı'nın eril güçleri, yani kavga etmeyi, ava çıkmayı ve gürültülü cehalet gösterilerini seven erkekler tarafından itilip kakılmıştı. Futbol oynamamıştı hiç; hiç spor yapmamış ve tüm cinsel tercihlerini etraflarında şekillendirdiği hayat dolu, neşeli kadınlar onu görmezden gelmişti mütemadiyen. Nihayetinde kapağı üniversiteye attığında bir kızı öpecek cesareti toplaması üç senesini almıştı.

Ama öpüşmediği bütün bu süre boyunca gözlem yapmıştı. Pervasız bir erillik, fiziksel beceri ve entelektüel sağlamlık kombinasyonunun cazip görünmek istediği kadınlara ne kadar karşı konmaz geldiğini görmüştü. Ortabatı'da karşılaştığından farklı bir erkeklik türüydü bu. Bu adamlar kendilerini başka türlü ifade etmeyi beceremedikleri için koşup koşup birbirlerine toslayan futbolcu mankafalar değildi; bu, Rhodes'ta burslu okuyan *lakros* yıldızlarının, hukuk fakültesine giden futbolcuların*, haftada birkaç kez toplanıp eğlencesine basket oynayan şairlerin erkekliğiydi. Erkeklerle vakit geçirmeyi çok sevmiyormuş –arkadaş olarak bile kadınları tercih ederdi– ama erkeklerle arkadaşlık edebilmek, onlarla konuşacak bir şeyinin

* "Amerikan futbolu" olarak bildiğimiz spor kastediliyor. (*e.n.*)

olabilmesi için futbol, basketbol, beyzbol hakkında bilgi edinmeye zorlamış kendini. Erkekleri seven erkeklerin kadınlara daha çekici geldiğini de görmüş çünkü belki gizli bir hayatları olduğunun teminatı gibi görüyorlarmış bunu; kim bilir, daha derinlerde, primatlığımızdan kalma bir güvenlik hissiyle alakalı da olabilirmiş. Odasında yüzlerce barfiks, şınav, mekik çekmiş, skuat yapmış, bedeni göbekli bir peltelikten çıkıp ince bir sağlamlığa kavuşmuştu (hiçbir zaman Vladimir'inki gibi bir vücudu olmadı, yine de biz tanıştığımız sırada ince uzundu). Bir yandan da derslerine çalışmıştı. Sınıf arkadaşlarını geçmiş, sanki hareket alanı olması için akranlarıyla arasını olabildiğince açması şartmış gibi hep daha da iyi olmak için zorlamıştı kendini. Son senesinde Barcelona Üniversitesi'ne gidip altın rengi uzun ışıklara, felsefi eğilimlere ve ülkenin Cervantes'ten başlayıp Lorca'yla Marìas'a varan edebî seyrine âşık olmuştu.

Öğretim görevlilerinden birine de âşık olmuştu aynı zamanda: uzun saçlı, sigaralarını ağızlıkla içen, ufak tefek bir İspanyol kadınına. Kendisi yirmilerinin başlarında, kadın ise kırklarının ortalarındaymış ve üniversiteye giden bir oğlu varmış. İspanya'dan, yabancı statüsünden, Fas mimarisinden ve kent meydanında sabahın üçüne kadar çalan müzikten cesaret alıp dersten sonra kadının peşinde dolanmaya başlamış. Bir gün kahve içmişler, ertesi gün dersten sonra, okul çoğu zaman olduğu gibi siesta için kapandığında, kadın onu evine davet etmiş. Ona sert meme uçlarına nasıl dokunacağını, hâlâ içinde gidip gelirken orgazmını tutmayı öğretmiş. Yaptıkları, ibadet eder gibi aksatmadan, her hafta dersten sonra gerçekleştirdikleri bir ritüel haline gelmiş. Yılın sonunda kadına veda ettiğinde, kadın onu öpmüş, küçük bir çocukmuş gibi yanağından makas alıp teşekkür etmiş. Uçaktayken eve dönüş yolculuğunun büyük kısmını onu bir daha göremeyeceğini düşünüp ağlayarak geçirmiş.

Bu aşk macerası, gelişiminin son evresini mimlemişti. Döndüğünde, modern jargonda seks bağımlılığı diyebileceğimiz

(aslında öyle de zaten) bir adanmışlık ve doyumsuzlukla karşılaştırmalı edebiyat bölümünün tamamıyla yatmıştı. Bir sürü ufak tefek iş yaparak geçinip kısa hikâyeler ve şiirler yazmıştı yıllar boyu. Tanıştığımızda bana yıllarını kadınların peşinde koşarak geçirdiğini, birine abayı yakıp takıntı haline getirdiğini söylemişti. Sonra bir sebepten bıkıveriyormuş ve bir bakıyormuş ki gözü yeni birine ilişmiş bile. Derken bir gece ilişkiye girdiği bütün kadınların muazzam bir opera sahnesinde toplandığı bir rüya görmüş. El kol işaretleriyle onu izleyicilerin arasından sahneye çağırmışlar, sonra onlar izleyici olmuş ve üstüne gül yağdırmaya başlamışlar, güller kana dönüşüyormuş ve aşağı bakınca beline kadar boka battığını görmüş.

Klasik, demiştim o zaman. Rüyadan sonra yaratıcı yazarlığı bırakmış, karşılaştırmalı edebiyatta lisansüstü ve doktora programına başvurup Cervantes'e odaklanmıştı. Tanıştığımızda tezini bitirmişti; birinci sınıflara Makale Yazımına Giriş dersi veriyor, bazı lisansüstü derslerine giriyor ve ülkenin dört bir yanında kadrolu pozisyonlara başvuruyordu. Ben de İngiliz ve Amerikan edebiyatı alanında yaptığım doktorada kadın edebiyatına yoğunlaşıyordum (öğrencilerime dediğim gibi, bu o zamanlar bu kadar "temel" bir konu değildi).

Gerçek şu ki, birbirimize âşık olduk. İkimizin de kalbi titriyordu birbirimize yakınken. Aşkın ilk demlerinin gerçekliği, kendimi rahatlatmak için tekrar tekrar kafa yorduğum bir şey. Saatlerce konuşur, birbirimizin bedenlerini uzaktan görünce heyecanlanır, avluda ötekinin yürüyüşünü izlerdik. Dünyada birbirimizden iyisinin olmadığını düşünürdük. Birbirimizin gevşemesine izin verir ama aynı zamanda birbirimize meydan okurduk. Birbirimize yardım eder ve birlikte iyi hareket ederdik. Benimle tanıştığında ideal kilodaydım, üstüme çok yakışan giysilerim vardı ve uzun saçlarımı ipeksi bir at kuyruğu yapıyordum.

Aşka, alkole, aşırılıklara, geç yatılan gecelere bir de tez stresi eklenince (John'la birlikte iş başvurusunda bulunabilelim diye

tezimi mümkün olduğunca çabuk bitirmek istiyordum) sonraki birkaç yılda çok fazla kilo aldım ve baca gibi sigara içmeye başladım. Nihayet evlendiğimizde küçük ve güdük bir kurbağaya benziyordum; suratım top gibiydi, saç kesimim kötüydü, cildim griye çalıyor ve pul pul dökülüyordu. John bu çöküşümü hiçbir yorum yapmadan kabullenmiş gibiydi ama benim kendime duyduğum nefret, içimde girdap gibi çalkalanıp beton gibi pekişiyordu.

Kibir her zaman en kötü özelliğim olmuştur. Nefret ettiğim bir yanım bu ama uyuma, yemek yeme ya da nefes alma ihtiyacı kadar başıma bela oluyor. Uzun uzun metinleri hızlıca okuma, ustalıkla çözümleme, isabetli bir şekilde yorumlama, edebî biçimler üzerine makaleler ve kitaplar yayımlama, iki roman yazma, çocuk büyütme, öğrencilerime akıl hocalığı yapıp onlarla arkadaşlık etme gibi becerilerime rağmen, bir yandan kibir hapishanesinde tutsaktım her zaman. Zahmetsizce güzel bir kadın olamayacaksam zarafetle ya da değil, bilincinde olmadan, fizikleriyle bir tür barış içinde hareket eden kadınlardan biri olmak isterdim. Ben asla kendimle barışık olmadım, görünüşümle ilgili sancılar çektim her zaman. Annem güzelliğimle ilgili yorumlarda bulunurdu diye hatırlıyorum (eski fotoğraflara baktığımda, olsa olsa sevimli olduğumu görüyorum, güzel değil). Belli bir yaşa geldiğimde iştahım onu kızdırmaya başlamıştı, yiyip içtiklerimi kontrol etmeye çalışıyor, beni dolabımda yiyecek saklamaya ve o ortalıkta yokken yiyebildiğim kadar yemeye itiyordu. Boy atmak yerine kısa kalarak, yağlı, kabarık ve cansız saçlı olarak onu hayal kırıklığına uğrattığımda bile güzellik meselesini gündem yapmayı bırakmadı. Küçükken her istediğimi okumakta serbesttim, buna bitip tükenmeyen kadın dergilerini yalayıp yutmak ve hâlâ aklımdan çıkmayan "tüyoları" kapmak da dahildi. Bugün bile kırmızı ışıkta kıçımı sıkar, markette sıra beklerken parmak uçlarımda yükselip alçalarak baldır çalışır, sandviç yerken ekmeğin üst kısmını ayırır, beni iyi göstermeyen ışıklarda çekilen fotoğrafları ortadan kaldırırım.

Ne kadar ahmakça olduğunu bilsem de gün içindeki mutluluk frekansım, o gün on üzerinden kaç göründüğüme bağlı.

Lafın kısası, evliliğimizin akabindeki gudubetliğimin içinde, düğün fotoğrafları geldikten ve suratımın et ve ödeme gömülen yavanlığı, vücudumun tıknazlığıyla yüzleşmek zorunda kaldıktan sonra, John'a kendine başka kadınlar bulmasını önerdim. Başta kolundaki kıllarda çakmak gezdiren bir ergen gibi yaptım bunu: Ne hissettireceğini görmek için. Akademi dünyasında hızla yükselen bu yakışıklıyı kafeslemiş, onu kendime, aslında kimsenin gerçekten cazip bulamayacağı bir kadına prangalamışım gibi geliyordu. Özgür olabileceğini ima edişimin ardından çok yüreklendirmem gerekmedi. Hâlâ da piçin tekidir kendisi; öyle adamları severim, o da önde gidenidir. Evi taşıdıktan ve üniversitedeki pozisyonuma yerleşip, aşırılıklarımı kontrol etmeyi öğrenip hem esnek hem de disiplinli cazibemin doruğuna eriştikten sonra da cinsel hayatımda ne istersem onu yapabilmek, taşranın zinde erkeklerini keşfe çıkabilmek için John'u teşvik etmeye devam ettim (en yakışıklı erkeklerin taşrada, en güzel kadınların şehirde olduğunu düşünmüşümdür hep; bu yüzden iki tarafta da çiftler birbirinin dengi değildir). O altın çağdan ve David'in kalbimi kırması üzerine kişisel zevklerden elimi eteğimi çekmemden sonra da bana nefes alacak alan verdiği için John'un davranışlarını görmezden gelmeye devam ettim.

Neden derseniz: John oldum olası muhtaç ve talepkâr biriydi, benim yakınlığıma ve takdirime ihtiyaç duyduğu kadar ilişkiye girdiği kadınların hayranlığına da muhtaçtı. Evdeyken sürekli peşimde dolanır, ellerini pantolonumun ya da eteğimin belinden içeri kaydırırdı. Onu sevip sevmediğimi, ona kızgın olup olmadığımı ya da hoşnut kalıp kalmadığımı öğrenmeye çalışırdı mütemadiyen. Sorularıyla kızımızın da peşini bırakmazdı: İyi bir baba mıyım, oyun buluşmasını iyi idare ettim mi, eğlendin mi, hediyeni beğendin mi, mutlu ettim mi, güldürdüm mü seni? Övgüler topladığı bir fakülte toplantısından çıkıp

kendine hayran bıraktığı bir derse girebilir, oradan sırf onun dikkatini çektikleri için yüreği hoplayan kadınların kollarına koşup akşam da sevgi dolu karısıyla ve o gün ne hoş göründüğünü, ne güzel koktuğunu, ne kadar eğlenceli bir baba olduğunu söyleyen kızıyla akşam yemeğe oturabilir ama kendini yine tatmin olmamış –bir yanı hâlâ kabul görmemiş gibi– hissedebilirdi. Öte yandan, belki de okul, yazı, yemek, ders, arkadaşlar ve sosyal yükümlülüklerle ıkış tıkış günlerime minik yalnızlık delikleri açmak için canımı dişime taktığım o yıllarda, benim gözüme öyle görünüyordu yalnızca.

Önceki gece onunla yatarak –artık ders vermesine izin verilmediği, iş arkadaşlarının çoğu onu kibarca görmezden geldiği ve bildiğim kadarıyla ikindi ışığında gözlerini ağır ağır kırpan takma kirpikli bir kızla yatamadığı için– feci şekilde hasret kaldığı takdirin bir kısmını alabileceği bir açık vermiştim. (Üniversitenin öğretmen-öğrenci ilişkisini yasaklamasının ardından kasaba sakinleriyle ve yeni mezunlarla kurlaştığını ama son zamanlarda suçlamaların onu bu uğraştan da vazgeçirdiğini tahmin ediyordum.) Hassas yavru köpek patileriyle tıpış tıpış yanıma geliyordu ve ben de kucağıma alıp ona iyi de olsa, kötü de olsa benim köpeğim olduğunu ve yavru köpek suratını sevdiğimi söylersem masum bir tatlılık ve keyifle ödüllendiriliyordum.

Ama o sırada *Rebecca* notlarımı bulamıyordum, yarım saate dersim vardı ve muhtemelen notları dosyaladığım ofisime uğramam, sonra kampüsün dersin yapılacağı öbür ucuna kadar on dakika yürümem gerekiyordu. Ayrıca hikâyemde bir sonraki sahneyi yazmak istiyordum. Spor yapmayı ya da kuaförden randevu almayı, beni Vladimir'le çıkacağım öğle yemeğine hazırlayacak bir şey yapmayı umuyordum. Kızımın yakınlığını tekrar nasıl kazanacağımı da düşünmem gerekiyordu.

"Şu anda dost olmakla ilgilenmiyorum," dedim. "Buna kafa yoramayacağım, çok meşgulüm."

Kavgadan arta kalan hislere tutunurken John'un yüzüne

yürüyen kötülüğü gördüm. "Yani sen çağırdığında gelmem, beni istemediğinde de defolup gitmem gerekiyor, öyle mi?"

"Hayır," dedim. "İstemediğin hiçbir şeyi yapman gerekmiyor. Her zaman canın ne istiyorsa onu yaptın. Beni kavgaya çekemezsin şu an. İzin vermeyeceğim. Derse gitmem gerek."

"Bence artık benimle uğraşmak istemiyorsun," dedi. "Hatta olup bitenler umurunda bile değil bana sorarsan."

"Peşimi bırak John," dedim. "Tedirgin olduğunu biliyorum ama çok rica ediyorum, peşimi bırak. Zamana ihtiyacım var."

Art arda, hızlı hızlı ve deli gibi yutkunduktan sonra kenara çekildi. Ben çıkarken son birkaç senedir çenemde bitip duran kılı almayı unuttuğumu söylemeyi de ihmal etmedi.

V.

"Ofisin şahaneymiş."

Dersten döndüğümde Cynthia Tong kapımda beni bekliyordu. Ders dağınık geçmişti, öğrencilerimin zayıf yorumlarına hem gereğinden fazla rıza gösterdiğimi hem de fazla saldırgan davrandığımı hissetmiştim. Sadece temsile dayalı eleştiriler getirip hikâyenin biçimsel öğelerini kaçırmışlardı hep. *Rebecca* pek çok yönden kadın düşmanlığı, kadınları ve ötekini şeytanlaştırma üzerine inşa edilmiş bir hikâyeydi elbette ama kitapla ilgilenme sebebim bunlar değildi. Gerilimin nasıl kurulduğunu, sembollerin nasıl kullanıldığını, tekrarların Rebecca'nın hayaletini sayfalardan nasıl yükselttiğini görmelerini istiyordum. Defalarca bunları, bu biçimleri görmeniz lazım, dedim. Ama insanların iyi temsil edilip edilmeyişiyle kafayı bozup her edebiyat eserinin parlayan bir ütopya olmasını isteyerek delirttiler beni.

O beni karşılıyor gibi değil de ben onu buyur ediyor gibi görünebileyim diye garip hareketlerle yanından geçmem gerekti. Kanepeme oturmasını işaret ettim ama ayakta dikilmeye devam edip beğeni dolu gözlerle etrafına baktı, durumumun onunkine nazaran ne kadar iyi olduğu fikrini dayatmak istiyordu.

"Penceresiz odada mısın? İlk geldiğimde beni de oraya koymuşlardı. Otursana," dedim ama oturmadı, doğrudan karşı koyar gibi değil, beni duymamış gibi camdan dışarı baktı. Işık yüzüne bir çizgi çizdi. Gür ve dalga dalga siyah saçlarıyla, sıkı yanaklarıyla, aynı anda hem mütevazı hem şık hem de seksi

elbisesiyle olağanüstü güzeldi gerçekten. Bacakları dansçı ya da koşucu bacaklarıydı; baldırlarının üst kısmı kaslıydı, güçlü görünen dizlerinin üstünde girinti çıkıntılar, uyluklarında ön kasları arka kaslardan ayıran o bariz çizgi vardı. O çizgiyi daima fark ederim çünkü liseden tanıdığım bir oğlan bunu ne kadar çekici bulduğunu söylemişti. Bende yoktu, çocuk konuşurken yeni bir tür hakikati kavrarken yakalamıştım kendimi: Her türden, her cinsten beden, fiziksel formun farklı farklı açıları, cinsel heyecan uyandırabilirdi. Kadın bedenleri o zamana dek aklımın ucundan geçmeyen muhtelif şekillerde fark edilebilir, incelenebilir ve çekici bulunabilirdi. Çeneler, eller, boyunlar, karınlar, kıçlar, bacaklar, ayaklar, hepsine dikkat edilebilir, hepsi fetişleştirilebilir ya da beğenilmeyebilirdi.

"Benim ofisim yok," dedi, uzunca bir süre kampüsün tepelerine bakıp nihayet masamın karşısındaki kanepeye oturduktan sonra. "Yarı zamanlı hocalara ofis vermiyorlarmış artık."

Ona bu konuyla ilgileneceğimi, en azından ortak ofise yerleştirilmesi gerektiğini söyledim. Sohbetimizin en başından onun tarafında olduğumu bilmesini istiyordum. Elbisesine iltifat edip nereden aldığını sordum, benim olsa hiç üstümden çıkarmayacağımı söyledim. Cumartesi günü gelemediği için ne kadar üzüldüğümüzü, onu tanımaya can attığımı, *Prairie Schooner*'da anı kitabından bir parça okuduğumu (henüz okumamıştım) ve müthiş etkilendiğimi söyledim.

"Cumartesi hakkında konuşmak için geldim ben de," dedi, derken de bir gerilim dalgası vücudundan çıkıp gitti sanki. Yüzünde yüzücülerin soğuk suya girmeden önceki bakışını, insanın durup çok düşünmeden kendini atlamaya ikna etmesi için gereken pervasızlığı görebiliyordum.

"Migren nedir bilirim," dedim. "Kırk beşime kadar ben de çektim. Bütün dünya katlanılmaz geliyor." Doğru değildi bu; başımın fena ağrıdığı olurdu ama hiç migrenim tutmamış, insanların tarif ettiği ışık kırılmalarını, noktaları, auraları hiç görmemiştim ama benzerliklerimizde ısrar etmek istiyordum.

"Migrenim tutmamıştı," dedi. "Vlad'la korkunç bir kavga ettik, sonra bir türlü sakinleşemedim. Vlad'ın ilaç verip beni yatırması gerekti."

"Çok üzüldüm," dedim. "Kavga nedir onu da bilirim."

"Bazen migrenim tutuyor ama," dedi. "Yani migren olduğunu sanıyorum. Neyse. Bunu söylemek istemiştim."

"Neden kavga ettiniz? Sormamda sakınca yoksa tabii, istemiyorsan söylemek zorunda değilsin." Kafamda şimşek hızında bir fantezi belirdi: genç bir kadınken aklıma bir anda musallat olan, yüzüme bok atılan ya da tecavüze uğrarken ağzımın kanlı pedimle bağlandığı korkunç imgeler gibi. Fantezimde Cynthia benim yüzümden, Vladimir'in bana duyduğu şehvet yüzünden kavga ettiklerini söylüyordu. Hayır, salak şey. Diğer imgeleri aklımdan çıkardığım hızla çıkardım bunu da.

"Sana söylemekten çekinmiyorum," dedi. "Buraya bu yüzden geldim. Sana anlatmak için. Biliyor musun, iki romanını da okudum ben. Bayıldım. Okuduğumu sana söylemeyecektim. Ama seni tanımak istiyorum, senin de beni tanımanı istiyorum. Sana tuhaf geliyor mu bu? Öte yandan iş arkadaşıyız, üstelik kızım senin havuzuna girdi ve ben gelmedim; bu çok kaba bir hareketti ve sebebini bilmeni istiyorum. Bak. Dürüst olacağım." Durdu ve her şeyi önceden planlarmış gibi öne eğildi. "Ben biraz sıçmış haldeyim."

"Ben de," dedim. Cynthia'yı fakülte toplantılarında sessiz sakin otururken gördüğümde böyle biri çıkabileceğini düşünmemiştim hiç. Önyargılıydım; önyargımın kadının Çinli-Amerikalı olmasıyla alakası yoktu tabii, gerçi kim bilir zihnimde benden habersiz hangi varsayımlar fink atıyordu... Birinin karısı olduğu için önyargılıydım. Otlakçı olduğu için. Ben de birinin karısıydım ama kocamla ben aynı zamanda kadro almıştık. O başkan olana kadar da maaşımız aynıydı. İlk kitabımı evimizin peşinatını ödememize imkân tanıyan bir avansa satmıştım. Tek bir ders veren bu kadınsa buraya kocasıyla taşınmıştı; parazit ve çaresizdi.

Ama burada, ofisimdeyken, beni etkilemişti. Romanlarımı beğendiği için değil, üstünde kesif bir keder olduğu için, sanki yaşadığı her şeyden sonra, onun için treninin son istasyonu hakikatmiş, hakikat arayışıymış gibi.

Tahmin ettiğim şeyleri anlattı, Vladimir öğle yemeğini organize etmemiz için bana mesaj atmasını önerdiğinde Cynthia kızmış ve bana attığı ilk mesajın yemekle ilgili olmasına izin vermeyeceğini söylemiş. Sonra ona Vladimir'e havlu işini sormasını söylemiş çünkü onlarda sadece azıcık lekeli beyaz banyo havluları varmış, bu yüzden mağazaya gidip yeni havlular alması gerekirmiş. Hazırlık niyetine de bacaklarına ve koltukaltlarına ağda yaptırmak için *spa*ya gitmiş ve ayrıca kendisine ve Phee'ye yeni mayo almış. O sabah o kadar gerginmiş ki iyice tersleşip asabileşmiş. Peş peşe terslenmenin üzerine Vlad da onu tersleyince gözyaşlarına boğulmuş ve aslında sadece bize, bir yazar olan bana ve kocama –ki o da hayranlık duyduğu bir akademisyenmiş– normal bir aile olduklarını göstermek istediğini söylemiş. (Burada konudan sapıp lisans ve lisansüstü deneyiminde bir iki hocasıyla yattığını söyledi; penislerine doğru gerilen yorgun ve kâğıt gibi hışır hışır derilerine ya da kırışık gözlerine sabah ışığında bakınca gördüklerini genel olarak üzücü bulsa da kendini özgür hissetmiş ve aradaki dinamiğin pekâlâ farkındaymış hep. Bugünlerde iki tarafın rızasına dayalı bir aşk macerasından sonra ilk düşüncesi travmaları olan kadınlar onu hayal kırıklığına uğratıyormuş. Ben, dedi, travma nedir bilirim.)

"Vlad bu ruh hallerimden çok bıktı, 'ruh sağlığımdan' gına geldi," diye devam etti. "Onu suçlamıyorum," dedi. "Ben de bıktım. Bıktım bu boktan durumdan." Sesi, yutkunduğu yumuşak bir duygu akınıyla yükseldi. "Sonra bana normal bir aile olmadığımızı zaten bildiğinizi söyledi. Herkes biliyormuş. Sonra dedi ki... Bu kısmı bilmiyordum, cumartesiye kadar haberim yoktu, fakülte toplantılarında ve o aptal yemeklerde mal gibi oturuyordum ve bilmiyordum, işe alım komitesine intihar

teşebbüsümü anlatmış." Kendini durdurdu. "Sen de orada mıydın?"

"Değildim," dedim, "ama..." Başımı eğdim, tereddütteydim.

"Ama duydun."

"Duydum."

Dönüp manzaraya baktı yine. "İşi de muhtemelen bu sayede aldığını söyledi çünkü neden buralara taşınmak istediğini sorduklarında içinde bir şey tetiklenmiş ve ağlamaya başlamış, patlar gibi dökülmüş her şeyi. Çocuğumuz daha yaşını doldurmadan nasıl kendimi öldürmeye çalıştığımı, beni hayatta tutmanın artık onun görevi olduğunu, beni de işe alabileceklerini, çok zeki olduğumu, hâlâ beni yatak odasında ağzım köpürmüş ve altıma sıçmış halde, kapıda kızımı uzak tutmasını söyleyen notla bulduğu evde yaşadığımızı anlatmış."

Bu noktada hafif bir ses çıkarmış olabilirim çünkü bir şey söylemem için meydan okur gibi bana baktı göz ucuyla. Bakışına karşılık verip kafa salladım, pencereye döndü yeniden.

"Anı Yazarlığı dersi vermem için beni işe aldıklarında şaşırmıştım. Üniversiteler durup dururken iş teklif etmez genelde. Belki de tahmin etmeliydim. Mülakattan çıktıktan sonra kendinden utandığını söyledi. Profesyonellikten ancak bu kadar uzak davranabilirmiş ama onca retten sonra, bir haftaya kalmadan teklif geldi." Durup başını iki yana salladı. "Yani şimdi o komitede öğrenciler de var, değil mi?"

"Mülakatlara katılıyorlar, evet."

Dudaklarını büzüp gözlerini yumdu. Haline üzüldüm gerçekten. Vladimir'le tanışmadan önce, mülakatta Cynthia'nın intihar teşebbüsünü ifşa ettiğini duyduğumda, intihar eden büyük yazarlar ya da şahıslar çalışmalarından önce bu eylem bağlamında anıldığında hep olduğu gibi, içim kalkmıştı. Kadının üniversitedeki konumuna, küçük ve dedikoducu bölümümüze peşinen "hasarlı" damgasıyla gelişine acımıştım.

Vlad ona bunları anlattıktan sonra, bize yüzmeye gelecekleri günün sabahı, kendini bir dalgaya kapılmış gibi hissettiği,

"uğultu" dediği şeye gömülmüş; bütün sesler bir gürlemeye kesiyor, bütün görüntüler durağanlaşıyor, vücudunun her kısmını bir ağrı sarıyormuş, dört bir yanında vahşi bir acı varmış. Öyle ki Vladimir'in onun için hazır bulundurduğu bir iğne varmış, işte o kadar hastayım ben, dedi gülerek. "İşte bu kadar hastayım. Hemşire Ratched gibi bir doz taşıyor yanında hep," dedi. "Hemşire Ratched gibi, *Girl, Interrupted*'daki gibi, *Sırça Fanus*'taki gibi, yetmişlerde ve seksenlerde her hafta televizyonda gösterilen, akıl hastanelerinde geçen filmlerdeki gibi. *Frances* gibi," dedi. "Siktiğimin *Frances*'i gibi, *Frances*'i izledin mi?" diye sordu. İzlemediğimi söyleyince, "Boş ver zaten, her deli gibi benim de delilere marazi bir düşkünlüğüm var." Hayalî bir itiraza karşı elini kaldırdı. "Kendimden bahsediyorsam 'deli' kelimesini kullanma iznim var. Her neyse işte, sonra on sekiz saat uyumuşum. Gelemediğim için özür dilerim."

Bütün bunları söyledikten sonra derin bir nefes aldı ve güldü. Dengesiz bir insanın gülüşü değildi bu, hiç acının refakati olmadan yaşamamış birinin ironi dolu gülüşüydü. O kadar sık ve o kadar uzun zamandır acısının içine yuvarlanıp sonra dışına çıkıyordu ki bu acıya kıymet veremiyor, kendisine anlayış gösteremiyordu. Hissettiği şeyin derinliği benim malumum değildi; o benim gittiğimden çok daha ötelere gitmişti ama kederi değişmez deneyim olarak mizahla kabul etmeyi ve isteksizliği kapsayan bir hayatı bildiğimi hissettim.

Bunun sebebi, duygusallığa çok kapılmamamız ya da fazla zeki, fazla hassas, fazla dikkatli olmamız olabilir miydi? Yoksa salt kendini beğenmişlik miydi bu? Neye üzülüyorduk, neydi üzüntümüzden suçluluk duyduran, kendimize karşı bu savaşa kim sokmuştu bizi? Neden bazılarının yaptığı gibi salamıyor ve evet, öyle, depresyon tıbbi bir durum, benim ayarlarım biraz bozuk, mukayyet olmam gereken bir hastalığım var, diyemiyorduk? Bütün öğrencilerim diyordu bunu halbuki. (Ki bununla Cynthia Tong'un antidepresan almadığını iddia etmiyorum; bence kesin alıyordu.) Belki de bu kendini ifade etme fikri, bu

kederi tamamen salsak ya da çok başka bir hale yola soksak –bize acı veren tüm takıntı ve kaygılardan vazgeçsek yani– hor gördüğümüz türden birine, hayatlarının küçüklüğüyle ilgili soyut fikirlerden memnun olan insanlara dönüşeceğimiz düşüncesiydi mevzubahis. Çünkü yazarlar olarak bizim hayatlarımız, doğaları gereği küçüktü. Yazarların küçük çaplı hayatlar sürmesi gerekir, yazmaya zaman bulamazsınız diğer türlü. Depresyon, büyüklenmeye tutunmak mıydı sadece?

"Senden hoşlandım," dedim. Doğruydu da. Lafını bitirdikten sonra daha da ulaşılmaz güzellikte görünüyordu. Onunla oturup her şeyden konuşmak istiyordum. Kitaplarımı sevdiği için (ya da sevdiğini söylediği için) çok mutluydum. Başka hangi yazarları sevdiğini, başka neler tecrübe ettiğini sormak istiyordum.

"Ben de senden," diye cevap verdi. Beni tanımadığını söylediğimde, "Ama kitaplarını okudum. Senden hoşlanıyorum. Dişli biri olduğunu, köşeli olduğunu görebiliyorum. Terssin, ben de öyleyim. Ters insanları severim; bende güven uyandırırlar. Kibar insanlardan nefret ediyorum. Vlad'dan hoşlanmamın sebebi de Rus olması, Rus damarı var gerçekten. Hoyrat ve hiçbir şeyi saklayamıyor. Ben de darmadağınım," dedi ve ayağa kalktı. "Kimsenin seni kocan hakkında kendini kötü hissettirmesine izin verme," dedi. "Keşke Vlad da başkalarıyla yatsaydı ama istemiyor. Benimle bile yatmak istemiyor aslında."

Ona zaman vermesini, ileride isteyebileceğini söyledim.

"Beni mi yoksa başkalarını mı?" diye sordu.

Belki ikisi de, dedim.

"Öyle olur umarım," dedi. "Saat kaç oldu? Üçte Phee'yi kreşten almam gerek."

Beş dakikası vardı. "Hadi, çabuk git," dedim. "Saati geçirince on beş dakikada bir ekstra yazıyorlar."

"Siktir," dedi.

Ve gitti, ofisteki kanepemin minderinde minik kıçının hafif çukurunu bıraktı sadece.

Kasabamızın sonundaki eyalet parkında uzun köknar ağaçlarıyla dolu bir koruluğun içinden geçen üç kilometrelik bir patika var. O gün yapmam gereken idari işleri bitirdikten ve öğrencilere bildirilen ofis saatlerim sona erene dek kendimi masamda oturmaya zorladıktan sonra patikada yürümek için arabayla parka gittim. Bedenim beynimin işlemek zorunda olmadığı bir şey yaparken düşünmekte, etraflıca kafa yormakta özgür oluyordum. Genellikle bir kitap ya da makale üzerinde çalışırken gelirdim buraya.

Kitap ya da makaleler üzerinde çalışırken yaptığım gibi, ilk üç kilometreyi yürürken, patikanın sonuna varana dek Cynthia Tong'u ve Vladimir Vladinski'yi düşünmemek için zorladım kendimi. Dönüş yolunda düşüncelerimi serbest bırakırdım hep. Ama ilk kısımda zihnimi disipline sokmaya girişirdim. İkisi bilincime her fırladığında, Vlad, yetenekli, flörtöz ve hevesli, Cynthia, karanlık, dürüst, gözlerinin ardında iki ömre yetecek dert varmış gibi, kendimi yakalayıp o anda olanlara –görüntülere, seslere, kokulara, bedenime– odaklanıyordum yeniden. Birkaç sene önce üniversitenin bölüme sunduğu farkındalık dersinde öğrendiğim bir egzersizdi bu.

Cynthia'yı bu kadar ilginç bulacağımı düşünmemiştim. Bu kadar içten ve gerçek olmasını beklemiyordum. Onu daha önce konuşurken duymamıştım bile; içten içe sesinin tiz ve sıkılgan olduğunu hayal etmişim. Oysa pes ve temizdi sesi, kelimeleri titiz ve iyi seçilmişti. Vladimir'in altında değildi hiç, hatta onun dengi bile değildi. Üstündü ondan, kendini alçaltıyordu birliktelikleri için. Çoğu kadının intihar teşebbüsünün yorumlanışının ve benim de belki Cynthia'nınkini yorduğumun aksine, intihar teşebbüsü kocasıyla alakalı değildi yani, Medea'lık bir yanı, sevgi dilenmekle, dikkat çekmeye çalışmakla ilgisi yoktu. Hayır, onunki onurlu bir depresyondu; tanınmış diğer yazarlarınki gibi, hakiki bir kederdi. "Onurlu bir depresyon." Ne

demek ki bu? Ağaçlara bak, dedim kendime. Dalların arasındaki boşluklara odaklan, ışık soluyor ve aralarından süzülerek—

Vladimir inanılmaz yetenekliydi elbette. Cynthia'da onun yeteneği, özgüveni, açlığı, enerjisi yoktu. Dışarıdan bakıldığında, takdirnameleriyle, kariyeriyle ilişkinin başını o çekiyormuş gibi görünüyordu. Başarılı olmak için belli hakikatlerden bile isteye bihaber olmak gerekir, böyledir bu ve Cynthia bana hiçbir şeyden bihaber olamayacak türden bir kadın gibi gelmişti. Kendi kendini felç edebilecek türden bir zihin. Etrafı dinle, diye hatırlattım kendime, duyabildiğin en uzak ses hangisi? Otobandan geçen arabalar, uzak bir sahadaki futbol maçından gelen bağırış çağırışlar...

Güneş batmak üzereydi ve hava serinlemişti. Arada bir ağaçlar gövdelerinde debelenen huzursuz sincaplar yüzünden hışırdıyordu. Ayın hatları görünüyordu, Kuzey Yıldızı çıkmıştı, tatlı bir market kasiyeri köpeğini yürüyüşe çıkarmıştı. Baş selamı verdik birbirimize, on yıldan uzun zamandır tanışan ahbaplar, çocukları hakkında, kasiyerin Bangalore'daki anne babası hakkında, benim avukat kızım hakkında hoşbeş eden ama karşısındakinin adını asla öğrenmeyen iki insan.

Cynthia'nın ziyaretinin kesinkes teyit ettiği bir şey de Vladimir'in cinsel açıdan benim algıladığım kadar çekici olduğuydu; yani sadece benim, ilk başta kendim kabul etmekten çekinmeyeceğim üzere, düşük standartları olabilecek ileri yaşlı bir kadının değil, bütün kadınların gözünde. Cynthia'nın onunla olma sebeplerinden biri, onu seksi bulmasıydı. Akıl hocası değildi bu adam, ödüldü. Bu da beni hayal kırıklığına uğrattı. Ona karşı hissettiğim çekimin yüzeyin altındaki bir iletişimden doğan özel bir şey, ona ve bana özgü, görünmez, gürültülü bir cereyan olduğunu ummuştum.

Çok yüksek sesle öttüğü için sesi kavga eden kedilerinki gibi gelen bir kuş. Bir ağaçkakan. Kızımın on yaşındayken, "Doğayı sevmiyorum çünkü herkes sürekli avazı çıktığı kadar bağırarak bir şeylere bakmamı söylüyor. 'Şu geyiğe bak! Şu kuşa

bak!'" demesi. Kızım. İyi kalpli ve ciddi kızım. Yirmi dokuz yaşında ve maddi dünyaya meraklı. Soyutlamaları, kurmacayı, ayrıntıları, ince farkları hiçbir zaman sevmedi. "Muğlak incelikler hiçbir şey kazandırmaz," derdi hep. "Bunlara yer yok şu anda. Doğru ve yanlış olmak zorunda ve insan karar vermek, hızlı davranmak ve kimsenin duyguları konusunda endişelenmemek zorunda."

Kızımla ilgili anıları kafamda çevirdim, kimi gerçek, kimi fotografik... üç kilometre levhasına varıp dönene kadar.

Birinin bana doğru geldiğini o anda gördüm. Geniş omuzlu, kendinden emin yürüyüşlü bir adam. Doğuya doğru yürümüştüm, dolayısıyla geri dönüp onunla karşı karşıya kaldığımda batan güneşin son yeğin ışıltısı arkasından vuruyordu. Vladimir miydi bu? Olamazdı. Ama yürüyüşü tanıdıktı: sallanan kollar ve şehirden yakın zamanda gelmiş birine yakışacak bir hız. Yaklaştıkça daha çok emin oldum o olduğundan, erimiş karların sularına dalmış gibi hissettim kendimi: Tenime iğneler batıyordu ve kaya gibi sertleşmişti yaşlı, sarkık memelerimin ucu.

O değildi. Gezinmeye çıkmış, ellilerinin ortalarında alelade bir adamdı. Omuzları genişti geniş olmasına ama yüzü eciş bücüştü; tansiyonu düşsün diye yürüyüşe çıkmış gibi görünüyordu. Yine de ateş bacayı sardığı için bu adamın beni köknar ağaçlarından birine dayadığını, avucuyla sızlayan göğüslerimi ovuşturduğunu düşündüm. Selam verdim, aşırı yüksek bir sesle güzel havaların son demleriyle ilgili bir cevap verdi. Esef içinde, John'u, altmışlarının başlarında daha yeni yeni yirmilik öğrencileri için fazla yaşlı göründüğünü düşündüm; bense ellilerimin sonunda, kırklarındaki bir adam için bile fazla yaşlı hissediyordum kendimi. Yaşı geçkin şehvetli kadınlar komedide alay konusudur her zaman; terden yapış yapış ciltleriyle azgın ve pörsük kuşlar. Ama öte yandan, dediğim gibi, Vladimir'le gerdeğe girmek istemiyordum. Karısını sevmiştim, kızını sevmiştim, yazarlığını sevmiştim, kişiliğini sevmiştim. Ne

yapmak istediğimi sanmıştım ki zaten? İşin aslı, enikonu hayal etmeye çalıştığımda, gerçek fiziksel temas fikrini itici bulduğumu fark ettim. Onu düşünmek istiyordum yalnızca, kararmış penceremle çerçevelenmiş haliyle.

Hızlanıp koşmaya başladım, oysa ayakkabılarım rahat değildi, kalçam günlerce ağrıyıp tekleyecekti. Yolun arabama kadarki son düzlüğünü koştum, koşarken montumu çıkardım ve soğuk havanın tenime hücum etmesine izin verdim. Şoför koltuğuna oturduğumda yine aynı şeyi hissettim, bir şey yazmaya yönelik o baskıcı ve orgazmik ihtiyacı. Bilgisayarımı çıkardım. Hayatımda sabaha ya da sessizliğe ya da doğru dolmakaleme ihtiyaç duyduğum –yani kendimi zorladığım– diğer zamanların aksine, bu yazdıklarımı içimden çıkmaya ikna etmeme gerek yoktu, kendiliğinden patlayıp çıktılar dışarı.

Hava kararana dek park yerinde kaldım. Patikada yanımdan geçen neşeli adam arabamın yolcu koltuğunun camını tıklattı –Her Şey Yolunda Mı?– ben de kafa sallayıp başparmağımı yukarı kaldırarak onayladım. Benimle konuşmaya devam etti ama görmezden geldim; radyoda Tallis çalıyordu, yüzümü bilgisayar ekranına gömdüm iyice. Sonra dolaşıp şoför tarafına geldi ve camımı tıklattı, giderek daha gürültülü ve ısrarcı, en sonunda müziği kapatıp camı aralayıp sordum, Ne var? İncinmiş bir ifadeyle patikanın girişini işaret etti. Siyah bir ayı arka ayaklarının üzerine kalkmış, bir ladine dayanmış, ön pençesi uzanıp bir dala tutunmuş, sırtını ağacın gövdesine aşağı yukarı sürtüyordu. Gülümsedim ve özür dilemek, ayıyı gösterdiği için teşekkür etmek için penceremi tam açtım. Kafa salladı, yürüyüp uzaklaştı, omzunun üzerinden Kaltağın Havalara Bak dedi ve hareket çekti.

VI.

Eve giderken sigara ve bir şişe çavdar viskisi almak için durdum. Arabayı evin önüne park edip e-postalarımı kontrol ederken Brown'ın yaz okulundan gelen hatırlatmayla Edwina'nın tavsiye mektuplarını yazmadığımı fark ettim. Doğruca çalışma masama yollanıp saat ona kadar mektupları bitirmekle uğraştım. Kafamı Edwina'ya vermek zevkli geldi. Olağanüstü bir öğrenciydi; inisiyatif almayı bilen, önünü gören, aç, meraklı, karizmatik. Annesi Santa Lucialı, babası Staten Island'dan İtalyan asıllı bir Amerikalıydı. Kız dindar ama daraltılmadan büyütülmüş, zihninin serpilmesine alan tanınmıştı daima; ergenlik yıllarında doğru türden Katoliklere, düşünceleri ezoterizme yaklaşan, mistisizm ve sembolizmle ilgilenenlere denk gelmişti. Buraya da tam burslu gelmiş, kabul aldığı Ivy League okuluna gitmeyerek yanlış seçimi yaptığı endişesinden bir türlü kurtulamamıştı; haraç kabilinden üniversite harçlarının canı cehennemeydi.

Genel olarak okulun kabul süreciyle hiç alakam yok ama öğrencilerin yüzündeki, yıllar geçtikçe daha da belirginleşen, üst üste binip daimi bir kaygı maskesine dönüşecek şekilde katılaşan stres katmanlarına bakınca durumun kendi üniversite yıllarımdan farklı olduğunu anlıyorum. İyi bir öğrenciydim, çaba gösterirdim, çalışırdım, düzenliydim ve sınavlardan önce elimden geleni ardıma koymazdım ama günümüz öğrenci ve ebeveynleri gibi paralamazdım kendimi.

Üniversitenin evden çıkış biletim olduğunu biliyordum. Ev deyince babamın boş boş girip çıktığı odalar, ara ara da

kahvaltı masasında tedirgin tedirgin oturup kahvenin demlenmesini bekleyen, etrafında zorbaca tavırlarla bir şeyleri kaldırıp koyarkenki ezici varlığımdan süklüm püklümleşen bir kadın geliyor aklıma. Ben babamla yaşamaya yollanmıştım çünkü iki ablamın aksine, akademik açıdan umut vadettiğim düşünülmüştü ve babam da bedavaya gidebileceğim bir yatılı okulun sağlık ve güvenlik koordinatörüydü. O sıralar bu fırsat pek umurumda değildi. Hatta başlarda Teksas'ta ablalarımla, erkek arkadaşlarıyla arabaların, flörtlerin, esrarın ve asgari ücretli işlerin kopuk dünyasında kalamadığıma bozulmuştum bile. Sonra da diğer kızlarla birlikte yurtta kalmadığıma, bu yüzden dışa kapalı dünyalarının sınırlarına nüfuz edemediğime içerledim.

Evet, akademiye yeteneğim vardı ama gösterdiğim gayreti bir stres kaynağı gibi görmedim hiç (lisansüstüne kadar). Başarılı olmak ve kendinden emin şekilde hareket eden güzel bir kedi gibi el üstünde tutulmak heyecanlandırıyordu beni; ayrıca tutkuluydum, okuduğum kitaplar ve bana hissettirdikleri konusunda çok tutkuluydum. Yüzlerce yıl önce yazmış yazarların duygularımın karmaşıklığını anlamasını, metinlerine bakıp ne yapmayı hedeflediklerini anlamaya çalışmayı, bu metinlerden kendi anlamımı çıkarmayı, başkalarının görmediği, fark etmediği şeylere –mavi imgelerin tekrarına, ayrılık motifinin gelişimine mesela– dikkat çekmeyi seviyordum. Bu işte iyiydim. Yazı yazmayı, parmaklarımı önce daktilonun büyük ve direngen tuşlarında, sonraları kelime işlemcilerin hafif ve hacimli plastiğinde, nihayetinde de dizüstü bilgisayarın pürüzsüz ve yumuşak klavyesinde gezdirmeyi sevdim, hep sevmişimdir.

Üniversitede bana yazmayı öğretip sonra beni akademiye iten gerçek akıl hocalarıyla tanıştım. Olmak istediğim yer orasıydı; dünyada, kitap okumayan, kendini önemli bulmayan bütün o insanların arasında olmak istemiyordum. Çok çalıştım sanırım. Kütüphanede uyuyakaldığımı hatırlıyorum, bir seferinde uyandığımda hocalardan biri (muhtemelen elli

yaşlarındaydı ama bana o sırada bana müzelik gibi, en az sekseninde görünüyordu) psikotik bir halde kendini dizginleyerek saçlarımı okşuyordu. Öte yandan, aynı zamanda, kendimi, derler ya, önceden çizilmiş bir yola girmiş gibi hissediyordum: Animatronik bir Noel vitrininde camın bir ucundan öbür ucuna döndürülüp duran bir heykelcik gibiydim. Yarı kör gözlerle akademik kariyer peşinde koşmuş olmam benim için büyük lütuf. Yüksek lisansa, sonra da doktoraya doğru dört nala koşturduysam tek sebebi, hayal gücümün yetersizliğiydi.

Referans mektuplarımı gönderdikten beş dakika sonra Edwina e-postayla teşekkür edip ertesi gün beni kahve içmeye davet etti. İşte buydu; bu yol yordam bilme, sadece doğru ve nazik bir jest yapma değil, jesti çabucak yapma becerisi. Edwina'yı diğerlerinden ayıran ve başarısını garantileyen pek çok özelliğinden biriydi. Hızlı davranmanın öğrencilerimi ne kadar yıprattığını görmüştüm, bazılarını hassas ve sabit bir endişe haline sokuyor, bazılarını uyuşukluğa sürüklüyor, bazılarını felç ediyordu. Bir işi bir iki gün içinde halletmezlerse baştan kaybedilmiş bir dava gibi geliyordu onlara. Hayatlara, rollere, görüşlere, konumlara, yeterince hızlı davranmazlarsa ellerinden alınmış şeyler gözüyle bakıyorlardı. Düşünceye ayrılacak zaman neredeydi? Ölçüp biçmeye? Peki ya düşünmemeye? Başarısızlığa? Ben üniversitedeyken boşa zaman harcamanın yolu filmler, arkadaşlar, alkol, uyuşturucu, seks ve müzikti. Artık bunların özünde zenginleştirici faaliyetler olduğunda hemfikiriz ekseriyetle. Şimdiki gençlerse ekranlarının başında harcıyorlar zamanlarını. Bunu yapmak istemiyorlar, bu yüzden nefret ediyorlar kendilerinden. Ama ekranlar önlerinde ve bu, onların okul ödevleri ve sosyal hayatları ve eğlenceleri ve günahları ve erdemleri aynı zamanda, hepsi bir arada. Tanrı yardımcıları olsun.

Arka bahçeye inerken kalbim heyecandan güm güm atıyordu; bir elimde viski bardağı, ötekinde sigara paketi vardı. Yirmi yıldır, korkunç bir kuru öksürük nöbetinden sonra

bıraktığımdan beri sigara içmemiştim. O kadar uzun bir zaman boyunca efendim olmuştu ki –dostumdu, kurtarıcım, güvenilir yol arkadaşım, kaçışım, isyanımdı sigara; ayrıca kilo kontrol etmek için kullandığım gayrimeşru ama etkin bir yöntem– hayatımdan nihayet çıkarabildiğimde geri dönmekten çok korkmuştum.

Parktaki adamın sözleri moralimi bozmuştu. Hep böyle olurdu zaten: Bir erkek her zaman bir kadının söyleyebileceği her şeyden daha kötü hissettirebilirdi bana kendimi. Her zaman kendimi hakir görmeme yol açabilir, dişiliğimin aptalca, hırçınlığımın acınası olduğunu düşündürüp utandırabilir, kendisinin sahip olduğu gerçek gücün dengi olmadığımı hissettirebilirdi. Teksas'ta, Connecticut'ta, Fransa'da, New York'ta, Missouri'de, Mexico City'de, mutfağımda, banyoda, oturma odasında, bodrumda, yatak odamda, yererken iyi nişan alan bir adamın bana kendimi özümde kıymetsiz hissettirdiği durumları bir slayt gösterisi gibi geçirebiliyorum aklımdan. Bu dibe vurmuşluk hissi, Vladimir'in uyandırdığı yoğun özlemle, John'la aramızda geçen zorlu olaylarla, Cynthia'nın hem heyecan verici hem moral bozucu ziyaretiyle birleşince savunmalarımı zayıflatmıştı. Sigara en iyi yoğun ruh hallerine, mutluluğa, kızgınlığa, yenilgiye gider. Salya sümük ağladıktan sonra içilen sigaranın üstüne yoktur. Sigaraya "duygu bastırıcı" diyen bir arkadaşım vardı ama daha çok duygu tamamlayıcıya benzerler, iyi bir şarabın bir yemeği tamamlaması gibi.

Sigaramı çakmakla yaktım (kibritle yakmak, her yerde tutuşabilenlerden kullanmıyorsanız ilk nefesi mahveder). Aldığımdan daha çok zevk almak istesem de (duman genzimi tahriş edip boğazımı tıkamıştı) bu sınır aşımı, mantığım tersini söylese bile güzeldi. Kafam ânında hafifledi, his vücudumda kıvılcımlanıyordu ki araba yolundan bana doğru gelen ayak seslerini duydum. John olduğunu sanıp fark etmemişim gibi önüme bakmaya devam ettim.

"Bu eve de mi gelmeye başladınız yani?"

Kızımın sesi karanlıkta çınladı; dönünce arka kapıda gördüm onu, garajın tepesine asılı sensörlü lambanın ışığı vuruyordu üstüne.

"Sid?" Seslendim ama beni duymadı. Giriş kapısıyla cebelleşiyordu, açılması için önce döndürülmesi sonra yukarı kaldırılması gereken mandalı ittiriyordu. Tam açmak için kalkıyordum ki bütün öfkesiyle kapıyı tekmeleyerek yerle bir etti.

"Sakın bana yaklaşma, kaşar karı," diye bağırdı bana. "Bir de bu eve mi geliyorsun? Bu adam burada benim sikko gibi anne dediğim sikik karısıyla yaşıyor, seni küçük kaşar."

Aşırı sarhoşların dünyanın hakikaten en tekrarcı insanları olmasını her zaman –*komik* doğru kelime değil, *ilginç* olabilir– ilginç buluyorum. John şehirde fitil gibi sarhoş olduğu bir gece (taksiye kusmuştu ve son elli dolarımızı özürler eşliğinde taksiciye vermiştim) o savunmasız haliyle, "Lanet olsun ya, seni çok seviyorum. Bunu biliyor musun? Lanet olsun ki seni çok seviyorum," demişti tekrar tekrar. Hiç huyu değildi oysa; kısa bir süreliğine bundan zevk aldığımı, sonra usandığımı, sonra iğrendiğimi hatırlıyorum.

Neredeyse zifiri karanlıkta olduğum için, Sidney de dut gibi sarhoş olduğu için kim olduğumu anlayamadığını fark ettim sonra. Bond çantasını elinden bırakıp sırtındaki dağcı çantasını dalaşa girmeye hazırlanan, bar müdavimi kasabalı bir ayyaş gibi çıkarıp attı. İsmini söyledim tekrar ama babasının oynaşı değil, annesi olduğumu söylememe kalmadan, sendeleye sendeleye yanıma gelip güçlü elleriyle omuzlarımdan kavradı beni. İçki fabrikası gibi kokuyordu, bakışları sert ve uzak, göz kenarları kırmızıydı; uyanık bilinci derinlere gömülmüştü. "Ağzına *sıççam* senin, kaşar." Dengesini kaybeder gibi oldu, el ense çeker gibi sımsıkı tuttu beni sonra. Benden uzundu, çok daha güçlü kuvvetliydi, üstüme üstüme geldi sendeleyerek, itmesiyle ben de geriye sendeledim.

"Sid, ben annenim, annenim ben."

Bir anda yumuşadığını, yüzümü tanıdığını hissettim. "Ay, anne," dedi ama bırakmak yerine daha sıkı kucakladı beni.

Gece fıskiyelerimiz çalışmaya başlayınca ıslandı, gayriihtiyari irkildi. Beni bırakmadan fıskiyeye bağlı hortumun üstünden atladı ve dengemi sağlayacağım derken bizi sağa çekti. Dikkat etmesini söyledim ama birlikte şezlong minderlerini ve havuz oyuncaklarını koyduğumuz bahçe sandığına çarptık. Sonra, eski filmlerdeki abartılı hareketlerle düşüp kalkan komedyenler gibi bizi oradan uzaklaştırdı, derken ayağını Phee'nin kullandığı, havuzun kenarında hâlâ şişik duran can simidine soktu. Ayağını kurtarmaya çalıştı –anlaşılan, can simidini bir hayvan sanmıştı– kuvvetli kollarından biri belime dolanmış, hoplayıp zıplıyor, bacağını çılgınca, histerik hareketlerle sallıyordu. Yardım etmek için yapabileceğim tek bir şey olduğunu bildiğimden onu çeke çeke havuzun derin kısmının kenarına götürdüm ve bütün gücümü kullanıp bana bir tuzaktaki folyo parçasına yapışan rakunlar gibi sımsıkı sarılan kızımı da yanımda sürükleyerek buz gibi suya atladım.

Önceki hafta boyunca hava soğuktu, bu yüzden suya girmek korkunç, buz gibi bir şok oldu. Sidney beni bırakıp yüzeye çıkmak için kollarını delice sallamaya başladı hemen. Yardım etmeye kalkışmadan önce kendime suyun altında muhteşem bir tefekkür ânı tanıdım. Sarhoş bile olsa, hava zifiri karanlık bile olsa öz kızım beni öğrenci sanmıştı.

Ben hemen çıktım ama Sidney havuzda kaldı, başını öne arkaya atıp su silkiyordu.

"Anne," diye inledi.

"Havuzdan çık, tatlım."

"Anne, sana ihtiyacım var."

"Tamam, canım, havuzdan çık şimdi. Sığ taraftan. İşte böyle."

Çıktı, havuzun bitişiğindeki betona serilip gökyüzüne baktı. Soğuktan acı çekme noktasına gelmiştim ama onu yalnız bırakmaya gönlüm el vermediğinden sırılsıklam kıyafetlerimi ve iç çamaşırlarımı çıkardım, önceki hafta sonu şezlonglardan birine atılıp o zamandan beri dokunulmamış bir havluya sarındım. Havluyu çıplak, tüyleri diken diken vücuduma sararken bunun Vladimir'in kullandığı havlu olabileceğini düşünme izni verdim kendime.

Altına geçtim, başını kucağıma koydum. Yan dönüp bana sokuldu iyice.

Kıyafetleri ağırlık yapıp üstünden sarkıyordu. İş dışındayken üniforma gibi hiç üstünden çıkarmadığı standart kıyafetleri, koyu renk kapüşonlu bir eşofman üstü, altına beyaz Oxford gömlek, onun da altına beyaz tişört ve küçük göğüslerini iyice küçük gösteren bir atlet, kıvrık paçalı koyu renk kot ve yirminci yüzyılın başlarında yaşamış bir doğabilimciye ait gibi görünen botlarını giymişti. Sabah botlarının ıslandığına üzülecekti kesin; kıyafetlerinin çekidüzeni konusunda erkekler kadar titizdi. (Deneyimlerime göre kadınlar üst başı ve modayı sevseler de giysilerinin yeni gibi görünümünü korumaya süslü bir erkek kadar meraklısı yoktur.) Düzgün bir maaş alıyordu, sevgilisiyle yaşıyordu, öğrenci kredisi borçlarını ben ödüyordum ve basit giyinse de net kesimler ve kaliteli malzemeler kullanan, el yapımı kıyafetlerde uzmanlaşan pahalı butiklere zaafı vardı.

"Anne, Alexis beni evden kovdu."

Sesinde, çocukken gecenin bir yarısı kâbustan uyandığı, böcek ısırığından kaşındığı ya da neden çıktığı belli olmayan bir ateş yüzünden canının yandığı zamanlardaki ümitsiz muhtaçlık vardı. Böyle anlarda onu teselli etmek, göğsüme bastırıp yatıştırmak, bütün gece yanımda yatırmak hep çok kolay gelirdi bana. Hiçbir zaman yapışkan bir çocuk olmamıştı; bağımsız,

hassas, genellikle de beni başından savmaya meyilli olduğundan, acısının onu muhtaçlaştırdığı, dünyada ona yardım edebilecek yegâne insanmışım gibi bana yapıştığı bu anların kıymetini bilirdim.

Islak saçlarını okşadım. Pek çok genç eşcinsel kadın gibi o da kafasının yanlarını kulaklarına kadar kazıtmıştı, açık kızılımsı küt saçları kuruyken çenesini biraz geçiyordu. Parmaklarımı tıraşlı kısımda gezdirdim, sert kıllar parmaklarım aşağı kayarken yumuşuyor, yukarı çıkarken doku kazanıyordu. Hava taş çatlasa on beş dereceydi, tir tir titremeye başlamamız an meselesiydi ama bu sırılsıklam halimizle, su toplayıp patlamış kabarcıklar gibi açık ve akan kalplerimizle çizdiğimiz tabloda şiirsel bir enerji varmış gibi hissediyordum; sefil bir banliyö *pietà*'sı*. Yirmi sene önce, iş arkadaşım David buluşma yerimizde boy göstermeyince benimle Berlin'e kaçmamaya karar verdiğini anladığım, bunun üzerine mezarlığın (randevu yeri konusundaki gülünç seçimimiz) çıplak, soğuk toprağına yatıp bir sokak kedisinin beni önce koklayıp sonra vücudumun üstünden yürüyüp gitmesine ses çıkarmadığım zamanki halimi hatırlattı.

"Beni terk etti, anne," dedi tekrar.

"Tatlı kızım benim, çok üzüldüm."

"Seni görünce babamın şeylerinden biri sandım." Neylerinden biri sandığını söylemedi.

"Sorun yok, bebeğim. Ama bu kadar sarhoş olmamalısın, en azından kendi başınayken."

"Trene binerken yanıma bir şişe rom aldım."

"Olacağı bu."

"Sonra Albany'de bir saat rötar yaptık, ben de biraz bira aldım."

"Buraya nasıl geldin?"

* Kucağında ölü İsa Mesih'i tutan Meryem Ana'nın tasvir edildiği heykel ve tablolar. (*e.n.*)

"Yürüdüm."

"Ah, canım benim. Şimdi evde ve güvendesin."

"Galiba tren tuvaletinde bir adamla sikiştim."

"Galiba mı?"

"Hayır, yaptım gerçekten."

"İsteyerek mi?"

"Aslen evet."

"Aslen?"

"Evet. İsteyerek."

"Off, Sid, şimdi ne hissediyorsun bununla ilgili?"

"Ha, iyiyim. Canım istemişti. Fena değildi."

Artık zangır zangır titriyordu, havlumu çıkarıp ona sardım ve ayağa kalkmasına yardım ettim.

"Hadi seni ısıtıp bunu içeride konuşalım, olur mu? Dinlemek istiyorum."

"Konuşmak istemiyorum ki. Bana yiyecek bir şeyler hazırlayabilir misin?"

"Hazırlarım."

"Bu gece burada kalabilir miyim?"

"Burası senin evin."

"Bana kızgın değil misin?"

"Ben sana hiç kızmadım ki. Sen bana kızgındın."

"Şu yıldızlara bak."

Gökyüzü açıktı, yıldızlar öyle sıktı ki uçlarından birbirine bağlı görünüyorlardı.

"Küçükken bize doğanın çok sıkıcı olduğundan çünkü doğaya çıkınca herkesin birbirine bir şeylere bakmasını söylemekten başka bir şey yapmadığından yakındığın geldi aklıma."

"Sen sigara mı içtin?"

Cevap vermedim. Büyük duşakabinde, Sidney küçükken yaptığımız gibi sıcak bir duş aldık birlikte. John'un eşofman üstlerinden birini giydirip kanepeye oturttum, eline koca bir bardak su verdim, sonra üstüme bir sabahlık geçirip mutfakta işe koyuldum. Ona ocakta spagetti *carbonara* tartı yapmaya

karar verdim; sevdiği eski spesiyallerimden biri bu. Domuz pastırması, domates, zeytin ve ançüezle yaptığın sosu (bütün domates soslarına zeytin ve ançüez eklerim çünkü domates sosu zeytin ve ançüezle her zaman daha güzeldir) ocakta yavaş yavaş kaynatıyorsun, ardından *al dente* spagetti ekliyorsun, sonra da karışımdaki küçük kraterlere yumurta kırıyor, hepsi kıvamını alana kadar pişiriyor, en son da hepsinin üstüne bol keseden parmesan rendeleyip tavayı (fırına dayanıklı) üstü kızarana kadar üç dakika ızgaraya atıyorsun.

Tam makarnayı süzüp ocakta yavaş yavaş kaynayan sosa katacaktım ki Sidney'nin alt kattaki banyoya düşe kalka yürüdüğünü duydum. Ocağı kapatıp banyoya koştum, o gürül gürül kusarken saçlarını tutup sırtını sıvazladım. Bir kusup bir soğuk yer karolarına yattığı üç beş postadan sonra içinde hiçbir şey kalmamış gibiydi. Dişlerini fırçaladı, misafir odasındaki yatağa soktum, örtüleri çenesine kadar çektim ve saçından öptüm. Ardından tuvalete varana kadar tutamadığı, kanepeden banyoya yol yapan kusmukları temizledim, sosu saklama kabına kaldırdım. Sıcak suda süzülmeden bekleyen, bir tencere dolusu yüzen karahindiba demetine benzeyen makarnayı çöpe attım. Yüzümü yıkadım, dişlerimi fırçaladım, tonik, retinol serum, masaj, gözaltı kremi, nemlendiriciden oluşan cilt bakımımı yaptım. Gece boyunca gözüm üstünde olsun diye Sidney'le uyuyacaktım.

Üstündeki bütün örtüleri tepip eşofman üstünü çıkarmıştı. Sırtını örttüm, yanına uzanıp tavanı izlemeye başladım. Çok derin uyumadım herhalde çünkü sabahın üçünde aşağıdan sesler duydum, bunu John'un merdivenleri çıkan tanıdık ayak sesleri takip etti. Kapı eşiğinde durup bana baktı, kafamı çevirmeden önce şöyle bir elimi salladım. Gece evde olmadığını fark etmemişim.

VII.

Ertesi gün dersimi bitirdikten sonra Vladimir'le karşılaştım. Benimle ofisime yürüyüp, kapı çerçeveme dayanıp neredeyse yarım saat kaldı. Ulusal Kitap Ödülü finalistleri açıklanmıştı, hangi kitapları okuduğumuzu ve ödülü hak edip hak etmediklerini tartıştık. Masamın kenarına oturdum ki öyle oturmak hiç huyum değildir, hatta bir dizimi kaldırıp konuşurken çenemi dizime dayadım. O da sağ eliyle kapı çerçevesini eskiden kilidin olduğu yerden tutup, sol elini başının üstüne kaldırıp çerçeveyi yukarıdan kavrayarak çeşme başındaki bir su perisi gibi gerdi vücudunu. Üstünde tişört vardı (ofisimizde yanlışlıkla ısıtmayı açmışlardı ve içerisi felaket sıcaktı) ve hem koltukaltlarındaki nemi hem de tişörtünün buruşmuş, kısa kolunun altından çıkan bir tutam koltukaltı kılını görebiliyordum. Fazla kafein almıştım ve çok hızlı konuşuyormuşum, sohbetin ucunu kaçırıyormuşum gibi geliyordu. Ama o halinden gayet memnun görünüyordu, bölüm idarecisi kapıdan geçip, gülümseyip sonra da dönüp gidene kadar ki çok fazla ses çıkardığımızı apaçık belli eden bir jestti bu, zıvanadan çıkmış iki kuş gibi ötüşüp durduk.

Karşılaşmamız ve sohbetimiz beni çok sevindirmişti. Kapı eşiğimde artistik patinajcı havalarında dururken vücudu, gelip ortasından kavramam için yalvarır gibiydi. Herkese yapıyor muydu bunu; cismani güzelliğini kösnül bir şekilde sergiliyor muydu böyle? Bir gece üniversiteden bir arkadaşım beni bir barda yalnız bırakıp gittikten ve oranın yerlisi sinirli bir adam

beni bir ara sokağa itip elle taciz ettikten sonra ağlayarak o arkadaşımı aradığımda, "Vücudun çok flörtözdü," demişti. O zamanki kafamla ona hak verdiğimi hatırlıyorum. Bedenim bir vaatte değilse bile bir davette bulunuyordu. Vladimir benimle başka bir düzeyde de iletişimin kurduğunun farkında mıydı? Beni olduğumdan genç mi sanıyordu? Yoksa yaşıma rağmen çekici mi buluyordu beni? Önceki gece kızımın sarhoş haliyle ima ettiği gibi, öğrenci sanılabilecek kadar iyi bakmış olabilir miydim kendime? Olamazdı. Bana, görüşlerinin ve fikirlerinin modası muhtemelen çok geçmiş, hâlâ farkında olmadığı yerleri de kırış kırış bu anaç kadına hoşluk yapıyordu.

İş çıkışı Sidney'yi aldım, en sevdiğimiz restorana gittik. Yaşadığımız civarda kalan çok az sayıdaki vagondan bozma restorandan biriydi. Doksanlarda devralan aile şükür ki menüye dokunmamıştı, ara ara spesiyallere kestane mantarlı dürüm ekledikleri oluyordu yalnızca. Çift, Ermenistan'dan gelip dört kız ve bir erkek evlat sahibi olmuştu; dinî sebeplerle çocukların hepsi evde eğitim görmüştü, hepsi son derece çekici ve vakurdu ve hepsi de restoranda çalışıyordu. Bizi kabinimize oturtan kız canlı ama ifadesizdi, durmadan "şekerim," diyordu ama kelimenin üstünde hiçbir vurgu, altında hiçbir duygu yoktu; telefonda hazır metni okuyan pazarlamacılar gibi.

Sidney berbat görünüyordu. Gözleri kan çanağına dönmüştü, cildi yeşilimsi griydi ve ağzının iki tarafında birer sivilce vardı. Bütün dünyayı yemek istiyormuş gibi sipariş verdi, kızarmış ve üstünden peynir akan her şeyden isteyip yanına da *milkshake* söyledi. Ben de Yunan omleti istedim; yanına patates yerine salata, ekmek olmasın.

"Delirme, anne." Sidney gözlerini ovuşturdu, var olmam onu bezdirmişti sanki.

"Ne?"

"Patates canını mı alacak?"

"Sindirim sistemin benimki gibi olsaydı bu soruya sen de evet cevabı verebilirdin."

Elini sallayıp konuyu kapatarak beni başından savdı. Dert etmedim. Tekrar konuşmaya başlamamız beni o kadar mutlu ediyordu ki gıcıklığının, kızların bütün hırçınlıkları üstlerindeyken bile sevildiklerinden emin olmak için annelerine savurdukları çelimsiz darbelerden başka bir şey gibi gelmesine izin veremezdim.

Her masada bir meyve suyu kutusunda tuttukları boya kalemlerini alıp kâğıt tabak altlığını çocuk menüsü üste gelecek şekilde çevirerek boyamaya koyulmasını izledim. Neredeyse yirmi senedir aynıydı altlıktaki resim: kaplanlarla, yılanlarla, babunlarla dolu, balta girmemiş, kalabalık bir orman. O da resmi her zaman aynı şekilde boyardı: kaplanlar mavi, yılanlar yeşil, babunlar kırmızı, yapraklar sarı.

Yavaş yavaş eşeleyerek edindiğim bilgilere göre, öğlene kadar uyumuş, sonra John'la oturup *Avcı*'yı izlemişler. Büyük karakter yolculuklarını konu alan ve sonunda insanın içini mayıştıran yetmişler filmlerine düşkündü ikisi de. Sidney lisedeyken onları pazar öğleden sonraları loş inlerinde *Kıyamet*'i, *M*A*S*H*'i ya da *Baba I veya II*'yi izler, çikolatalı süt içip mikrodalgada patlatılan, tereyağına batmış mısırları paket paket yerken bulunca biraz dışlanmış hissederdim kendimi. O filmleri eskiden ben de severdim ama filmler o kadar uzundu, ben de o kadar meşguldüm ki oturup kendimi filme kaptırmaya çalıştığımda bile bir çiçeğe su vermem ya da makineden çıkan çamaşırları katlamam gerektiğini hatırlayarak kalkıp dururdum; sonunda kocam ve çocuğum film izlerken yanlarında velveleci varlığımı istemediklerini söylemişti bana.

Garson kız bize kahverengi plastikten büyük bardaklarda su getirdi. Bardaklardan birini Sidney'nin önüne itip su içmesi gerektiğini söyledim, surat asıp boyamaya devam etti. Usulca, nefesimi onu gıcık etmeyecek şekilde ayarlayıp parmağımı tabak altlığının boyadığı yerine koydum, boya kalemi parmağımın üstünden geçti. Başka bir yeri boyamaya başladı, bu sefer de parmağımı oraya koydum. Gardı bırakmayan nemrutluğu

biraz olsun çatırdayana dek bir iki kez daha yaptım aynı şeyi, sonunda elimi kapıp yapmacık bir öfkeyle tırnağımı boyadı.

Elini iki avucuma alıp, "Ne kadar kalacaksın?" diye sordum.

"Bilmiyorum," dedi ve ağlamaya başladı.

"Yanına gelebilir miyim?" diye sordum. Kendi bedeninin bağımsızlığını öğretme çabasıyla küçüklüğünden beri ne zaman onu öpmek, havaya kaldırmak ya da ona sarılmak istesem önce izin isterdim. Annemle ablalarım ellerini hiç üstümden çekmezdi, istedikleri gibi dürtüp dokunabilecekleri küçük evcil hayvanları gibiydim. Sidney'nin de böyle –vücudu bana ya da bir başkasına aitmiş gibi– hissetmesini istemedim hiçbir zaman.

Kafasını salladı, yanına kaydım, o sinemde hıçkırırken kollarıma aldım.

"Ne olduğunu anlat bana." Yüzüne düşen tutamları çekip düzelttim. Başka bir garson kız gelip Sidney'nin *milkshake*ini masaya bıraktı. Ağzımı oynatıp sessizce *ayrılık acısı* diyerek göz kırptım, kız halden anlar bir edayla kaşlarını çatıp büzdü dudaklarını.

Sidney bana üç yıldır birlikte olduğu ve bir senedir birlikte yaşadığı Alexis'in bahar aylarında bebek sahibi olma konusunu açtığını anlattı. Alexis otuz beş yaşındaydı ve *geriatrik hamilelik* tabirinden yeni haberdar olmuş, bu da onda hemen bir plan yapma isteği değilse de yapabilecekleri planlar üzerine konuşma isteği doğurmuştu. Sidney ise o sıralar babasıyla ilgili haberler ve annesiyle babasının mükemmel aşkına dair algısının paramparça olması yüzünden sarsılmakla meşguldü. İmgelere, inançlara ve geleneklere oldum olası sımsıkı tutunurdu. On yaşındayken Noel Baba'nın gerçek olmadığı haberiyle tamamen altüst olmuştu. Kendi ailesi kurabiye gibi un ufak olurken yeni bir aile kurmayı tartışması düşünülemezdi bile.

Babası uzun zaman önce Florida'ya taşınıp kızına asla yer açmayan yeni bir ailenin reisi olmuşken Queens'te bekâr bir anneyle büyümüş, kendi tanımıyla Kentli ve Siyah bir Kadın

olan Alexis, Sidney'nin halinden hiç anlamamış. "Her şeyi vermişler sana," diyormuş sürekli Sid'e. "Seni seviyorlar. Yetişkin insanlar bunlar. Bırak hayatlarını yaşasınlar."

İkisi de avukattı. Alexis büyük bir şirkette haftada ortalama altmış beş saat çalışıyordu. İş ağırdı ama karşılığını layıkıyla ödüyorlardı. Yüksek tavanlı, güzel evlerine ne zaman gitsem antrede üst üste yığılmış koli sütunlarında pervasızca yapılmış internet alışverişi âlemlerinin kanıtlarını görüyordum. Bir şeyleri alacak paranın olması ama kutusunu açmaya bile vaktinin olmaması. Sidney'nin işi daha tatmin ediciydi ama o da neredeyse yine o kadar fazla saate Alexis'in yarısı kadar maaş alıyordu. Çok kıymetli cumartesi akşamı yemeklerinde ya da pazar *brunch*larında yapmak istedikleri en son şey sorunlarını konuşmaktı. Bu yüzden, iki çocuk gibi ki öyleydiler, "olaylar sakinlediğinde" terapiste gidebileceklerine dair sessiz bir anlaşmayla tartışmaktan kaçınmışlardı hep.

Restorana ızbandut gibi iki adam girdi. Bir tanesi kabinin aynı tarafında oturan Sidney'le bana baktı pis pis. Bizi çift mi sanmıştı? Göz göze gelip o arkasına dönene kadar baktım ben de. Tezgâhın önündeki taburelerden birine oturdu, pantolonu aşağı inip gömleği yukarı kaçınca kıllı usta çatalı çıktı meydana.

"Ne oldu?" diye sordu Sidney, dikkatimin başka yöne kaydığını fark etmişti. Kafamı iki yana salladım, devam etti.

"Sonra büyük bir dava aldık, işe iade davası, bana yardım etmesi için destek personel aldılar. Yaz mevsimiydi, NYU'dan gelen hukuk öğrencisi bir kız vardı işte ve çok şeydi, ee—"

Durup *milkshake*ini içti.

"Güzeldi, boyu çok uzundu ve ee, yanında olmak çok eğlenceliydi; bir de tutkuluydu, zekiydi, biz de çok uzun saatler çalışıyorduk..."

Sesi çıkmaz oldu.

"Ve Alexis bir şekilde öğrendi," diye onun yerine bitirdim cümlesini.

"Bir cuma işi yarım günmüş, sürpriz olsun diye bana akşam yemeği getirmiş. Ofiste başka kimse yoktu ve biz de tam—" Tereddüt etti, daha ince detaylara girmesi gerekmediğini anlasın diye elimi kaldırdım. "Konuşup hallettik, bitireceğimi söyledim. Sonra davayı bizim ekip kazandı, kutlamak için içmeye çıktık, yine oldu, ben de dürüst olmaya çalıştığım için gidip Alexis'e söyledim. Üçüncüde affetmeyeceğini söyledi, sonra bir gece, ya bu kadın, dayanamadım... Büyü gibiydi, o kadar güzel, o kadar uzun boylu, o kadar—"

"Genç?"

"Yok. Hayır. Benim yaşımdaydı. Hukuk fakültesinden önce oyuncuymuş. Gerçek bir oyuncu, reklamlarda, Broadway'de filan oynamış. Bilmiyorum. Onunlayken damarlarıma bir şey zerk oluyordu sanki. Karşı koymaya çalıştım, sonra bir gece, saat sabahın ikisi olmuştu artık, mesaj attı işte bana, bizim binanın oradaki bardaymış. Çıkıverdim evden. Alexis'in yokluğumu fark etmeyeceğini ummuştum ama etti tabii –nasıl böyle bir şey düşünebildiysem zaten– muhtemelen ortaokuldan beri deliksiz uyuduğu bir gece olmamıştır. Her şeyi berbat ettim yani. Artık beni hayatta affetmez."

Başını avuçlarına dayayıp hıçkırdı. Yemeklerimiz gelince yerime geçtim. Üşümüştüm. Sid kıtlıktan çıkmış gibi yiyor, lokmalarını doğru dürüst çiğnemiyor, arada da *milkshake*ini boğulur gibi içiyordu.

"Şimdi de beni yargılıyorsun."

"Alexis'i severim."

"Beni yargılamak sana düşmez."

"Oysa seni yargılamanın esas *bana* düşeceği iddia edilebilir. Ben senin annenim."

"Sen önce babamla yediğiniz haltlara bak."

"Bizim anlaşmamız vardı."

"Öyle mi? Babamın konumundan faydalanıp kadınlara tecavüz edebileceğinde mi anlaşmıştınız?"

Bağırarak konuşuyordu ve yüzünde çirkin, gergin bir bakış vardı. Kıç çatallı adam ve arkadaşı eğlenir bir ifadeyle bana baktı. Dante'nin *Cehennem*'i geldi aklıma; Vergilius birbiriyle tartışan iki ruhu izleyen Dante'yi paylıyor, kendi ıstıraplarına gömülmüş iki varlığa böyle gözünü dikip bakmanın yanlış olduğunu söylüyordu. Sesini alçaltmasını söyledim. Oracıkta ölmemi ister gibi baktı bana ama yeniden konuştuğunda sesi alçaktı.

"Nasıl bana anlayış göstermezsin?"

"Tabii ki gösteririm. Gösteriyorum zaten."

"Her şeyi elime yüzüme bulaştırdım işte. Bana bir şans daha vermesi gerekir."

"Verir belki."

"Sonuna kadar gidecektik onunla."

"O da ne demek?"

"Yani işte, sonuna kadar. Çocuk, ev. Bütün bir hayat."

"Ama bunu pek istemiyormuşsun sanki."

"Ben biraz zaman vermesini istemiştim sadece."

"Bana durumu sabote etmek için böyle davranmışsın gibi geldi. Hazır değildin çünkü."

"Boş versene ya."

Bardağını masaya çarpıp gidecekmiş gibi ayaklandı. Nereye gittiğini sandığını sordum. Yerine oturdu ve onu analiz etmememi, ihtiyacı olan tek şeyin onu dinleyecek biri olduğunu söyledi. Özür diledim, suçu yetiştirilme tarzıma attım, sonra da duruşunun yumuşadığını görene kadar sessiz sedasız oturdum yerimde.

"Bu hafta izin mi aldın?"

"Yok. O da ayrı mesele." Bütün o ergen tavırlardan sonra yüzü yetişkin bir insanın yorgunluğuna büründü, onu bir masada oturan, iş emanet edilen biri gibi hayal edebildim nihayet.

"Kovuldun mu?"

"Hayır, kovulmadım," diye terslendi. "Ama Charlie—"

"Diğer kadın mı?" diye sorarak durumu netleştirdim.

"Orada işe girdi. Tabii ki girecekti yani, kesindi zaten, çok zeki bir tip. Ben de izne çıkmak istedim. Yoksa işler iyice sarpa sarar, Charlie'yle çalışmaya devam edersem Alexis beni asla geri istemez."

"Ama işini çok seviyorsun."

"Çok sevdiğim başka bir iş bulabilirim. Sanırım. İyi bir maaş beklentim olmazsa çok zor değil."

"Bu kadın hayatını mahvetmiş."

"Onun suçu değil. Ya da öyle, bilmiyorum. Ama işe alınmasını engelleyecek halim yok. Dava açılmadık bir kulağımın arkası kalır." Bir kulağımın arkası kalır... John'un laflarından biri. Sid güldü. John'la karşılıklı sarfettiğimiz eski Teksas-Ortabatı ifadelerine bayılırdı. Bunları aşırı eğitimli liberal diliyle tezat oluşturmak için kullanıyordu. Lisedeyken, bazı hâkimlerin davalarda muğlak yasaları açmak için Bob Dylan'ın şarkı sözlerini alıntıladıklarını öğrenince mest olmuştu. Teklifsiz dille kurumsal dilin karışımından çok keyif alıyordu. İyilik yapmaktan çok, gururla söylüyorum, babasının da benim de olup olabileceğimden çok daha duyarlıdır, hukuk dilini ve jargonunu seviyordu. Sözcüklerin dayanak olmasını, sonra bütün dayanıklılıklarının üstlerinden çekilip alınmasını, hem de bunun sadece yorumla, sadece dille, dille ve daha çok dille sağlanmasını çok seviyordu. Lisede Lincoln-Douglas münazaralarına katıldığında, kelimelerle savaşmak, demişti buna. O zamanlar çok biçimsizdi, kötü makyajı, üstüne uymayan kıyafetleri ve testere sesi gibi ruhsuz gülüşüyle sevimsiz, beygir gibiydi. Ama münazara sahnesine adım atar atmaz dilinin bağı çözülüyor, kafası son sürat ve kusursuz çalışmaya başlıyordu. Rakiplerinin argümanlarındaki boşlukları neredeyse ânında görüp didik didik ediyordu. Onu o kürsüde gördüğüm zaman, her şeye rağmen, benim bütün zayıflıklarıma ve pişmanlıklarıma rağmen, kızımın içinde kendi başının çaresine bakmak için kullanabileceği bir şey olduğunu anlıyordum.

Bir kadınla çıktığını söylediğinde tabii ki çok sevinmiştim. Nasıl bir rahatlamadır, diye düşünmüştüm, insanın kendini heteroseksüellik hapishanesinden kurtarması. Düzcinsellik: Otantik bir varoluş sürdürmenin peşinde olsak bile çoktan anlatılmış bir hikâyenin içinde eylediğimiz bir hayat, tüm olası sonuçların –mutluluğun, mutsuzluğun, hoşnutluğun, sürtüşmenin– çoktan taşa kazındığı, öngörülebilir sandık. Biz kendimize bizi radikal kılanın kiminle eşleştiğimiz değil, beynimizdeki düşüncelerin niteliği olduğunu söylemeye çalışırken bile hayatımızdaki örüntülerin ebeveynlerimizin örüntüleri olduğunu, bu düşüncesiz, bu anti-entelektüel ülkenin dört bir yanındaki bütün hanelerde irdelenmemiş varoluşlar süren, hart hurt kuzukulağı otlanan bütün o kalın kafalı koyunların örüntüsü olduğunu biliyorduk. Hayatlarımızın harcının normalliğin harcı olduğunu ve normalliğin, normalliğin tuzaklarının ve beklentilerinin hep orada, yanı başımızda olduğunu biliyorduk. Birlikteyken hetero oyununu oynamak zorunda kaldığımız, bizden birazcık daha eski kafalı çift arkadaşlarımız vardı her zaman. Erkekler satranç oynarken kadınların bulaşık yıkamasını bekleyen bir aile vardı hep. Ne şanslı, diye düşünmüştüm, bütün bunlardan yakayı sıyırdığı için. *Kuir* olduğunu, erkeklerden de hoşlanabildiğini, onu herhangi bir şekilde etiketlemezsek memnun olacağını söylemişti. O Sid'di işte. İyi, tamam, güzel. Neyi seçerse seçsin erkekler verandada otururken sofraya yemek koyan kaygılı kadın rolünü üstlenmediği müddetçe güzel. Aklına eseni yapan ve bu yüzden daha da çok sevilen iyi huylu hovardanın edepli kadını rolünü oynamadığı müddetçe tamam. Eğer yemek pişirmeyi, temizlik yapmayı ya da endişelenip durmayı seçerse de en azından bunları anlayan bir kadın için yapardı belki; bacaklarının arasında bir şeyle doğdu diye erken bir yaştan itibaren yerinde oturup hizmet edilmekte sakınca olmadığını içselleştirmiş bir adam için değil.

"*Sen* nasılsın, anne?"

Dikkatini bir anda benim üstüme salmıştı. Sorusundan *benim* nasıl olduğum ya da nasıl olmam gerektiği hakkında söyleyecekleri olduğu belliydi. Yüzümün düştüğünü, kaşlarımın havaya kalktığını ve ağzımın iki yanında çizgilerin oluştuğunu hissettim ânında.

"İyiyim," dedim. Ermeni kızlardan biriyle göz göze geldim, hesap isteyip istemediğimi soran bir jest yaptı, başımla onayladım. "Hadi biraz yürüyelim. Bugün dışarıda biraz vakit geçir, yarın kendini daha iyi hissedersin." Karşı çıkmadı. Egzersiz ve temiz havanın her türlü sorunu çözeceğini düşünmem, aile içinde bir şakaya dönüşmüştü ama yıllar içinde Sid'i de kendi tarafıma çekmiştim: Ben üniversiteye girmek için bir sporla uğraşması gerektiğini söyledikten sonra lisede uzun mesafe koşu yarışlarına katılmış, birkaç sene önce de maraton koşmuştu. Koşmaktan bahsettiği zamanlar bu sporda iyi olduğunu anlayabiliyordum. Dürtüsel biriydi, ikamelere ihtiyacı vardı. Koşmadığı zaman çok içiyordu muhtemelen ya da anlaşılan, çok fazla stajyerle yatıyordu.

Bahşiş bırakıyordum ki gözü tabağımdaki artıklara takıldı.

"Omletini yememişsin."

"Yarısını yedim."

"İnce görünüyorsun."

"Sağ ol."

"İltifat olarak söylemedim."

"Aç değilim." Sesimin kenarlarına panik pompalandı.

"Ama kendine dikkat—"

"Sidney, hadi gidelim. Ben yaşlıyım. Metabolizmam çok yavaş. Yaşlanınca daha az yersin. Daha azına ihtiyaç duyarsın. Konuşmak istemiyor musun? Gidelim, HADİ."

Bir kez daha, barda oturan, gömleği yukarı, pantolonu aşağı kaçan hödük, yüzü yediği burgerin yağına bulanmış, pis bıyıklarına takılmış beyaz peçete parçalarıyla bizden yana baktı. Sırıttı mı, gülümsedi mi, emin olamadım. Sid'e önüme düşmesi için bir işaret çaktım, restorandan çıkmak üzere kalktı. Adam

onun geçişini izledi, kız çıkarken göstere göstere kıçına baktı. Gücünü kabul ettirmek ve beni ikaz etmek için yapılmış bir iktidar gösterisi. Bu bakışla bana, kızım ne kadar androjen bir izlenim bıraksa da canı isterse çükünü sokacak bir delik bulacağını bildiriyordu. Dediğim gibi, vagondan bozma eski restoranlardandı burası, dolayısıyla çıkış çok dardı. Hesabı getirdikleri plastik tepside bozuk para sayıyor numarası yaparak biraz oyalandım, Sid tamamen çıktıktan sonra masamızdan kullanılmamış bir kürdan aldım ve adamı sıkıştırarak arkasından geçerken fırsatı değerlendirip kürdanı adamın kıçının sağ ve sol lopları arasındaki karanlık yarığa sapladım, havaya dikilmiş bir kuyruk gibi kaldı orada.

VIII.

Koyu mor ve mavi arası renk turuncu ufka çöktü ve ağaçlar göğe karşı mürekkep karasına dönerken Sid'le birlikte bir elma bahçesinde başlayan, sonra Apalaş Dağları patikasına çıkan, oradan bir bataklığa dönen, eski bir demiryolu hattından geçen ve arabayı park ettiğimiz ufak, mıcırlı cebe varan çemberi yürüdük. Fırtına çıktı çıkacaktı, bulutlar hızlı hızlı hareket ediyor, serbest kalmış bir grup metalik renkli balon, peşlerinde kovalayan varmış gibi gökyüzünü hızla katediyordu.

Bütün yürüyüş boyunca tek isteğim Sid'e Vladimir'i anlatmaktı. Yarısı yenmiş omletimi fark ettiğinde, o âna dek kafamdan atmaya çalıştığım bütün düşünceleri kabul edivermiştim. Aşk acısı çekiyordum düpedüz. Aşktı bu. Kalori alımımı neredeyse bütün hayatım boyunca kısıtlamış, her zaman yarım porsiyon yemiş, yememem gereken kısmı ayırmak için tabağa çizgiler çekmiştim, hatta yemeği çöpe attığım bile olmuştu; ama hayatımda üzerinde hiç düşünmeden tabağımda yemek bıraktığım bundan başka tek bir dönem vardı, o da David'e âşık olduğum zamandı. Bedenimde bir yanma, hiçbir besine gereksinmenden bir yanımı tok ve işler tutan, fazladan bir enerji vardı. Öğretim görevlisi ve deneysel roman yazarı Vladimir Vladinski'nin sevgisine duyduğum özlemdendi bu. Özlem kaslarıma, organlarıma ve beynime enerji veriyordu. Özlem kanımı köpüklü, pahalı bir sıvıyla değiştiriyordu. Onu seviyordum.

Zihnin aynı anda birçok şey yapabilme kapasitesine her zaman hayret etmişimdir. Sidney küçükken ona kitap okuduğum zamanları hatırlıyorum –saatlerce okuduğum olurdu– ve o

sırada çoğunlukla tamamen farklı bir düşünce uzamında kalır, ağzımdan çıkan kelimelerden haberim bile olmazdı. Patikayı yürürken Sid bana sosyal medyadaki *trend*lerden (bana kendimi vakarsız hissettirdiğinden sosyal medya hesabım yoktu, Sid'in son gelişmeleri aktaracağına güveniyordum), izlediği televizyon programlarından, okuduğu makalelerden bahsetti. *Avcı* hakkında uzun mu uzun bir rapor verdi, hatırladığından çok daha *camp*miş* meğer. Bense bütün bu süre zarfında Vladimir'i düşündüm. Kendimi onunla bir Avrupa kentinde, hangisi olduğu fark etmez, dışarıda konuşulan dil İngilizce değil, anlaşılmaz sözcüklerin bizi bir mahremiyet perdesiyle kuşatan mırıltısı olsun yeter, bir evde hayal ettim. Açık raflarıyla, kocaman lavabosu, tezgâhtaki ahşap kesme tahtasında dilimlenmiş meyveleriyle benim evim olurdu orası. Ufak bir yatak odası, yatak odasının iki tarafında büyük, eski ya sıkışıp açılmayan ya da çılgınca fırlayıp açılan pencereler, yerde, üstünde buruş buruş, serin ve beyaz örtülü bir yer yatağı olurdu. Birlikte yaşamazdık, kimse istemezdi böyle bir şeyi, *hayat* denen şeyle örtüşmezdi, haftada bir iki kez öğleden sonra ve bazı akşamlar o bana gelirdi. Şarap içerdik ya da hayır, şaraba ihtiyacımız olmazdı, birbirimize dolanıp saatler geçirirdik yer yatağında veya ellerimizde kitaplarımızla evin içinde dolanırdık yarı çıplak. (Bu noktada gündüz düşümü yarıda kesip son zamanlarda giderek büyüyen bir kalça problemim olduğu gerçeğini hesaba katmak zorunda kaldım, muhtemelen yatağı yükseltmem gerekecekti, döşeğin altına demir, antika bir karyola çektim.) Gittiğinde nereye gittiğini düşünüp ümitsizliğe kapılır, yarı deliye dönerdim ama kendime hâkim olur, birlikte geçirdiğimiz vaktin kıymetini bilirdim. Vakur ve mesafeli bir üslupla yabancı ülkelerde yaşayıp çalışan insanların hayatı hakkında hikâyeler yazardım, Mavis Gallant gibi. Ders verebilirdim, evet, olabilirdi, belki bir iki varlıklı öğrenciye özel

* Abartılmış, bayağı veya gülünç. (*e.n.*)

ders de verirdim, bir üniversitede arada bir derslere girerdim. Tam bir üniversite hayatım olmazdı, yeterdi artık ama mesela bir önlisans programına, hiç bilinmeyen, iddiasız bir yere hayır demeyebilirdim. Aşkımızın üzücü bir yanı olurdu, özellikle de ben fazla yaşlanmaya, Colette'in *Sevgilim*'indeki Léa'ya dönüşmeye başladığımda. Gözlerine yaşlar dolardı, ona gidebileceğini –gitmesi *gerektiğini*– söylediğim gün. Bütün bunları kurarken aslında resme kendimi koymuyordum tabii. Dişlerini yaptırmış, yaşlanma karşıtı programlardan geçen, eğlencesine harcayacak parası olan, vücutlarını türlü eziyetlerden geçiren gaddar spor hocalarıyla çalışan film yıldızlarının bir karışımı vardı aklımda. Halihazırda pörsümüş üst dudağımı ve beş yıl önce bir kıl dönmesini jiletle kazımaya çalışırken dudağımın ucunda açtığım şişkin yarayı bu hayale dahil etmiyordum. Kollarımı havaya kaldırdığımda üst kısmından içi yarısına kadar pudingle dolu kilitli poşetler gibi sarkan etlerimi de öyle. Oldum olası yuvarlaktan ziyade konik duran, şimdilerdeyse kötü günlerimde neredeyse penis gibi duran memelerimi hayal etmediğimse kesindi.

Yürüyüşümüzün zirvesine varmış ve aşağı inmeye koyulmuştuk ki Sidney fevri bir hareketle beni sarıp kendine çekti. Yağ, özümlenen alkol ve çamsı bir erkek deodorantı kokuyordu.

"Ne yapacaksın, anne?"

"Ne konuda ne yapacağım?"

"Hayatın konusunda."

Kafam karıştı. Düşüncelerimi mi duymuştu? Yo, şahsi sorumluluğu desteklediğini iddia eden ama aslında faşizmi destekleyen bir adam hakkında söylediği bir şeye kafa sallamıştım yalnızca.

"Ne demek istiyorsun?"

"Babamı terk edecek misin?"

Ha, şu mesele. Babayı terk etmece. Kıçına tekmeyi basmaca. En azından ona da dokunan bir yanı vardı. Onunla bir alakası vardı en azından.

"Sence terk etmem mi gerekir?"

"Onunla kalırsan yaptıklarını hoş görüyormuşsun gibi bir mesaj vereceksin bence, bunun seni iyi göstereceğini sanmıyorum."

"Kime?"

"Üniversiteye, akıl verdiğin onca kadına. Bence kötü bir manzara bu."

"Bu bir klişe."

"Boşuna değil."

"Bu da bir klişe."

"Peki, sadece iyi görünmüyor, diyorum."

"Ailemizi dağıtayım mı istiyorsun?"

"Ben yetişkinim. Senle babam da ben kendimi bildim bileli ayrı yolun yolcularıymışsınız zaten. Alelade üç kişiyiz işte, ne kadar aile sayılırız ki?"

Yorumu canımı yaktı, yaktığını görüp özür diledi.

John'la bilerek tek çocuk yapmıştık ama doğru şeyi yapıp yapmadığımız, hayatımın büyük sorularından biriydi. Sid yeni yeni yürümeye başladığı zamanlar John vazektomi yaptırmış, yani konu karara bağlanmıştı. Kararı birlikte vermiştik ama nihayetlenince kederle dolmuştu içim. David'le birlikte uzaklara kaçmaktan bahsettiğimizde, heyecanımın bir kısmı da yeni bir adamla yeni bir bebek düşüncesinden kaynaklanıyordu, sevgiyle dopdolu evimizde sevecek bir şey daha olacaktı. Sid ilk şoku atlatınca, diye düşünüyordum, ben yeniden aileden sayılınca ve ne kadar acı verirse versin hepimiz bir anlaşmaya varınca, Sid'in üvey kardeşiyle karmaşık ve ilginç bir ilişkisi olacaktı. Hatta belki iki tane doğururum, diye fanteziler kuruyordum, yaşlanınca Şükran Günü için toplandığımızda David'in kızı, benim kızım, birlikte yaptığımız iki çocuk, hepsinin sevgilisi, hep birlikte sofraya otururduk ve bir dolu çocuk koştururdu ayak altında. Büyük, gürültülü patırtılı bir aile toplanması; birimiz profesyonel bir şefmiş ve patronluk taslayarak yemekleri pişiriyor, bütün bulaşıkları erkekler yıkıyor.

Şimdiyse özel günlerde yemek yerken genellikle sadece üçümüz oluyorduk ve çoğunlukla dışarıda yiyorduk. Bazı yıllar eski dostlarımızı davet ettiğimiz oluyordu ama çocuklarımızın arasındaki ilişkiler küçükken oldukları gibi kolay, tercihleri ne yönde olursa olsun onları birbirine yamayabildiğimiz zamanlardaki gibi değildi artık.

Temkinli bir dokunuşla yanağımı okşadı, bir saç telimi arkaya itti gözümün önünden.

"Hayatını istediğin gibi yaşamanı istiyorum, anne, ödün verir gibi değil."

Kızımın dokunuşu beni daima heyecanlandırırdı. Anneyle çocuk arasındaki sevginin hücrelere kadar sinmiş olmasına rağmen hayret ediyorum hâlâ. Bu sevgi hakkında ne kadar az düşünmek zorundaydım, ne kadar çoğunu hissediyordum yalnızca...

Arabaya vardık. Konuşmadan kemerlerimizi bağladık, motoru çalıştırdım. Patikadan kasabaya giden yol uzundu, kıvrım kıvrım virajları vardı ve koruları, ekili toprakları yarıp geçiyordu.

"Sana karşı dürüst olmak istiyorum, canım. Sen her zaman tam olarak ne istiyorsan onu yaptın. Ne zaman o ya da bu yana eğilecek olsan babanla ben seni desteklemek için yanındaydık."

Kendini savunmak için derin bir nefes aldı.

"Bu ne bir eleştiri ne de bir hüküm; gerçek sadece. Olması gereken de bu zaten. Bence senin bu dünyada iyilikten, doğruluktan yana bir güç olman da bu sayede. Ayrıca ve bana kalırsa daha önemlisi, ne istediğine dair, senin neyin mutlu edeceğine dair fikirlerin var. Bundan çok memnunum. Ne istediğini bilmen beni çok mutlu ediyor. Benim hiçbir zaman hiçbir fikrim olmadı bu konuda. İnsanları istedim, onaylanmak istedim, bunlar da kof çıktı. Annen olmaktan başka ki hayatımın en katıksız, en olumlu kısmı bu, inişler ve çıkışlar silsilesi oldu hep, daha fazlasını da beklemiyorum."

"Ama bu korkunç bir hayat tarzı."

"Parayla ilgili bütün işleri baban hallediyor. Vergiler, faturalar."

"Zor değil ki o işler."

"Bahçeyle de o ilgileniyor, kırık şeyleri tamir ediyor, kulübenin bakımıyla ilgileniyor. Hem boşanırsam ne olacak bana? Berbat bir apartman dairesine—"

"Ev babama kalmayacak!"

"Kendi başıma o evin masraflarının altından kalkamam."

"Nafaka öder."

"Sid, başından beri biliyordum. O da bildiğimi biliyordu."

"Bu çok iğrenç."

"Neden?"

"Çünkü aman ya, onun reşit olmayan kadınlarla olmasına imkân sağlıyordun..."

"Hepsi reşitti."

"Olgun olmayan diyelim o zaman."

"Ben nasıl imkân sağlamışım? Randevuları için gizli odalar mı yaptırdım ona, yatsın diye kadın mı besleyip büyüttüm? Onları simaen tanıyordum en fazla."

"İyi de arada bir güç dinamiği olduğunu anlamıyor muydun?"

"Tabii ki anlıyordum ama gücü çekici bulmaz mıyız? Ben genç bir kadınken derlerdi ki –belki de bunu söyleyen güçlü adamlardı, emin değilim– erkekler görünüşe çekilir, kadınlar güce. Evet, baban daha güçlüydü ama işin eğlencesinin burada olduğunu sanıyordum. O kadınlara onayını ve beğenisini bahşediyordu, bundan daha tahrik edici ne var ki? Doğru olduğunu söylemiyorum ama şunu anlaman lazım, biz hâlâ cinsel özgürlüğe kafa yoruyorduk; kadınları eğer cinsellikleri yaşarlarsa ciddi ve iyi kızlar olmayacakları ya da yargılanacakları hissinden kurtarmak istiyorduk. Seksi travma gibi görmüyorduk. Baban bu kadınlara uyuşturucu vermedi, baskı yapmadı; verecek bir şeyi yoktu zaten."

"Tavsiye mektupları yazıp not veriyordu ya. Geleceklerinden sorumluydu."

"Hiçbiri baban yüzünden mesleki ya da akademik bir zarar görmedi."

"Şimdi gördüklerini söylüyorlar ama."

"Şu anda bir akıma tepki veriyorlar."

"Ya onunla yatmayı kabul etmeyenler?"

"Onlar babana geliyordu. Baban peşlerine düşmüyordu."

"Emin misin?"

"Hayır, Sidney, emin değilim. Hiçbir zaman bu konuda şu anda bildiğim kadar çok şey bilmek istemedim."

"İyi de kalbini kırmıyor muydu bu? Ya da seni kızdırmıyor muydu?"

"Günlük plan programlarımızı etkilediği zaman kızıyordum sadece. Bir keresinde seni futbol antrenmanından almayı unutmuştu, o zaman kızmıştım. Bir kere de dekanla yiyeceğimiz yemeği kaçırmıştı. Ona da kızmıştım. Ama genel olarak bu ilişkiler onu mutlu ediyordu. Onun mutlu olması da benim hayatımı kolaylaştırıyordu. Boşluğa bakıp üzgün üzgün kocasının eve dönmesini bekleyen kadın değilim ben, hiçbir zaman olmadım. O şekilde görülmeyeceğim."

"Bana evliliğine sırf çetin ceviz olmak uğruna katlandın gibi geliyor."

"Ne söylememi istiyorsun? Babandan boşanacağımı mı? Belki boşanırım. Ama bunu kendim istediğim için yaparım, başka insanlar boşanmam gerektiğini düşündüğü için ya da 'manzara' kötü göründüğü için değil çünkü senin de anlamadığın şeyler var."

"Ne gibi?"

Evimizin sapağını geçip komşu kasabaya giden, sonra da yeniden otobana dönen köy yoluna çıktım.

Sid'in bön bakışlı öğrenciden haberi yoktu. Ressam Boris'ten, işletme bölümündeki Robert'tan, müteahhit Thomas'tan da haberi yoktu. Bölüm toplantılarından aşina olduğu, kızı Sid'den

bir yaş küçük olan David'dense kesinlikle haberi yoktu. Beni sadık, azize gibi bir anne sanıyordu; şerefsiz kocası canı istediği gibi kudururken kafasını kuma gömen bir devekuşu. Hatırlıyorum, yaşı sekiz civarıyken çantamda bir çakmak bulmuştu. "Neden çakmağın var ki senin?" diye sormuştu. Şaşırmış taklidi yapmış, bilmediğimi söylemiştim, o da, "Birinin doğum günüydü herhalde," demiş, sonra da çakmağın kendi kendine yanıp çantamı tutuşturma ihtimaline karşı beni uyarmıştı.

Sid'in bilmesini istemiyor değildim. Bir yanım ona savaş anıları anlatmak istiyordu, Boris'in ahırını, henüz bitmemiş resimlerinin kuru, hayal kırıcı öpücüklerinden daha erotik olduğunu, her hafta tuttuğumuz motel odasına takım elbisesi ve kravatıyla teşrif eden Robert'ı ya da Thomas'ın ellerindeki talaş yüzünden döktüğüm kurdeşeni anlatmak için yanıp tutuşuyordum. David'e takıntımı ve aşkımızın ne kadar sarhoş edici olduğunu, bütün hayatımı, hem de kendisi de dahil bütün hayatımı bırakıp gitmeye hazır olduğumu anlatmak istiyordum.

Ama aynı zamanda sırlarımı kendime saklamak istiyordum. Kendime yaptığım bir anlaşmaydı bu, oyundu. Eğer hayatımdaki birtakım şeyleri (özellikle de en çok ortaya dökmek istediklerimi) kimseye söylemezsem hayat güçlerini muhafaza etmek için kendilerini orgazm olmaktan alıkoyan erkekler gibi, anlaşılmaz bir kuvvet biriktirecektim içimde.

Gözucuyla Sid'in başparmağını dişlediğini ve mika gibi kat kat tırnağından bir kat kopardığını gördüm.

"Eve gidince tırnaklarını keselim."

"Keselim mi?"

"Eve gidince tırnaklarını kes."

"Peki ya Lena?" Gözlerinin yüzümü yakın takibe aldığını hissediyordum.

"Kim?"

"Lena, bebek bakıcısı, ben büyürken bana bakan."

"Baban Lena'yla hiçbir zaman bir şey yaşamadı."

"Bal gibi de yaşadı. Onları gördüm, hatırlıyorum, en eski anılarımdan biri. Mutfağa girdim ve babamın kafasını onun boynuna gömdüğünü, kollarını beline doladığını gördüm, Lena da kıkırdıyordu. Beni görünce babamın ellerini itti. Lena'nın cebinden bir şey mi almaya çalıştığını sormuştum, ikisi de gülmüştü."

"O bendim."

"Hayır, değildin.

"Evet, bendim."

"Ne gördüğümü hatırlıyorum."

"Hayır, tatlım, doğru hatırlamıyorsun." Ona o küçükken John'un hep yaptığı gibi beni elle diğini ve Sid'in gelip tam olarak o soruyu sorduğunu anlattım. John, "Evet, annenin cebinden bir şey almaya çalışıyorum," diye cevap vermiş, bunun üzerine Sid, "Babama istediği şeyi versene, anne," demişti. John da pis pis sırıtıp, "Evet, annesi. Versene bana," demişti.

"Anıların ne kadar güvenilmez olduğunu biliyorsun, bi'tanem," dedim ama Sid kafasını iki yana sallamakla yetindi.

Eve geldiğimizde John yine yoktu. Nereye gittiğini söylemeden dışarı çıktığı ikinci geceydi bu ama pek dert etmedim. O kadar içkiyi içtikten sonra Sid'in midesi dipsiz bir kuyu gibiydi, yemelere doymuyor, asla dolmuyordu; eve dönünce buzdolabında bekleyen carbonara sosunu taze makarna ve yumurtayla ısıttım, bir şişe de Malbec paylaştık. O yatmaya gitti, ben de bilgisayarımla sigaramı alıp dışarı çıktım. Edwina'dan e-posta gelmişti, randevumuzu teyit edemediği için özür diliyor, şu sıralar çok sıkışık olduğunu söylüyor, akıl hocalığıma ne kadar kıymet verdiğini belirtiyor, işler biraz sakinleyince yeniden sözleşip sözleşemeyeceğimizi soruyordu. Buluşacağımız tamamen aklımdan çıkmıştı ama yine de gücendim biraz. Yeni bir tarih belirlememesi de onluk bir hareket değildi. Öte yandan, öğrencilerimin olgunluk ve sorumluluk duygusu tablosunda iniş çıkışlar, olmasını beklediğim bir şeydi, bu yüzden ona merak etmemesini söyledim, tabii ki daha sonra haberleşirdik; x ve

o'larla öpücük gönderdim. John'dan bir e-posta belirdi, konu kısmına "D günü"* yazmıştı. Nereden gönderiyordu bunları? Ofisinin karanlığından mı? Yüzü bilgisayarının mavi ışığıyla mı aydınlanıyordu o an? Yoksa bir barda telefonuyla baş başa mıydı? Üniversitede kalıp kalmayacağını belirleyecek duruşmanın ilk günüydü bu: 20 Ekim.

Bir sigara yakıp içime çektim derin derin, dumanın ciğerlerimin tüm küçük kıvrım ve boşluklarına girmesine izin verdim. Öğrenciler bugünlerde tütünden yana masumdu, sigara içmeye ölüm arzusu diyor, sigara içen insanların intihara meyilli olduğunu düşünüyorlardı. Pek çoğunun sigara içmenin nasıl bir his olduğuna dair en ufak bir fikri yoktu, tütünün de esrar gibi ruh halini etkilediğini sanıyorlardı. 20 Ekim... neden bu kadar tanıdık geliyordu bu tarih? Şükür ki Sid beni sigara içerken gördüğünden bahsetmemişti. Havuza girdiğimizi hatırlıyordu ama bunun haricinde her şey bulanıktı kafasında. Bildiğim kadarıyla sigara içtiğimi hiç öğrenmemişti. Ondan saklamıştım çünkü on beşine ya da on sekizine geldiğinde aklında geçmişten, benim esrarengiz bir edayla sigara içtiğim bir imgenin kalmasını istememiştim. Hiçbir şey annenin-anne-olmadan-önceki-hali kadar cazip değildir, meçhul ve karşı konulmaz bir figürdür bu. Benim annem ben on yaşına gelene kadar sigara içmişti. Bıraktıktan sonra aldığı yirmi kiloyla ölene kadar uğraştı sonra. Bense sigaraya on dört yaşımda, annemin Avustralyalı iş arkadaşı, en iyi arkadaşım Alice'le bana bir şirket pikniğinin otoparkında sigara tuttuğunda başladım. Adamın uzun boyuna, yanık tenine, aksanına ve beyazımsı sarı saçlarına bayılıyordum. Bize dumanı içimize çekmeyi, ciğerlerimizde tutup üflemeyi öğretmişti. Öksürmediğim için kendimle gurur duymuştum. Bir iki nefesten sonra Alice ayağa kalkmış ve tansiyonunun düşmesiyle birlikte kısa süreliğine bayılmıştı.

* Askerî ağızda bir saldırı ya da operasyonun başlatılacağı gün. II. Dünya Savaşı'ndaki Normandiya Çıkartması'na atfen kullanılır. (*e.n.*)

Adamla birlikte, adını unuttum, onu gölgeye taşımış, sırtına soğuk meyve suları ve buz küpleri koymuştuk. Kendine gelince birbirimizi kovalayıp tişörtlerimizin içine buz küpleri atarak şakalaşmıştık. Yaz ilerledikçe adam etrafımızda daha çok dolanır olmuştu; sigara içiyor, getirdiği rom ve votkaya ananas suyuyla buz katıyorduk. Bir gece annem erkek arkadaşıyla dışarı çıkmış, ablalarım arkadaşlarıyla kumsala gitmişken adamla Alice bize geldi, kanepeye oturup Montreal'deki 1976 Yaz Olimpiyatlarını izledik. Elleri uzun atlamalar sırasında bacaklarımızda, kısa mesafe koşularında şortlarımızdaydı. Şimdiki adıyla Caitlyn Jenner dünya dekatlon rekorunu kırarken biz her yerimizi kaşındıran yünlü kanepede yatay bir şekilde kıpır kıpır oynaşıyorduk. Tek mememin açıkta, ötekinin beyaz dantel sutyenimin içinde olduğunu hatırlıyorum; sutyenimi hepten çıkarsam mı çıkarmasam mı karar veremiyor, gülünç mü yoksa asimetrik bir şekilde seksi mi göründüğümü bilemiyordum. Bir ara elimi penisine götürdü. Tam olarak ne yapacağımı bilmediğimden o elimi çekip beni itene kadar çılgınca sıvazladım. İtmesiyle birlikte dar kanepeden yere düştüm. Sınavdan kalmışım gibi bir his vardı içimde, her zaman benden daha bilgili olan Alice adamı ustaca kavrarken adamın onu öpüp ellemesini izledim. Kendimden iğrenip onları orada sarmaş dolaş bırakarak odama çekildim, kendime acıya acıya ağladım uyuyakalana kadar. Teksas'taki son yazımdı bu.

Ay havuza yansıyordu. Havuzcuyu arayıp havuzun üstünü kapattırmayı aklıma not ettim. Of, şu ergenlik anılarından kendime dönük ne kadar çok nefret akıyordu hâlâ. Hep aynı utanç, en az otuz yaşında sapık bir Avustralyalıyla birlikteyken yeterince hızlı ya da çekici davranamamaktan değil, gülünç olmaktan, on dört yaşında, memesinin şişko ucu çirkin bir sutyenden fırlamış, penis sıvazlamaktan bihaber, hafif tombul bir kız olmaktan ileri gelen bir utanç. Bazı öğrencilerim Viktorya ya da Edward dönemi romanlarını okurken utanmaktan korktukları için hayatları mahvolan kadın ve erkek karakterlere

ifrit oluyorlardı, oysa ben utançtan daha güçlü, daha çok içe işleyen, insanı daha çok altüst eden bir duygu bilmiyordum. Utançtan kaçınmak için görünürde yok yere ya da aşksız ölmek mümkündü ama utanç da size kendinizi ölmek istiyormuş gibi hissettirebilirdi. Tıpkı benim, kırk dört sene sonra, kendimi yerde, Alice ve Avustralyalı hemen üstümde kıvranırken duvardan duvara halımızın bej şeritlerine bakarken hayal ettiğimde hâlâ hissettiğim gibi. Derken 20 Ekim'in neden tanıdık geldiğini hatırladım: Vladimir'le öğle yemeği randevumun tarihiydi bu tabii ki.

IX.

Sid önden konuşmadan, ricada bulunmadan, ertesi hafta da bizde kaldı. Çoğunlukla misafir odasına kapanıp odadan arada bir koşuya çıkmak ya da yemek yapmak için çıkıyordu yalnızca. Düşünceli davranıyordu, hem de fazlasıyla; düşünceliliği bizimle arasına mesafe koymanın yoluydu aslında. Arabası yoktu ama yiyeceklerini ve biraları eve söylüyor, bulaşıklarını yemekten hemen sonra yıkıyor, çöpü çıkarmak ya da çamaşırları makineye atmak gibi ufak tefek işleri görüyordu. "Bizimle" diyorum ama yalnızca benimle mesafeli olduğunu kesin olarak biliyordum. Belki de John'la baş başa kaldıklarında muhabbet koyulaşıyordu, bilmiyordum. Çocukluk odasına geri döndüğünden midir, yoksa bir şekilde aradığı sırdaş olmayı beceremediğimden midir, restorandaki günden sonra ergen gibi soğuk, uzak ve ilgisiz tavırlara bürünmüştü. Evde hep birlikte olduğumuz nadir durumlarda, evin içinde denge kalaslarının üzerinde sessiz keşişler gibi çıtımızı çıkarmadan, pürdikkat dolaşıyorduk. Çalışma odamda, yatağa dönüştürdüğüm Japon şiltesinde yatıyordum. Sid Büyük Yatak Odası'nda uyumadığımı öğrenince yer değiştirmeyi teklif etti ama ofisime sınırsız erişimim olmasını yeğlediğimi ve yeterince yastıkla şiltenin sırtıma minimum zarar verdiğini söyleyerek direttim.

Fedakâr davranıyor değildim. İşin aslı, şevk ve ilhamla yanıp tutuşuyordum ve bana gerçek hayat gibi gelen tek yer, oturup ahşap panjurların arasından dışarı baktığım, hikâyemi yazdığım çalışma masamın sandalyesiydi. Hâlâ kitap demeyi reddediyordum buna çünkü adını koymak, alevini söndürebilirdi.

John'la tanıştığım zamanlardaki gibiydi tıpkı. Eğer John'la o zamandan bir iki sene önce tanışsaydım bu boylu poslu, yakışıklı çapkının ilgime ciddi ciddi karşılık vereceğine hayatta inanmazdım. Bir iki sene önce tanışsaydık birlikteliğimiz felakete mahkûmdu. Ama olduğu haliyle bir araya geldiğimizde yıldızım yükseliyordu. Yılın en takdir edilen öğrencisi, öğretmenlerimin gözdesiydim; çalıştığım konuya merak ve tutku duyuyordum. Güzel bir gelecek uzanıyordu önümde. Özgüven ayarlarım öyle bir seviyedeydi ki John'la öpüştüğümüz ilk geceden sonra kendimi müthiş zapt etmiştim. Ya gönülsüzce girdiğim ya da kaygılarım ve yapışkanlığımla berbat ettiğim önceki tüm romantik ilişkilerimin aksine, doğru iletişim düzeyini, onu idare etmek için gereken mesafe ve ilginin mükemmel karışımını tamı tamına tutturabilmiştim. Hayatımda ilk ve belki de son kez erkekler konusundaki başarılarıyla övünen, manipülasyon hakkında nutuklar çeken, bir erkeğe kendisini haklıymış gibi hissettirirken alttan altta istediğini elde eden kadınlar gibi davranmak mümkündü benim için. Âşık olmadım demek istemiyorum. Âşıktım. Ama bir şekilde, içgüdüsel bir şekilde, bunu nasıl idare edeceğimi tam olarak anlamıştım; ne sıkıştırıyor ne de fazla serbest bırakıyordum, kendimi onun evinde kolilerimi açarken buluncaya dek ipi usulca çekmeyi becermiştim.

İşte bu hikâyeyi yazmak için her oturduğumda da böyleydi şimdi. Slalom kaymanın başarılı bir kayakçıya nasıl geldiğini hayal ediyorsam yazı yazmak da öyle geliyordu bana: doğru miktarda çaba, planlama ve ihtiyat ve gerisi de kendiliğinden bir zarafet. İçgüdüsel olarak, bundan asla bahsetmemem, hatta masamdan uzaktayken, orada burada yaptığım yürüyüşlerde zihnimin bu konuya dalmasına izin verdiğim zamanlar hariç, üzerine çok düşünmemem gerektiğini anlamıştım. Bilgisayarımın başındaki bu eylem ruh çağırmak, büyü yapmak gibiydi. Hazdan ürperiyor, eskiden yeni, bulaşıcı bir pop şarkısı radyoda üçüncü ya da dördüncü kez çaldığında hissettiğime benzer

titreşimler hissediyordum. Hem tanıdık hem yeni. Parmaklarım tuşların üzerinde dolaştığı müddetçe çağlıyordu içimde bu his.

Hikâyeyi Vladimir'den uzak tutmak için çok uğraşıyordum. Üçüncü şahıstan anlatılıyor, 1960'larda geçiyor ve belli bir altkültürün etrafında dönüyordu. Bir karakteri ama tali birini fiziksel açıdan ona dayandırmıştım yalnızca. Öte yandan arzumun tüm enerjisini sıvıyordum satırlara. Ve her ne kadar bitmiş bir kitap düşüncesini ötelemeye çalışsam da kendimi Vladimir'le Calgary, Austin ya da San Diego gibi küçükçe bir şehirdeki bir kitap festivalinde, panel sahnesinde hayal edip duruyordum. İkimiz de ödüllü yazarlardık, bizi aynı otele yerleştiriyorlardı ve barın karanlığında buluşup Martini içiyorduk. Benim gibi ileri yaşta bir kadının onu böyle arzulaması gülünç kaçsa da yeteneğimin getirdiği nüfuz, yazdıklarımın harikuladeliği, kırışıklarımı silikleştirip cildimi sıkılaştırıyordu. Bir, bilemedin iki gece sürüyordu bu, sonra bitiyordu ama aramızda bir bağın kristali oluyordu artık. Hayatlarımızın geri kalanı boyunca bağlı kalıyorduk. Bu fantezi, yurtdışında yaşama fantezimin, tuvaletlerde buluşma fantezimin ve mütemadiyen aklıma gelip duran, camıma yansımış imgesinin yanı başında süzülüyordu. Sınırları çizilmiş dünyamda hareket ederken, derslerimi verirken, e-postalarımı yanıtlarken, egzersiz yaparken, araba kullanırken, sınav kâğıtlarını okuyup not verirken, öğrencilerle buluşurken, fakülte toplantılarına katılırken havada süzülüyormuşum gibi bir his veriyordu bana.

Her yıl olduğu gibi soğuklar beklenenden çabuk geldi. Havuzcunun geldiğinin ertesi günü aniden ayaz bastı, toprak donup üzerine bastığımızda çıtırdayan süngerimsi bir doku aldı. O sabah yirmilerimdeyken aldığım ikinci el beyaz yün hırkamı çıkardım, uzun, pazen geceliğimin üstüne giydim, ayaklarıma da pofuduk balıkçı çoraplarımı ve ev terliklerimi geçirdim. Giderek sıskalaştığımı ben bile kabul edebilirdim, soğuk iliklerime işliyordu çabucak. John mutfakta bana yanaştığında Sid

boyunluğunu ve beresini takıp koşuya çıkmıştı. John'un üstünde talihsiz yerlerine yapışan eski bir kazağı ve nefret ettiğimi bildiği şortu vardı.

"Duruşmamın ilk gününe geliyor musun?"

"Sana da günaydın."

"Son üç gündür tek laf etmedin bana. Gelip gelmeyeceğini bilmek istiyorum."

"Geleceğimi sanmıyorum."

"Anladım. Siktir git o zaman." Mutfakta hunharca dolandı, dolapların kapaklarını çarptı ve kahve makinesinin karafını öyle sert koydu ki paramparça olacak sandım. Bir hışımla çekip gitmek istediğini ama bunu yapacak gücü bulamadığını görebiliyordum. Birden ona karşı acımayla doldu içim. Geceleri nereye gidiyordu? Çok yalnız görünüyordu, çok tek başına.

"John." Uzanıp elimi koluna koydum. Kolunu çekip neredeyse kirpiksiz gözlerinin etrafındaki kalın kırmızı halkalarla baktı bana.

"Beni hiç sevmiyor musun artık?" Bir yumuşaklık sızdı sesine.

Ne diyecektim şimdi? O günlerde, çoğu gün, onu seviyormuş gibi hissetmiyordum kendimi. Çoğu gün, onu önünde sonunda, uğraşacak halim olduğunda çözmem gereken bir sorun gibi görüyordum. Sid'in insanların algısına dair söylediklerine rağmen, skandalın zirvesindeyken boşanmak daha aşağılayıcı geliyordu bana. Bu kaçamaklardan haberim yokmuş gibi, ben de bir mağdurmuşum gibi, dilekçe dekana teslim edildiği gün aydınlığa kavuşmuşum gibi görünürdüm o zaman. Eğer boşanacaksak herkes her şeyi unuttuktan sonra boşanmayı tercih ederdim. Bundan beş yıl sonra belki, şimdiki birinci sınıflar mezun olduğunda, eski fakültedeki yaşlılar emekliye ayrıldığında, kampüste John'u hatırlayan kimse kalmadığında. Ama önümde öyle savunmasız ve muhtaç dikilirken ona, hayır, seni sevmiyorum, diyemedim. Bana bir çocuk gibi elini uzatan yumuşak kısmına karşı delice korumacı hissediyordum kendimi. John

genellikle geri çekilir, kiniktir. Vakurdur. Bölüm buluşmalarında ya da fakülte toplantılarında arkama yaslanıp o mesafeli vakarıyla bütün o mızmızlanan, tükürükler saça saça konuşan akademisyenlere tahakküm etmesini izlerdim hep hayranlıkla.

Verandaya açılan arka odadan art arda güm güm sesler geldi. "Sid'dir," diyerek onu içeri almak için koştum ama vardığımda gürültünün kendi yansımasını öldürmeye kararlı, cam kapılara çarpıp duran bir kardinal kuşundan geldiğini gördüm. Geçen sene bir müteahhit gelip apartman dikmek için ormanı yola kadar dümdüz etmişti ve bu kapıların önünde yatan iki ölü kuş bulmuştum o zamandan beri. Onları durdurmak için ne yapmam gerektiğini araştırmak niyetindeydim. Suratımı buruşturdum, midem bulandı, durması için kuşa yalvardım. Ellerimi dizlerime koydum, midem çalkalanıyordu.

"Şunun ucunu tut." John koltuğun üstünden küçük battaniyeyi aldı. "Cama gerelim."

Battaniyenin birer ucundan tutarak kapı çerçevesinde durduk. Çok geçti. Kuş daha da sert çarptı kendini, camları salladı, derken yumuşak bir güm sesi geldi yerden, betonun üzerinde yatıyordu ceset.

"Sembolizm sence de biraz kör göze parmak değil mi?" dedi John.

Otuz yıldır yaptığımız bir şakaydı bu. Ne zaman yol kenarında ölü bir geyik görsek veya şiddetli bir fırtına kopsa üstümüzde, böyle derdik. Yelkenlerim inik, sesimde sevecen bir öfkeyle seslendim.

"Niçin nefret ettiğimi bilmiyormuşsun gibi üstünde o şortla benden bir şey istiyorsun?"

Ama ânı doğru okuyamamıştım. John'un yumuşayacağını ve şaka yollu beni kucaklayıp havaya kaldıracağını, benim de ona tabii ki onu sevdiğimi, duruşmaya gelmeyi düşüneceğimi söyleyeceğimi sanmıştım. Ama üzgün üzgün baktı bana, dünyadaki bütün yorgunluktan ben mesulmüşüm gibi kafasını iki yana salladı ve çekip gitti sonra.

Devrik bir ağaç gibi koltuğa yığıldım. Kendi kendime tuzak kurduğum için kızgındım. Yanlış bir şey yapmışım gibi geliyordu şimdi. Peşinden koşmak zorundaymışım gibi. "Seni seviyorum, bebeğim, seni seviyorum." Ne istiyordum ondan sahiden? Bir gün, bir ay, bir yıl sürecek bir tahakküm mü? Ona fütursuzca bağırıp çağırabilmek, onunla istediğim gibi dalga geçebilmek mi istiyordum bu müddette? Ayaklarıma kapansın mı istiyordum? Tam bu değildi istediğim. Tövbekâr rolünü üstlenmesini istiyordum. Ama kendini mağdur hisseden birinden ki John'un öyle hissettiği kesindi, özür diler gibi yaşamasını bekleyemezdiniz. Ve işte yine ortadaydı bu çarpık mantık. Mağdur zihniyetine, travmanın silah gibi kullanılmasına sövüp sayarken bile argümanlarımızın gücünü kendi içsel mağduriyet hissimizden alıyorduk. John da tıpkı onu suçlayan kadınlar gibi davranıyordu. Lanet olsun, haksızlık etmişlerdi ona. Benim de acı çektiğimi anlayan bir yanı vardı, bunu biliyordum ama en çok yara alan tarafın kendisi olduğu düşüncesine kıymet veriyordu. Kadife bir kesedeki paha biçilmez bir mücevhermiş gibi bağrına basıyordu haksızlığa uğramış oluşunu. Evet, o da can havliyle acısına tutan diğerleri gibiydi.

Kampüse vardığımda sinirden tir tir titriyordum. Yatak odamda pencereden dışarı bakarken düşünceler süvari alayı gibi üstüme çullanmıştı, ayakta öylece donakaldığım için okula gecikmiştim. Edna St. Vincent Millay'nin, kâhyasına onu ayakta kımıldamadan dururken görürse müdahale etmemesi yönünde talimat verdiğini okumuştum bir yerde; şiirlerini o şekilde, ayakta, önündeki boşluğa bakarak, dizeleri zihninden yazıp sonra baştan yazarak yaratıyormuş. Ben düşüncelerimi asla o şekilde tertipleyemedim: Benim dalıp gitmelerim çatışan hislerden, koşa koşa birbirine çarpan imge ve anılardan mürekkepti hep; çarşaf gibi ortaya serilen içgörülerden ziyade, kaotik bir savaş alanına benzerdi.

Sonuç olarak Amerikan Edebiyatında Kadınlar dersime koşturuyordum ki Edwina'yı, pek değerli yıldız öğrencimi

çimenlerde Cynthia Tong'la birlikte yürürken gördüm. El salladım, karşılığında abartılı *fangirl* hayranlığıyla el salladılar bana. Ama bunlar zihinsel bir birliktelik içinde olduğu su götürmez iki kişinin hareketleriydi, bense dışarıda duruyordum. Ders vermeye başladığım zamanlar, gençken, körpeyken ve öğrencilerimden en fazla on yaş büyükken, derin bir bağ kurduğum, zamanla arkadaş olduğum kadınlar vardı. Edwina'yla Cynthia'yı avluyu geçerken gördüğüm o kısacık anda bile aralarında böyle bir ilişkinin geliştiğini anlamıştım. Hem de bu kadar çabuk, dönem başlayalı daha üç hafta olmuşken. İçim kıskançlıkla kavruldu, öfke ateşlendi rahmimden. Edwina Cynthia'yı geçiştirmemişti işte, ona randevu verip sonra da ekmemişti. Ben kıza x'li o'lu öpücüklerle dolu e-posta atmıştım ama şimdi ikisi yeni oda arkadaşları gibi kıkırdayıp duruyordu.

Sınıfta Kate Chopin ve Charlotte Perkins Gilman'dan seçili pasajlarla Alice James'in günlüklerini karşılaştırıyorduk. "Neden kafayı dişi olmaya takmış bütün bu beyaz kadınlar?" diye sordu sarışın, okumaları asla yapmayan bir kız öğrenci. "Ayrıcalıklarının farkında değiller mi?" Chopin'in, örneğin, altı çocukla dul kaldıktan sonra geçinmek için yazmaya başladığını açıklamaya giriştiğimde omuz silkti. "Yine de beyaz bir kadın olarak geçti dünyadan." Bundan ötürü yazmaması mı gerekiyordu, diye sorduğumda, "Hayır, şikâyet etmemesi gerekiyordu," dedi. Şikâyet etmeyen edebiyatı tarif etmesini isteyince de, "Bilmiyorum," dedi, "James Joyce gibi falan." Neyse ki diğer bir öğrenci araya girip bu kadınların James Joyce'tan farklı bir dönemde ve farklı akımlar dahilinde yazdığını söyledi. "Ve farklı ülkelerde," dedi bir öteki. Bir diğeri, "Ayrıca Joyce da çok ayrıcalıklıydı zaten," diye patladı. "Bu mızmız kadınları neden okumak mecburiyetinde olduğumuzu anlamıyorum ben sadece," diye karşı çıktı başta konuşan ama başka biri onurumu koruyup, "Çünkü Amerikan Edebiyatında Kadınlar dersindeyiz," dedi. "Chopin bu eserleri kaleme aldığında kadınlar ne

oy kullanabiliyor ne de kanunen boşanabiliyordu," diye lafa girdim. "Şimdi size modası geçmiş görünebilirler ama—" Kendimi durdurdum. Her geçen yıl bu dersten daha da nefret ediyordum. Konunun geniş kapsamı, üzerinde çalıştığımız eseri enine boyuna incelememize yetecek zamanı ayırmamıza imkân tanımıyordu ve dönemin kısa takvimi, ders için yaptığım her seçimi, sanki her hafta kimi işliyorsam onun için "İşte Amerikan Kadını budur," diyormuşum gibi itiraz edilebilir kılıyordu. Dersi müfredattan çıkarmak istiyordum ama hem Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları hem de İngiliz Dili bölümlerinin zorunlu dersiydi; dolayısıyla değişiklik yapmak zordu. "Eserlerinde ne yaptıklarını konuşalım istiyorum. Kullandıkları sembolizm nedir, metafor nedir? Freud'la Darwin'in çağında, aşkıncılığın son perdesinde yazıyor bu insanlar. Bu hareketlerin edebiyat üzerindeki etkisi hakkında..."

Ders bittiğinde kendimi çok yorgun hissediyordum. Bana meydan okuyan öğrenci pürtelaş çıktı sınıftan, sınıf arkadaşlarına performans sergilemiyorken bütün cesareti uçup gitmişti. Açlıktan ölüyordum, kendimi kantine atıp mumlu kâğıt kapta servis edilen çorba, yerel bir çiftlikten stokladıkları elmalarla yapılan mevsimlik elmalı turta ve tadı küle benzeyen ılık kahve aldım. Güneşin vurduğu bir yerde oturabileceğim bir kabin bulup çöktüm. Öğrencilerle çevrili olduğum için oracıkta uyuyakalsam biraz zavallı bir tablo çizerdim ama aslında yapmak istediğim tek şey buydu: gözlerimi kapamak ve kendimi üstüme çöken ağırlığa bırakmak. Bir an için kapatmış da olmalıyım çünkü kulaklarımı tırmalayan "Hu-hu!" sesini gözkapaklarımın karanlığının ardından duydum.

Gözlerimi açtığımda bu kadar şekilli ve parlak olmasaydı aslan yelesiyle kıyaslanabilecek bir saç kütlesini çevreleyen ışık halesini buldum karşımda. Florence. Florence bir seferinde bir fakülte yemeğinde ıssız bir adaya giderken yanına alacağı tek şeyin yuvarlak saç fırçası olacağını söylemişti. "Bu kadarını bilseniz yeter," demiştim ben de dinleyen herkese. Postmodernizm

dersi veriyordu ve görünüşe göre işinde epey de iyiydi ama onu kitap okurken hayal etmek imkânsızdı neredeyse. Yaşı kırk civarıydı, sürekli giydiği kıyafetler de saldırgan denecek kadar "seksiydi": kısacık elbiseler, topuklu çizmeler, kocaman küpeler, yırtık külotlu çoraplar. İnsan formuna girmiş bir örümcek gibi durmadan açıp topladığı uzun, kıskanılası bacakları vardı. Son hecelerde sesini yükseltme huyu kasıtlı ve savunma amaçlıydı, genellikle yemek tariflerinden, restoranlardan ve çocuklarının okul dışı faaliyetlerinden bahsederdi. Fakülte toplantılarının çoğunda angaryalardan şikâyet eder, sorumluluk almak istemezdi. Kadrolu öğretmenlerin yaptığı akdi, konumunun getirdiği güvence ve özgürlük karşılığında gönüllü hizmeti bile bile yanlış anlıyordu: Kadro aldıktan sonra hiçbir şey yayımlamamıştı ve her şeye geç kalıyordu. Bir hayat tarzı olarak aykırıydı; toplantılarımızda yapılan her türlü açıklama ve varsayıma karşı çıkardı. Eğlenceli de olabiliyordu aslında: Altı yedi yıl önce bir gece, dekanlıktaki kokteyl saatinden sonra birlikte serseriliğe çıkmıştık ve gece, halka açık alanda idrarını yapma suçundan ceza yemesiyle sonlanmıştı ama iş arkadaşı olarak berbattı.

Özellikle John konusunda iyice rahatsız ediciydi. Pek çok güzelimtırak kadın gibi o da cinsel konularda sınırı aşan erkekler konusunda takıntılıydı. Duysanız, şimdiye kadar hiçbir erkekle, erkeğin ona duyduğu arzuyu ifade etmesiyle ya da ondan faydalanmasıyla sonuçlanmayan bir karşılaşma yaşamamıştı. İçten içe John onu bir randevuya davet etmediği için alındığını düşünüyordum, oysa John'un içgüdüsel bir şekilde uzak duracağı türden bir kadındı. Daha duruşması bile görülmeden John'un bu sene ders vermemesi gerektiğini söyleyenlerin başını çekmiş ve "o adamla" aynı odada oturamayacağını belirterek bütçe komisyonundan çekilmişti ama komisyona, onu en azından bir çalışma grubuna katılmazsa (örneğin ben dört grupta birden vardım) alacağı cezayla tehdit

eden bir performans değerlendirmesinden sonra girdiğini hepimiz biliyorduk.

Selamlaşmak için doğrulduğumda David'le birlikte olduğunu gördüm. David, eski aşkım, John uzaklaştırma almışken yerine geçen geçici bölüm başkanı. Geçen yıllarda, Tanrım, yirmi sene, çökmüştü David. Beraber olmaya başladığımızda ince, derli toplu bir adamdı; sıfıra vurduğu kel kafasını ellerimle ovmaya ya da memelerimin arasında hissetmeye bayılırdım. Güçlü bir alnı ve görünce tahrik olduğum kemerli bir burnu vardı. İlişkimizin en ateşli zamanlarında bir toplantıda gözüm burnuna ilişince oturduğum sandalyenin kenarını ve kaslarımı kullanarak küçük, gizli bir orgazma ermem olmadık şey değildi.

Şimdiyse yirmi kilo fazlası vardı ve kendini salmıştı. Kafasını artık kazıtmıyor, tepesi parlak kellesini kısa saçlar çevreliyor, bu tarz ona vergi muhasebecisi rolü oynayan bir karakter oyuncusu havası veriyordu. Burnu uzayıp gagalaşmış, ucundan sarkan fazladan bir kıkırdak çıkmıştı. Sonradan aklına gelmiş gibi giyiniyordu; gömlekleriyle pantolonlarını karısı toptan alıyor, o da üniformasını kabul eden bir mahkûm gibi davranıyordu, eminim. Of, David'e karşı bu kadar acımasız olmamalıydım. Yıllarca kusurlarına odaklanmıştım sonuçta. İhanetini atlatmamın tek yoluydu bu. Onu açık renkli saçları ve gözleri alabildiğine zarifçe yaş almasına imkân tanıyan kocamla kıyaslayınca memnun oluyor muydum? Hâlâ kendini çok beğenen, kütüphaneden çok spor salonuna giden, son moda erkek kıyafeti kataloglarının sayfa köşelerini kıvıran kocamla? Oluyordum tabii. Öte yandan David'in etli ve erkeksi parmaklarıyla hâlâ heyecan verici bir âşık olabileceğine bahse girerdim: odaklı, oyunbaz ve açık. Benim deneylerimin, denemelerimin sonunu, itham edilemez varoluşumun başlangıcını imlemişti David. İlişkimiz bir zamanlar çok sevdiğim ama sonra büyük kısmını unuttuğum bir şarkı gibi yaşıyordu zihnimde; arada bir aklıma geliveriyor, beraberinde bin türlü his getiriyordu.

Biz aramızdakilere nokta koyduktan uzun yıllar sonra, gölde yaşanan akıl almaz bir kazada oğlunu kaybetti. Cenazede bana sıkı sıkı sarılıp, "Gördün mü?" diye fısıldadı kulağıma. Görmemiştim. Ne demek istediğini biliyordum ama görmemiştim. İlişkimiz boyunca karısıyla söze dökülmüş ya da dökülmemiş bir anlaşmaya varmamıştı. Ailesini terk etme konusunda yaşadığı suçluluk duygusu, o sıralar mutluluğa dair en büyük şansım olduğunu sandığım şeyi engellemişti. Oğlu biz nokta koyduktan bir sene sonra doğmuştu. Bütün cinsel enerjisini evliliğine akıttığına, seçtiği hayata iyice baş koyduğuna hükmetti. "Gördün mü"sü, yurtdışına kaçsaydık verilen cezanın çok daha ağır olacağına, oğlunun ölümünün zaten kendi günahının sonucu olduğuna inandığını ortaya koyuyordu. O an, şokun ve kederin doruğundayken, anlaşılabilir bir şeydi bu ama yine de nihayetinde gülünçtü. Yas insanların düşüncelerinin zincirlerini boşaltıyor. Sanki o şekilde cezalandırılıyor ya da ödüllendiriliyormuşuz, gizli bir cürmün karşılığı tesadüfi ve trajik bir ölüm olabilirmiş gibi. Oğlu öldüğünden beri dünyadan ağır ağır geçiyordu David, bütün vücudu x ışınları için giyilen kurşun önlüklere sarılmıştı sanki. O "Gördün mü"den hiç hoşlanmadım. Hırslı bir Ibsen'in, Strindberg'ün ya da Bergman'ın, eylemlerinin kendisine musallat olduğu fikrine kafayı takmış bir İskandinav'ın yazdığı bir replik gibi. Derin bir hakikat gibi tınlayan ama hiçbir anlamı olmayan bir replik.

"Yorgun musun?" Florence yüzüme sinir bozucu bir sempatiyle bakıyordu. Başımı iki yana salladım. "Hayır, sadece bir anlığına gözlerimi kapamıştım."

"Ben ölüyorum yorgunluktan," dedi. "Bu sonbahar havası beni bitiriyor. Güneşte sıcaklıyorsun, gölgede üşüyorsun, sonra ofisimin kapasını kapatıp yirmi dakika kestiriyorum, uyanıp biraz çikolata kaplı kuru üzüm yiyorum, zımba gibi oluyorum resmen. Sen gün içinde kestiriyor musun, David?"

Başıyla onayladı. "Evet, ben de kestiririm. Kestirmeyi severim."

"Ben de bayılıyorum kestirmeye. Ya sen, sen kestirir misin?" Oturup David'e de bir sandalye çekmesini işaret etti.

"Hayır," dedim. "Ben kestirmekten nefret ederim."

Aslında nefret ettiğim şey, uykudan konuşmaktı. Herkes bunun hakkında konuşuyordu sanki: varsa yoksa iş ve uyku. Sid küçükken bütün dünya kafayı uykuyla bozmuş gibiydi: Sid uyudu mu, ben uyudum mu, John uyuyor mu... plan, program, yorgunluk, bitmek bilmeyen yorgunluk.

"Vay canına, müthişsin." Florence göz kırptı, herhalde kendineydi bu kırpış.

"Yemeğime eşlik etmeye mi geldiniz?" diye sordum, "Yoksa pusu mu kurdunuz?"

David gülümsedi. "Maalesef daha ziyade ikincisi."

Florence David'in omzuna vurdu. "Pusu filan kurmadık, demesene öyle." Gergin gergin ona bakmaya devam etti; bana duymak istemeyeceğim bir haber vermek üzere bir araya geldikleri belliydi.

David kantinde etrafına baktı. "Biraz yürüsek daha iyi olabilir," dedi.

"Olay çıkarmamdan mı korkuyorsun?" diye sordum.

"Hiç de bile! Ne alakası var?" dedi Florence, saçlarını başının tepesinde bir okyanus dalgası gibi görünecek şekilde geriye attı.

"Evet," dedi David.

Tam o an aklımda bir görüntü belirdi. Vladimir'le Cynthia, yüzleri şimdikinden daha yıpranmış, İngiliz Dili bölümü binasının önünde el ele tutuşmuş, fotoğraf makinesine poz veriyorlar. John bölüm başkanlığına terfi olduğunda biz de böyle bir fotoğraf için poz vermiştik. Hızla birbirini kovalayan karelerde onları poz verirken, ofislerine çıkan merdivenleri tırmanırken, abartmadan öpüşürken ve sonra, Cynthia'yı artık onun olan ofisime girerken gördüm. Ben penceresinden görünecek şekilde dışarıda dikiliyordum ama kilise müzikallerindeki cüzzamlı kılığındaydım; eski püskü, çay lekeli sargı bezleri sarkıyordu

kolumdan. Yalvarır gibi ona uzatıyordum ellerimi. O yüzüme odaklanıyordu; dişsizdi bu yüz, kir içindeydi, gözyaşlarım izler bırakmıştı yanaklarımda.

Çorbamı ve kahvemi bitirip turtamı çantama koydum ve onlar beni kapıda beklerken çöpümü attım. Koşup kaçasım geldi. Ölüm fermanı imzalanmış bir adamın, iki yanında mafya yardakçılarıyla yürüyüşü gibiydi bu. Hayatının geri kalanı boyunca kalacağı tımarhaneye kapatmadan önce yanında yürüyen ağabeyiyle, Camille Claudel'dim sanki.

Konuşmadan çıktık. Kantinden araziye çıkan dar, kötü tasarımlı taş bir merdiven vardı. David tırabzana sıkı sıkı tutunup merdivenlerden topallayarak inmeye başladı. Nesi olduğunu sorduğumda, önceki hafta sonu kızı Mercy'nin nişanlısının yanına taşınmasına yardım ettiğini ve belinin sağ tarafını incittiğini söyledi. "Nişanlandı demek," diyerek tebrik ettim. "Harika bir delikanlı, çok sevdik," dedi üzgün üzgün kafasını sallayıp. "Büyük bir düğün istemiyorlar neyse ki." Sonra yeniden sessizleştik, kampüsün etrafını dolaşan patikaya varana dek çimlerin üstünde yürüdük ağır ağır.

Florence söze girdi.

"Bildiğin gibi John'un davası ayın yirmisinde başlıyor," dedim.

"Davanın dinlenmesi," diye düzelttim.

"Katılmayı planlıyor muydun?

"Hayır," dedim. Aslında kararsızdım ama kararsızlığımı ikisine itiraf etmek istemedim.

"İyi," dedi.

David lafa girdi. "Nasıl bir çağda yaşadığımızı sen de biliyorsun."

"Tabii ki biliyorum."

"Her şey çok absürt, her zaman çok dikkatli olmak zorundayız, idareden hiç destek alamıyoruz. Arkamızda kimse yok, öğrencilerin düdüğü ötüyor, biliyorsun."

"Nereye varmaya çalışıyorsun? Yanlış bir şey mi yaptım? Rencide edici bir hareketim mi oldu?"

Florence kafasını iki yana salladı şiddetle. "Yo yo yo yo yo yo yo yo yo."

"Ne öyleyse?"

Florence dili tutulmuş gibi göründüğü için David devreye kendisinin gireceğini gösteren bir işaret yaptı. Çekicilikleri arasında bu denli bir ayrılık olmasaydı beraber olduklarını düşünebilirdim.

"Lütfen, David, ne söyleyeceksen söyle gitsin; bu yaptığınız işkence gibi."

Öyle bir karar vermemişken yürümeyi kestik üçümüz de.

"Bazı öğrenciler, John'un durumundan ötürü senin sınıftaki varlığını sakıncalı, hatta tetikleyici buluyormuş. Öne sürülen münasebetlerde suç ortağıymışsın gibi hissediyorlarmış. Duruşma görülene kadar ders vermeyi bırakmanı istediler. Çıkan karara bağlı olarak daha sonra vaziyetin tekrar değerlendirilmesini talep ediyorlar."

Mideme taş oturdu, kollarımla göğsüm öfkeden kasıldı sinirden. "Peki, bölüm ne diyor?"

"Biz buraya kimin girip çıktığında öğrencilerin söz sahibi olmaması gerektiğini düşünüyoruz," dedi David çabucak.

"Yine de," diye araya girdi Florence, "seslerinin duyulduğunu hissetmelerini istiyoruz. Öğrencilerden bazıları cinsel saldırı mağduru, dolayısıyla bir tecavüzcünün karısının karşısında—"

"Kocam tecavüzcü değil."

"Belki sana göre değildir ama—"

"Kimseye göre değil."

"Gücünü ve mevkisini kendisinden otuz yaş küçük kadınlarla yatmak için kullandı."

"Ve bunun tecavüzle hiçbir alakası yok."

David sussun diye elini Florence'ın omzuna koydu. "O kelimeyi kullanmasak daha iyi. Hakkı var, bu kelime hiç geçmedi."

Devam etti: "Bölüm bu keşmekeş yüzünden ölümcül bir darbe aldı. Kayıtlar gittikçe azalıyor ve—"

"Kayıtlar bütün beşerî bilimlerde azalıyor. İkiniz de farkındasınız. Kimse İngiliz Edebiyatı okumak istemiyor. Önceden isteyenler de kararsız, mecburen devam ediyorlar; hepsi psikolojiye, çevre çalışmalarına ya da siyaset bilimine geçmek istiyor. Biz dinozoruz, hepimiz..." Gülümsedim ama ikisi de gülümsememe karşılık vermedi. Florence dudaklarını büzmüş, tedirgin, dik dik bana bakıyordu. David gözlerini yere indirdi.

"Maaşını almaya devam edeceksin," dedi.

"Sonra ne olacak?" Sesimde feryadın yükselmemesi için çaba harcadım. Tekrar yürümeye başlayıp hızlandım, Florence'ın kısa kalın topuklarının çamurlu otlara battığını görmek hoşuma gitti.

"Geçen gün bir öğrenci ofisinin önünden geçerken John'un masana oturduğunu görmüş. Gülüşüyormuşsunuz. Her halükârda, iddialar göz önünde bulundurulduğunda, öğrenciler düşman bir öğrenim ortamında gibi hissediyorlar kendilerini." Bağıran Florence'tı şimdi.

"Yönetimden mi geliyor bu?" Kampüsün kavisli tepeleri bir kukla gösterisindeki dalgalar gibi yan yatıyordu sanki; bense sopayla tutturulmuş yassı bir figür gibi dalgaların arasında batıp çıkıyor, kadrajdan yaka paça atılıyordum.

David Florence'a ters ters baktı, sonra elini koluma koydu, ben de hasta bir kargayı savar gibi silkinip kurtuldum. "Bölümden geliyor sadece. Anlamışsındır, seni hiçbir şeye zorlayamayız. Sözleşmen var. Öğrencilerin iyiliği için bunu bir düşünmeni rica ediyoruz sadece."

"Derslerimi kim verecek?"

"Gotik Roman'ı ben veririm, Amerikan Edebiyatında Kadınlar dersini de Cynthia'nın devralabileceğini düşündük. David'e daha çok ders üstlenmek istediğini söylemiş zaten. Sen bu dönem iki ders veriyorsun sadece, değil mi?" Florence

bunları çok hızlı söyledi, bu karara varıncaya kadar bölüm toplantısı amma uzamıştır diye düşündüm.

"Nasıl olacak bu iş?" Göğsümün etrafında demirden bir kuşak sarıyorlarmış gibi hissettim. Birinin kalbinin kırılmasını engellemek için göğsünün etrafına demir halkalar geçirdiği masalı hatırlamaya çalıştım. Neydi, neden hatırlayamıyordum? Gönlünde yatanı elde ettiğinde çın çın çarpıp yere düşüyordu hepsi. Çın çın, Çın çın.

Florence kazağındaki görünmez tüylerin yerlerini tespit edip onları toplayarak kendini meşgul etti. "Ders programın bozulmasın istersen notlarını bize verebilirsin."

Güldüm. Her ders için enfes bir titizlikle kaleme aldığım güzelim notlarımı, her dönem için doldurduğum bloknotlarımı onlara verecektim, öyle mi? El yazımla yazılmış, estetik açıdan mükemmel olduğunu düşündüğüm bir yanımı onlara mı verecektim? Derslerim sanatımın bir parçasıydı, yolculuktu her biri. Başta bir sal sunuyordum öğrencilerime; hepsi biniyordu ve yerlerini aldıklarında deneyim nehrinden geçiriyordum onları, fark etmeleri gereken şeyleri gösteriyordum: solunuzda tematik rezonans, sağınızda imgelem... Onlara düşünme fırsatı, kendi kendilerine fark etme şansı veriyordum. Nihayetinde nereden geldiklerini hatırlatıyordum onlara; gördükleri şeyleri, bir sonraki yolculuklarında yanlarına alabileceklerini. Notlarımı verecekmişim. Bir şarkıcının şarkısını vermesi gibi olurdu bu. Gelin gelin, Nina Simone'un yerine siz geçin, "Mississippi Goddam'i sizin söylemenize izin verecekmiş." Geri zekâlılar.

"Bütün bölüm sizinle aynı fikirde mi?" Florence'ın tökezlemesinden, David'in topallamasından zevk alarak hızımı arttırdım.

"Fakültenin kalıcı kadroluları arasında bir toplantı yapıldı, beşe iki çıktı oylar," dedi David oflaya puflaya.

Mevcut kadro (John'la ben hariç) David, Florence, Tamilla, Andre, Ben, Priya ve Julia'dan oluşuyordu. Vladimir kalıcı

kadro adayıydı, neyse ki o ve Cynthia gibi öğretim üyeleri her türlü tartışmanın dışında tutuluyordu.

"Beş kişi ders vermeyi bırakmam için oy kullandı yani? İki kişi de kalmamı mı istedi?"

David başıyla onayladı. "Beşimiz senden bu öneriyi düşünmeni istemen yönünde oy kullandı. İki kişi de bu tedbiri fazla sert buldu."

Kafamdan hesap yaptım çabucak. Priya benim yaşımdaydı, arkadaşımdı, sapına kadar Yeni Eleştiriciydi, bana karşı oy vermezdi asla. Bu fiyaskonun lafı ne zaman açılsa eğlenerek başını iki yana sallayan ileri yaştaki Fransız Andre de öyle. Kalanı aleyhimeydi demek: Tamilla, Ben, Julia, Florence (hepsi ellisinin altındaydı) ve David.

"Ve ikiniz de o beşliye dahilsiniz?" David'le Florence evet, dediler başlarıyla.

Böyle bir ihtilaf söz konusuyken David'in aleyhime seçim yapmasında çok daha haince bir şey vardı. Eğer karara oybirliğiyle varılmış olsaydı anlayabilirdim. İlişkimiz tarihin tozlu sayfalarında kalmış olsa da herhangi bir sebepten beni tercih ediyormuş gibi görünmek istemeyebilirdi. Ama benden yana olabileceği bir fırsat ortaya çıkmışken olmamıştı. Ders vermeyi bırakmam gerektiğine inandığını sanmıyorum. Bence sadece korkmuş ve kendini korumak istemişti. Dereyi görünce paçaları sıvamak istemişti. Yaşlı beyaz bir erkek: hem idraki yeterince güçlü hem de tarihin yanlış tarafından çıkmaktan korkacak kadar omurgasız. Bombeli göbeğinin altında saklı küçük, güdük penisini düşündüm. Minik, beyaz şapkalı bir mantar. O mantarın tepesini bahçıvan makasıyla kesivermenin, şişman, kadınsı butlarının iç kısımlarını kana bulanırken izlemenin nasıl bir his olabileceğini düşündüm.

Birden durup ikisine döndüm. David, nefes nefese; Florence, yarı aksak. Siktir olup gitmelerini söylemek geldi içimden. Beynim siktirleri bol keseden harcıyordu o an. Siktiğimin kampüs güvenliğine beni oradan yaka paça sürükletmedikleri müddetçe

ne sik yaparlarsa yapsınlar derslerime girmemi engelleyemezlerdi. Bir kadını kocasının suçlarıyla yargılamaları sikik bir hareket olduğu kadar yasadışıydı ve bu aptalların bunu akıl ediyor olmaları lazımdı. İkisi de ve bu karar lehine oy veren diğerleri de sanki böyle bir karar vermek hadlerineymiş gibi, hayatımın geri kalanı boyunca kara listemde olacaklardı ve gelecek, onları bulacak, intikamımı alacaktım. Düşman bir öğrenim ortamı mı? Ben onlara dava açabilirdim bu düşmanca iş ortamı için. Durup dinlenmeden dava açabilir, bölümü sakat bırakabilirdim.

Ama karşılarına geçince kelimelerin beni yarı yolda bıraktığını hissettim. Ani bir karmaşa düşüncelerimi bulutlandırdı, üstünü kapladı hepsinin. Gözlerim kaydı. Göğsüme çiviler batıyormuş gibi geldi; göğüs kemiklerimin ardına kocaman bir metal parçası takılmıştı sanki.

Gözlerimi yumdum. Sid'in üç dört yaşlarındayken gittiği küçük hippi anaokulunda, sakinleşmelerine yardımcı olmak için çocuklara nefes tekniklerini öğretirlerdi. *Çiçekleri kokla, mumları üfle.* Ne zaman kendimi toplamaya çalışsam bu kelimeler aklıma geliyordu hâlâ. *Çiçekleri kokla. Mumları üfle.*

Gözlerimi açtığımda David yine yere bakıyordu, Florence telefonu tutan elini indirdi.

"Pardon," dedi. "Bakıcı meselesi."

Bu saygısızlığının kafamı meşgul etmesine izin vermedim. Çizgi filmlerde sahnenin içinden geçip geride vücutları şeklinde delikler bırakan tiplerden biriymiş gibi, Florence'ı resimden siliverdim. Kafamı kaldırıp üstü kapalı geçitlerden birinin balkonuna baktım, derslerine yetişen öğrenciler geçip gidiyordu.

"Düşüneceğim," dedim. Birden dönüp arazinin orta yerinden yürüyerek olanca hızımla uzaklaştım onlardan. Zeminin donu güneşte çözülmüş, ayağımın altında vıcık vıcık sesler çıkarıyor, adımımı attıkça ayakkabılarımı içine çekiyordu. Doğruca bölümün yolunu tutup binanın arkasından dolaştım ve çöp konteynerinin yanına çömelip saklanmaya çalışan bir ergen gibi sigara yaktım. Duvarda kayarak kaldırıma oturdum,

sırtımı tuğlalara verdim. New York City'de Penn İstasyonu'nun önünde oturan, bin yaşında, uyuz bir keş gibi hissettim kendimi. Gayretsiz bir tabela dikmişim yanıma; fentanil, üç beş sigara ve McDonalds'tan patates kızartması için olabilecek en az çabayla en çok parayı toplama derdindeyim.

Hangi öğrenci şikâyetçi olmuştu benden? Aman ya, ne fark ederdi ki? Lüks bir kayak merkezi gibi görünmesi için gazlı şöminelerle döşenmiş kantin canlandı gözümün önünde: Uzun bir şölen sofrası havası yaratmak için formika masaların üçü yan yana çekilmiş, çoğu kadın on kadar öğrenci yerini almıştı. Farklı vücut tipleriyle farklı, muhtemelen alakasız yemekler de geliyordu gözümün önüne. İnce kızlar kremalı makarnaları gömerken daha toplu olanlar yağsız proteinlerden ve salatalardan gidiyordu. "Karısının ders vermeye devam etmesi size de garip geliyor mu çocuklar?" gibi soru formatında başlayan konuşma, kademe kademe, hepsi varlığımın rencide edici olduğuna, onları korkuttuğuna, onlara kötü insanları ya da kendi ya da kuzenlerinin başlarına gelen kötü olayları hatırlattığına hep beraber kani oldukça, savaş naralarına dönüşüyordu.

Onları kafeteryada hayal ederken, çatal bıçaklarını havaya kaldırıp indirdikleri küçük yabalar gibi görmeye başladım. Yakınmakla gelen bağı anladığım gibi, bir şeyin neden yanlış olduğunu düşündüklerini keşfetmekle gelen inanılmaz kimlik hissini de anlıyordum. Bu ateşi hissetmelerini istemiştim, üniversite bunun için vardı. Dünyanın sistemsel yanlışları olduğunu hissettikleri bir şeyleri gün yüzüne çıkararak bütün gençlere ait bir hakkı yürürlüğe sokuyorlardı. Bize kanımızı dökmek ister gibi, olduğumuz yerde durmak isteyerek bakmak haklarıydı. Bizim işlerimizi bizim yapabileceğimizden daha iyi yapabileceklerine inanmak haklarıydı. Biz, karşılaştığımız her durumda hatalar, kusurlar, karmaşalar beklememize yetecek kadar kırağı tutmuştuk hayatta. Onlarsa futbol antrenmanlarından ya da klarnet kurslarından alınıp eve götürülürken ebeveynlerinin radyolarında küresel ısınma ve silahlı şiddetle

ilgili sonu gelmez mırıltılar eşliğinde büyümüştü. Hayatları çoğunlukla (en azından bu liberal ve çok pahalı özel üniversitede okuyan çoğu öğrenci bazında) milenyum sonrasının huzur ve refah perdesiyle örtülmüşken, daha büyük çaplı dünyanın gölgede kalan kuytularında dehşetengiz tehditler kol geziyordu. Hem göklere çıkarılmış hem fazla bastırılmışlardı. Vaktiyle ergen milyonerlerdi bunlar; on iki yaşında Youtube yıldızlarıydılar ve mezun olduklarında onları bekleyen bir iş yoktu. Trump başkan seçileli beri, şu yanılsama, bir minivanın sürücü koltuğundan onlara gönül rahatlığıyla aktarılan illüzyon, dünyanın yavaş yavaş daha iyi bir yer haline geleceği düşüncesi, "tarihin kavisi uzundur ama adalete kıvrılır" fikri, baş aşağı edilmişti.

Ya da öyle bir şey işte. Cafcaflı düşünceleri aklımdan silkip attım. Onları tanımıyordum, anladığım da yoktu. Yeni kuşağı sevmekle övünüyordum. Yemekli parti akşamlarında hep savunuyordum onları. Çocuklar İyi, Merak Etmeyin! Eylemleri, katı ahlaki kodları, seslerinin tizliği hoşuma gidiyordu ve—

"Hanımefendi." Kaldırımda oturduğum yerden bir golf arabasının tekerlerini gördüm, kafamı kaldırınca kampüs güvenliğinden, gözlerinin etrafını zırh gibi kapatan bir güneş gözlüğü ve balıkçı şapkası takmış can sıkıcı bir kadınla karşılaştım.

"O sigarayı derhal söndürmeniz gerekiyor, hanımefendi, bu kampüste sigara içmek yasak."

"Biliyorum. Ben hocayım."

"Size ceza yazmak zorundayım, hanımefendi."

"Ben hocayım, burada *ders veriyorum*. Öğrenci değilim."

"O zaman yaptığınız daha da yanlış, hanımefendi."

"Bana hanımefendi deyip durmayın, lütfen. İlk defa böyle bir şey yapıyorum. Kötü bir haber aldım ve—"

"Bir dahaki sefere kampüsün dışına çıkarsınız, hanımefendi. Hemen şu tarafta."

"Kampüsün dışının nerede olduğunu biliyorum, teşekkür ederim."

"Adınızı alabilir miyim, hanımefendi?"

"Niçin?"

"Size yazmak üzere olduğum ceza için."

"Ben *sizin* adınızı alabilir miyim asıl?"

"Adım Estelle. Annem akciğer kanserinden öldü. Kampüste tek bir görevim var, o da yasak olduğu halde sigara içenlere ceza yazmak. Adınızı söyleyin."

Estelle golf arabasıyla gün batımına doğru yol aldı, sırtından zafer saçılıyordu. Başarmıştı işte! Bir suçluyu daha enselemişti! Dandik ev yapımı biralarını içerken evaze etekli, ince ama adeleli karısına, güzel bir gündü, bebeğim, dediğini şimdiden duyabiliyordum. Bir profesörü enseledim! Kadına bak sen ya! Gününü gösterdim ona!

Cezayı elimde tuttum. Elli dolar. Mükerrer suçlar için yüz.

X.

Sid'e bölümün talebini ilettiğimde sırıtıp lisanslı ve itibarlı bir avukatın güven veren kibriyle başını iki yana salladı.

"Bunu yapamazlar."

"Yapamayacaklarını biliyorum. Bırakmak zorunda olduğumu söylemediler zaten. Düşünmemi istediler."

Cam kavanozlarda Martini yapıyordum ikimize. O gün okuldan çıkmadan önce ders verdiğim sınıflara ve diğer tüm alakalı insanlara e-posta göndermiş, soğuk algınlığı sebebiyle ertesi gün izinli olacağımı belirtmiştim. Beklediğim gibi, Priya'dan çok üzüldüğünü belirten bir e-posta aldım, performans sanatı olarak göğsüme Zinacının Karısı anlamında kırmızı ZK harfleri tutturup ortalıkta öyle gezmem gerekirmiş ona göre.* Hızlıca cevap yazıp teşekkür ettim, daha fazla yazmak, bütün bunları konuşmak için yemeğe davet etmek istedim onu ama parmaklarım klavyenin üstünde kurşun gibi ağırlaştı.

Bir şeyler tüketme arzusuna kapılıp yakınlarda açılan lüks kasaba giderek çok yakışıklı ve kaslı kasaptan pahalı pirzolalar aldım. Keyfim yerine gelsin diye kasabın bıçağının ucunu kıvrımlarımda gezdirdiğini hayal etmeye çalıştım ama fantezi, sıkıntımı dağıtmaya yetmedi. Organik ürünler satan markete uğrayıp siyah kıvırcık lahana, kaliteli ançüez, on dokuz dolara bir kalıp parmesan, zeytin, çekirdekli kraker, dilimlenmemiş

* Nathaniel Hawthorne'un ülkemizde *Kızıl Harf* ve *Kızıl Damga* adlarıyla basılmış eserine atıfta bulunuluyor. (*ç.n.*)

tam buğdaylı ekşi maya ekmeği, keçi peyniri, salam ve ahududu ve çikolatalı, unsuz ganajlı tart aldım.

Alkol için genellikle düşük kalite bir içki deposuna giderdim; şaraplar yeterince, fiyatlar daha da iyiydi ve tezgâhtarlar peşinizde dolanıp durmazdı. Ama o gün kasabadaki küçük dükkâna uğradım –ki oraya sadece turistler giderdi– ve bir İngilizin beni üç şişe otuz dolarlık kırmızı şarapla yeni, özel yapım bir votka almaya ikna etmesine izin verdim. Her şeyi şirketin kredi kartıyla seyahat eden ahlaksız ve ölçüsüz bir işadamı gibi indirmek istiyordum gövdeme. Dudaklarımın arasından geçen her şeyin yoz bir zevk vermesini, sülfit ve demir dolu olmasını, aromasının ağzımı dağıtan, zengin ve derin bir tadı olmasını istiyordum.

Sid'i misafir odasında, gözleri fersiz, suratı asık, bilgisayarında çok oyunculu bir oyun oynarken buldum. Duş almasını, üstüne bir gömlek geçirmesini ve benimle alt katta buluşmasını talep ettim. Çaresizliğimi hissedip boyun eğdi. Kıvırcık lahananın dış yapraklarını soydum, kalanı koparak böldüm, yıkadım ve kurumaya bıraktım, biftekleri sudan geçirip dövdüm, tuzla karabiber serptim. (İyi bir bifteğin tuz ve karabiberden başka sosu olmaması gerektiği kanaatindeyim.) Bir yumurtayı çok az haşlayıp geniş, derin olmayan bir salata tabağının dibine, sarımsak ve zeytinyağına buladığım ançüezlerin üstüne kırdım. Bunun da üstüne lahanayı ve taze rendelenmiş dev miktarda parmesanı ekleyip hepsini parlatana kadar yoğurdum. Peyniri, salamı, ekmeği, krakerleri ve zeytinleri yerleştirdim, şarabı karafa boşalttım. Kütük gibi sarhoş olmaya kararlı, kokteyl malzemelerimi koyduğum tepsiyi yerinden çıkardım.

Hava serindi ama yaz saati uygulamasına geçilmesine hâlâ birkaç hafta vardı, bu yüzden uzatma kablolarını çıkarıp arka bahçeden geçirdim ve Sid'le birlikte oturup karanlığın çökmesini, akşam mahlukatının çalıların arasından gizli gizli etrafa bakmasını izleyebilelim diye iki ısı lambasını açtım. İnsanı

tedirgin edecek kadar çok sayıda, üstleri başları sinek ve kene kaplı, geyik olurdu burada hep; barbarlar gibi bütün çiçeklerin kafasını koparırlardı, her gece görürdük. Sık sık tilki, bazen kızılımsı tavşan, çok ara sıra da bir kunduz ya da keseli sıçan çıkardı karşımıza. Önceki senelerden birinde, bin yaşında gibi görünen, kim bilir nereden gelmiş bir kaplumbağa da yumurtalarını bırakırken bir ay geçirmişti havuzun başında.

Sid'le beraber katlanır masayı kurduk, sonra biftekleri ızgaraya attım. Hazır olduklarında Martinimin yarısını içmiştim. Hayvanlar gibi yedim, dişlerimle koca koca parçalar kopardım etten. Çatalı doldurup doldurup ağzıma salata tıktım, ağzım yüzüm yağ oldu, krakerlerle peyniri nefes almadan yedim, rahatça yutmak için bir şarabımı içtim, bir Martinimi. Sid'le ekşi mayalı ekmeği ellerimizle böldük, tuzlu zeytinyağına banıp banıp yedik. Annemle ilgili bir anım var, on iki yaş civarı olmalıyım o sıra. Annem hemşire yardımcısıydı ve babamla boşanmalarından sonra mahalledeki İrlanda *pub*larından birinde garsonluk yapmaya da başlamıştı, Amerika'nın çoğu kasabasında göreceğiniz türden, burger, soğan halkası, vıcık vıcık balık ve patates kızartması yenen, ucuz zemin temizleyici ve sigara dumanı kokusuyla karışık, daima bayat biralar içilen bir yerdi burası. Cuma geceleri benim (ve muhtemelen, onları bu ortamda hiç hatırlamasam da evdelerse ablalarımın) yatmayıp annemin eve gelmesini bekleme iznimiz vardı. Annemin vardiyası on birde bitiyordu, o saate kadar kitap okur, televizyonda gece programlarını izler, banyo aynasında annemin makyaj malzemelerini denerdim. Annem eve elinde bar nevaleleriyle dolu iki koca poşet ve bir iki şişe de Coca-Cola'yla gelirdi; vıcık vıcık, yağlı yağlı yemekler ve fazla şekerli tatlılarla tek lokma daha yiyemeyecek hale gelene kadar kendimize ziyafet çekerdik. Sessiz, halinden hoşnut ve çiğniyor hatırlıyorum bu halimizi. Annemle ortak bir iştah paylaştığımız yegâne zamanlardı bunlar, en yakın olduğumuz anlardı belki.

Kızımı süzdüm. Ağzı tıka basa dolu, çalılara doğru bakıyordu boş boş. Gözlerinin altında gri, marazi halkalar vardı ve yüzündeki süzgün ifade ona asık suratlı İlerici Dönem entelektüel kadın tipinin eski moda fotoğrafıymış gibi bir hava veriyordu.

"Alexis'le konuştun mu?" diye sordum.

Başıyla onayladı. "Bizi ziyarete gelecek belki." Mahzun bir havayla söyledi bunu, tabağında kalanları inceleyerek.

"Harika," dedim, sesime neşe katmaya çalışarak. "Öyle değil mi?"

"Bilmiyorum ki." Sid omuz silkti. "Şartları varmış."

"Ne gibi?"

"Evlenmek ve çocuk sahibi olmak gibi."

Alexis komikti. İnsanlar komikti. Ciddi bir işi ve düzgün bir geliri olması haricinde (ki öğrenim kredisi borcunu ödemesine yardımcı olmak için kulübeyi kiralamasam o gelir de ciddi şekilde düşerdi) Sid'in, Alexis'in istediği türden bir hayat sürmeye hazır olduğunu düşündürebilecek tek bir yanı yoktu. Belki de kafasında güvenilir tarafın kendisi olacağını kuruyordu Alexis. Asıl bakıcı o olacak, beslenme çantalarını o hazırlayacak, okuldaki etkinliklere o katılacak, buna karşılık Sid de Puck gibi etrafta sekip bebeği havaya atıp tutmak ya da o anda karar verilen kumsal gezileri için arabanın bagajını yüklemek gibi eğlenceli şeyleri yapacaktı. Öte yandan Alexis'in de bir kariyeri vardı, yardıma ve desteğe ihtiyaç duyacaktı ve kızımın sorumsuzluğundan kısa zamanda bunalacaktı.

İtham gibi algılamasın diye dikkatlice seçtim kelimelerimi.

"Belki de farklı şeyler istiyorsunuzdur," dedim.

Yüzü bir an için öfkeyle kasıldı ama sonra gevşedi nedense.

"Belki de hepsi bundan ibarettir," dedi. Büyük bir parça ekmekle tabağında kalan lahana ve peynir parçalarını ve et suyunu sıyırdı, hayvan gibi dişleyip mideye indirdi.

Tabaklarımızı içeri götürdüm, şaraplarımızı doldurdum ve pastayı getirdim, dilimler çatallarımızın kenarlarının altında hoş, geometrik bir nizamla bıraktı kendini.

Işık loşlaşıp ürkütücüleşti. Hikâyemi düşündüm. Ders vermeyi bırakırsam üzerinde çalışacak çok daha fazla vaktim olurdu. Uğraşırsam ilk taslağı bir aya bitirebilirdim belki. Altmışıma girmeden bir kitap daha yayımlatabilirdim.

"Bırakacağım sanırım."

"Neyi?"

"Ders vermeyi."

"Ya şaka mı yapıyorsun? Niye ki?"

"Beni orada istemiyorlarsa ders vermek istemiyorum. İnsanları rahatsız ediyormuşum."

"Bunun rahatsız olmalarıyla hiçbir alakası yok. İnan bana. Kazanmak istiyorlar sadece. Hem dışarıdan nasıl görünecek bırakırsan? Babamın yaptıklarıyla hiçbir alakan olmadığı halde suç ortağı gibi görünmeyi kabul etmiş olursun."

"Ama belki sen haklısındır, belki suç ortağıyımdır zaten."

"Bak. Ben sana öyle diyebilirim çünkü sen benim annemsin, o da benim babam ve bunca zaman boyunca bana yalan söylediğinizi düşünmek hoşuma gitmiyor. Ama eğer sen suç ortağıysan neredeyse diğer herkes de öyleydi, yanılıyor muyum? Herkes bilmiyor muydu olan biteni?"

"Biliyordu."

"O zaman bırakma. Lütfen."

"Bilemiyorum. Belki de benim vadem dolmuştur. Artık kimse söyleyeceklerimi duymak istemiyor. Öğrencilerle hep bir sıkıntı yaşıyorum. Onlarla aynı seviyede buluşmaya çalışmak, bir kanıya nereden vardıklarını anlamaya uğraşmak eğlenceli geliyordu önceden. Onlara, zamana uyum sağlamak, geride kalmak istememek hoşuma gidiyordu. Ama şimdi belki de geride kalmam gerekiyordur diye düşünüyorum."

"Saçmalama, anne. Sen gençlik dolu bir insansın. Görünüşün genç, davranışların genç, düşüncelerin genç. Boş yere kendine yükleniyorsun şu an."

"Ne kadar genç?" Beni pohpohlamadığından emin olmak için Sid'e döndüm.

"Nasıl yani?"

"Ne kadar genç görünüyorum?" Sarhoştum, yoksa asla böyle bir şey sormazdım. O büyürken, kendi kıymetini başka yerlerde bulmasını istediğimden, görünüşümü takıntı haline getirdiğim için kendimden nefret ettiğimden, övgülerini duymaya can atsam bile bir kez olsun Sid'e nasıl göründüğümü sormamıştım. John onun güzel olduğunu söylediğinde ya da kıyafet seçimlerine methiyeler düzdüğünde, kızıma önemli olanın içi olduğunu anlatırdım hep. Ne kadar kafama taksam da kilomdan, kırışıklıklarımdan, ağaran saçlarımdan hiç bahsetmedim. O biçimsiz ergenlik yıllarından önce kızımın uzun bacaklı zarafetine, geniş ağzına, beyaz dişlerine ve gösterişli saçlarına bayılır ama düşüncelerimi kendime saklardım. Bir bakıma işe yaramıştı da. Kendinden emin bir genç kadın olmuştu ama kibirli değildi. Ya da dış görünüşüyle ilgili benden geçen her ne takıntısı varsa çok derinlerde saklıyordu.

Hoş gören bir sırıtışla bana baktı. "Kırk beşten bir gün fazla görünmüyorsun," dedi. Sonra dizime vurup, "Ciddiyim," dedi.

Bütün yüzüme kocaman, neredeyse acı verici bir gülümseme yayıldı. O kadar sevinmiştim ki gözyaşlarım yanaklarımdan aktı akacak gibiydi. Martinimin kalanını masaya çarpıp daha çok şaraba ihtiyacımız olduğu bahanesiyle mutfağa attım kendimi.

Sid hoparlör getirip müzik açtı, bu yüzden garaj yoluna giren arabanın sesini duymadık. Arka bahçede sözüm ona modern dans yapıyor, komik komik şekillere giriyor, vücudumuzda bizi tepeden tırnağa tir tir titreten bir elektrik akımı varmış taklidi yapıyorduk. Elimizde Martinilerimizden ve iki şişe kırmızı şaraptan sonra bir yerlerden bulup çıkardığım akçaağaç şuruplu *bourbon*la kıvırtıyor, şişeyi kafamıza dikiyorduk. Havuzun üstünün kapalı olduğunu, dolayısıyla düşemeyeceğimizi aklıma kaydettiğim kısa bir berraklık ânı yaşadım. Zira bu kez

ikimizden birinin boğulmayacağından o kadar emin değildim. Vücudumun her dalgalanışı ve hareketiyle bütün hüsranlarımı ve olumsuzlukları içsel benliğimden taşırıp attığımı, kendimden çıkarıp evren tarafından yutulmak üzere atmosfere fırlattığımı hayal ediyordum. Kadın edebiyatına yoğunlaşan bir doktorayı *New Age*'ciliğe biraz olsun bulaşmadan bitiremiyorsunuz, içki de içimdeki kimi mistik eğilimleri su yüzüne çıkarabiliyordu.

Kolumdan tutup onu gösteren Sid oldu. Sid tekmeyi koyduktan sonra tamir edilmediği için koli bandıyla tutturduğumuz arka kapıda bir kadın durmuş bizi izliyordu. Gözlerim kadının üzerinde sabitlenir sabitlenmez ne kadar sarhoş olduğumun, karşılamaya giderken düz bir çizgide yürümemin imkânsızlığının ayırdına vardım. Sid'e "Benimle gel," diyerek koluna yapıştım. Karanlık ormana giren Dorothy ve Korkuluk gibi, kol kola, ihtiyatla kapıya yaklaştık.

Yaklaşınca kapıdakinin Cynthia olduğunu gördüm, beni tuvaletteyken yanlışlıkla basmış gibi zoraki bir gülümseme takıştırmıştı yüzüne.

"Selam," dedim, kelimeyi ağzımda yuvarlamadığımı umarak. "Bu, kızım Sid." Benim sarhoşluğumun karşısında Cynthia'nın ayıklığının fazlasıyla farkındaydım, akşam boyu süren âlemimizin çapını bilse kim bilir nasıl yargılardı.

Merhabalaştılar. Sid, belki tek çocuk olduğu için komşularla ve iş arkadaşlarımla yaptığım sohbetlere katılma konusunda oldum olası becerikliydi. Soru sorulduğunda eğilip bükülen ve yere bakan çocukların tersine, Sid her zaman yanımda sakin sakin dikilir, kendisiyle konuştuklarında yetişkinlerin gözlerinin içine bakardı. Bu beni çoğunlukla gururlandırsa da boyu kalçama kadar gelen, yaşının çok ilerisinde bir olgunluk göstermek için baskı gören bu mini yetişkin için üzülürdüm bazen.

Uzun bir sessizlik anından sonra Cynthia arkamda kalan havuza bakıp söze girdi. "Rahatsız etmek istememiştim," dedi. "Kampüse gidiyordum ve evinizin önünden geçtiğimi fark ettim." Sonradan aslında evime hiç gelmediğini, dolayısıyla

tesadüfen "geçiyor" olamayacağını anladım; düşünüp taşınarak adresime bakmış olmalıydı ama o sırada bunu akıl edemedim. Mırıldanarak rahatsız etmediğini söyleyip içeri davet ettim ve Sid'e kaş göz ettim, kırık kapıyı kaldırıp sürüklememe yardım etmesi için.

Kalamayacağını söyleyerek itiraz etti ve "Ders vermeyi bırakmanı istemişler," dedi.

"Öyle oldu."

"Bu durumu çok sıçık bulduğumu bilmeni istedim. Cidden, düşününce kanım beynime sıçrıyor."

"Teşekkür ederim," dedim, kolumu kapının üstünden uzatıp omzuna koydum mal gibi. "Buraya gelip desteğini dile getirmen çok ince bir davranış." O kadar yalpalıyordum ki tökezleyip düşerim diye elimi çekmek istemiyordum. Suyun altında gibi hissediyordum kendimi, kafamı yüzeye bir türlü çıkaramıyordum.

"Ne yapacaksın?" diye sordu, elime bakıp.

"Henüz bilmiyorum," dedim. Vladimir'den başka hiçbir şey düşünemiyordum, öyle ki Cynthia'ya baktıkça kadın kademe kademe kocasına dönüşüyor, kapıda karşımda Vladimir duruyor, uzanan elimin ağırlığını o çekiyordu. Ders vermesem bile ofisimin bana kalacağını tahmin ediyordum. Yani hâlâ koridorlarda Vladimir'i görebilir, kahve standına kadar onunla yol alabilir, otoparkta onunla karşılaşabilirdim. Havaların soğuduğunu hayal ettim; ikimiz de parkalar, yünlüler içindeymişiz, arabalara yaslanmışız, donuyormuşuz ama sohbetimizi yarıda kesmek elimizden gelmiyormuş.

"Bir şeye ihtiyacın olursa... dilekçe filan, ne olursa haber ver lütfen," dedi. Hâlâ üzerinde duran elime baktı. Devrilmemek için ağırlığımı bir tarafıma verip yere sağlam basarak avucumu kolundan kaydırdım (utanarak kabul etmek zorundayım ki biraz şehevi bir edayla yaptım bunu) ve elimi çekmeden önce sıkı trisepsini sıkma izni verdim kendime, çekerken de kolumu çitin üstüne sürtüp çizdim.

Sarhoş hayal gücüm yüzünden mi öyle görmüştüm yoksa ürpermiş ve dokunduğum omzunu hafifçe, belli etmeden geri mi çekmişti? Kaşla göz arasında, ders vermeyi bırakırsam derslerimden birini Cynthia'nın devralacağı geldi aklıma. Buraya sahiden destek olmak için mi gelmişti? Yoksa casusluk yapmak için mi? Küçük bir tilkinin topal bir tavuğun etini çantada keklik sayması gibi kazanacağı paraları mı sayıyordu şimdiden? Kampüse mi gidiyordu dediği gibi? Yoksa buraya bana yalakalık yapmaya gelmişti de sonra arabasına dönüp yakında başkan olacak David'e yalakalık yapmak için ona mı gidecekti? Phee neredeydi hem? Dışarıda ne işi vardı bu kadının bu saatte?

Orada dikilip boşluğa bakarak fazla uzun bir zaman geçirdim. Benden daha ayık vaziyetteki Sid Cynthia'ya içeri gelmek, pasta yemek ya da bir içki içmek istemediğinden emin olup olmadığını sordu ama o, gece çalışması gerektiğini söyleyerek tekrar reddetti. "Yapabileceğim bir şey varsa" ona haber vermemi söyledi mırıldanarak. Sonra üç beş saniye yüzümü inceledi bir bilmece için ipucu arar gibi. Aradığını bulamayınca cılız cılız gülümsedi, arkasını döndü ve arabasına doğru yürüdü.

"Beni sırtımdan bıçaklama yeter," dedim usulca. Durdu, yüz yüze gelmek için çark etti. İçgüdüsel bir şekilde geri adım attım. Sarhoşken bile bir şeyle yüzleşmek istemiyordum.

"Efendim?"

"Hiç."

"Peki," dedi ve arabasına binmek üzere ilerledi. Kafasını eğip sürücü koltuğuna oturmadan önce bir an için o enfes hatlarına bir ifadenin yerleştiğini gördüm. Kızgınlık, küçümseme ya da dediklerimi duyduysa hissetmesini bekleyeceğim duyguların hiçbiri değildi. Yüzeye ancak kıyısından kenarından dokunan bilincimle bile onu gerdiğimi gördüm, gidişini izledim, garajdan çıkarken fazla hızlı döndü gibi geldi. Suç mahallinden kaçan asabi bir hırsızdı sanki.

XI.

Ertesi gün eskiden John'la uyuduğum büyük yatakta uyandım. John yanımda değildi. Başım, biri sebze soyacağıyla beynimin en üst zarını yalapşap kazımış gibi ağrıyordu. Zar zor doğrulduğumda gözümün önünde beyaz beyaz şekiller patladı. Üstümde akşamki kıyafetlerim vardı. Banyoya gidip kendimi kusmaya zorladım ama hiçbir şey çıkmadı. Sid'e baktım, misafir odasında pijamalarıyla uyuyordu, üstü de örtülüydü. Çalışma odama bakıp John'un yer yatağında uyuduğunu gördüm. Eve geldiğini hatırlamıyordum ama geceye dair hemen hiçbir şey hatırlamıyordum zaten; aç ve içkiye batmış vücudumla üstüne atlayıp benimle sevişmesi için ona yalvarmamışımdır umarım, diye dualar ettim.

Derslerimi iptal ettiğimi hatırlayınca rahat bir nefes aldım; bu ruhsal ve zihinsel sefillik gününü önden planlamıştım. Eh, evet, bana müstahaktı yani. Kahve koydum, hazır alt katta bekliyorken yüzüme dilimlenmiş ve dondurulmuş mangolarla dolu bir poşet bastırdım. Su, suya ihtiyacım vardı. Dünyadaki bütün suyu içmem lazımdı. Daha sonra Sid'den anacaddedeki sağlıklı yiyecekler satan küçük dükkâna gidip bana yeşil sebze suyu almasını isteyebilirdim. Bir de kombuça, kombuça çayını seviyordum. O gün yiyip içeceklerimin listesini yapmaya başladım kafamda. (Çoğu insan akşamdan kalmalığın üstesinden en iyi yemekle gelineceğini düşünür ama bu Sid gibi genç insanlarda işe yararken, ben kendi ihtiyarlık dönemimde bol bol sıvı tüketerek akşamdan kalmalığımı aç bırakıp suda boğmanın toparlanmak için çok daha etkili bir yöntem olduğunu

keşfettim.) Öğlen bire kadar boğazımdan su, kahve ve yeşil sebze suyu hariç hiçbir şeyin geçmesine müsaade etmeyecektim. Sonra saat beşe kadar kendime su içeriği yüksek meyve ve sebzeleri (karpuz, salatalık, kantalup kavunu, kereviz, marul, domates) yeme izni verecek, beşte de iç organlarımı yakıp temizleyecek sağlıklı miktarda baharatla (eriştesiz ve pirinçsiz) tavuk çorbası yapacaktım. Terleyeyim diye de eski DVD'lerden birini açıp aerobik yapardım.

Sehpanın üstünden yarı okunmuş dergi yığınını aldım ve ayaklı küvetimizi doldurmaya başladım. Birkaç sene önce, küvetin ortasına oturttuğum ceviz ağacından bir banyo tepsisi ve kendimi suya bıraktığımda kuyruksokumumun ağrımaması için boynumu ve popomu destekleyen, ipe ağacından yapılmış bir küvet taburesi almıştım. Bu banyo ortamı bana kendimi, bacaklarım hiçbir zaman onunki kadar düz ve hoş çizgilerle bükülmese de *McCabe & Mrs. Miller*'daki Julie Christie gibi hissettiriyordu hep. Kahvemi fincana koydum ve bir bardak da su aldım. *Paris Review, New York Review of Books, Harper's* ve *New Yorker*'la birlikte içeceklerimi de tepsime yerleştirdim. Donmuş mango poşetini buzluktan yeni çıkardığım donmuş bezelye poşetiyle değiştirdim. Çişimi yaptım, batma ve acı hissetmediğim için gece John'la seks yapmış olamayacağımı anladım. Sonra suya girdim, kahveden büyük bir yudum aldım, bezelyeleri yüzüme koydum ve gözlerimi kapadım.

İçimde, üstüme usulca kat kat örtü örtüyorlarmış gibi bir hisle uyuklamaya başladım. Gözlerimi açtığımda bezelyeler lapa gibi olmuştu, su soğuktu ve lavabodan sesler geliyordu. John ayakta dikilmiş, dişleri kurtlarınki gibi meydanda, iple dişlerini temizliyordu.

"Selam," dedim.

"Ah, selam," dedi gülümseyerek. "Dün berbat bir haldeydin."

"Hiç hatırlamıyorum."

"Eğlenceli bile denebilirdi aslında, ben sevişmeye yanaşmayınca birazcık sinir krizi geçirdin gerçi."

"Özür dilerim."

"Dileme. O şuursuz halinde seni reddedip kendimi kahraman gibi hissetmekten zevk aldım."

"Teşekkür ederim." Kafamı çevirdim. Biraz şarlatanca, hafiften de cilveli davranıyordu ama hiç havamda değildim. New York City'de yaşadığım sıralar bir kadının erkek arkadaşına bir içki isteyip istemediğini sormasına kulak misafiri olmuştum. Kendisinin istediği belliydi. Adam cevaben ketum ve sofuluk taslayan bir tonla o gece içmeyeceğini söylemişti. Reddedişi kadını utandırmış, sesi tizleşmişti: "Hiçbir Zaman Aynı Anda Aynı Şeyi İstemiyoruz!"

Çok uzun zamandır John'la böyle hissediyordum ben de. Bana neşeli gelirse ciddiyet istiyordum. Ağırbaşlı gelirse rahatsız oluyordum. Sevecen yaklaşırsa buz gibi tepki veriyordum. Ben ona yalvar yakar gelirsem o benimle dalga geçiyordu. Gücüm kuvvetim yerindeyse beni görmezden geliyordu. Bu denli boy ölçüşüyorduk birbirimizle. Belki de kendi kimliklerimize, kendi ayrı "ben"lerimize can havliyle tutunmaya çalıştığımız için böyleydi bu. Kendi hayatlarımızı kendi kafamıza göre yaşamakta ısrar etmiş ve hiçbir zaman gerçek anlamıyla birleşmemiştik belki. Belki başıbozuk olduğumuz için, belki kiliseye gitmediğimiz, ahlaki bir koda göre yaşamadığımız, bizi izleyen bir göz olduğuna inanmadığımız içindi. 1970'lerde ergenliğe girmiş, 1980'lerde reşit olmuştuk: ABD tarihindeki en bencil ve bireyci yılların kundağında büyümüştük biz.

Sonra öğrencilerine mesaj atan şişko başparmaklarını hatırladım. Onlarla otellerde buluşmalarını. Kızların vücutlarını, küçük ve yuvarlak şişme kolluklar gibi göğüslerini görünce sabırsızlanışlarını düşündüm. Umurumda olmasa bile, bana açılan alandan hoşlansam bile Sidney'nin söylediği şeyi yapmış olabilir miydim? Sırf çetin ceviz görünmek için tavizkâr bir hayata ikna etmiş olabilir miydim kendimi? Niçin hâlâ bir yanım John'a nasıl daha iyi bir hayat arkadaşı olabileceğimi çözmeye çalışıyormuşum gibi geliyordu?

"Sence sen benim beynimi yıkadın mı?" Küvetin içinde biraz alımlı göründüğümü umuyordum.

"Neden bahsediyorsun?"

"Bütün o kadınlardan. Beynimi mi yıkadın? Bu yüzden mi izin verdim?"

"İlk başta teklif eden sendin."

"Çok uzun zaman önceydi."

"Geleneksel bir evlilik istemiyorduk. Öyle demiştik. Sen öyle demiştin."

Evet, öyle demiştim. Evet, bunu istemiştim de. Tuhaftır, geleneksel ya da gelenekdışı evlilik fikri aylardır –dilekçeden beri– aklıma gelmemişti. Galiba haksızlığa uğramış eş şeklindeki klişe role sokuşturulmamdı bunun sebebi. Biz geleneksel olmayan, yeni bir yolda yaşamak istemiş, kendimizi icat etmiştik ve en basmakalıp rolü ben oynuyordum şimdi.

Aslında samimi inançlarımız yatmıyordu bunun arkasında çünkü öyle olsaydı bu hayat seçimlerimizi Sid'le paylaşırdık. Gelenekdışı bir evliliğe inansaydık bütün akşam yemeklerini hazırlamaz, Sid'in oyun buluşmalarını ben ayarlamaz, bütün derslerinin programını ben yapmazdım. Beklenmedik yerlerde üç beş ateş yakmıştık ama yakıp yıkmaya gönlümüz yoktu anlaşılan.

"Hey." Etkilenmişti, görebiliyordum. "Bölümün senden ne istediğini duydum. Bu işin ucu sana dokunduğu için çok üzgünüm. Çok aptalca geliyor bana hepsi."

"Geceleri nereye gidiyorsun?"

Diş ipini bıraktı, ağzını çalkaladı, kanlı salyasını tükürdü lavaboya.

"Hiçbir yere." Sonra göğsünü germek için dirseklerini arkaya çekti, osurdu ve banyodan çıktı. Çıkarken ışığı kapadı alışkanlıktan, beni karanlıkta bıraktı.

Zihinsel açıdan fakülteye ne cevap vereceğimi düşünüp taşınamayacağım kadar perişan bir halde olmayı planlamamıştım ama beynimin gevşekliği ve avuç içlerimin terleyişi günün ilerleyen saatlerine kadar sürdü. Sid gayet iyi idare ettiğimi kaç kez söylese de Cynthia'yla aramda geçenler yüzünden yakıcı bir utancın altında eziliyordum. "Seksi kadınmış," dedi. Ben de "Öyledir," dedim ve dans ederken ne kadar gülünç göründüğümü, konuşurken sesimin ne kadar şapşal çıktığını hayal ettim; nezaketinden geldiği halde onu tehdit etmem ne kadar garipti.

Akşam saat altıda beynime bir nebze berraklık sızdı ve bu berraklıkla birlikte canım daha çok alkol çekti. Konunun alakadar ettiği insanlara bir kez daha yazıp soğuk algınlığım ağırlaştığı için ertesi gün de ders veremeyeceğimi belirttim. Gotik Roman dersinde öğrencilerden ödev olarak makale yazmalarını istemiştim, onlara da otoriter tavırlı bir e-posta atıp ödevlerinin ders saati bitimine kadar gelen kutumda olmasını talep ettim. Öğretmenlik deneyimimde, katılığın kişiyi kendi tembelliğinden sıyırmak için etkili bir yol olduğunu keşfetmiştim. Sid Martinilerimizi hazırlayıp yanına akşamdan kalan biftekle tadı hiç de fena olmayan soğan soteli sandviçler yaptı (sıvı/sebze diyeti yapma kararlılığım saat üç civarı, açlıktan gözüm döndüğü ara yalan oldu yani). Sağduyumun küçük bir parçasını muhafaza edip içki tüketimimi makul bir Martini ve büyük bir kadeh ucuz kırmızı şarapla sınırladım. Pastanın kalanını yiyip Billy Wilder'ın *Garsoniyer*'ini izledik; Sid daha önce izlememiş.

"Rahatsız edici," dedi filmin sonunda, kâğıt oynayan Shirley MacLaine ve Jack Lemmon'ın üzerinden jenerik akarken. Aşkı tutkudan ziyade keyifli bir yoldaşlık gibi tasvir ederek biten ilk filmin *Garsoniyer* olup olmadığını merak ettim. Siyah fonda kırmızı harflerle yazan *Arzu* gibi bir adı olmadığı müddetçe, sanki bütün filmler gerçek aşkı birlikte çok eğlenen iki arkadaşın bir araya gelmesi gibi resmediyordu artık. Öğrencilerimin hiçbir şeyi sosyal ortamlarından birini platonik

bir şekilde arzulamaktan daha romantik bulmadığını ki bunu hikâyelerinden çıkarmıştım, düşünmem boşuna değildi demek.

Ama Sid bu sorgulamayla ilgilenmiyordu. Ona rahatsız edici gelen şey, filmdeki kadın karakterlerin temsil ediliş şekli ve filmin bununla ilgili hiçbir tereddüdünün olmayışıydı. Shirley MacLaine aşkı ve daha iyi bir konumu hak ediyordu çünkü akıllıydı, komikti, güzeldi ve konuşması düzgündü. Şirketin yöneticileriyle ilişki yaşayan diğer kadınlarsa aptal ve kaltak gibi sunuluyordu. Vücutları kıvrımlıydı, şiveli konuşuyorlardı, daha az güzellerdi ve bu yüzden de onları tiye almamızı hak ediyorlardı. Öte yandan, Shirley MacLaine'in rafine karakteri, muzip ve masum çekiciliğiyle sempatimize ve desteğimize layıktı.

Çok yakın bir zamana kadar hepimiz böyle düşünüyorduk tabii. Belli türden kadınların, mesela iş yerinde gördüklerimiz gibi, ciddiye alınmayı hak ettiğini, buna karşılık belli tür kadınların, örneğin striptiz kulüplerinde gördüklerimizin, hak etmediğini düşünüyorduk hepimiz. Hem erkekler hem de kadınlar, hepimiz, bu kadınların birbirinden farklı olduğuna inanıyorduk. Onlar hakkındaki fikirlerimizi birbirinden kolayca ayırt edebiliyorduk. Bazılarına saygı duyup diğerlerine çamur atabiliyorduk. Sid'in ve bütün kuşağının "ama o farklı bir devirdi" yollu bahaneyi reddetmesini anlıyordum. Bu tür bahaneler kültürel körleşmenin yolunu açıyor, kadın düşmanlığını ve ırkçılığı idame ettiriyordu; genelgeçerlerdi ve ilginç değillerdi. Billy Wilder'ın ahlak timsali, hatta iyi bir adam olarak bile görülmemesi gerektiğine inanıyordum.

Ama beni bıkıp usandıran ve ders vermekten giderek daha çok soğutan şey, sanatın ahlaki bir girişim olmadığına inanmamdı. Sanatta ahlakçılık işin içine kilise ve devlet girince ortaya çıkmıştı. Eğer sanata ahlak aşılamakta ısrar ederseniz yalanlarda ve sınırlarda ısrar etmiş olurdunuz. Hakikat ancak ahlakın kısıtlamalarının dışında bulunabilirdi. Sanat kendi şartlarınca kabul edilmeli yahut reddedilmeliydi. Sanat sanatçıdan

ayrı bir şeydi. Hiç sorgulamadan özümsediğim palavralar mıydı bütün bunlar? Bu sorular son zamanlarda giderek daha çok kafamı karıştırıyordu. Yalnızca görmek istediğimiz dünyayı mı resmetmeliydik yani? Belli hikâyeleri "sakıncalı" addedip mesajı içselleştirmeksizin hikâyeyi kavrayabileceklerine güvenmediğimiz için insanlardan esirgemeli miydik? Sanatta ahlakçılığın kötü bir şey olduğu konusunda çok önceden anlaşmamış mıydık? Ama sanat zarar verebiliyordu gerçekten, ben de gençken izlediğim filmlerden etkilenmiştim ve şimdi eski bir filmi izlerken daha önce fark etmediğim ırkçı betimlemeler gördüğümde utanıyor, utanmaktan da memnuniyet duyuyordum. Ama tip temsillerinde hepimiz kendimizi görmek zorunda mıydık sahiden? Benim kendi deneyimimi pekiştiren ya da reddeden kapsayıcı bir Eş ya da Anne anlatısı sunuyor diye her eş ve anne gibi hissetmek zorunda mıydım?

Sid o gece suyuma gidiyordu. İyi bir öğretmen olduğumun belli olduğunu söyledi çünkü yuvarlak hesaplarla baştan savmak yerine bu sorular üzerine düşünüp taşınıyormuşum. Onun bakış açısından, *Garsoniyer*'deki kadın düşmanlığı çok dikkat dağıtıcıymış ve filmden alması gerektiği gibi zevk alamıyormuş bu yüzden. İnsanın film izlerken filmle bir düzeyde mutabık olması gerekirmiş ve o, olamamış. *Garsoniyer*'in bir belge mahiyetiyle ilginç olduğunu, Amerika'nın kendini belli bir dönemde nasıl gördüğünü, sinemanın gidişatını, yeni bir komedi türünün, yeni bir tür kahramanın ortaya çıkışını gösterdiğini ve kalabalık sahnelerin koreografik açıdan harika olduğunu öne sürdüğümde benim bu yaklaşıma ilgi duyduğumu ama kendisinin ilgisini çekmediğini söyledi. O avukattı, sanatla ilişkisinden farklı bir şey istiyordu. Ruth Bader Ginsburg'ün en sevdiği hocasının Nabokov olduğunu çünkü ona edebiyatı biçimsel düzeyde takdir etmeyi –yazarın hilelerini aramayı, roman sanatını, hikâyeden fazlasını görmeyi– öğrettiğini söylediğimde omuz silkti. Ruth Bader Ginsburg'ün ondan zeki olduğundan hiç şüphesi yokmuş.

XII.

Ertesi gün kendimi zinde değilse bile aklı başında ve kararlı hissediyordum. Sid'le yaptığımız muhabbetten sonra öğrencilerimle iletişim kurmak ve kendimi bir öğretmen olarak kanıtlamak için tazelenmiş bir istek duyuyordum. Öğrencilere, hatta bütün kampüse, başı eğik ve özür diler bir tavırla yaklaştığımı fark etmiştim. Söylediklerime herkes katılmak zorundaymış gibi, sınıfta aynı anda farklı görüşlere alan tanıyacak kadar becerikli bir eğitmen değilmişim gibi, korku içinde ders veriyordum. Dinlemem, kendimi geçirgen ve açık tutmam gerekiyordu oysa. Onlara kendilerini rahatsız hissettirmem çok doğaldı; skandalı resmen kabul etmemiştim hiç. Suçlamalardan hiç alenen bahsetmemiştim.

Kadrolu fakülte üyelerine bir e-posta yazdım.

Değerli Meslektaşlarım,

Öğrencilerimizin esenliğini her şeyin üstünde tuttuğunuz için hepinize müteşekkirim. Uzaklaştırılmamı (sanıyorum ki benden talebiniz bu) istemenizin altında öğrencilerimizi gönülden umursuyor olmanızın yattığından en ufak bir şüphem yok.

Lafı dolandırmama ve dürüst olmak gayretiyle tavsiyenizi, teşvikinizi, her nasıl adlandırıyorsanız kabul etmeyeceğimi en başından belirteyim. Derslerimi vermeye devam edeceğim. Olağan görevlerimi yerine getirmeyi bırakmamda ısrar ederseniz, bana yasal yollara başvurmaktan başka seçenek bırakmazsınız.

Bununla beraber, bölümde hem öğrenciler hem de fakülte cenahında, büyük bir çatlak oluştuğunun farkındayım. Bu çatlağa sebep olan olayları açıkça konuşup tartışma konusunda üstüme almam gereken sorumluluktan kaçtığıma inanıyorum. Malum olaylarla bağlantım olduğu düşüncesi beni şahsen yaraladığı için bunları ne pahasına olursa olsun yok saydığımı itiraf etmek isterim.

Bu tavrımın altında gurur olduğu aşikâr. Sayenizde durumla yüzleştim ve artık gururu bir kenara bırakıp sessizliğime son vermem gerektiğinin farkındayım. Derslerimde suçlamalardan ve duruşmadan söz edecek ve bölümdeki tüm öğrencileri e-postayla az konuşup çok dinleyeceğim bir sohbet için kahve içmeye davet edeceğim.

İlişikte ders programımı bulacaksınız. Öğrencilerle bu konuyu ne şekilde konuştuğumu gözlemlemek isteyenleriniz olursa lütfen çekinmeden gelin. Sorularınız ve yorumlarınızın da başımın üstünde yeri var, ama bu e-postanın iletildiği herkesin iyiliği için tümünü yanıtla seçeneğini kullanmazsanız sevinirim.

O andan itibaren, sonraki iki hafta boyunca kendimi güçlü, dengeli ve odaklı hissettim. İki dersimde de önceden yazıp ezberlediğim şu konuşmayı yaptım:

"Söze sizlere ne kadar hayran olduğumu belirterek başlamak istiyorum. Ders verdiğim (öhöm) bunca yıl boyunca yapılarını, kurumlarını, dünyalarını iyileştirmeye sizin kadar adanmış bir kuşakla hiç karşılaşmamıştım. Sizden etkileniyorum ve aynı zamanda ödüm kopuyor.

Öncelikle bir özür: Derslerin ilk gününde sizinle kocama açılan dava hakkında konuşmadığım için çok üzgünüm. Sessiz kalmak, kendi payıma çok yanlış bir karardı. Kızım küçükken okulda ya da parkta başına onu üzen bir şey geldiğini fark ettiğimde, bu konuda

konuşursa kötü duyguların uçup gideceğini söylerdim. Sihir bu, derdim, konuşmak sihirdir.

Şimdi bu sihri bir deneyelim öyleyse. Bundan uzun yıllar önce, hiçbiriniz henüz bu üniversitede öğrenci değilken, kocam John birden çok öğrenciyle rızaya dayalı ilişkilere girdi. Bunlar öğrencilerle fakülte üyeleri arasındaki ilişkileri açıkça yasaklayan kuralın konmasından önce yaşandı. Ve sizi temin ederim, bunu yapan sadece o değildi.

Özel hayatımın ayrıntılarına girmek istemiyorum ama o dönemde bu ilişkilerden haberdardım. Ben John'un üniversitede kalmasından yanayım. Hiçbir kuralı ihlal etmedi ve o zamandan beri hiçbir öğrencisiyle ilişkiye girmedi. Sizinle bu konuyu seve seve tartışmaya hazırım, beni haksız çıkarmanız da ancak hoşuma gider. Davanın dinlenmesinden çıkacak sonuçları elbette kabul edeceğim ve süreçte bilmediğim şeylerin de ortaya çıkma ihtimali var.

Bu noktada, Beyoncé'den alıntı yaparak "Bağımsız Bir Kadın" olduğumu ve John'un eylemlerinin, benim eylemlerim olmadığını belirtmek isterim. Yüreğinizin derinliklerinde bunu anladığınızı ve buna saygı duyduğunuza inanıyorum.

Söylemek istediklerim bu kadar. Arzum konuşmak değil, dinlemek. Her türlü güç dinamiğini bertaraf etmek için sorularınız ve yorumlarınız varsa isminizi yazmadan elden ele öne uzatmanızı rica ediyorum, cevaplamak için elimden geleni yapacağım."

Konuşmam başarılı oldu. Öğrenciler elden ele küçük kâğıt parçaları geçirdiler, sorularını yüksek sesle ve ahenkli bir tonla okudum. Sorular "Bir sapıkla nasıl birlikte yaşayabiliyorsunuz?" gibi saldırgan olanlardan, ki buna davanın dinlenmesi sürecinde John'un sapık olduğunun kanıtlanıp

kanıtlamayacağını merak ettiğim cevabını verdim, daha sırnaşık "Peki siz çok eşli misiniz?" gibi irdelemelere varan bir çeşitlilik gösteriyordu ki bu soruya cevaben de göz kırpıp bunun onları gerçekten ilgilendirdiğini düşünüp düşünmediklerini sordum. Onları da sorulara cevap vermeye teşvik ederek doksan dakikalık dersin tamamını tartışarak geçirmelerine izin verdim ve bu esnada kafa sallamakla ve ara ara da tepki vermemek için butlarımı çimdiklemekle yetindim. Sesleri duyulunca yelkenleri suya indirdiler. Kate Chopin'i eleştiren öğrencinin bile gönlünü kazanmayı başardım: Sonraki ders bitince bütün tatlılığıyla yanıma gelip yazdığı hikâyeye göz atmamı rica etti. Fakülteden gelen olmadı. Gelmeyeceklerini biliyordum zaten; kendi derslerine zar zor yetişiyorlardı. Aynı şekilde, birlikte kahve içip sohbet etme davetime de sadece üç öğrenci geldi; onlarla da canciğerdik zaten, dayanışmak ve yakınlık göstermekti niyetleri. Tuhafıma giden tek şey, Edwina'nın gelmemesi, bütün bölümü çağıran davetime de karşılık vermemesiydi. Onu gücendirecek bir şey mi söyledim ya da yaptım, diye düşünmeye başlamıştım. Ama kendi ilişki durumlarıyla meşguldür muhtemelen, dedim kendime: Ya kalbi kırılmıştır ya da arkadaşlarıyla arasından su sızmıştır. Üniversitede hocaysanız öğrencilerin hayatındaki rolünüzü gözünüzde büyütmemeniz gerekir; arkadaşlarıyla sevgilileri sizden çok daha önemlidir. Bunu aklınızdan çıkarmamanız gerekir. Sizi sevseler de yerin dibine soksalar da dramatik hayat manzaralarındaki tali bir figürden fazlası değilsinizdir genelde.

Kampüste yürürken başımı dik tutmaya, insanlarla göz göze gelmeye ve tanıdığım herkese selam vermeye özen gösterdim. Vladimir'le kâh koridorlarda, kâh kafeteryada, kâh kahve standında sık sık karşılaşıyorduk. Her karşılaşmamızda da oyalanıyor, öğrenciler hakkında, gereğinden fazla övülen yeni kitaplar, yeterince kıymet görmeyen eski kitaplar hakkında konuşup tartışıyorduk. Ayın yirmisinden bahsediyorduk sık sık, lafımız yarıda kesilmeden uzun uzun sohbet etmek için can

attığımızı söylüyorduk. Birbirimizin yanından her ayrılışımızda kendimizi koparıp sürüklemek zorunda kalıyorduk adeta.

Daha önce yüzleşmediğim ne varsa yüzleşmeye hazırdım. Kitabımın üzerinde her gün çalışmanın haricinde (taslağın neredeyse yarısına gelmiştim ve artık buna kitap diyecek kadar güveniyordum kendime), Cynthia'nın anı kitabından metinler okumuştum. İyi yazılmış, kısa, özlü, keskin pasajlar, yazar on yaşındayken annesinin intihar ettiği güne odaklanıyordu. Bu kitaptan çok para kazanacağını sanmıyordum; bunun için fazla iyiydi, ağdalı duygusallıklardan eser yoktu dilinde. En sevdiğim cümlelerini eklediğim bir not yazdım ona. Y'de, sabah altı otuzda başlayan bir egzersiz kampına yazıldım. Dişçiye gidip dişlerimi beyazlattırdım. Kulübeyi kış koşullarına hazırlamak için gölde ustalarla buluşup fiyat aldım. Ayrı bir banka hesabı açtım, kimi arkadaşlarımın aklı almasa da evlendiğimden beri ayrı bir hesabım yoktu, maaşımı bu hesaba yönlendirdiğim gibi, birikimimizin yarısını da aktardım. Gün aşırı yüzüme maske yaptım.

John o yaz kasabadan, Sid'in "iyi" olduğuna kanaat getirdiği bir avukat olan Wilomena Kalinka'yla görüşmeye başladı. "Avukatın kadın olduğu, sen de hazırlandığın müddetçe iyisin." John başta kendisini kendi temsil etmek istemişti ama Sid onu danışmanlık almaya ikna etti. John her halükârda kovulacağına göre birine para dökmenin manasız olduğunu savundu. Sid de işten çıkarılmasından sonra kamu davası açılması ihtimaline karşı hazırlanması gerektiğini söyledi. Duruşma günü yaklaştıkça, Wilomena'nın, girişinde vitray üzerine şablonlanmış beyaz harflerle "W. Kalinka, Hukuk Doktoru, Amerikan Barosu" yazan tarihi evinin salonundaki ofiste daha çok vakit geçirir olmuştu. Akşam yemeği vakti oradan gelip üstünü değiştiriyor, sonra tekrar çıkıyordu. John'un bu ortadan kaybolmaları Sid'i giderek daha çok tedirgin ediyordu, nereye gittiğini söylemesi için önce şaka yollu, sonra samimi bir yılgınlıkla yalvardı ama John benimkileri baştan savdığı gibi başından savdı onun sorularını da.

Gecelerim Vladimir'le şehvetengiz birleşmelerimizi konu alan ateşli ve yoğun düşüncelerle doluydu. Parmaklarını kulakmemelerimden boynuma doğru gezdiriyordu alabildiğine usulca. Beni banyo lavabosuna dayayıp arkamdan göğüslerimi avuçluyordu. Ben araba kullanırken elini bacağımdan yukarı kaydırıyordu. Bir anlığına parlayıp sönen bu basit hayaller erotik bir coşkunluğa kapılmama yetiyordu. Mastürbasyon yapıyor, orgazm oluyor, dışarı çıkıp bir sigara içiyor, sonra ofisteki yer yatağına dönüp süreci iki üç kez tekrarlıyordum. Geceleri rüyalarımda o vardı hep. Genellikle beni bir mutfak bıçağıyla bıçaklıyordu, uyanmadan önce fayanslarımda siyah ve vişne rengi karışımı kan birikintileri görüyordum.

John'un davasının dinlenmesinden iki gece önce Sid her akşam nereye gittiğini öğrenmek için onu takip etmeye ikna etti beni. O küçük bir çocukken babasıyla ben onun duymaması gereken bir konuyu tartışmak üzere banyoya kapandığımız zamanlarda olduğu gibi dışlanmaya dayanamıyordu yine. Sid'in beni kendine ortak gibi görmesine o kadar sevinmiştim ki iyi bir fikir olduğunu düşünmesem de kabul ettim. İlişkimizde yeni bir evre gibiydi bu. Sid'le ikimizi Arjantin'de, Borges'le Cortázar'ın memleketlerini ziyaret ederken, kafelerin sokağa çıkardıkları masalarda oturup kırmızı şarap eşliğinde pirince gömülmüş deniz mahsulleri yerken hayal ettim ya da Norveç'te, kuzey ışıklarını görmek için gecenin bir yarısı yürürken veya New York'ta bir lezbiyen barında, hâlâ açıksa Henriatta'nın Yeri'nde. "Bu benim annem," diyecekti Sid. Arkadaşları benim ilgili, destekleyici ve ilginç olduğumu düşünecek, zamanla beni arkadaşlarının ebeveyni gibi değil, gruplarının eşit bir üyesi gibi görecekti.

Takibimizde çok da ustaca davranmıyorduk ama John da genel olarak dikkatli ya da tedbirli biri değildi. O garaj yolundan çıkar çıkmaz arabama atladık. Ana caddeye vardığında aramıza bir pikapın girmesine izin verdik. Kampüsün girişlerinden birinden önce uzun, tenha bir yol vardı; o yola

gireceğini anlayınca başka bir kapıdan girmek üzere lastikleri bağırtarak döndüm. Kovalamaca fikriyle kalbi küt küt atan Sid'in hatırına heyecanlanmış gibi davranıyordum ama John'un İngiliz Edebiyatı bölümünün de olduğu binaya yöneldiğini görür görmez boğazım düğümlendi. Bunca zamandır ofisine mi gidiyordu yani zavallı adam? İyi döşenmiş odasında, belki çalışma masasında, belki iki deri koltuğundan birinde oturup ya da Chesterfield kanepesine uzanıp artık ona ait olmayan hayatını mı düşünüyordu? Benim kitabım vardı ama John'un elinde üniversiteden başka hiçbir şey yoktu. Bölümün programına bugünkü şeklini o vermiş, müfredatı geliştirmiş, mevcut personelin çoğunu buraya o getirmişti. Öğrencilerin yüksek lisansa ve doktoraya girmelerine, saygın yazarlar, alanlarında söz sahibi akademisyenler olmalarına yardım etmişti. Programımız bütün ülkede, bizim çapımızdaki üniversiteler arasında ikinci sıradaydı. John bu durumdan gurur duyuyor, kendini bundan mesul hissediyordu. Öğrenci alım süreçlerinde aktif rol oynamakta ısrar ettiği için bize çeşitliliğe önem veren, ilerici bir bölüm gözüyle bakılıyordu. İnternette bir sürü sitede mezunlarımız ve öğrencilerimiz bizim bölümümüzden "özel bir yer" diye bahsediyordu.

Bölüm binasının personel otoparkı, bir tepenin üstüne tünemiş umumi otoparktan görülebiliyordu. Arabayı o otoparkın alt kısmına, John'un kendi arabasından arka girişe yürüdüğünü görebileceğimiz bir anda çektik. O yaklaşırken kapı açıldı birden, akşamın dokuzunun ağır karanlığına karşı kare şeklinde parlak, beyaz ışık. Eşikte, bir eli boynunda, diğer eli metal kapı mandalına dayanmış, Cynthia Tong duruyordu.

Birbirlerine birkaç kelime etsinler, sonra Cynthia arabasına yürüsün, bu karşılaşma tesadüf olsun, diye dua ettim içimden. Ama sonra John'un onun yüzüne dokunduğunu gördüm,

Cynthia da kalçasından tutup içeri çekti onu, kapıyı arkalarından kapadılar, gece onları yuttu adeta.

John'un ofisinin ışığının açılmasını sessiz sedasız izledik, sonra ben motoru çalıştırdım ve dönüp bakmadan geri geri giderken arkamdaki Subaru'ya çarpayazdım ve otoparktan sorumsuzca bir hızla çıktım.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu Sid.

"Eve," dedim. John'la Cynthia'nın görüntüsü beynimde flaş gibi çakıp duruyordu, yoğun bir siste yol alıyormuşum gibi gözlerimi yoldaki beyaz çizgiye sabitledim düşüncelerimi dengede tutmak için. "İçeri girmemiz gerekmez mi?" Sid omzunun üstünden arka camı görebileceği şekilde kaydırdı vücudunu, ben uzaklaşırken gözlerini binadan ayırmamaya çalışıyordu.

"Ne için?"

"Ne yaptıklarını görmek için?"

"Ne yaptıklarını biliyoruz, tatlım."

"Bence o kadar net değildi."

"Sid, saat dokuz."

"Yani?

"Yani o kadar net."

Sid yüzüme bakmak için önüne döndü, dudaklarının içini ısırıyordu. Eski bir alışkanlığı. "Bu geçen gece tanıştığım kadındı, değil mi?"

"Evet." Cynthia o gece eve geldiğinde John'la buluşmaya mı gidiyordu? Yoksa daha beteri, ona bakmaya mı gelmişti? John Cynthia'ya adresimizi mi vermişti yoksa daha önce evimizde buluşmuş, ailesinin evde olmayacağı kesin bir saatte anlaşıp evlilik yatağımızda tepişmişler miydi bir akşamüstü?

"Babamla ne işi olur ki?"

"O kadın biraz karmaşık biri." Sid bir cevap daha bekledi, "Kadınlar babanı sever"i önerdim ezik ezik.

"Iyy," dedi ama sesinde bir ağırlık vardı, sinüslerini tıkayan bir damla keder.

Derken telefonu titredi, Sid'in nefesi kesildi. Alexis on beş dakikaya tren garına varacaktı, alınmayı umuyordu. Geleceğini söylemiş ama ne zaman geleceğini söylememişti. Rahatladım. Normalde bir anda çıkagelen misafirlerden hoşlanmazdım ama gördüklerimi süzgeçten Sidney'yle geçirmek istemiyordum. Anne gibi davranıp onu bu işin dışında tutmadığım, birlikte babasının peşine düşmemizin yakışıksız kaçacağını söylemediğim için kabahatli hissediyordum kendimi. İlgisi, ortak olduğumuz fikri içimi ısıtmıştı; kendimle yaptığım, John'u asla takip etmememi gerektiren uzun süreli anlaşmamı bozmuştum. Sid yetişkin bir kadın olabilirdi ama ebeveynlerinin eylemlerinin ruhu ve esenliği üzerinde hiçbir etkisi olmadığı anlamına gelmiyordu bu. Onu iş arkadaşlarından biriyle kaçamak yapmaya, bu şekilde hayatını altüst etmeye iten, işini bırakmaya zorlayan, çocukluğunu geçirdiği evde ve kasabada, misafir odasına dönüşen eski yatak odasında karaya vurdurtan da John meselesini, suçlamaları öğrenmesi değil miydi zaten? İşi olmayınca kaybolmuştu iyice, bütün dünyayı koşsa yiyip içtiği miktara denk gelmezdi; sürekli şiş görünüyordu, sürekli yüklü ve hasta.

Sid on dakikalık yolun çoğunu telefonuna gömülüp Alexis'le cayır cayır mesajlaşarak geçirdi. Başparmaklarının inanılmaz hızlı hareketleri... Arabayı sürerken kendimi etrafımızdaki manzarayı fark etmeye zorladım. İlkokul, eski postane, sandviççi. Sid'in bana dönüp mecburiyetten, "Ne hissediyorsun bütün bunlar hakkında?" diye sorması, arabayı gelen yolcuları alma alanına park edip trenin gara girişini izlememizi buldu.

Ona birtakım hislerim olduğunu ama endişelenmemesini söyledim. Kendi ilişkisini nasıl onaracağını düşünmeliydi, tabii eğer istediği buysa. Bunu saldırı gibi algıladı.

"Ne demek *eğer* istediğin buysa?"

Bana alttan alta verdiği mesajın bu olduğunu, Alexis'in talep ettiği kadar ciddi bir ilişki isteyip istemediğinden emin

olmadığını düşündüğümü söyledim. "Çocuk istememekle ciddi bir ilişki istememek aynı şey değil," diye parladı.

Kafa salladım. Son birkaç haftada kurduğumuz bağ, şu anda sert kapaklı valizini sürükleyen, güçlü kadın imajı yayan jilet gibi bir elbise ve altına yumuşak deriden babetler giymiş, örgülerini taşlı yapraklarla süslü ağaç dallarına benzeyen zarif, altın bir tokayla gevşek bir şekilde tutturmuş Alexis figüründe bize doğru gelen "gerçek" hayatının araya girmesiyle şimdiden kopuyordu işte.

Alexis önce benim camıma geldi, selam verdi ve onu Sid'in alacağını sandığını söyledi. Utanmıştı; gecenin bu saatinde dışarı çıkmak zorunda kalacağım aklına gelmemiş.

Dert etmemesini, böyle denk geldiğini, hiç zahmet olmadığını söyledim. Sid valizini bagaja koymasına yardım emek için arabadan atladı, valize yer açmak için alışveriş torbalarını ve kar küreme aletlerini toparlarken konuşmalarını dinledim.

"Çok güzel görünüyorsun, Lexi." Sid'in beğeniyle hafifçe eğildiğini gördüm.

"Mahkemedeydim bugün. Karar çıktı." Bir an bekledi. "Şimdi, ne oldu, demen gerekiyor."

"Özür dilerim, bebeğim. Ne oldu?"

"Kazandım."

"İnanılmazsın."

"Tim bu hafta tatil yapmamı söyledi."

"Geldiğin için çok mutluyum."

"Bilmiyorum artık."

Anlık bir sessizlik oldu, bir dokunuş ya da öpüşme.

"Bitik görünüyorsun," dedi Alexis, sesinde yumuşak bir ilgiyle.

"Biliyorum. Seni özledim."

Alexis arka koltuğa oturdu, Sid de onu takip etti. Dikiz aynasından Alexis'in Sid'i fırçalarken bacağını sıkmasını izledim. "Bebeğim, annen şoförümüz değil ki."

Aynaya doğru konuştum. "Teşekkür ederim, Alexis, öne gelsene." Ebeveynlerin çocuklarının sevgilileriyle oynadığı küçük oyunu sık sık oynar, onunla Sid'le olduğundan daha uyumluymuşuz gibi davranırdık.

"Seve seve," dedi ve onu almaya geldiğim için tekrar teşekkür etti. Alexis'in bana biraz daha az kibar davranmasını isterdim, böylesi aramıza mesafe sokuyordu. Ne zaman ziyarete gelseler, o ve Sid gizli bir ittifak kuruyor, misafir odasının kapalı kapısının arkasında alabildiğine samimi olduğunu tahmin ettiğim sohbetler ediyor, sonra çıkıp John'la ve benimle alakasız şeylerden, havadan sudan konuşuyorlardı. Yine de Alexis'in nezaketinden, Sid'in çocukluk arkadaşlarından, başka akademisyenlerin izin istemeden buzdolabımı açan, haber vermeden kitaplarımı ödünç alan, yaz günleri çat kapı gelip Sid evde olsa da olmasa da havuzumda yüzen ve her şeye hakkı olduğunu sanan akranlarından daha çok hoşlanıyordum.

"Tokana bayıldım," dedim. Çoğu kadının yanında nasıl davranacağını bilemeyen biri olarak kendimi, üstlerinde iltifat edebileceğim bir şey bulacak şekilde eğitmiştim. İltifat etmek insanı aynı anda hem ast hem denk hem de üstün kılardı. Ast olurdunuz çünkü muhatabınızın altında, hayranlık duyan taraftasınızdır; denksinizdir çünkü zevkleriniz aynıdır ve üstünsünüzdür çünkü takdirinizi bahşediyorsunuzdur. Hayatım boyunca, aldığım iltifatlar uğradığım hakaretlerden daha çok yaralamıştır beni. (Bir seferinde ikinci romanım hakkında ne düşündüğünü sorduğum bir ahbabım, "Üzerinde çok çalıştığın belli," demişti.)

"Sağ olun," dedi Alexis. "Bir arkadaşım benim için yapmıştı."

"Kim?" diye sordu Sid arkadan. Sid'in bir piknikte tanıştığını sandığı ama aslında bir partide tanıştığı başka biri olduğunu anladığı arkadaş hakkında konuşmaya koyuldular.

Sohbetten muaf kalınca, hayal gücümün John'la Cynthia'ya dönmesine izin verdim. Kapıda çizdikleri tablo kafamda

giderek daha da gerçeküstü bir hal aldı; altın ışınlar yayan, başları haleyle çevrili figürlere döndüler birden. Cynthia omuzları açıkta bırakan askılı elbiselerden mi giymişti? Çıplak ayaklarıyla parmak uçlarında mı yükselmişti? Elinde şampanya kadehi mi vardı? Kolunun üst kısmına dikenleri tenini kanatan kırmızı bir gül mü dolanmıştı? Hayır, Cynthia içki içmezdi. Ne giydiğini de görememiştim. O kadar çekiciydi ki John'un onun sıkı, seksi bacaklarını ellediğini düşününce tahrik olur gibi hissettim kendimi. Cynthia'yla Vladimir boşanma arifesinde miydi? Yakında serbest mi olacaktı yani Vladimir?

"Bebeğim," diye uyardığını duydum Alexis'in Sid'i. "Yarın konuşalım. Olur mu? Yorgunluktan ölüyorum. Bu gece kutlama yapalım sadece."

Vladimir'le randevum iki gün sonraydı. Farkında mıydı? Ona söyleyebilir miydim? Bir anda Cynthia'nın Edwina'nın sevgisini elimden aldığı, direnmeseydim dersimi de devralacağı, arzu duyduğum Vladimir'in onun olduğu ve şimdi John'u da kaptığı dank etti kafama. İyi de neden, inadından mı? Gençti ve her zaman hayalini kurduğum, orta yaşını çok geçtikten sonra bile kaslı ve biçimli kalacak türden bir vücuda sahipti. Cildi düzgün ve çizgisiz, dişleri beyaz ve inci gibiydi. Ülkedeki en prestijli yazarlık programına katılmıştı ve kitabı benimkilerden çok daha iyi eleştiriler alacaktı. Çok büyük bir travma atlatmıştı ve *söyleyecek* bir şeyi vardı. Vücudundaki her kemiği, tarihindeki her saniyeyi kıskanıyordum. Delidoluydu, bunu da kıskanıyordum. Aşırılığını, şu anda kampüsün kötü çocuğu, en büyük tabusu olan John'a kapılmasını da kıskanıyordum. Daha yeni gelmişti ve şimdiden bu kadar pervasızdı; küçük kasabada geçen üç yılın can sıkıntısı etkisini gösterdiğinde kim bilir ne yapacaktı? Onu çamura itip üstüne tekmelerimle pislik boca ederek yüzünü, kıyafetlerini, o tarz ayakkabılarını kirletesim geliyordu. Aynı zamanda ayaklarına kapanıp tapınmak, bütün gizlerini, böylesine dört dörtlük, böylesine dibine kadar yaşamanın yolunu anlattırmak istiyordum.

Evde Sid'le Alexis dışarıda oturmuş, ısı lambalarının başında şarap içiyorlardı. Yarım ağız beni de davet ettiler ama reddettim. Beni yanlarında istemiyorlardı aslında, zaten ben de hiç sohbet havasında değildim. Kafam o kadar doluydu ki ödev okumaya karar verdim. Kendimi kaptıracağım, hayal gücüyle alakası olmayan, dağınık düşüncelere alan bırakmayan bir işe ihtiyacım vardı. Doktora yaparken bir oturuşta saatlerce karmaşık metinler okumak zorunda kalınca odaklanmayı öğrenmiştim. İnsanlar kitapların onları içine almasını ister ama aslında kişi kendi dikkatini kitaba zorla yöneltebilir. İlk yarım saat bir adım ileri iki adım geri gidersiniz ama niyetiniz ciddiyse zihninizi çelip tek bir noktadan şaşmayan o yüce konsantrasyona dalmaya ikna edebilirsiniz. Öğrencilerimin ödev kâğıtlarının çıktılarını aldım, zımbaladım, masamın üzerinde bir düzene oturttum ve büyük bir gayret göstererek okuyup not vermeye başladım. Bütün vücudum sandalyemden fırlamak istiyor gibiydi. Bacaklarımın arasına stres topu koyup uyluklarımla sıkıştırdım. Nihayetinde zihnim duruldu ve akıcı bir şekilde çalışmaya başladım: İlginç cümlelerin altını çiziyor, karışık paragrafları düzeltiyor, baştan savma kelime seçimlerini sorguluyor ve dosyaların her birine iliştirdiğim sarı A4'lere birer paragraflık değerlendirme yazıları yazıyordum. İki buçuk saat sonra masamdan kalktım; kemiklerim sızlıyordu, her yerim tutulmuştu. Gece yarısı olmuştu. Kızlar yatmıştı, kapılarının altından ışık gelmiyordu. Alexis beyaz gürültü makinesini getirmişti yanında, gümbür gümbür bir sağanak sesi geliyordu. Bu işitsel bariyer nefesimi kesti nedense. Alexis'in Sid'i odaya Cynthia'nın John'u binaya çektiği gibi çektiğini hayal ettim. Kendi mahrem dünyalarına kapanıyor, beni yalnız, yoksun, karanlıkta bırakıyorlardı. Misafir banyosunda temiz havlu olup olmadığını kontrol ettim ve Alexis'in tertipli ve bölmeli tuvalet çantasını kapının arkasına astığını gördüm. Kendimi kaba ve sevilmemiş hissederek açtım içini.

Kaygılı, mükemmeliyetçi, güçlü ve sorumluluk sahibi Alexis'in farmakolojik ürünleri olacağını tahmin etmem

gerekirdi. Çantasının iç gösteren fermuarlı bir bölmesinde muhtelif reçeteli ilaçlar vardı. İncelediğimde ne olduğunu çıkaramadığım bir iki ilacın yanı sıra, bir şişe Xanax, bir şişe de Seconal olduğunu gördüm. Hepsi doluydu, ilaçlarını kullanırken benim asla olamayacağım kadar ölçülü olduğundan, sadece istisnai durumlarda, uçakta ya da önemli bir duruşmadan önceki uyku tutmayan gecelerde tek tük aldığından emindim. Acil Durumda Bu Kolu Çekin.

Hapları görünce beynimde parlak bir fikrin oluşmaya başladığını hissettim. John'un beyaz, çatlak, buruşuk ellerinin Cynthia'nın kalçasında çılgınca dolaştığını hayal ettim. Kadının sıkı ve gergin güzelliğinin cazibesi onu nasıl ağına düşürüyor, onu nasıl bir çocuğa, parmağında oynatabileceği bir malzemeye, sahip olabileceği bir nesneye dönüştürüyordu kim bilir... Ben Cynthia'nın yaşlarındayken ve evet, az çok güzelken bile onun yaptığını tahmin ettiğim şekilde bir erkeğe sahip olma izni vermemiştim kendime. Yıllar önce o öğleden sonra, David benimle kaçmak için buluşmaya gelmediği zaman, onu kovalamamış, yeniden tavlamaya çalışmamıştım. Üstünde sahip olduğumu bildiğim cinsel gücü, kaderi kendi istediğim yola çekecek şekilde kullanmamıştım. Yo, yarım saat yerde yattıktan sonra kalkmış, kendime baget sandviç almış (ki bu normalde kendime izin vermediğim bir yiyecek), ırmik taneleriyle marul parçalarını kucağıma döke döke arabada yemiş, eve dönüp bavullarımı boşaltmıştım. İki kez bir kahve içip ve olup bitenleri konuşma girişiminde bulunup başarısız olduktan sonra, kendime kapanışın bir mit, otuz yaş altı insanların fetişleştirdiği bir kavram olduğunu söyleyerek bu işten vazgeçmiştim.

Kaçan fırsatın böylesi, diye düşündüm. Aynada gözlerimin etrafını saran çizgilerin ağına, çatık gıdığıma ve köprücük kemiklerimin arasındaki pörsük alana bakarken bir daha asla birini büyüleyemeyeceğim fikri karşısında ümitsizliğe kapıldım. Bir erkek karşılıklı hoşlanmaya, aramızdaki uyuma ve müşterek kırışıklara istinaden beni kabul edebilir ama esirim olmaz,

olamazdı. Aklıma Sid'in iki yaşındaykenki halleri, üstümden ayırmadığı, sanki ben güneşmişim, bütün dünyaymışım, bilincin kaynağı ve sınırıymışım gibi saplantılı bakışları geldi sonra. Hepsi bir daha geri dönmemek üzere bitip gitmişti. Doğruydu işte: Hayatımın geri kalanı boyunca bir daha asla başka bir insanın üzerinde gücüm olmayacaktı. Vladimir'i düşündüm. Onu tam şu anda olabileceği gibi, doğal ortamında hayal etmeye çalıştım. Yatağında, uyuyor ama oturarak uyuyor; dizlerinde tenini kaşındıran eski bir battaniye var, üstünde kollarını kestiği üniversite tişörtü, bir eli kitabını kavramış, bir eli aletini.

Onu hayal ederken baktım ki ellerim Alexis'in tuvalet çantasının fermuarını, Seconal'le Xanax'ın kapaklarını açıyor, ikisinden de ikişer hap çıkarıyor. Bir ressamın sonraki eserinin ana hatlarını tasarlaması gibi belki, kafamda bir plan kendini şekillendirmeye başladı, bulanıktı ama kenarları belirgindi yine de. Evet, *yapabileceğim* bir şey, atabileceğim bir adım vardı. Bana verileni kabul etmek ve bunun için minnettarmışım numarası yapmak zorunda değildim. Hapları seyahat ederken kullandığım nostaljik ilaç kutusuna koyup çamaşır çekmeceme sakladım. Hayır, dünyanın beni reddedişini biraz olsun mücadele etmeden kabullenme mecburiyetinde değildim. Dışarı çıkıp gözlerimi de zihnimi de yıldızlardan ayırmamaya çalışarak bir sigara içtim. Geceliğimi giydim, cilt bakımımı yaptım ve arı gibi çalışan zihnim beni uykumdan eder korkusuyla Alexis'in çantasından bir Seconal daha alıp yuttum, üç büyük bardak su içtim ve kitap okudum karanlığa gömülene kadar.

Ertesi gün, mukadder buluşmamızdan (olayı böyle anmaya başlamıştım) bir gün önce, hazırlık yaptım. Koca bir valize John'un ve benim kıyafetlerimi, günübirlik seyahatlerde kullandığım şık çantama da banyo ıvır zıvırlarımı koydum. Bir konferanstan aldığım sağlam bir bez çantayı kitap ve diğer kırtasiyeyle doldurdum. Bunları bir kasa şarapla, bir şişe votkayla, tatlı ve sek vermutla, *bourbon*la, bira ve bir şişe de *cachaça*yla birlikte arabamın bagajına yükledim. Kalan erzak

için buluşacağımız günün sabahında markete uğrayacaktım. Yazışmalarımı toparladım, notları tamamladım, kampüse gidip öğrencilerimin makale ödevlerini istedikleri zaman alabilmeleri için bölüme bıraktım. Y'ye gidip eliptik bisikletin gidonuna manyak gibi, yetmiş beş dakika boyunca, ter içinde kalana kadar asıldım. O akşam paketteki son sigarayı içtim. Söndürdükten sonra kül tablası görevi gören çiçek saksısını büyük çöp kutusuna boşalttım, kutuyu ertesi sabah alınması için sokağa sürükledim ve bir daha sigara içmemeye ant içtim.

XIII.

20 Ekim sabahı duş aldım, sonra en sert ışığı açıp bulabildiğim her gereksiz kılımı yoldum ya da tıraşladım. Selülitlerime yağla masaj yapıp tırnaklarımı kestim. Saç kurutma makinesi, pürüzsüzleştirici sprey, maşa ve saç pudrası kullandım. Makyajımı yapmam her zamankinin iki katı kadar sürdü: baz sürme, kapatma, yedirme ve sabitleme.

John son zamanlarda öğlen on bir on ikiye kadar uyur olmuştu ama bugün benim kadar erken kalkıp beni mutfakta, markete gitmeden önce durup kahvemi bitirmek için iki dakika nefeslendiğim köşede kıstırdı. Tıraş olup takım elbise giymişti ve doğruya doğru, epey yakışıklı görünüyordu.

"Büyük gün," dedi. "Öncesinde kasabada Wilomena'yla buluşacağım." Gergin olduğu belliydi: Yüzü solgun, ifadesi sabitti; göğsü derin nefeslerle inip kalkıyordu.

Pencereden dışarıdaki akçaağacımıza baktım, sarı kızıl yaprakları rüzgârda oynaşıyordu. Derdiyle fazla ilgilenirsem merhamete geleceğimi ve ne olursa olsun diyerek oturumda yanında olmaya karar vereceğimi biliyordum. "Kaçtaydı?"

"On birde başlıyor."

"Ne kadar sürecek?"

"Bir hafta, bir ay, üç ay... bilmiyorum ki."

"Nasılsın peki?" Parmağımı yıllardır değiştirmek istediğim lamine tezgâhın saçaklanan kenarına sürttüm.

"Bu konuda hiçbir şey duymak istemediğini sanıyordum."

"İster söyle ister söyleme, sordum sadece." Lime lime olmuş plastik liflerden birini çekiştirdim.

John elimi tezgâhtan itti. "Koparma şunları," dedi ve mutfaktan çıktı paldır küldür yürüyüp.

Arka verandadaki bankta durdu ayakkabılarının bağcıklarını bağlamak için. Peşinden gidip elimi omzuna koydum. Cynthia'yla ilgili, önceki gece gördüklerimle ilgili bir şey söylemek istedim ama onu takip ettiğimi kabul edemeyecek kadar utanıyordum.

"Bitince bana mesaj atar mısın bugün?" diye sordum onun yerine. "Eve ne zaman döneceğimi kestiremiyorum."

"Ben de," dedi sinirli sinirli, sonra, kalbinde evlilik müessesemizle ilgili bir tel çaldığı için belki, kaşları yumuşayıp gözlerinin üstüne düştü. Yaşlı ve yıpranmış görünüyordu şimdi. "Çıkınca haber ederim."

Bağcıklarını bağlamayı ipleri hızlıca çekerek bitirdi, doğruldu, yandan yandan beceriksizce sarıldı bana, kafamın tepesini öptü sertçe, sonra çekip gitti.

Markette kendinden emin bir çeviklikle ilerledim. Mevsim meyveleri, üzüm, muz, limon, misketlimonu, otlar, havuçlar, marul, domates, avokado, sarımsak, soğan. Kaliteli peynir, güzel krakerler, lezzetli ekmekler, domuz pastırması, sosis, kızarmış tavuk, hazır salata, lahana salatası, fındık fıstık, çikolata, büyük şişelerde maden suyu, kahve. Yumurta, süt, yoğurt, patlamış mısır, sirke, zeytinyağı, tereyağı, un, şeker. Çoğu buz kalıplarının yanında saklama poşetlerine girdi. İkindiye kadar bozulmadan durması gerekiyordu hepsinin.

Amerikan Edebiyatında Kadınlar dersi ki öğrencilerin sınavlara hazırlanması için verilen aradan önceki son dersimdi bu, ilham verici ve enerjik geçti; capcanlıydı sohbet. Lisede denk gelmediklerinden emin olduğum *Mrs. Spring Fragrance*'tan pasajlar üzerine tartıştık (daha önce maruz kalmadıkları metinler daha iyiydi her zaman). Sui Sin Far'ın 1912'de Amerika'nın asimilasyondan beklentileri üzerine kaleme aldığı bir öykü derlemesiydi bu. Dersten sonra notlarımı bırakmaya ofisime uğradım. Edwina kapımda dikilmiş beni bekliyordu.

Alınganlıktı, aptallıktı ama reddedilmiş bir âşık gibi davranmaktan alıkoyamadım kendimi. Son iki haftada benden ya doğrudan ya da bir grup dahilinde çok sayıda e-posta almış ve hiçbirine cevap yazmamıştı. Mesafeli bir tavırla selamlaştıktan sonra onu içeri buyur etmek yerine peşimden gelmesine izin verdim. Arkasına geçip iğrenç ve gösterişçi bir işgüzarlıkla çekidüzen verdiğim masamın karşısındaki sandalyenin ucuna ilişti.

"Son dakikaya bıraktığımı biliyorum," dedi, "ama artık şu kahveyi içmek ister misiniz diye düşündüm."

"Ya, maalesef, imkânsız!" dedim, kâğıtları sert zemine hafifçe vurarak. Yapmacık davranıyor, onu hayal kırıklığına uğrattığımı görebiliyordum.

"Peki," dedi, ağlamak ister gibi başını eğip ellerine bakarak. "Film şirketinin beni mülakata çağırdığını haber vermek istedim, teşekkür ederim."

Soğuk davrandığıma hemen pişman olup bıraktım yaptığım işi, sesimi samimi bir tona, göğsümün aşağılarına aldım. "Çok sevindim," dedim. "Ben bir şey yapmadım, seninle ilgili doğruları söyledim sadece."

Bunun üzerine yüzü çarpıldı, acı acı sırıttı, ardından ağlamaya başladı; gözyaşları o kadar serbest akıyordu ki kucağına düşüyordu pıt pıt.

"Ne oldu?" diye sordum. Öğrencilerin ofisimde ağlamasına alışıktım ama Edwina kolay kolay kendini kaybedecek bir tip değildi. "Edwina, iyi misin?" Ofisimin kapısını kapayıp yanına oturdum.

"Çok aptalca," dedi, "utanıyorum."

"Ama konuşmak istiyorsun, yoksa buraya gelmezdin. Lütfen anlat bana."

Nefesini kontrol altına almak için bir an bekledi. "Ben... Profesör Tong'un ilk Anı Yazarlığı ödevinden F aldım."

"O profesör değil, öğretim görevlisi."

"Neyse işte, ben F aldım. Şuna bakın. Hayatım boyunca hiç F almamıştım. D bile almadım ben. En son C aldığım sınav da

lisede Kalkülüse Giriş dersinin testiydi." Konuşurken ödevini çantasından çıkarıp gözüme soktu.

Edwina'nın yazdıklarını zihnime kaydedemedim. Tek gördüğüm, ilk sayfada çift boşluklu yazılmış satırların üstüne çapraz karalanmış, "BUNLAR YALAN" kelimeleriydi. Sonraki sayfaya baktım, aynıydı. Gülesim geldi ama Edwina'nın yüzüne bakınca gülme isteğimi yutuverdim. Tanrım, Cynthia'ya bayılıyordum.

"Niçin benden nefret ediyor?" diye sordu Edwina yalvarırcasına. "Biz bağ kurmuş gibiydik o geldiğinde. Öğle yemeğine çıktık, bana numarasını verdi, istediğim zaman mesaj atabileceğimi söyledi... Bilemiyorum, gerçekten heyecanlanmıştım." Demek Cynthia onu elde etmeye çalışmıştı hakikaten. Bir amaç dahilinde miydi bu? Yoksa zevklerimiz mi ortaktı sadece? Gözdelerimizin gözdesi olmak istemiyor muyduk hepimiz öğretmenler olarak?

"Ah, Edwina," dedim. "Katiyen nefret etmiyor senden. Eminim her ödeve aynısını yazmıştır. Yazmadıysa da bunu iltifat saymalısın."

"Niye ki?"

"Çünkü Cynthia kışkırtıcı biri. Sizi sarsmak istiyor. Daha derine inmenizi, daha dürüst bir yerden yazmanızı istiyor."

Edwina başını iki yana salladı. "İyi de söylediğim her şeyde dürüsttüm zaten."

"Olgusal değil, duygusal dürüstlükten bahsediyorum. Sen karakter çözümlemede iyisin. Aklını kullan. Sizi bocalatmak istiyor sadece."

"Sizce dersi bırakayım mı? Mezun olunca yüksek lisans yapmak istiyorum hemen. Dersten kalırsam—"

"Hayır," dedim, oysa, Edwina'nın en çok bana düşkün olmasını istiyorsam kendi çıkarımın tersine davranıyor olabilirdim. "Yani, hoşuna gitmiyorsa bırakabilirsin tabii. Ama daha önce hiç böyle bir hocaya denk gelmedin mi?"

"Hayır, hiç," dedi. "Not konusunda cimri olduğunu söyleyen öğretmenlerim oldu ama üstesinden geldim her zaman."

"Damarına basmak istiyor, inan bana. Bence devam etmelisin. Onu haksız çıkarmanı istiyor. Bunu eğlenceli bir meydan okuma gibi düşün. Güven bana, dönem sonunda sana âşık olacak. Söz."

Edwina iç geçirdi, ödev kağıdına baktı, sonra muntazam bir şekilde dosyasına koydu. Bir süre orada oturmaya devam etti düşünüp taşınıyormuş gibi, sonra, göz göze gelmeden, "John'un davası bugün başladı, değil mi?" diye sordu.

İlk kez lafı dolandırmadan bahsediyordu bundan; bu konu hakkında fikir sahibi olmasının beni gerdiğini fark ettim. "Dava değil, görevden uzaklaştırma talebine yönelik davanın dinlenmesi ama evet, bugün."

Başka tarafa bakmaya devam etti. "Umarım siz nasıl olmasını istiyorsanız öyle olur."

"Sen ne olmasını isterdin?" diye ona sordum. Edwina çok dengeliydi, melodrama da köpürtülmüş öfkeye de meyli yoktu. Birikimli ve memnun etmeye hevesli biri olarak, derslerimde edebiyatla biçimsel bir açıdan yaklaşırdı her zaman. Onu akranları arasında bir istisna, başarıyı yara sarmaya tercih eden biri gibi görüyordum.

"Konunun benimle bir alakası yok," dedi. Yüzü gergindi, burnundan soluyordu.

"Niye olmasın?" diye sordum. "Sen de bu bölümdesin, bir fikrin olabilir. Diğer herkesin var."

"Benim yok çünkü bu benim başıma asla gelmezdi."

"Bayağı detaylara girmek gibi olmasın ama en son bir öğrencisiyle ilişkiye girmesinin üstünden çok uzun bir zaman geçti." Keyfim kaçmaya başlamıştı. Kaç kez söylemem gerekiyordu bunu?

"Fark etmez. Bu konunun benimle alakası yok. Beyaz kız meselesi bu. Beyaz... kadınların meselesi." İç geçirdi, cüretkâr gözlerle yüzüme baktı.

"Anlıyorum," dedim. Kafa salladım, göğüs kafesime, kalbimin hemen altına kör bir dehşet hissi çöreklendi. Böyle bir cevap verebileceğini düşünmemiştim. Tepkisini doğru yorumlamıştım, bu skandal onda farklı bir öfke uyandırmıştı: Beyaz öğretmenlerle beyaz öğrencilerin birbirileriyle sırlar paylaştıkları, birbirlerinin sırtını sıvazladıkları, bazen de seks yaptıkları, bu esnada farklı ırklardan öğrencileri kendi içerlek, sıkı fıkı çemberlerinin dışında tuttukları suç ortaklığı dünyasına karşı bir öfke.

John'u savunma ihtiyacı duyup çünkü dediğim gibi, aşağılık herifin teki olabilirdi ama örümcek beyinli değildi asla, bocaladım. "Hayır, Edwina, bunun senin başına gelmeyecek olmasının sebebi senin beyaz olmaman değil—"

"Lütfen," diyerek lafımı kesti. "Demek istediğim bu değil. Bu konuda konuşmak bile istemiyorum aslında."

"Hayır," dedim. "Açıklamak istiyorum. Bak, böyle bir şey senin başına gelmezdi çünkü sen..." Doğru kelimeleri bulmakta zorlandım. "Çünkü sen ciddisin," demek istiyordum ama beraberinde getireceği imaların farkındaydım. John'un birlikte olduğu kadınların ciddi olmadığını mı söylüyordum yani?

"Ben gidiyorum," dedi ve kendini koltukta öne attı, kalkmakla tehdit eder gibi.

"Hayır, dinle. Çünkü sen ne istediğini biliyorsun," dedim. "O kafası karışık, yolunu kaybetmiş, rüzgâra kapılmış insanlardan besleniyor. Sen bunların hiçbiri değilsin. Seninle şansını denese ne yapacağını bilemezdi. Ayrıca şunu unutuyorsun: Yanlış anlama, John çapkın bir adamdır, kötü bir şöhreti var ama çoğunlukla kadınlar onun peşinden koşuyordu. Sen asla öyle bir şey yapmazdın."

Arkasına yaslandı, kollarını göğsünde çapraz kavuşturup bacak bacak üstüne attı ve kafasını iki yana sallayarak kapıya doğru baktı. "Onlar gencecik kızlardı, ne yaptıklarını bilmiyorlardı."

"Kendin hakkında da böyle mi düşünüyorsun? Ne yaptığını bilmiyor musun? Böyle mi muamele görmek istiyorsun?"

"İznim varmış gibi hissetseydim bir sürü aptalca şey yapacağımı biliyorum ama böyle bir ayrıcalığım yok." Elinden geleni yapmasına rağmen gözyaşlarının gözlerini bir kez daha zorladığını hissedebiliyordum.

"Ben bir öğretmenin peşinden koşar mıydım? Koşmazdım," dedim, "ama herkesin yeni deneyimler yaşamaya, hatalar yapmaya ve bağışlanmaya hakkı var."

Arkasına yaslanıp ofladı. Acıdan yüzü kararmıştı, kendini sakinleştirmek için birkaç kez derin nefes aldı. "Hayır, tabii ki herkesin böyle bir hakkı yok." Ağzı çarpıldı, ciddiye almadı beni.

Yanlış bir adım attığımın farkındaydım. Etrafındaki öğrencilerin, o beyaz, burssuz çocukların o kadar çok parası vardı ki gayet güzel hata yapabilir, sonra da Edwina için imkânsız olan bir şekilde temize çıkabilirlerdi. "Ne dediğini anlıyorum ama herkesin böyle bir hakkı olması gerekir, öyle değil mi?"

"Kafam karıştı," dedi ama hiç de karışmamıştı; *kafam karıştı* lafını pek çok öğrencimin kullandığı gibi, söylenen şeye katılmadığını ya da bundan hoşlanmadığını belirtmek için kullanıyordu. "Yani John bağışlanmalı mı demek istiyorsunuz? Yoksa bağışlanması gereken kadınlar mı?"

Ne demek istediğimi bilmiyordum, ipin ucunu kaçırdığımı hissettim, kelimeler ağzımdan niyetlendiğim şekilde çıkmıyordu. "Kadınlardan bahsediyordum sanırım. Ama belki iki taraf için de geçerlidir bu?"

"John'un yolunu kaybetmiş ve rüzgârda sürüklenen genç kadınları avladığını söylüyorsunuz ama sonra bu kadınların failliğinden bahsediyorsunuz. Ben asla yapmazdım, diyorsunuz ama duruma dahil olan herkesin bağışlanması gerektiğini düşünüyorsunuz."

İç organlarım tir tir titrerken gülümsemeyi becerdim. "Münazarada iyisin. Bana kızımı hatırlatıyorsun."

"Bunları umursayacak vaktim de lüksüm de yok," dedi. Ellerini havaya kaldırdı, avuçları aşağı dönük, gözlerini yumdu ve nefesini verirken sanki dünyayı bastırır gibi indirdi ellerini.

"Sadece böyle şeyler yokmuş gibi davranabildiğim bir dünyada yaşamak istiyorum. Düşünmem gereken daha önemli şeyler var."

Sırt çantasını tepesindeki saptan tutup ayağa kalktı. "Tavsiye mektupları için tekrar teşekkür ederim," dedi. "Size kızgın değilim, sadece... umurumda değil."

Sonra çıkıp gitti.

Oturduğum yerde kalıp pencereden dışarı baktım; bıkkın hissediyor, Edwina'nın hayranlığını sonsuza dek kaybetmiş olmaktan korkuyordum. Daha önce tam anlamıyla kabul etmediğim bir şeyi anladım: seçme eyleminin ne kadar bölücü olabileceğini. John'un geçmişi benim için, hatta birlikte olduğu kızlar için bile ille de yıkıcı ya da acı verici değildi. İlişkilerinin acı verme sebebi, bazı kadınların seçildiği ve diğerlerinin seçilmediği bir atmosfer yaratmasıydı. Çoğunlukla kulaktan dolma hikâyeler yoluyla da olsa İngiliz Edebiyatı bölümündeki bütün kadın öğrencileri seçilebilecek, reddedilebilecek ya da görmezden gelinecek adaylara dönüştürmüştü işte.

Öte yandan, benim bütün eğitim hayatım boyunca böyleydi bu, diye düşündüm; biz kadınlar, entelektüel dünyanın erkek temsilcilerine davetkâr davranmanın yahut da onları kendimizden uzak tutmanın, bu tür bir ilgiye değer ya da değmez sayılmanın bizim sorumluluğumuzda olduğu inancıyla başa geleni çekerek davranışlarımızı gözleyip denetliyorduk sürekli. Dahası, romantik olsun olmasın her türlü seçim ayrımcı bir ortam yaratmıyor muydu? Onur öğrencilerini seçtiğimizde, yıl sonunda ödüller verdiğimizde ki Edwina çok kez almıştı, ayrımcılık yapıyorduk. Seçme eylemi akademinin yapısında vardı zaten, öğrencilerin yükselebileceği, kendilerini öne çıkarabileceği bir yer olması gerekiyordu buranın. Bazı öğrencileri bazı öğrencilere tercih etmek zorundaydık ve bu seçimler, en azından bana göre, yaşını başını almış bir hocanın erotik takıntılarından daha çok acı veriyordu.

Düşüncelerime son noktayı koyamadım çünkü Vladimir, "Tak tak," deyip içeri girdi. Bakması bile keyif veriyordu:

Siyah, V yakalı bir tişört, siyah kot, eskitilmiş deri blazer ceket ve altına bilekli bot giymiş, boynuna da zincir takmıştı. Yine o kadar şıktı ki küstah ve gizemli görünüyordu neredeyse. Antonioni'nin son dönem filmlerindeki İtalyan entelijansiyasından birini canlandırıyordu sanki.

"Ne kadar hoş olmuşsun," dedim, karşılamak için ayağa kalkarken.

"Senin için süslendim," dedi. "Bir de bu ceketi yeni aldım ve giymek için yer arıyordum."

"Şahane," dedim, yakasını kaldırdı, gözlerini kıstı, erkek mankenlerin poz verirken yaptığı gibi dudaklarını büzdü, sonra da utanıp silkinerek bozdu pozunu.

"Yakışıyorüz öyleyse," dedi kendini toplarken. Haftalarca düşünüp taşınarak karar kıldığım bir kombin giyiyordum: mütevazı ama kesimini genç işi bulduğum uzun kollu bir tulum. Benim kıyafetim de siyahtı, altına da bileğimi burkmayayım diye dualar ettiğim, köstebek derisi rengi platform topuklu ayakkabılar giymiştim.

"Hazır mısın?" Beyazlatılmış dişlerimi ışıldatarak gülümsedim ve çantamı omzuma atarken ağırlığı sırtımın üst kısmına vurunca sendeledim.

Binadan çıkıp otoparka yürümeye koyulduk. John'un arabası benimkinin yanındaydı. Onu duruşmada, suyun yarısını içtiği, etiketi soyulmuş pet şişeyi ezip büzerken, meslektaşları kariyerinin sonu üzerine müzakere ederken sessiz sedasız, kırmızı bir suratla hayal ettim.

Arabaya biner binmez Vladimir onu nereye götürdüğümü sordu. Gösterge panelindeki ayarlarla oynamaya dalmış gibi görünüp tepkisini ölçmek için kayıtsız olduğunu umduğum bir tonda konuştum.

"Belki biraz uzaklaşırız diye düşündüm," dedim. "Dere kıyısında küçük bir çiftlik evi biliyorum. Camlı bir terası var, şömineli, çok tatlı bir yer." Asap bozucuydum, konuşurken kendi sesimi duydum, yapmacık ve gergindi.

"Harika," dedi. "Ben de hayatımda bir kez olsun tamamen boşum bu öğleden sonra. Yani, en azından saat beşe kadar."

"Bakarız," dedim, arabayı çalıştırdım ve yola çıktım. Güldü, bir an durduktan sonra temkinli bir tavırla itiraz edip gerçekten beşte evde olması gerektiğini söyledi. Saat beşte Phee'yle yemek yedikten sonra Cynthia'yla görev değişimi yapıyorlarmış.

"'Görev değişimi' ne demek?" diye sordum. Araba kullandığım ve gözlerimi yoldan ayırmadığım için özbilincim zayıflamaya başlamıştı, kendimi daha rahat hissediyordum.

"Cynthia beşte çıkıp benim ofisimde çalışıyor. Kitabını bitirmek için atağa geçme derdinde. İşler sarpa sardı biraz; yayınevi taslağı yakın zamanda teslim etmezse avansı geri alacağını söyleyip baskı yapıyor."

Demek karısının bunu yaptığını sanıyordu. "Yani sen beşte evde oluyorsun, o da akşam çalışmak için dışarı çıkıyor. Sinemaya gitmek ya da bir arkadaşınla buluşmak istediğinde ne oluyor peki?"

Omuz silkti. "Geçici durum bu. Onun bu işi bitirmesi, benim sosyal hayatımdan daha önemli. Taslağı teslim ettiğinde ödeme alacağız. Borç içinde yüzüyoruz. Pardon, bundan bahsetmemem gerekirdi."

"Niye ki?" Kasabanın dışındaki yoldaydık şimdi, dört bir yanımızda engin çiftlik manzaraları uzanıyordu.

"Kimse maddi sıkıntı dinlemek istemez."

"Kim istemiyormuş?" dedim. "Para gerçek hayattır."

"Teşekkür ederim," dedi. "Böyle düşünen bir tek ben değilmişim, sevindim." Ben de sesinde karısının mali sorumsuzluğuna yönelik olduğunu sandığım iğneleyici bir ton sezdiğime sevinmiştim.

Bundan cesaret aldım. "Evlilikler artık çok farklı," dedim. "Bizim John'la böyle bir programımız yoktu. O kafasına estiği gibi gidip gelirdi. Ben de '*yemeğini sıcak tutmaktan mutluydum*,'" –melodisiyle söyledim bunu– "yani, o kadar da değildi tabii, ama—"

Lafımı kesti. "Neredendi bu? Şarkıyı biliyorum."

"Bir müzikalden: *How to Succeed in Business Without Really Trying*."

"Doğru ya. Lisede korodaydım ben."

"Babamda canlı kaydı vardı. Müzikal oyunlara bayılırdı."

"Ben de çok severim," dedi. "Cynthia hiç katlanamıyor. Ona müzikallerin romanlara benzediğini söylüyorum ama dediğine göre bu iyi bir mazeret değilmiş."

Teorisini detaylandırmaya girişti: Tiyatro oyunları daha çok şiire yakınmış –kendi içine kapalı, nüfuzu zor ve sembolikler-miş– ve buna karşılık müzikaller, melodik ve armonik motif-lerinin geniş yelpazesi ve işlevi, tepe noktaları, vadileri ve "numaraları" yüzünden, yapısal olarak romanla kıyaslanabilirmiş.

Kafa sallayıp hevesle onayladığımı mırıldandım ama lafı-nı bitirdiğinde ikimiz de sustuk. Amerikalı akademisyenler, Amerika'nın geri kalanı gibi, sohbetleri çok ciddileştiğinde utanırlar. Amerikalıların aksine başkası adına rahatsız olma-mak için iddialarını asla zayıflatmayan Avrupalılarla konuş-mayı hem çok sevip hem de bu sohbetlerden huzursuz olma sebeplerimden biri bu.

Vlad, annesiyle babası Rus olsa da Amerikalı bir oğlandı. "Hiç dert etmedin mi?" diye sordu, bizi daha rahat bir konuya, kişisel konulara geri döndürüp, "John her istediğini yaparken kızınla evde oturmanı hiç dert etmedin mi?"

"Öyle değildi ki. Onun özgürlüğü bana da özgürlük veri-yordu," dedim. "Ayrıca bizim zamanımızda bebek bakıcılığı daha yaygındı. Bugünlerde ebeveynler çocuklarıyla çok fazla vakit geçirmeye takmış durumdalar. Sid'i çok seviyorum ama ben kendi hayatımı yaşar, yazılarımı yazar, arkadaşlarımla gö-rüşüp spor salonuna giderken ona göz kulak olsun diye saat ücreti ucuz bir üniversite öğrencisi tuttuğum için kendimi suçlu hissetmedim hiç."

"Ya," diyerek iç çekti, içinde bulunduğu durumun karma-şıklığının basit çözümlerin ötesinde olduğunu ima ederek.

Değil halbuki, diye düşündüm. Hayatlarımızı karmaşık hale getiren biziz, genellikle ihtiyacımız olan tek şey biraz zaman ve alan. Koyu renk kotunu geren, torpido gözüne dayanmış güçlü kuvvetli dizlerine kaçamak bir bakış attım. Tekrar ağzımı açtığımda sesime bir gülüş, karşı konmaz ve eğlenceli bir şeytanlık kondurmaya çalıştım.

"Bence Cynthia'ya mesaj atıp eve ne zaman döneceğinden emin olmadığını söylemelisin."

Ciddiye almadı. Gözlerinin devrilme sesini duyacaktım neredeyse. "Kafayı yer."

Sesimi o hafif, kaygısız ayarda tutmaya çalıştım. "O zaman bir seferliğine incinen taraf olma ayrıcalığını tattır ona. Bak, saat iki oldu sayılır; bahsettiğim yere hâlâ epey bir yolumuz var. İçinden geldiği gibi davran. Bence bu ikinize de iyi gelir, Vlad. Kocakarıların lafına güven."

Sessizdi. Ölçüp biçtiği belliydi. Gözlerimi yoldan ayırmadan telefonun tuş seslerini dinledim. "Oldu bu iş," dedi. Sesi delişmen geliyor, yaptığı şeye inanamıyordu.

"Aferin sana," dedim. Bu ifadeden ve tembelce ya da en azından kişinin kendinden başkasına yaramayan eylemlere verilen boş destekten nefret ederdim oysa.

Gelen cevabın yumuşak bip sesini duydum, Vlad bir oh çekip mesaja cevap verdi.

"Ne demiş?"

"'İyi eğlenceler, yakışıklı,' demiş."

İkimizin de etrafında girdap gibi dönen gerilimin dağıldığını hissettim. Özgürdük artık. Teşekkürler Cynthia, diye düşündüm, Teşekkürler zarif, tuhaf Cynthia.

Koltuğun, bacağının solunda kalan küçük boşluğuna vurdum hafifçe. "Restorana gider gitmez ona bebek bakıcılığı yapan bir öğrencinin numarasını atarım. Ben öderim."

"Bilemiyorum. Phee'yi tanımadığım biriyle bırakmak hoşuma gitmiyor."

Koltuğuna vurdum tekrar pıt pıt, bu kez elimi kaldırırken uyluklarının dış kısmına alabildiğine hafifçe değmesine izin verdim. "Vlad, birazcık oluruna bırakman lazım. Bırakmazsan aynı anda hem baba hem akademisyen hem de yazar olamazsın. Bahsettiğim kızı tanıyorum. Üniversitenin kreşinde yarı zamanlı çalışıyor. Phee onu tanıyordur muhtemelen. Karakterine de tamamen kefil olabilirim."

Kafa salladı. "Tamam. Teşekkürler. Cyn'in hoşuna gider sanırım." Bir an susup her şeyin bu kadar mükemmel bir şekilde yolunda gitmesine hayret ettim.

Kavşak işaretinde durup komik bir yavaşlıkta ilerleyen traktöre yol verdik. Sağımızdaki çite birkaç kirli inek üşüşmüştü, süt torbaları şişmişti. Vlad'ın sesi duruldu. "Biliyorsun, oluruna bırakmak zor benim için. Aksine sımsıkı tutmak gerekiyor her şeyi. Cynthia son haftalarda daha iyi. Yeniden kitabının üstünde çalışmaya başladığından beri yani. Birkaç ay öncesine kadar bunu hayal bile edemezdim. Yine de hemen hemen hiç uyumuyor hâlâ ki bu da iyiye işaret olmayabiliyor. Hâlâ her an her şey paramparça olabilirmiş gibi. Tek bir yanlış hamle ve—" Duygularına daha fazla kapılmamak için durdurdu kendini.

Yüzümle bir şey yapmış olmak için güneşe bakıp gözlerimi kıstım, sonra traktörün nihayet yoldan çekilmesiyle rotamıza devam ettim. Vladimir'den ne kadar etkilensem de Cynthia'nın psikolojik esenliğini kendine bu kadar mal edişi fazla dramatikti. Bu sırf *onun* yüküymüş gibi, sorumluluk salt ona aitmiş gibi davranıyordu. Bir kadın olarak, Vlad'ın Cynthia'nın adı geçer geçmez onun sorunlarından bahsetmekte ısrar etmesine içerledim. Burnuma gelen kokulara göre, kadınının acısına hem tepeden bakıyor hem de onu vıcık vıcık bir duygusallıkla fetişleştiriyordu.

"Daha iyi olmasına sevindim," dedim, aklıma John'la ikisinin kapı eşiğindeki hali geldi. Bu küçük kaçamağın Cynthia'nın keyfini yerine getirdiğine şüphe yoktu. Hiçbir şey insanın moralini

gizli planlar, entrikalar, buluşmalar, saplantı haline getirecek yeni eller ve yeni bir ağız kadar düzeltemezdi. Tazelenmiş bir enerjiyle yazdığına emindim; tıpkı benim Vlad'ı düşünürken yazdığım gibi. Öte yandan ben gerçek anlamda hiçbir şey yaşamamıştım, o ise cümlelerini işlerken birinin dokunuşunun yakıcı anısını hissediyor olmalıydı. Ben nasıl hissederdim Vladimir bana dokunsa? Kendimi kaybeder miydim hepten? Dağılıp gider miydim? Partiküllerden mi ibaret kalırdım sadece?

"Vladimir Vladinski," dedim, tonu değiştirmeye çalışarak.

"Efendim, canım?"

"Bugün *senden* sadece *seni* düşünmeni istiyorum. Kitabın hakkında konuşabilir miyiz artık? Yoksa restorana kadar bekleyelim mi?"

"Bilmem." Sesi halinden hoşnut ve mütevazı geliyordu, gözlerimi yoldan ayırmasam bile gülümsediğini anlayabiliyordum. "Oturana kadar beklesek?"

"Bana uyar," dedim. "Sonra sana senin bir dâhi olduğunu düşündüğümü ve bence çok meşhur olacağını söyleyeceğim."

Güldü. "Edebî şöhret. Bozdurur bozdurur harcarım artık."

"Göreceksin," dedim. "Senin önün açık, biliyorum."

"Teşekkür ederim, çok incesin."

Kendime ona bakma izni verip yanaklarının gergin, gözlerinin zevkten ışıl ışıl olduğunu gördüm. "Utandırdım seni. Restorana oturana kadar konuşmayalım."

İsteğim üzerine telefonunda *How to Succeed in Business Without Really Trying*'in kaydını buldu ve Bluetooth'a bağlanıp arabamın hoparlöründe çaldı. Şarkılara önce çekinerek, sonra avaz avaz bir coşkuyla eşlik ettik. Ben kadın kısımlarını söyledim, o erkek; dizelerin kelimelerini karıştırdık ve birlikte söylediğimiz kısımlarda bastırdık. Şarkı söyledikçe kendimi daha pervasız, daha cesur ve emin hissettim. Mutlu olduğu belliydi. Özgür olmaktan mutlu, dâhi olmaktan mutlu, dirseğini açık camdan çıkarmış, bir ekim günü öğleden sonra güneşe gözlerini kısan güzel bir adam olmaktan mutluydu.

XIV.

Bakıcı bilgilerini Cynthia'ya mesaj attıktan, gayretkeş bir İtalyan'ın yer göstermesiyle masamıza oturduktan, yemeğimizi sipariş ettikten, şarabımızı alıp kadehlerimize koyduktan sonra (Vladimir'in kadehini benimkinin iki katı kadar doldurmuştum, erkek olduğu için fark etmedi tabii) kitabı üzerine konuşmaya döndük yeniden. Kitabı son haftalarda tekrar okumuş, izlek, sembolizm, ironiyi ustaca kullanılması, şaşırtıcı kelime seçimleri, olay örgüsünü metafor gibi işe koşması ve capcanlı sahneler üzerine notlar almıştım. Genç ve kendine güveni olmayan bir öğretmenken öğrencilerime verebileceğim en iyi önemli ve faydalı şeyin dikkatim ve ilgim olduğuna karar vermiştim. Ölümüne özen göster, sloganım olmuştu. Eğer kendi dehandan emin değilsen zamanını ver sen de. Onu gördüğünü hisseden bir öğrenci sonsuza dek senindir. Bu bana saatlerce uykuya ve muhtemelen edebiyat yazarlığı kariyerime mal olsa da yakın okuma alışkanlığım eğitim yöntemim haline gelmişti ve John'la ilgili bütün bu tantana kopmadan önce, kampüsteki en sevilen hocalardan biri olma sebebimdi aynı zamanda.

Masamız verandanın dereye bakan cam duvarına yaslıydı. Vlad her şeyin ne kadar şahane olduğunu söylemeden duramıyordu. Ortam biraz antikaydı –masa örtüleri kırmızı kareliydi, şamdan niyetine üstü eriyik mum kaplı Chianti şişeleri vardı, çatı kirişlerine samanla büyük, eski, sahte peynirler asılmıştı– ama şömine ve etrafımızdaki kuzey New York taşra manzarası sayesinde dekor salakça değil, özel geliyordu insana.

Çantamdan notlarımı çıkardım. Konuşurken Vladimir'in gözlerinin içine bakamıyordum; fazla ilgili ve hevesliydi. Kâh notlarıma kâh dışarıdaki dereye baktım, uzun gagalı bir kuşun bir kurbağa ölüsünü didiklemesini, jelatinimsi cesedi kurcalayıp çekiştirmesini izledim.

"Bence kitabının en dikkate değer yanı, Vlad, okura dili ne kadar idareli, kelimeleri ne kadar hesaplı kullandığını hiç hissettirmeden ortaya son derece ölçülü, kontrollü bir eser çıkarmış olman. Bir sahneden ötekine geçişin o kadar mahirane ki hiç kesilmiyormuş gibi geliyor; zamanı ne kadar etkileyici bir üslupla ileri aldığını anca kitabı bitirince anladım. Zaman kiplerini kullanışın hayranlık uyandırıcı, birinci şahısla üçüncü şahıs arasındaki kaymaların da. Bunları anlatıcının kendine dair bilgisindeki kaymalar gibi algıladım, kişinin kendini tanımasının imkânsızlığını anlatıyormuş gibi. Yansıtmalar yapıyoruz, özdeşlikler kuruyoruz, mesafeler koymak istiyoruz, yakınlıklar arıyoruz ama gerçek idrak söz konusu olunca bütün taktikler yetersiz kalıyor; kendimize bakışımız her zaman koşullu. Yazın, kapak şeklinde açılan tavan arası kapıları gibi: Cümlelerin sunduğunun arkasında ve etrafında neler olduğuna dair bir fikir veriyor okura. Büyüleyici bir sihirbazlık. Resim ve fotoğrafların tekrar tekrar karşıma çıkışı beni deneyimin temsilinin temsilini düşünmeye zorladı ki bu da baş döndürücü ve heyecan verici bir şey. John Berger geldi aklıma sık sık; sadece *Görme Biçimleri* ya da fotoğraf kitabı değil... Fotoğraf üstüne olan kitabını biliyor musun? Bir ara ödünç veririm. Oğlan acınası, sevilesi, çok komik ve trajik bir karakter; babasıyla da sıcak ve doğal bir ilişkisi var. Eğlence parklarında çok hızlı döndüğü için duvara yapıştığın aletler var ya? Godard'ın *Serseri Âşıkları*'ndaki gibi ya da pardon, hangisiydi o? Doğru ya, Truffaut'nun *400 Darbesi*'ndeydi. Biliyorum, alakaları yok ama ikisini hayatımın aynı döneminde izlediğim için karıştırıyorum hep. Her neyse... Bana öyle geliyor ki o aletlerde olduğu gibi, merkezde olan şey, herkesin yuvarlanıp düşmekten

korktuğu, kaçmak için fırıl fırıl döndüğü şey, bedendir. Canlılığın, hayvanlığın, insanlığın cismani karşılığı. Yine de oradadır işte beden: Kuyudur, merkezdir, özde, çekirdekte yaşayıp erir. Bedenin bütün metinde varoluşuna ama bundan doğrudan bahsetmekten kaçınmana hayranlık duydum. Roth'la Updike'tan beri, erkekler bedenden bahsedip de didaktik olmayan bir kitap yazamıyormuş gibi bir durum söz konusu..."

Böyle böyle devam ettim. Bir ara Vlad araya girip söylediklerimi kaydetmek için izin istedi. Tabii, dedim ama aldığım notları da memnuniyetle ona verebilirdim. Yemeklerimiz geldi. İkimiz de salata ve çorba sipariş etmiştik. Konuşurken arada bir kadehini dolduruyor, alkolün etkisiyle bakışlarının donuklaşmasını izliyordum. Sayfalarımın üzerinden geçtim –üç A4 dolusu not almıştım– ve sözümü bitirdiğimde kendimden hoşnut, arkama yaslandım. Bütün açılarıyla ele almıştım kitabı, şakşakçılık etmeden iltifatlarımı sıralamıştım. Son üçte bire yaklaşırken cümlelerin yüküne daha fazla dikkat edebileceğini düşündüğümü söyledim, ciddi anlamda tek olumsuz eleştirimdi bu.

"Hay, ağzını öpeyim," dedi Vladimir. Lafın gelişi söylediğini bildiğim halde nabzım ikiye katlandı sanki, midem ağzıma geldi. Böyle yorumlar almayalı çok uzun bir zaman olduğunu söyledi, işin aslı eserinin bu şekilde yansıtıldığını ya da çözümlendiğini duyabileceği günlerin geride kaldığını sanıyormuş. Eserleri ileride eleştirilebilir, danışmanlar bir taslağın satmasını sağlamak için neleri değiştirebileceğini gösterebilir, yayıncılar net olmayan yerleri işaret edebilir ya da redaktörler dilbilgisi üzerine bir şeyler söyleyebilirmiş ama birinin çıkıp da eserinin tamamını –yapmaya çalıştığı şeyi– böyle bir özgünlük ve özenle ona yansıtmasını beklemiyormuş hiç.

"Cynthia iyi bir okurdur," dedi. "Ama tavsiyeleri hep çok bütüncüldür. 'Şu kısmı at,' ya da 'bu adam hiç inandırıcı değil,' gibi şeyler söyler." Ellerini sallayarak beni gösterdi, "çok fazla" olduğumu ima eder gibi. "Randevumuz için boşuna heyecanlanmadığımı biliyordum."

"Başta kitabını okumak istemedim aslında. Başlayınca da seni çok kıskandım. Ama sonra kitabın çok iyi olduğunu anladım ve bir şey çok iyiyse beni kıskandırmaz, var olduğu için mutlu eder."

"Dur artık. Kendi şişmiş egomun üstünde sürüklenmeye başlayacağım şimdi."

Dirseğimi masaya koyup bütün dikkatimi ona yönelttiğimi belli eden bir jestle başımı yumruğuma dayadım. "Sonraki kitabın nasıl gidiyor?"

Kötü gidiyormuş, üzerinde çalışmasına yetecek zamanı yokmuş, bu yüzden dürüst bir başlangıç için ihtiyaç duyduğu ritmi asla yakalayamıyormuş. Şimdiki evde yazmak zormuş; eskiden oturdukları dairedeki yazma alanını özlüyormuş. Sandık odasıymış aslında, boş duvara bakıyormuş –hiç de görülmeye değer bir yanı yokmuş yani– sırtını mahveden bir katlanır sandalyede oturuyormuş. Yine de ilk kitabı oradan çıkmış işte. Aynı zamanda, kadrolu ilk yılında dergilerde makaleleri çıkması lazımmış, bu yüzden Zamyatin'in *Biz*'ini ve Huxley'nin *Cesur Yeni Dünya*'sını felaket sonrası dizilerdeki son trendlerle karşılaştırdığı yazısı üzerinde çalışmaya da devam etmek zorundaymış. Makaleyi bir türlü bitiremiyormuş çünkü yazdıkça konuyu başta neden ilginç bulduğunu unutup duruyormuş. Son olarak, bir sonraki kitabında "sınırlarını zorlaması" gerektiğini hissediyormuş, gerçekten büyük bir şey yazmalıymış; tarihle ilgili bir şey olabilirmiş ya da çoklu bakış açılarından bir roman veya toplumsal bir mesele etrafında dönen bir şey. Dağılmış hissediyormuş kendini, durmadan konu değiştiriyormuş, gerçek bir şeyde karar kılamıyormuş bir türlü.

"Düşünüyorum, neyi önemsiyorum ben? Bir an için Afganistan'dan dönen askerleri önemsediğime ikna ediyorum kendimi, sonra dron operatörlerini ya da Rus siyasetindeki bilgisayar korsanlarını ya da seks ticaretini, tarikatları, Babel'le Gorki'nin arkadaşlığını. Dünya kadar araştırma yapıyorum, evet, diyorum, büyük romanım bu olacak. Sonra oturup yazmaya koyuluyorum ve yazdıklarım o kadar cansız ve yanlış

geliyor ki devam edemiyorum. Türle oynayayım diye düşünüyorum, kendimden gideyim diyorum, sonra da diyorum ki neden can havliyle ne yazacağımı bulmaya çalışıyorum? Dünyada yeterince kitap yok mu zaten? Vazgeçeyim, gitsin."

Garson gelip tatlı isteyip istemediğimizi sordu. Vlad cappucino istedi, buyurgan görünme pahasına ona beklemesini söyleyip hesabı istedim. "Buranın kahvesi berbat," dedim garson gittikten sonra. "Beş para etmez. Ayrıca..." Tereddüt ettim. Bu öğle yemeği hayal edebileceğimden çok daha iyi geçmişti. Yemek arkadaşımın uyumlu bir ruh halinde ve epey sarhoş olduğu belliydi. Planımın sonraki aşamalarına geçersem muhtemelen başarı olacaktım. Olmak istiyor muydum peki? Diğer şıkkı hayal ettim: Onu eve götürüyorum, apartmanının ön kapısına bırakıyorum, içeri girmesini izliyorum, kof bir keder çöküyor sineme, bir daha asla böyle iletişim kurmayacağımızı biliyorum. Kendine uygun arkadaşlar bulacak, yaşıtı ebeveynler, Grace Paley'nin deyişiyle "şu seksi oyun parkında" takılacak. Ben yaşlanacağım, birbirimize aşina olacağız, fakülte toplantılarında birbirimizin sinirini bozacağız, koridorlarda birbirimizin yanından geçerken iletişimimiz kısa, karın ağrısı bir "Çok meşgulüm" gülümsemesine dönüşecek; tıpkı şimdi David'le olduğu gibi.

Hayır, bunu kaldıramazdım. Kendime ona bakma izni verdim, enikonu baktım yüzüne, içime sıcacık bir şefkat aktı: Gözlerinin altındaki şişmiş torbaları, çenesindeki geniş gözenekleri, burnundan diken diken çıkan kılları, kendinden şüphe etmesini, muhtaçlığını sevdim...

"Sana bir şey göstermek istiyorum," dedim, mahrem bir sırrı itiraf eder gibi. "Seni bir yere götürebilir miyim?"

Esrarengiz konuştuğumu, meraklandığını söyledi. Ve evet, benimle istediğim her yere gelirmiş. Derin bir iç çekti, "Uzun zamandır böyle bırakmamıştım kendimi," dedi. "Hatırlıyor musun, bir masal vardı, asker mi, prens mi, yoksa dilenci mi –kim olduğunu unuttum– kalbi kırılmasın diye göğsünün etrafına bant sarıyordu."

"Yok artık," dedim. "Daha geçenlerde aklımdan geçti bu hikâye."

"Ben de öyle hissediyorum bazen. Kendimi demir bantlarla derli toplu tutmam gerekiyormuş gibi. Kızım için, karım için. Tuvalete gitmem lazım."

Sendeleyerek masadan uzaklaştı. Ben bir kadeh şarap içmiştim, şişenin kalanını o içmişti, mevsim salatasıyla sebze çorbası da –düşük karbonhidratla beslenen Vlad yanında grissini de yememişti tabii– şaşırtıcı bir şekilde 15,5 alkolle gelen şarabı doğru dürüst sindirmesine yetmezdi. (Çok da uzak olmayan bir zamana kadar alkolü yüzde 11'i geçen bir şaraba denk gelmeniz zordu; her nasılsa geçtiğimiz on yılda dünyaca daha ucuza ve daha hızlı sarhoş olmamız gerektiğinde anlaşmışız meğer.) Yine "karısından" bahsetmişti. "Benim karım." "Benim."

Telefonumu kontrol ettim. John aramış ama sesli mesaj bırakmamıştı. Bir tabakta cazip bir tarzda sunulmuş dürüm fotoğrafları yollayıp altına "*İnfaz boyunca ikramlarımız devam edecektir*," yazmıştı. Demir bantlarla ilgili hikâyeyi internette aratıp Grimm'in *Kurbağa Prens*'inden ufak bir ayrıntı olduğunu öğrendim. Prens kurbağaya dönüştüğünde uşağı o kadar kederleniyor ki göğsüne üç metal kasnak lehimletiyor. Sonra prens öpülüp yeniden insan formuna bürününce uşak, çifti krallıktaki eve götürürken o kadar mutlu oluyor ki lehimler atıveriyor. Bir hizmetçinin efendisini bu kadar gönülden sevmesi epey tuhaf bir detay. Homoerotik belki ve böyle düşünmek eğlenceli ama çok büyük ihtimalle zulmü, baskıyı öğretmenin araçlarından biri.

Vlad döndüğünde hesabı ödemiştim. İtiraz etti ama ellimi sallayıp ev peşinatı için para biriktirenin ben olmadığımı söyledim. Çantalarımızı toparlarken mekânın sahibi Küba'dan bir dans şarkısı açtı, Vlad vücudunun üst kısmını kasıp kapıdan zarifçe çaça yaparak çıktı.

"Lisede salsa manyağıydım," dedi. "Doksanlarda Florida. Sıska, sivilceli bir oğlandım ama gittiğim yerde seviliyordum.

Yerleri silip süpürüyor ve elastik, bol paça pantolonlar giyen, bellerine zincir takan otuz yaş civarı kadınlarla dans ediyordum. Çok" –yüzünde hülyalı, cinselliği ima eden bir bakış vardı–"eğitici bir deneyimdi."

Kulübem restorandan sadece yirmi dakika uzaktaydı. Vardığımızda Vlad muhteşem bir rüya gibi olduğunu söyleyip durdu, hepsinin onun olabileceğini söylememek için zor tuttum kendimi. Öyle olsun istiyordum. Geçmişte önce arkadaşlarıma, sonra da erkek arkadaşlarıma karşı her zaman fazla cömert olmuştum. Başka bir çocuğun hoşuna giderse bebeğimi verir, hayranlık duyduğum kızların Noel hediyeleri için muazzam paralar harcayıp karşılığında hiçbir şey alamaz, erkeklere arabamı ya da evimi istedikleri gibi kullanmalarını söylerdim ki genellikle faciayla sona ererdi bu iş.

Gidip göle bakmasını söyledim. O ön tarafa yürürken bagajı açtım ve kozmetik çantamı, misketlimonlarını ve *cachaça*yı işe giderken kullandığım, içindekileri belli etmeyecek kadar geniş çantama attım. Vlad'a seslenip döndüğünde içeride olacağımı söyledim ve mutfağa koşturdum. Planladığım şeyi yapacaksam şimdi yapmak zorundaydım. Vlad'ın ne kadar fevri davranabileceğini kestiremiyordum. Evet, Rus'tu; alkol toleransı epey yüksekti muhtemelen, içmeyi sevdiği de belliydi ama aynı zamanda hem hırslı bir insan hem de bir babaydı. Birden fazla kokteyl içeceğinden emin değildim. Kozmetik çantamdan ilaç kutumu çıkarıp Seconal'lerden birini parmaklarımın arasında yuvarladım. Kendi başıma baştan çıkarabilir miydim onu? Benimle flört ediyor gibiydi, dolaylı dolaylı seksten bahsediyor ve aramızda özel bir bağ olduğunu ima ediyordu. Yo, hayır, benim yansıtmamdı bu sadece; herkese karşı böyle davranıyordu eminim, üstelik Cynthia'ya kıyasla ben, itici ve ihtiyar bir kadındım. Gerçek hayat böyleydi, sürpriz

bir şekilde karşılıklı işlemezdi; ergen fantezisiydi bu, aptalca bir hayaldi. Plana sadık kalmaya karar verdim. Egzersiz sınıfındaymışım da biri bana hareketleri tamamlamamı söylüyormuş gibi ya da daha ziyade, beynimin eleştirel kısmını kapatarak kendimi "yaz gitsin"e zorladığım zamanlarda yaptığım gibi ölçüp biçmeyi bırakıp hapı şekerle birlikte ezdim ve buz ve *cachaça*yla karıştırdım. Kendim için bir Caipirinha daha hazırlamaya koyulmuştum ki oturma odasına açılan alanın cam kapısını tıklattı.

"Neymiş bu?" diye sordu içkisini uzattığımda, tavan yapmış Rus aksanıyla.

"Kiracılardan biri *cachaça* bırakmış." Şişeyi gösterdim. "Misketlimonu da. Sen de salsadan bahsediyordun, içmesek ayıp olur diye düşündüm."

*Cachaça*yı getirmem tesadüf sayılırdı (farklı bir ruh halinde olursa diye başka seçenekler de getirmiştim aslında). Öte yandan Caipirinha John'la birbirimize âşık olurkenki içkimizdi. Tanıştığımız üniversitenin yakınlarında bir *tapas* barı vardı; ders çıkışı oraya gider, delice sarhoş olurduk. Önce diğer akademisyenlerle grup halinde, sonra arkadaş olarak. Ta ki bir gece John'u beni eve götürmeye ikna edene kadar. O geceleri dumanlı, kıvılcımlı ve ateşli hatırlıyorum, yaşadığımız romantizmin romantizmiyle havalara uçardı bedenim. Çantaları toplarken içki dolabımda *cachaça* şişesini görünce o gecelerde kendime ve cazibeme duyduğum o olağanüstü, o köpük köpük güveni hatırlayıp yeniden yaşama özlemiyle doldum. Ayrıca Caipirinha'lar inanılmaz tatlıydı; Seconal'de yoğun bir ilaç tadı varsa da şeker onu telafi ederdi muhtemelen.

Vlad hızlı içti. Ortaçağdan kalma, üstüne baş harfleri kazınmış birahane sandalyesine oturdu, kendini lord gibi hissettiğini söyledi. Ahşap duvarların yalıtımsız boşluklarından buz gibi bir rüzgâr tısladı, mekânı kışa hazırlama konusunu müteahhitlerle görüştükten sonra getirdiğim ısıtıcıları çıkarıp açtım.

"Bu benim en büyük hayalim," dedi Vlad. "Böyle bir yer... ev değil, bana ait, her şeyden uzaklaşıp yazabileceğim bir yer. Gözün dünyayı görmeyecek kırk sekiz saat, hiç uyumadan tıkır tıkır yazacaksın."

Amaç buydu zaten, dedim. Ama üniversitelerin çift gelirli bir aile için bile ne kadar pahalı olduğunu idrak edince ki bunu geç anlamamız bizim aptallığımızdı çünkü biz de üniversitede hocaydık, Sid'in belini borçla harçla bükmek istemiyorsak daha büyük bir gelir akışına ihtiyacımız olduğunun ayırdına varmıştım. Paranın büyük kısmı uzun süreli kiracılardan –bir ay ya da daha uzun süre kalanlardan– geliyordu; bazı yazlar biz bir hafta bile geçiremiyorduk burada. Sid NYU'nun hukuk fakültesine girdikten ki kredilerle, ödeneklerle ve küçük bir bursla bile koca bir servete mal olmuştu bu ve bir şirkette staj yaparak sefil bir yaz geçirdikten sonra öyle bir ortamda çalışamayacağına, anlamlı bir şey yapmak zorunda olduğuna karar vermişti. Kâr amacı gütmeyen bir kuruluş için çalıştığı takdirde borcu sırtına iyice yük olacaktı –sayıların üstünden birlikte geçip şoka uğramıştık– ve eh, onu hem mutlu hem de dünyada bir fark yaratırken görmek istiyordum ben de. Neden istemeyeyim ki? Bencillik ya da tembellik etmiyordu sonuçta, hem bir tanecik evladımın dünyaya iyilik yapmasına yardım da etmeyeceksem niye yaşıyordum? Mekânı kışa hazırlamaya gelince: Onca masrafa girmenin âlemi yoktu. Okul yılı boyunca o kadar meşgul oluyordum ki burada kayda değer bir zaman geçirmem imkânsızdı zaten, ayrıca çok fazla iş çıkardı; kar yağdığında belediye bu yolları küremiyordu bile.

Ama artık işler değişti, dedim. Planlarım olduğunu; kulübeyi tüm yıl boyunca kullanılabilir hale getirmek, gelecekte buradan daha çok faydalanmak istediğimi söyledim.

"John yüzünden mi?" Kokteylinin büyük kısmını içmesine rağmen muhakemesi yerindeydi hâlâ. Daha önce kimsenin içkisine ilaç atmadığım için ne zaman etki edeceğini kestiremiyordum. Bardağına baktığımda şekerin ve ezilmiş hap olduğunu

varsaydığım şeyin dibe, buzun altına çöktüğünü gördüm. Aldığı her yudumla kalbim daha hızlı çarpıyordu sanki. "Bir tane daha yapayım mı?" diye sordum.

"Çok kötüsün," dedi ve sonra, yine ağırlaşan aksanıyla: "Eh, içelim bakalım." Dibe çöken tortuyu iyice karıştırdım ama bu kez ilacın çok fazla alkolle etkileşiminden korkup çok daha hafif yaptım. Avuçlarım terliyor, midem buruluyordu. Vlad içkime hemen hiç dokunmadığımı fark etti, minik yudumlar alma, teyakkuzda kalma niyetime rağmen, teşviki bardağın çoğunu hüpletmeme yetti. Aramıza bir sessizlik, birlikte yalnız olduğumuza dair bir farkındalık çöktü sonra.

"Hangi kasaba bu?" diye sordu. Yalan yanlış bir isim söyledim; kelimeler düşünmeme kalmadan çıkıveriyordu ağzımdan.

"Hiç duymadım." Telefonunu kontrol etti. "Cynthia bakıcının geldiğini yazmış." Kaşlarını çatıp ekranına vurdu ardı ardına. "Burada telefon çekmiyor mu?"

"Sinyaller zayıf," dedim. "Ama Wi-Fi'a bağlanabilirsin."

Telefonunu ceketinin cebine koydu yeniden. "Ne yapacağım ki telefonu?"

Yenilediğim içkisini verdim, kadeh tokuşturduk, büyük bir yudum aldı. Bu günlerde ne kadar ender ulaşılmaz olduğumuz konulu mecburi konuşmayı yaptık. Barış Gönüllülerine katıldığı yıllarda ufak bir köyün kenarında kamp yaparken yaşadığı, dünyada tek bir kulun onun nerede olduğunu bilmediğinin, kimsenin hiçbir şekilde öğrenemeyeceğinin farkına vardığı dönüştürücü anlardan bahsetti. Hırsın ağırlığının göğsünden kalktığı, kendisinin hayvanlar arasında bir hayvan, topraktan çıkıp yine toprağa dönecek mucizevi ve manasız bir yaşam formu olduğunu anladığı yegâne zamanlarmış bunlar. Benim anlatabileceğim böyle büyüleyici anlar yok, dedim ona ama geçmişte Sid'in okulda, John'un uzakta olduğu, sırf kimsenin tahmin edemeyeceği bir yerde olmak için arabayla uzunca bir yol gidip kendimi başka bir kasabaya attığım ya da trenle bir iki istasyon kuzeye gidip normalde ayak basmayacağım bir

yere oturduğum zamanlar olduğunu anlattım. Ama hep çok güvendeydim, dedim, kendime kaybolmaya çalışmamı söylediğim zamanlarda bile bildik sulardan ötesine çok açılmadım asla. Özümde kâşiflik yoktu. Her şeyden önce bedenini koruması öğretilmiş bir kadındım ben ve de bir yazar. Yazarların küçük çaplı hayatını yaşıyordum; masama, kanepeme, kütüphaneme, düşüncelerime zincirliydim hep.

"Kitaplarını okumam lazım," dedi Vladimir. "Cynthia yazdıklarına bayılıyor." Kelimeleri gevelemiyordu henüz ama kafası yavaş ve ritmik hareketlerle aşağı yukarı sallanmaya başlamıştı.

Hiç de lazım olmadığını söyledim ona. Fiyaskoydu ikisi de; ölürdüm utançtan. Ama fazla hızlı ve fazla vurgulu konuşmuştum. Vlad'ın kitaplarımı okuduğunu düşünüyor değildim ama okumadığını bu kadar rahatça kabul etmesi bana ne kadar az paye verdiğinin altını çiziyordu. Karısının beni çok daha fazla önemsediği ortadaydı. Ki bu da bir bakıma rakip olduğumuzdan, anlaşılırdı. David'e takıntımın doruğunda olduğum zamanlarda karısını, ofisten çıktıktan sonra takip ettiğimi hatırlıyorum. Kadın markete girerken, verdiği kıyafetleri almak için kuru temizlemeciye uğrarken, yasak zevklere kapılıp kendine McDonalds'tan yemek ısmarlarken, kızlarını okuldan alıp eve giderken peşinden gider, arabasını evlerine bitişik garaja çekmesini belli bir mesafeden izlerdim. Jaluzilerin arkasında hareket eden gölgesini görüp de David'in kahve içtiği fincana dokunduğunu ya da onun güzelim başının altında ezilen yastığı kabarttığını hayal ederken kendimi ne kadar öfkeli, zavallı ve heyecanlı hissettiğim hâlâ hatırımda.

Vlad ayağa kalkmaya çalışıp ânında yerine oturdu yeniden. "Gözüm karardı," dedi. Ona kıpırdamamasını söyleyip su beraklaşana kadar musluğu akıttım, sonra da bardağı doldurdum. Hepsini içti, tekrar doldurdum, bir bardak daha içti ve sandalyesinde kımıldanıp toparlandı. Kötü hissettim kendimi. Hataydı bu. Ne yaptığımı ona itiraf etmeli, benden nefret etmesini sağlamalı ve bu ilişkiyi kökünden koparmalıydım.

"Başucumda duruyorlar," dedi.

"Ne?"

"Kitapların. Okumak istiyorum ama bütün bunlarla uğraşıp dururken..." Durdu, gözlerini sımsıkı yumdu; kafasını toplamaya, kaçan kelimeleri yakalamaya çalışıyordu. Su bardağına uzandı, doldurmak için ayağa fırladım. Gördüklerimden hoşlanmamıştım, kayıp giden bilinciyle mücadele edişini izlemek hoşuma gitmiyordu.

Kaygılarımı örten oyunbaz bir tonda konuşmaya çalıştım. "Işığı söndürmeden önce gördüğün son şey adımsa bana göre hava hoş," dedim.

"Adın, bir de arka kapaktaki seksi fotoğrafın."

Ağzım bir karış ve çarpık açılıp kaldı, gözlerim de yuvalarından uğramıştı eminim, yalanım yakalanmış gibi. Aklıma aynı soru düştü yine: Bütün bu dolabı boşuna mı çevirmiştim yani? Bunları yapmasaydım da gelir miydi bana? Hayır, ilaç yüzünden böyle, diye düşündüm. Flörtçü bir tipti, orasını zaten biliyordum. Üstelik şu haline sarhoş demek hafif kalır, diye ikna ettim kendimi. Aslında öyle demek istememişti.

"Gençlik işte," dedim, kendime gelmeye çalışsam da kesik kesik soluklarımın duyulduğunun farkındaydım.

"Yok," dedi. Ve dudaklarını aşırı sarhoşlara özgü gevşek mi gevşek bir hareketle büzdü.

Çok cazibesiz olduğunu tahmin ettiğim bir mimikle aynı anda gözlerimi hem devirdim hem kırpıştırdım hem de kafamı iki yana salladım. Bir anda bir sigara yakmak için dayanılmaz bir istek duymaya başlamıştım. Vlad uyuşmuş, gidip gelen bir dikkatle bakıyordu yüzüme.

"Ne?" diye sordum.

"Kaçmak istedin." Sabit tutamadığı parmağıyla beni işaret ediyordu.

Yakalanmış rolü yapıp omuz silktim. "İstedim tabii."

"Bu yüzden de beni kaçırdın."

"Ne?" Nefesim ağzıma ağır geliyordu. Gözlerimi hızla açıp kapadığımı, bön bön gülümsediğimi fark ettim.

Kafa salladı; ne işler çevirdiğimi anlamış gibi, parmağı olduğum tarafı gösteriyordu hâlâ ama sonra bilincinin bir katmanı onu terk etti sanki, kafa sallayışı içe, kendisiyle müzakereye döndü, dudakları duyulmaz bir mırıltıyla oynamaya başladı. Bana ömür gibi gelen bir süre sonra kafasını dikip, "Çok abarttım," dedi kelimeleri geveleyerek. Aşağı yukarı sallanan başı iki yana sallanmaya başladı, bunun da sonu gelmedi bir müddet, sonra sallantı tüm vücuduna yayıldı, omurgası eğilip bükülüyor, elleri çarpılıyor, gözkapakları kırpışıyordu. Meşum bir dans icra ediyordu sanki –bu uyuşturulmuş haliyle bile bir zarafeti vardı, seğiren bir Nijinski gibi– ve bedenindeki çalkantı hem romantikti hem dehşet vericiydi. Nihayetinde hareketleri yavaşladı, öne arkaya tedirgin bir devinime bıraktı yerini. Onunla konuşmaya çalıştım ama sanki bir bilinç katmanı daha kalkmıştı üstünden. Korku kalbimi kıskıvrak yakaladı. 911'i aramalı mıydım? Yoklamak için yanına gittiğimde, cevap verir gibi adeta, sandalyeden kalkmaya çalıştı, içkisini ve suyunu devirdi yere, koşup ellerimi kollarına koydum sakinleşsin, otursun yerine diye. Tatlı çocuk, öyle güçlü ve sıkıydı ki kolları, yine de sabit durabilmek için sımsıkı sarıldı bana, çocuk gibi, beni sıkı sıkı tuttu çünkü bana ihtiyacı vardı, onu yeniden oturtmaya çalışıp yön vermek için bütün gücümü kullanırken içimde şefkat dolu heyecanların çağladığını hissettim. İlk denemede sandalyeyi ıskaladık, yanındaki boşluğa düştü, kaldırmak için yalvarmam, dil dökmem, itmem, çekiştirmem, nihayetinde de tokatlamam gerekti. Kıvranıp duruyordu, tutmaya çalışırken bütün ağırlığımı o muhteşem göğsüne veriyordum. "Yok bir şey, canımın içi, her şey yolunda," diye mırıldanıp durdum tekrar tekrar, vücudumu ona bastırdım; ta ki ilacın kaba kuvvetine tamamen yenik düşene ve atıl ve derin bir uykuda sol yanına devrilene kadar.

XV.

İlaçlar konusunda çok deneyimsiz olduğumdan, Vlad'ın tepkisinin bu kadar gözle görülür ve şiddetli olacağını tahmin edememiştim. Daha ziyade ve kabul etmeliyim ki biraz bulanık bir zihinle, kanepede içi geçer, ben de o sırada erzakımızı boşaltır, sonra onu yatağıma götürür (ki bunu nasıl yapacağıma pek kafa yormamıştım) ve yanına uzanırım diye düşünmüştüm. O noktaya geldik mi anatomik yakınlık ve çekimin fütursuz güçlerinin Vlad'ın devam eden sarhoşluğuyla birlikte devreye gireceğini ummuştum. Ya sonra? Sonra onu kendime saklayacaktım, zayıf, suçlu, muhtaç ve mahcup olacaktı; içsel çatışmalarından faydalanıp onu iyileştirecek, ona yardım edecek ve böylelikle cismen gelip geçici olsa bile ruhani birliğimizin ebediyeti için alan yaratmış olacaktım.

Fiziksel bir zorluk çıkaracağı aklımın ucundan geçmemişti. Ama bedeni sandalyenin kolçağında habis bir açıyla çarpılmıştı işte. Sid'in yeni yeni yürümeye başladığı zamanlarda arabadaki oturağında uyuyakaldığı hali gibi görünüyordu. Vücudu olduğu öyle bir yığılırdı ki arabayı John kullanıyorsa çocuğu yerli yerinde tutmak için arka koltuğa geçerdim. Kulübede bekleyen işler vardı ama Vlad'ı yalnız bırakamazmışım gibi geliyordu. Sanayileşme öncesi zirai dönemlerle ilgili öğrendiğim bir şey geldi aklıma: Bazı anneler evde ya da tarlada işlerini görürken bebeklerini bez şeritlerle sandalyeye bağlarmış. Doğrultup bağlayabilirsem Vlad güvende olurdu sanki.

Cüssesini ve sağlamlığını göz önüne alınca, onu doğru dürüst zapt etmek için kumaştan daha güçlü bir şeye ihtiyacım olduğu

ortadaydı. Ivır zıvırları koyduğumuz çekmecede televizyonun kablolarını derleyip toplamak için getirdiğim kablo bağlarından kalan paketi buldum. Vlad'ın yığıldığı tarafa çömelip sırtımı vererek onu doğrulttum, plastik çubuğu sandalyenin arkasındaki dikey çıtaların arasından geçirip Vlad'ın sağ bisepsinin etrafına doladıktan sonra derisini kıstırmamaya özen göstererek çektim sıkı sıkı. Daha güvenli olsun diye kolunun üst kısmından bir tane daha geçirdim. Bir an için işe yaramış göründü bu, dik duruyordu, sonra vücudu diğer yana sarkıp bağladığım yanın üstüne düştü. Diğer kolunu da bağlamayı düşündüm ama en azından bir elini kullanabilsin istiyordum, öylesi daha emniyetli, daha nazikti, bir yeri kaşınırsa ne yapacaktı örneğin? Boş boş baktım çaresizce, öğleden sonra boyunca kanıma giren alkol düşüncelerimi köreltiyordu. Derken aklıma kanoları koyduğumuz barakadaki zincir geldi. Alelacele dışarı çıktım, şifreli kilidi açtım ve kapıların fırlayıp açılmasını engelleyen uzun metali çektim. Sonra eve dönüp çok sıkı olmadığından emin olmak için araya üç parmağımı koyarak zinciri Vlad'ın göğsüne ve gövdesine defalarca dolayıp kilitledim. Kafası sallandı gevşek gevşek ama her şey yolunda gibiydi; nabzı güçlü, nefes alışı normaldi, boğulmayacağından ya da kendine başka bir şekilde zarar vermeyeceğinden emindim şimdi.

İşim bitince geri çekilip ona baktım, içimde bir haz, bir motorun ivme kazanması gibi elektriklenmeye başladı. Vladimir'in bu görüntüsü, Vladimir'in vücudunun benim kuş uçmaz kervan geçmez bu yerdeki gizli saklı kulübemde zincirlere bağlı olduğu gerçeği hem fantastik hem de absürttü. Biri filme çekiyor olsaydı hayretler içinde ellerimle önce ağzımı, sonra gözlerimi kapadığımı, parmaklarımı saçlarımdan geçirdiğimi, güldüğümü, çömeldiğimi, tekrar ayağa kalktığımı, yaptığım şeyin, arzumun şikârının, saplantımın sonucunun şoku içinde yine ellerime gömdüğümü görürdü. Bir ödül kazanıp da allayıp pullamadan duramayan bir çocuk gibi kendi tepkimi kendime abartıyor, önümde sergilenen bu sıradışı sahne karşısında

kendimi kendi perspektifime ikna ediyordum. Sonra da sessizleştiğimi görürdü izleyenler; zincirlere bağlı adama yaklaştığımı, önünde diz çöktüğümü, başımı uyluğuna koyup paçası kıvrık kotunun metalik kokusunu, kilise sunağında buhur koklar gibi içime çektiğimi görürlerdi.

Tapınırcasına bir iki dakika kaldım öyle. Sonra kalkıp kulübeye çekidüzen vermekle meşgul oldum, uyuyan bir bebeği kontrol eder gibi ona bakıyordum ara sıra. Arabadan getirdiğim market poşetlerini boşalttım, büyük yatak odasındaki çekmeceleri John ve benim kıyafetlerimizle doldurdum. Banyoya havlu, sabun bezi ve paspas koydum. Rubbermaid marka kutulardaki çarşaflarla yorganları çıkardım ve bir süre tereddüt ettikten sonra iki yatağı da yaptım. Ayıldığında kendi odasında uyuma şıkkı olmalıydı. Toz aldım, yerleri süpürdüm ve köşelerdeki karınca tuzaklarını topladım.

Uyandığında Vladimir'le ne yapacağımdan emin değildim. Sinirlerimi yatıştırmak için büyük bir kadeh şarap koyup midem izin verdiğince hızlı içtim. Bir şey fark etmedi. Görmezden gelinmesindense icabına bakılması evla olan telaşlı mesajlar alırsak diye telefonlarımızı Wi-Fi'ya bağladım. Akşam üzeriydi. Sid'den nerede olduğumu soran bir mesaj aldım ve cevap yazıp arabamla küçük bir yolculuğa çıktığımı, merak etmemesini söyledim. Haberleşirdik. John'dan da davacılardan –şikâyette bulunan yedi kadından– hiçbirinin bizzat tanıklık etmeyeceğini söyleyen bir mesaj gelmişti. Tam "Bunu yapabiliyorlar mıymış?" yazacaktım ki bir mesajın peşinden ötekinin geleceğinin ayırdına vardım. Sid'den John'a ne zaman döneceğimi bilmediğimi söylemesini istedim. *Aferin sana*, yazdı ve Alexis'le iyi vakit geçirdiklerini, öte yandan niye olduğunu bilmese de kendini fiziken "bok gibi" hissettiğini söyledi. Şans dileme emojisiyle yeşil bir surat resmi gönderdi, karşılığında öpücük ve kalp gönderdim.

Sonra oturup ona baktım, bu yığılmış adama, avıma, ödülüme, Vladimir'ime. Evet, benimdi o. Karar vermeme kararı

aldım. Ânın kendiliğindenliğinde, canlı ve cevval olacaktım. Onu hemen serbest bırakmak istemiyordum. Kendi güvenliği için, dedim kendime ama öte yandan, onu böyle görmenin bana ne kadar haz verdiğini inkâr edemezdim. Uyandığında nasıl bir yol izlemem gerektiğini aramızda dönen enerjinin belirleyeceğine güveniyordum. Üzgün, kızgın –öfkeden kudurmuş– olabilirdi ama kızgınlığı kendi bedenime alıp hisseder, onun için hazmederdim ve dinerdi. Endişeli olabilirdi, ama korkusunu kendi içime çekerdim, böylece kalkardı göğsünden gölün üstünden kalkan sis gibi. Bana hakaretler yağdırabilirdi ve ağzından çıkanı duymadığını bildiğimden, hepsini yakalayıp cebime atardım, havada süzülen eşarpları yakalayıp cebine atan bir jonglör misali.

Şimdi önümdeki en büyük engel Cynthia'ydı şüphesiz. Kızsalar da kızmasalar da benim mesajım John'la Sid'i tatmin ederdi. Louise'siz bir *Thelma ve Louise* fantezisi yaşadığıma inanırlardı kesin. Hem zaten kendi dertlerine ve sevgililerine gömülmüş haldeydiler, akıllarında ben yoktum. Cynthia ise iyi, güvenilir bir hayat arkadaşına alışkındı. Beklenen olmaya, Vladimir'in aileyi bir arada, Phee'yi karnı tok tutan, vaktinde yatağına yatıran güvenlik ağı olmasına alışıktı, eminim. Bu gece eve gelebilir, bakıcının ücretini ödeyip uykuya dalabilirdi ama sabah Vlad geri dönmediğinde aceleci davranıp polise gitmek gibi işlere kalkışabileceğinden şüpheleniyordum. Yetişkin biri adına kayıp ihbarında bulunmak için o kişinin yetmiş iki saattir kayıp olması gerekiyordu, öyle değil mi? Yoksa suç dramalarına gerilimi yükseltmek için koydukları bir bilgi miydi bu? Ayrıca Cynthia'nın Vlad'ın bu geziye benimle çıktığını bildiği kesindi; Vlad bakıcı bilgilerini benim tavsiyemle iletmişti. John'un yanına gitmesi durumunda, eh, kabul etmek zorundaydım ki John beni benden daha iyi tanırdı kimi zaman, onu doğruca buraya getirebilirdi.

Derken aklıma geldi: tabii ya, John ve Cynthia meselesi. Vlad benim yanımdaydı ve ben, onlar bilmese bile ilişkilerinden

haberdardım. Ya söylersem ona? O zaman Vlad çılgına dönerdi, düşünmek için zamana ihtiyacı olurdu. Karısının ihanetini hazmederken biraz mesafe isterdi. Belki çocukça bir davranış olurdu onun hesabına ama yine de anlaşılır bir tepkiydi. Sorun, nasıl söyleyeceğimdi. Telefonu açmak için Vlad'ın başparmağını kullandım ve Cynthia'yla yazışmalarını okudum. Genç ebeveyn mesajlarıydı tam: çocuğu okuldan almalar, kaçta evde olursunlar, toplantılar, terapi randevuları, market alışverişleri, Phee'nin şirin resimleri, arada bir makale bağlantıları, daha da nadir bir sevgi ya da teşekkür mesajı. Genellikle Cynthia'ya yapması gereken şeyleri Vlad hatırlatıyordu: Motorlu taşıtlar dairesine git, evrak işlerini hallet, şu ya da bu randevumuz var. İkisi de birbirine uzun ya da içli destanlar yazmaya ya da sürekli bir mesaj zinciriyle iletişimde kalmaya teşne görünmüyordu.

Telefonumu alıp oturdum, gittiğinde neye benzeyeceklerini görmek için kendime mesaj taslakları yollamaya başladım.

John'la ilişkini öğrendim. Nasıl yapabildin bunu bana? Bir süre uzak kalıp düşüneceğim. Lütfen bana ulaşmaya çalışma. Cevap vermeyeceğim.

Yakışık alır şekilde kısa ve özdü ama bir tık fazla melankolik.

Cynthia, seni kaltak.

Olmaz. Vlad saygılı adamdı, öfkelendiğinde bile hakarete başvurmazdı.

Cynthia. Her şeyi biliyorum. Bana ulaşmaya çalışma. Nasıl yapabildin bunu ailemize? Hem de bize yaşattığın onca şeyden sonra?

Ben Vlad adına böyle hissediyor olabilirdim ama yanlış bir mesajdı bu; abartısı ve soruları cevap istiyordu. Bense iletişimi mümkün mertebe kısa kesme derdindeydim. Vlad hafif hafif horlamaya başlamıştı: tatlı, pes, mırıl mırıl bir horlama. Neden adını kullanıyordum ki Cynthia'nın? Vlad kullanmazdı.

Sen ve John'u biliyorum. Kafamı toplayamıyorum. Bir süre uzakta olacağım. Beni arama lütfen, zamana ihtiyacım var. Phee'ye onu çok sevdiğimi ve yakında döneceğimi söyle.

Çarşamba günü yüzme dersi olduğunu unutma. Bakıcıyı çağırmaktan çekinme, ben bir şekilde öderim.

Cynthia'nın uyuduğunu umarak gecenin ilerleyen saatlerinde Vlad'ın telefonundan atacaktım mesajı. Telefonunun takvimine bakıp "Phee'nin ilk yüzme dersi" notunu görmüş ve bu bilginin gerçekçi bir hava katacağını düşünmüştüm.

Mutfaktaki keşmekeşi sonra toparlamak üzere olduğu gibi bırakıp uyuyan Vladimir'in karşısına oturdum ve dizüstü bilgisayarımda romanımın taslağını açtım. Ne var ki haftalar önce bu kulübede yazmaya başladığımdan beri rüzgârı arkamda hissetmedim ilk kez. Bıraktığım noktadan devam edemedim; o vakte dek karşılaşmadığım bir sorundu bu. Yeni bir dosya açıp biraz otobiyografik kurgu hatta belki bir anı kitabı girişi yazdım: yaşlı erkekler ve arzuyla ilgili birkaç paragraf. Ama daha ilk sayfayı bile tamamlamadan durdum. Sahnenin dinginliği, kasti düşünceler ve tıkırdayan parmaklarla bozmaya kıyamayacağım kadar büyüleyiciydi. Bir süre ona bakmakla yetindim, ışığın bedeninden geçip gitmesini, solmasını izledim. Arzumu dışavurarak kendimi lanetlemiş olabilir miydim? Kendimi mi lanetlemiştim heyecanımın katalizörünü bir birahane sandalyesine zincirleyerek? Kendi iyiliği için bağlı oraya, diye hatırlattım kendime, benim zevkim için değil. Bununla birlikte, baygın bedeninin uysallığını, onu paşa gönlüm öyle istediği için kendime ayırdığımı düşündüğümde hissettiklerimi inkâr edemezdim. Peki, Vladimir'in vücudunu, tabii eğer o noktaya gelirsek bitmiş bir kitaptan daha mı çok istiyordum? Evet, hayır... o anda hangisinin daha asil bir hareket olduğuna karar veremiyordum: Arzuya ve tene teslim olmak için, bire bir, hakiki bir bağlantı için her şeyden el çekmek mi, yoksa kalıcı bir şey bırakmak uğruna bunlardan tamamen vazgeçmek mi? Hem deneyimi şimdi yazıya çeviremesem de ileride çevirebilirdim belki; daha sonra, çekingenliğime, iyiliğime, sürekli birilerini memnun etme arzuma, (akademik laf ebeliği yapacak olursam) bütün bu dişil inşalarıma direnme deneyiminden sonra,

yazıma gerçek kuvvetini, gerçekten yaşanmış ve hissedilmiş gücünü vermek üzere bu ânı çağırabilirdim belki. Yine de, diye münakaşa ettim kendimle, Vlad'ı arabama bindirip durumu basitleştiren bir hikâyeyle bir acil servisin girişine bırakmanın yolunu bulabilir, karşılıksız özlemin saflığına ve üretkenliğine geri dönebilirdim hâlâ.

Düşüncelerimin dokuduğu mekikler yüzünden kendimi titrek ve tedirgin hissediyordum. Çocuğunun sevimsiz değil, sadece aç olduğunu bilen bir anne gibi aklımdan kovdum bu düşünceleri; bitkinlikten türüyordu bunlar. Gün boyunca içtiğimiz onca içki başımı ağrıtıp içimi huzursuzlandırmıştı. Hepsi bu işte, dedim kendime, doğru dürüst bir şeyler yiyip uyumaya ihtiyacım var sadece; bu kadar heyecan bu yaşlı kıza fazla geldi.

Öngörülü davranıp market alışverişi yaptığıma şükrederek kızarmış tavuğun paketini yırtıp açtım, armut, peynir ve hazır brokoli salatasıyla şipşak bir akşam yemeği hazırladım. Musluğun başında durup kafama bardak bardak su diktim. Meyve suyuna azıcık *bourbon* ekledim ve mutfak tezgâhında silip süpürdüm her şeyi. Baktım ki *bourbon* rahatlatıyor, biraz daha koydum, sonra, puslu hoşnutluğum yerini bulanıklığa bırakana dek biraz daha. Dikkatimi toplamaya çalışarak saçlarımı ıslatmadan duş alıp üstüme en çekici geceliğimi (beyaz, tığ ile işlenmiş beli oturuyor, büzgülü etekleri dalga dalga bileklerime iniyor), altına da dikişsiz, varla yok arası sutyenimi geçirdim. Sutyenin sırtımın etini kesmeyeceğini umuyordum, ama şunu anlamıştım ki insan böylesi talihsizlikleri engellemeye –pantolonunun belini sıkmayacağından, korsenin göz zevkini bozan bir dikişinin görünmeyeceğinden emin olmaya– ne kadar uğraşırsa uğraşsın neticede, her şeye rağmen, gülünç göründüğünü fark edeceği bir fotoğrafın çekileceği kesindir her zaman: gülünç, şiş, sarkık ve güzel olmak için çok çaba sarf etmiş gibi.

Yatmadan önce yatak odalarına açılan holün kapı eşiğine yaslanıp yanağımı pürüzsüz ahşap duvara dayayarak

Vladimir'e baktım bir kez daha. Diğer bütün ışıkları kapatıp küçük bir lambayı açık bıraktım, uyanırsa kendisini zifiri karanlıkta bulmasını istemiyordum. Üstüne düşen loş ışıkta Francis Bacon'ın bir resmine, oturan figürlerinden birine benziyordu: rahatsız ve korunmasız. Bacon'ın resimlerine de sık sık konu ettiği sevgilisi George Dyer'ın bir hırsız olduğu, ressamın evine zorla girdiğinde tanıştıkları hikâyesi geldi aklıma. Vlad'ı oradan kaldırmayı düşündüm yine ama sonra istesem bile bu işi kotaramayacak kadar yorgun ve takatsiz olduğumu anladım. Yakın zamanda ödül almış bir romanla yatağa girdim. Kitabı Vladimir tavsiye etmişti, sabah kahvemizi içerken üzerine konuşabileceğimizi ümit ettim. Tenime değen çarşaf serindi, yeni jiletlediğim bacaklarımı kumaşın dokusuna sürttüm şımararak. Arzudan ziyade alışkanlıktan, kaslarımı canlı, biçimli tutmak ve kayganlığımı korumak için mastürbasyon yaptım. Bedenen yan odadayken Vladimir'in imgesini kullanamıyordum, uzak geçmişimden iyice eskittiğim sahneleri hayal ettim. Filmlerde kadınları karın üstü yatarken gösteren mastürbasyon sahneleri bana hep komik gelir; elin hareketlerini kısıtlayan rahatsız bir pozisyon.

Sigarayı bıraktığıma bin pişman ki gerçekten çok aptalca bir hareketti, kitabıma döndüm ve hepsi distopik bir ahvale işaret eden veciz, bilmecemsi cümlelerin arasında ilerledim. Metin komik ve tuhaftı, ama dikkatim dağıldı ve sonunda elimde kitapla daldığımı anladım. Işığı söndürüp karanlıkta uzandım. Derin uyku benden kaçacak gibiydi önce, ama nihayetinde kayıp gittim. Açık pencereden gelen hava serindi, gölün suları vuruyordu kıyıya.

XVI.

Vladimir sabahın üçünde çığlık attı. Önce hayvan sesi gibiydi ama devam ettikçe belli kelimeleri seçmeye başladım; çoğu küfür kıyametti. Kendimi toplayıp cep telefonunu çıkardım. Cynthia yattığını ve geldiğinde onu uyandırmamasını söyleyen bir mesaj atmıştı. Önceden planladığım mesajla cevap verdim, telefonu başucumdaki komodinde duran su bardağına atıp bardağı yatağımın altına sakladım sonra.

Oturma odasına girdiğimde eğilip bükülerek zincirleri zorladığını, sandalyeyi kaldırabilmek için ayaklarını yere bastırdığını, kablo bağlarını parçalamak için önce sol kolunu, sonra da dişlerini kullandığını gördüm. Altını da ıslatmıştı zavallıcık, yer göl olmuştu. Beni görünce vücudunun serbest kısımlarıyla üstüme atılmaya çalıştı. Bağlı olmasaydı boğazımı deşeceğinden zerre şüphem yoktu.

"N'oluyor lan burada? Çabuk bırak beni amına koduğumun manyağı, ne bu?"

Korkutucuydu. Nazik adamların siniri en korkutucusudur. Yüzü öfkeden çarpılmış, bembeyaz kesilmişti. Ağırlık çalışan vücudunda seçebildiğim her bir damar kan dolmuş, derisini gerip titriyordu. Boynundaki nabzın tuzağa düşmüş bir tavşanınki kadar hızlı attığını görebiliyordum.

"Tamam, tamam, tamam," dedim ona.

"Şişş, şişş, şişşş, şişşşş," dedim.

"Geçti," dedim.

Bir sebepten, kadim ve anaç bir yerden, işe yaradı bu yatıştırma seslerim. Bedenini sakinleştirip derin bir nefes aldı. Gülmeye

yakın bir ses çıkardı, ardından panik içinde hızlıca iç çekti ve hiperventilasyona yaklaşan bir hızda solumaya başladı.

"Şişşş, şişşşş, şişşşşşşş," dedim yine.

"Nefes al, tatlım," dedim otoriter bir hemşirenin sert tonuyla.

Başını eğdi ve kendini yavaşça nefes almaya zorladı.

"Beş seferde al," diyerek onu yönlendirdim, "beş seferde ver, işte böyle."

Bir bardak su doldurup sandalyesinin sol kolçağına bıraktım ve koyar koymaz beni yakalamaya çalışırsa diye alelacele kaçtım. Ama kıpırdamadan durup nefes almaya devam etti ve bir iki döngüden sonra bardağı alıp suyu içti.

"Teşekkür ederim," dedi bitirdikten sonra.

Bu kadar mı tatlı bir adamdı? Yoksa bu kadar mı kurnaz? Anlamadım. Gözlerini kapatıp kafasını topladı, sonra bir nebze eğlenir gibi baktı bana.

"Şu filmdeki gibi miyiz yani şimdi? Şey, vardı ya hani? Kitapmış aslında. Çok iyi bir aktris..." –kendini düzeltti– "çok iyi bir aktör oynuyordu. Filmin adı aklıma gelmiyor. Kadın adamı yatağa zincirleyip balyozla bacaklarını kırıyordu."

"*Ölüm Kitabı*," dedim, "Kathy Bates."

"Kathy Bates," dedi. "Müthiş oyuncu." Dalga dalga ağırlık çöküyordu üstüne, kafası sallandı. Uyanık kalmaya kararlı, silkeledi kendini.

"Beni öldürmek mi istiyorsun?" diye sordu ürkek bir çocuk gibi bakarak.

Yalvaran bakışlarını, göğsüne ve bağırsaklarına dalga dalga yayıldığını hayal ettiğim korkusunu görünce içim şefkatle doldu. Dediğim gibi, Vlad uyandıktan sonra ne yapacağımı uzun uzadıya düşünmemiştim; ona ne söyleyeceğime ya da alıkoyacaksam eğer nasıl yapacağıma karar vermiş değildim. Yine de ona, loş ışıkta zincirli bu haline bakarken şehvetli bir yaratıcılıkla doldum. Sandalyede emniyete alınmış, sert ve düz karnına odaklandım ve kâğıda döker gibi bir hikâyenin doğup

akmasına izin verdim sonra. Ne zaman "kendilerini seslere açan" yazarlarla ilgili bir şeyler okusam fazla içli ve yapmacık olduklarını düşünüp gözlerimi deviririrdim. Ama o anda, adrenalin miydi sebep yoksa hayatta kalma içgüdüsü mü, bilmiyorum, frontal lobum geri çekildi ve sanki benden değil, içimden, kendiliğinden bir hikâye çıktı dışarı.

Ona kulübede birlikte çok sarhoş olduğumuzu ve şimdi utançtan yerin dibine geçsem de bunun onun çok sarhoş olmasının sonucu olduğunu bilsem de birbirimizle fazlaca kurlaştığımızı söyledim. Vlad buna kibarca itiraz etti. Zilzurnaydık, dedim, o sarhoşlukla ve tekrar etmem gerekirdi ki bu beni feci utandırıyordu, bana hep BSDM'yi denemek istediğini itiraf etmişti, bunları söylerken bu harfleri telaffuz etmek bile beni örseliyormuş gibi gözlerimi devirdim. Bu noktada Vlad sözümü kesip anlayışlı bir gülümsemeyle harflerin sırasını düzeltti, BDSM*. Omuz silktim, kızardım, kafa salladım ve gözlerimi kapattım. Dinliyordu, tahminimde yanılmadığımı hissettim: Eve ekmek getiren, ailesini gönülsüzce ama göğsünü gere gere geçindiren, karısına cinsel açıdan mesafelenmiş (Cynthia'nın ofisimde söyledikleri aklıma gelmişti) ataerkil Vlad'ın tahakkümle ilgili fantezileri olması gerekirdi. Sonrasında olanlar, dedim, benim için de çok bulanık, gidip geliyor, kopuk kopuk sahneler ama onu bağlamama birlikte karar vermiştik bütün oyunbazlığımızla; eğlencesine birazcık deneyecektik. Kolunu kablo bağıyla bağlamıştım, ama bu kadarı ona yetmemişti, bu yüzden o şuursuzluk halinde onu göğsünden zincirlememde karar kılmıştık birlikte.

"Hiçbirini hatırlamıyorum," dedi.

"Endişe verici bir hızla içiyordun," dedim.

"Peki sonra ne oldu, yani biz... bir şey yaşadık mı?"

Başını eğip fermuarının açık olup olmadığına baktı.

* Bondage (Kölelik [bağlılık/bağımlılık]), Discipline/Domination (Disiplin/Hükmetme), Submission/Sadism (İtaat/Sadizm) ve Masochism (Mazoşizm) kelimelerinin baş harfleri.

"Bilmiyorum," dedim ama yüzündeki ifadeyi görünce bir şefkat seline kapıldım. "Sanmıyorum."

Ona, bunu kabul ederken yerin dibine geçsem de bir noktadan sonra filmin bende de koptuğunu söyledim. Gece bir ara sandalyesinin önünde yerde yatarken uyandığımı hatırlıyordum, sonra üstümü değiştirip onun hâlâ bağlı olduğunun ayırdına varamadan yatmıştım herhalde. Çok özür dilerim, dedim, bu şimdiye kadar kendimi içinde bulduğum açık ara en saçma durumdu doğrusu. Her zaman çok ağırbaşlı bir kadın olduğumdan değil elbette, dedim ama daha önce böyle bir şey yapmamıştım hiç. Bütün bu stres yüzünden olmalıydı; duruşma meselesi yüzündendi hep. Neyse ki söylediklerimi olduğu gibi kabul etmişe benziyordu.

"Böyle bir şey yapabileceğimi hiç düşünmezdim," dedi.

"Nasıl bir şey?"

"Aldatmak gibi," dedi.

Hafifletici sebeplerinin olduğunu söyledim. Ne gibi, diye sordu; lafı uzun uzun dolandırdıktan sonra, ona bazı haberler verdiğimi söyledim. Tereddüt ettim ama bana yakın zamanda Cynthia'yla John'un ilişki yaşadığını öğrendiğimi söyletene kadar üsteledi. Sarhoş olmasam asla anlatmazdım sana, dedim, bütün suç *cachaça*nındı, af diledim, bunu benden değil, karısından öğrenmiş olması gerekirdi.

Yüzü buruştu. "Emin misin? Benim bildiğim kadarıyla John Cyn'in kitabını yazmasına yardım ediyor; iki kişilik bir yazma grupları var."

Çabucak yüzde yüz emin olduğumu, onları resmen suçüstü yakaladığımı söyledim ama söylerken ben de şüpheye kapılmadım değil. Yoksa dostane bir yakınlıkla selamlaşıyorlar mıydı onları gördüğümde? Ama hayır, Cynthia'nın John'u kıçından kavrayıp kendine çektiğini gördüğümden emindim, John'un ellerinin Cynthia'nın saçlarında gezdiğini ve iki kafanın birbirine eğildiğini gördüğümden emindim. Ayrıca yazma grupları falan da olamazdı, John yıllardır bir şey yazmamıştı.

Vlad yine sessizleşti, sonra, "Uyumam lazım," dedi. Ayaklarının dibindeki göle baktı, "Özür dilerim ortalığı batırdığım için." Hiç dert etmemesini, John'un bazı kıyafetlerini burada bıraktığını, üstünü değiştirip misafir odasında uzanabileceğini ve o dinledikten sonra yolumuza bakabileceğimizi söyledim. Tüm failliğinden, kendi karar mekanizmasından tamamen vazgeçmiş gibi kafa salladı, sonra zahmet olmazsa zincirleri açmamı istedi kuzu kuzu. Bağlı olduğunu çoktan unutmuşum gibi şok olmuş numarası yaptım. Bacaklarının arasında diz çöküp (çişten uzak durdum) kilidin şifresini girdim, zinciri çıkardım, sonra da mutfak makası bulup keskin tarafını kablo bağının altına kaydırdım. Plastiği kesmek zor olduğundan ve Vlad'ın canını yakmak istemediğinden biraz uğraştım. Vücuduna heyecan verici ölçüde yakındım, ilk bağdan ikincisine geçtiğimde, fısıldayarak, biraz da üzgün, güzel koktuğumu söyledi. Gülümsedim ve düşünmeden onu şakağından öpüverdim anne gibi, o da sol eliyle ensemden tutup yüzümü kendi yüzüne çekerek dudaklarımdan öptü beni. Şaşkın şaşkın geri çekildim.

"Özür dilerim," dedi, bir şey demeden son bağı da kestim. Misafir odasına götürdüm, John'un pijama altlarından birini verdim. Gitmemi beklemeden ıslak kotunu ve külotunu indiriverdi. Başka tarafa baktım. O giyindikten sonra kotunu odanın kapısından dışarı tekmeledim, yıkayacağımı söyledim. "Kurutma makinesine girmemesi lazım," diye mırıldandı, sonra ceketini çıkardı, bir sandalyenin sırtına attı ve yatağa uzandı. Yüzünü okşadım kısa bir an. Bileğimden yakalayıp kendine çekti beni.

"Yanımda kalır mısın?" diye sordu. İçi geçmek üzereydi şimdiden, kasıklarını ileri geri oynatıyordu bilinçsiz bir ritimle. Yatağa oturdum, elini avucumda sıktım, yalnız olursa daha güzel bir uyku çekeceğini söyledim. Odanın perdelerini çektim; şafak sökmek üzereydi, kalkıyordu karanlık.

Yatak odama dönüp yatakta oturabileceğim şekilde düzenledim yastıkları. Kederli, tuhaf bir hüsran çöktü üstüme. John,

kinizmi ve koca cüssesi burnumda tüttü. Sid ve vücudu, hâlâ genç, dizginsiz, ara ara yanıma uzanıp bana yaslanarak sıcaklığımdan faydalanacak kadar özgür vücudu burnumda tüttü. Kalkıp aynaya baktım, olası bütün kırışıkları görebilmek için yüzümü büzüştürdüm. Vladimir'in nefesi iğrenç kokuyordu, ama muhtemelen benimki de öyleydi. Öpüştüğümüzde eriyip gitmemiştim. Pek bir şey hissetmemiştim hatta ama çok şaşırdığım içindi belki. Ayakta bile duramadığından bana ne kadar inandığını, gerçeğin ne kadarını sezdiğini çıkaramıyordum. Öpücüğü, beni yanına yatmaya davet edişi, yakınlıktan doğan bir jest miydi? Yoksa adam kaçırma planlarını tamamına erdiremeyen yaşlı, zavallı kadına bahşedilen bir lütuf muydu? John'un gecelerini dudaklarını Cynthia'nın mahrem yerlerine bastırarak değil de Cynthia'ya anı kitabını yazmasına yardım ederek geçirdiği doğru muydu? Benim taslaklarımı okumamıştı hiç. Daha genç zamanlarımızda yazdığım bir şeye bakmasını rica ettiğimde sesime müdahale etmek, yok yere üslubumu etkilemek istemediğini söylerdi. Ama yazılarım konusunda kendisiyle çatıştığını bilirdim her zaman. O birazcık daha saygın olsa da yayımları ve eğitim tarzı (kaçamakları dahil) ona Harold Bloom'umsı bir ağırlık ve itibar katsa da işlerimiz aynıydı; kariyerimiz boyunca eşit düzeydik hep. Bölüm başkanı olduğunda bir otorite kazanmıştı, üniversitenin ticari dalaverelerinde de becerikliydi ama ben o türden bir nüfuzu hiç istememiştim zaten. Bu esnada ben de akademik işlerimin yanı sıra, iki roman yayımlatmayı başarmıştım. John gençlik döneminde yazdıklarını epey bir elden geçirse de küçük bir broşürü doldurmaya yetecek kadar şiir yumurtlamaya bile zorlayamamıştı kendini. Yazdıklarımı her okuduğunda bana gerçekten yardım etmeyi istemekle kendi iradesizliğinden kaynaklanan başarısızlığını haklı çıkarmak için çuvallamamı dilemek arasında bocaladığının farkındaydım hep. Yine de beni kurtarabilirdi, diye düşündüm. Amansız bir eleştirmendi ve kitaplarım, özellikle de ikinci romanım, onun keskin kaleminden faydalanabilirdi.

Cynthia halihazırda daha iyi bir yazardı. Eğer kitabı müthiş bir başarı yakalarsa, sadece onu edebiyat dünyasına sokacak kadar da olsa kıskançlığımı kaldırabilir miydim?

Radyonun ses düğmesiyle oynar gibi düşüncelerimi düşük perdeden bir vızıltıya indirip doğan güneşle yüreklenen kuşların sesine odaklandım. Yakınlarda bir yere yuva yapmışlardı herhalde. Gözlerimi kapatıp bir saat kadar uyudum. Uyandığımda ev sessizdi. Vladimir'in gitmiş olabileceğini düşündüm, arkasına bakmadan kaçmış, otostop çekmiş ya da arabamı çalmış, benden, psikopat kaltaktan uzaklaşmak için elinden ne gelirse yapmış olabilirdi. Ama kalkıp misafir odasına baktığımda oradaydı, uyuyordu hâlâ: Örtüleri üstünden atmıştı, tişörtü yukarı sıyrılmış, kaslarla engebeli karnı ışıl ışıldı.

XVII.

Uyandığında vakit öğleni biraz geçiyordu. Odasında hareketlendiğini duyunca kahve demliğine espresso doldurup ocağa koydum. Sabah telefonunu koyduğum su bardağını yatağımın altından almış, su çekmiş aleti çıkarıp pirinç kâsesine yatırmıştım. Sorduğunda telefonu tuvalette bulduğumu ve kurtarmaya çalıştığımı söyleyecektim.

Kulübe soğuktu. Bol paça, fitilli kadifeden bir pantolon, balıkçı yaka ipek bluzumun üstüne ince keten bir iş gömleği, onun da üzerine büyük beden yün bir hırka giymiştim. Saçlarımı örüp Almanlar gibi başımın tepesinde toplamıştım. Sabah Vlad'ın yakınlarda uyanmayacağını anlayınca makyaj yapmamış gibi görüneceğim bir makyaj yapmak için haddinden fazla vakit harcamıştım.

"Of," dedi Vladimir odaya girerken. Pijama altının üstüne ceketini giymiş, kollarını göğsünde kavuşturmuş titriyordu. John'un en soğuk kış günleri için örülmüş yün kazağını işaret ettim. Ceketini çıkarıp onu giydi; kazak kalçalarının etrafında kabarıp dökülünce kız gibi göründü biraz.

"Kahve hazır sayılır," dedim. Teşekkür etti, sonra göle açılan cam kapılardan dışarı bakmaya gitti. Teslim olmuş, neredeyse filozofvari bir hali vardı. Kahve koydum; nasıl içtiğini bilmediğimden ve sormaya çekindiğimden, küçük bir sürahiye süt doldurup yanında kesmeşeker kâsesiyle bir tepsi hazırladım. Sehpaya koydum, sese dönüp bir şey söylemeden oturdu, mide bulandıracak miktarda süt ve şekerle kahvesini karıştırdı.

Kanı çekilmiş, kurumuş kalmış gibi görünüyordu; hasta rolü yapan bir film yıldızı gibi.

"Çok iyi geldi," dedi bitirirken, fincanını yeniden doldurdum.

Telefonunun nerede olduğunu sormasını ya da derhal oradan gitmemizi istemesini veya bizi dış dünyaya bağlayan başka bir planla çıkagelmesini bekledim ama kahvesini içip tek laf etmedi.

"Yumurta ister misin?" diye sordum tereddütle.

"Ne versen yerim," dedi.

Radyoda klasik müzik çalan kanalı buldum ve ona çırpılmış yumurta, domuz pastırması, sosis, üzümlü kızarmış ekmek ve bir bardak portakal suyuyla kahvaltı hazırladım sessizlik içinde. Ravel'in "Boléro"su çalıyordu. Mırıldanarak eşlik etti; boşluğa bakıyordu öylece.

Kahvaltı hazır olunca mutfak masasına gelip büyük bir ciddiyetle yemeye koyuldu. Bir hastanın gücünü geri kazanmasını gösteren zaman atlamalı bir video kaydını izler gibi izledim. Sabit bir ritimle yedikçe gri yüzüne renk geldi, pörsümüş dudakları tazelenmiş bir enerjiyle dolgunlaştı yeniden. Önündekileri sessiz sedasız silip süpürdükten sonra arkasına yaslanıp ellerini karın kaslarında gezdirdi aşağı yukarı.

"Müsaadenle," dedi ve alelacele banyoya gidip yirmi dakika çıkmadı içeriden.

O işini hallederken ben de pirince gömülü telefonunu kontrol ettim, ekran hâlâ dalga dalgaydı ve çalışmıyordu. Sonra kendiminkini kontrol ettim: John'dan bir mesaj daha gelmişti, *caprese* salatası yapmış, servis tabağındaki kiraz domates, fesleğen ve taze mozeralla geçirilmiş çöp şişlerin fotoğrafını yollamıştı. Altında, "*Kendi *kaprisinden* başka yasa tanımayan hükümdara despot denir*," yazıyordu. Bütün ukalalığıyla bir mesaj daha atmıştı ardından, "*Voltaire'den, çaktın mı?*" Sonra bir tane daha: *"İyice saçmalaştı bu iş. Şu anda istifa edip her şeyi bitirebilirim. Dünya kadar para bize kalır."*

Cevap yazdım. *Niye etmiyorsun o zaman?*

Kamu davaları yüzünden. Oturum başlayana kadar ifadelerin tamamı elimize geçmedi. Alexis'le Sid her şeyin üstünden geçiyor bugün.

İyi.

Neredesin? Merak ettim. Özledim seni.

Ben de onu özlemiştim bir bakıma. O, Sid ve Alexis'in birlikte çalışması, bir yandan bira içip ifadeleri gözden geçirmesi eğlenceli geldi. Gerçek bir aile gibi. Bir sürü mesaj yazıp sildim, sonra banyonun kapı kolunun çevrildiğini duyup kapattım telefonu.

"Aman Tanrım," dedi Vladimir. "Üstümden kamyon geçmiş gibi sanki."

Ağrı kesici isteyip istemediğini sordum, reddetti, sadece su. Bardakları işaret ettim. Evde elma sirkesi olup olmadığını sordu. Önceki gün almıştım, suya bir çorba kaşığı sirke katıp karıştırdı. "Gazım var da," dedi şaka yollu ama bunu kastediyordu aslında. O sirkeli suyu içerken telefonun durduğu kâseyi önüne ittim.

"Tuvalette buldum," dedim. "Cebinden düşmüş sanırım."

"Aferin sana, Vlad," dedi. "Kurtardığın için sağ ol."

"Çalışıp çalışmadığına bakmayacak mısın?"

Kafasını iki yana salladı. Dudakları hışımla büzüldü. "Hayır."

"Peki. Benimkini kullanmak ister misin?" Kayıtsızlığı kafamı karıştırıyordu.

"Kayıkla açılmak istiyorum," dedi. "Kayığınız var mı?"

Depodan bir kano çıkarıp ve küreklerle can yeleğindeki örümcek ağlarını temizledim. Suya itti, el salladı. Gölde iyice açıldığında, omuzlarının benden çok uzakta kürekle birlikte kalkıp inişini izlerken o erotik zonklamanın geri döndüğünü hissettim. Vladimir gelmeden önce bir beş yüz kelime ekleyeceğim ümidiyle eve girip bilgisayarımda kitabın olduğu dosyayı açtım. Ama imlecin kırpışıp durmasına bakıp tek kelime yazamadım.

Nasıl bir oyun oynuyordu bu adam? Anlam veremiyordum. Geceleyin, hâlâ sakinleştiricilerin etkisindeyken, sadece uyumak istemesini, dış dünyayı, karısını, kızını düşünememesini anlıyordum. Ama sabah olunca (ya da öğleden sonra demeliyim; saatin ikiyi geçtiğini fark etmiştim) evine ve kızına mümkün olduğunca çabuk dönmek istemesini beklerdim. John ve Cynthia konusunda bana inandığı takdirde daha öfkeli olacağını –kocam hakkında bana atıp tutacağını ya da karısının ihanetine köpüreceğini– düşünmüştüm. Ama bırakın onu, kendi aklımdan ne geçiyordu, onu bile anlayamıyordum. Onu burada, yanımda, bu uslu, bu uysal haliyle istiyor muydum? Kalırsa, bir iki şişe de şarap içersek cinsel münasebetimizle nihayetlenir miydi bu iş? Dün gece, yine söylüyorum, muhtemelen ilaçların ve içkinin etkisiyle bundan bir ihtimalmiş gibi bahsetmişti. Ama doğru olduğuna inanamıyordum. Hem gözü benim sarkık memelerime, selülitli butlarıma, karnımın gevşek derisine takılınca...

David'in gelmediği, birlikte Berlin'e kaçmadığımız gün mezarlıkta yere yatışım geldi aklıma. Üstümden geçen kedinin gözlerinin içine bakışım geldi. O anda, hatırlıyordum, derin, yüreğimi parçalayan bir keder çökmüştü üstüme. Mutlu son yoktur, diye düşünmüştüm. Böyle aydınlanmalar yaşamak için fazla yaşlıydım, yine de bu düşünce göğsümde zonklamış, dramatik kelimeler gözlerimi yaşlarla doldurmuştu. Ama daha ziyade David gelseydi neler olacağını merak ediyordum şimdi. Havaalanına bile varmadan caymayacak mıydım? Yaptığım şeyin geleceğinde işine yarayacağını düşündüğüm bir kadın özgürlüğü ve mutluluk arayışı hareketi olduğuna inansam bile kızımı, en büyük gururumu, arkamda bırakıp gitmeyeceğim kesindi.

Daha fazla dayanamayıp yolun tepesindeki benzin istasyonuna kadar üç kilometre hızlı hızlı yürüdüm ve bir paket sigara aldım. Dönüş yolunda, evin köşesini dönerken, arabamı kayıp, Vladimir'i kaçmış bulmayı bekledim yine. Ama araba

park ettiğim yerde duruyordu hâlâ ve oturma odasına girdiğimde Vlad, üstünde bir tek havluyla kanepeye oturmuş, *Leydi Chatterley'nin Âşığı*'nın kulübede kalmış eski bir baskısını okuyor, ısıtıcı, çıplak tenini yakıyordu. Beni görünce ayaklandı, üstündeki kıt örtüye yapıştı.

"Pardon," dedi. "Suya düştüm. Sonra gelip duş yaptım, sonra da elime bunu aldım, zamanın nasıl geçtiğini anlamamışım."

"Sana giyecek bir şeyler bulayım."

"Teşekkür ederim." Yeniden kanepeye yayılıp kitabı eline aldı. "Lawrence'ın ne kadar iyi bir yazar olabildiğini unutmuşum," diye ekledi.

"Başlangıcı çok iyi," dedim, havlunun epey aşağılara kaydığını, alt karın kaslarının çizdiği V şeklinin meydana çıktığını fark etmemeye çalışarak gözlerimi yüzünde sabitledim. "Ama koru bekçisiyle Leydi Chatterley birlikte olmaya başladıktan sonra neredeyse okunmaz bir hal alıyor."

"İlk paragraf—"

Onaylar bir ses çıkartıp araya girdim "Aslen trajik bir çağ bizimkisi, o yüzden onu trajik görmeyi reddediyoruz."

"Romanlar bunu yapmıyor artık," dedi. "Hayat hakkında büyük laflar etmiyorlar."

"Ama Lawrence da oyuyor altını, değil mi?" dedim. "'En azından Leydi Chatterley böyle düşünüyordu,' gibi bir şey söylüyor."

"Hafızan güçlüymüş."

"Neden hatırladığımı bilmiyorum," dedim. "Belki o sırada çok çarpıcı gelmişti."

Konuşurken adım adım odadan çıkıyor, Vlad'ın saldırgan çıplaklığından mümkün olduğunca çabuk uzaklaşmak istiyordum.

Bir pijama altı ve tişörtle geri dönüp elimdekileri sandalyeye koydum (doğrudan ona veremeyeceğimi anlamıştım), giyinmesini söyleyip tuvalete gitmek için müsaade istedim. Üstünden çıkarıp attığı sırılsıklam kıyafetlerini küvetin içinde

dertop etmişti. John'un kazağı hariç: Kazak duş barına asılıydı. Bu şekilde kuruması kıyafetin bütün şeklini bozardı. Vladimir'le yolumu kesiştirmemeye çalışarak kirlileri çamaşır makinesine attım, sonra kazağı verandaya çıkardım, güneşin altında mindere dümdüz yatırıp elimden geldiğince şekle soktum yeniden.

Sonra şezlonglardan birine kurulup sigara yaktım. Vladimir yanıma geldiğinde bir dakikadan az bir zamandır tüttürüyordum. Giyinikti çok şükür.

"Seni yaramaz kız. Ben de bir tane alabilir miyim?" diye sordu. "Ulvi görünüyor şu an." Konuşmasında farklı bir şey vardı. Kullandığı en saçma kelime bile, *ulvi* bile estetik ve komik geliyordu.

"Sigara içtiğini bilmiyordum," dedim, bir dal uzatırken.

"Nadiren içiyorum," dedi. "Phee doğduğunda bıraktım ama fırsatını bulunca bir tane yakıyorum işte."

Yüzünden bir duygunun bulutu geçti; muhtemelen aklına kızı geldiği için.

Ama sonra kafasını iki yana sallayıp omzuna dayadı, kaşlarını kaldırdı bana bakarak. "Ben de *senin* sigara içtiğini bilmiyordum," diye karşı atağa geçti.

"İçmiyorum ki," dedim bir nefes daha alırken.

Hangi büyüye kapıldıysa bozma pahasına ne yapmayı planladığını sordum; önce benim planımı duymak istediğini söyledi.

Bir planım yok, dedim. Onu kulübeye getirmiştim çünkü ona mekânı göstermek ve kışa hazır hale getirdiğimde yazmak için burada inzivaya çekilmesini teklif etmek istiyordum. Tıpkı bir haminin yapacağı gibi çünkü kitabı çok hoşuma gitmişti. Ama açıkça görüldüğü üzere, konudan saptığımızı ve kontrolden çıktığımızı söyledim. Öğrencilerin çalışma haftasındaydık, dolayısıyla ders vermeyecektim, davanın dinlenmesi sürecinde John'la aynı evde kalmaya da çok istekli değildim ve bu yüzden burada kalışımı biraz uzatmayı düşünüyordum, hava gün boyunca ısıtıcıların, gece boyunca battaniyelerin yeteceği

kadar ılık olursa tabii. Onu şimdi ya da ne zaman isterse evine bırakabilirdim, kalmak isterse de başımın üstünde yeri vardı.

"Şarap kaldı mı?" diye sordu, bakır Moscow Mule* kupalarını kırmızı şarapla doldurup verandaya getirdim.

"Mutluluğun formülünü yaşıyorsun," dedi kupayı uzattığımda.

"Yaşlıyım," dedim. "Hayatıma doğru şeyleri katıp yanlış şeyleri çıkaracak vaktim oldu."

"Yaşlı filan değilsin," dedi, sesi daha önce duymadığım bir haşinlikteydi. "Böyle deyip duruyorsun. Yapma."

Gözlerim yaşlarla doldu ama yuttum hepsini, gülümseyerek bunu hatırlattığı için teşekkür ettim.

Göle baktı. Yüzü profilden, cepheden göründüğü kadar güzel değildi; burnu daha yuvarlakça ve uzun görünüyordu, boynu çenesine çapraz uzanıyordu.

"New York'ta başımıza ne geldiğini biliyor musun?" diye sordu.

Bilmediğimi söyledim. Neden bahsettiğinden emin değildim.

"Bana ve Cynthia'ya olanlardan bahsediyorum."

Ha. Başkalarının aktardıklarını bildiğimi söyledim, fazlasını değil.

"Olanları sana anlatmak istiyorum. Göle bakıp hikâyeyi anlatacağım."

Cynthia'nın hikâyesi uzun yıllar önce başlamıştı. Sorumluluğu reddeden bu cümleyle girdi söze. Ama kendisi için, kendisi ve Cynthia için kitabının haklarını satmasıyla başlamış gibiymiş her şey. Ondan önce New York City'de kıt kanaat geçinen öğretim görevlileriymiş: Dışarıdayken yemeğe para harcamamak için çantalarında fıstık ezmesi kavanozu taşıyan, kredi kartlarını çekmecelerinde saklayan, kıyafetlerini ikinci el alan, öğrencilere yönelik etkinliklerde beleş pizza yiyen,

* Votka, yeşil limon ve zencefilli birayla yapılan bir kokteyl. Geleneksel olarak saplı, bakır kupalarda servis edilir. (*e.n.*)

kütüphanelerden film kiralayan, müzelere ücretsiz saatlerde giden, ancak bir arkadaşları bedava bilet verirse tiyatro izleyen tiplermiş. On sekiz yaşından beri böyle yaşıyorlarmış, idareli ve hafif. Bu kadar az para harcamaktan gurur duyuyor, haftayı kim en az meblağla geçirebilecek diye yarış yapıyorlarmış. Hayat basitmiş, özgürleştiriciymiş, ayrıca çevreye de zarar vermiyorlarmış bu şekilde.

Kitap için aldığı avans onun için mühimmiş –yıllık gelirini ikiye katlamış– ama hayatlarını değiştirecek kadar büyük bir para olmadığını bilecek kadar aklı başındaymış. Verdiği derslerin hiçbirini bırakmamış. Cynthia'yla şık bir restoranda yemek yemişler, üç yüz dolarlık botlar almış, Vlad'ın Florida'daki annesiyle babasını görmeye otobüsle değil, uçakla gitmişler. Yürüyüşe çıktıklarında kendilerini kınamadan altı dolara latte alır olmuşlar. Organik pazardan alışveriş yapmaya başlamışlar. Önceleri, çalıştığı üniversitedeki stajyer terapistlere bel bağlayan Cynthia şiddetli travmalarda uzmanlaşmış meşhur birine gitmeye başlamış. Güne uyanmalarında, çalışmalarında, gündelik hayatlarında yeni keşfettikleri bir rahatlık, bir olasılık hissi varmış.

Ama vergi artışlarını hesaba katmamışlar. Bu tek seferlik gelir patlaması yüzünden sigorta planlarının ücretinin fahiş rakamlara fırlayacağını hesaba katmamışlar. Hamile kalmışlar, büyük ölçüde bilerek olmuş bu ama bebek sahibi olmayı düşünürken söz konusu bebeğin ne kadar paraya mal olacağını düşünecek tipler değillermiş. Phee doğduğunda yeniden aylık gelirleriyle geçinmeye çalışmaya başlamışlar çoktan. Asıl kan kaybı doğumdan sonra başlamış. Hamile kaldığı zaman Cynthia iki ayrı okulda ders veriyormuş, fakültedeki kadrosuzlar için doğum izni politikalarını araştırdığında öyle bir politikaları olmadığı bilgisi verilmiş ve yerine başkasını almışlar hemen. Vlad dört bir yanda ek iş aramaya başlamış: Diğer hocaların makalelerini yayıma hazırlıyor, SAT öğrencilerine özel ders veriyor, bir yandan kendi derslerine girerken son sınıfların projelerine ve bağımsız çalışmalara danışmanlık yapıyormuş.

Cynthia bebekle evdeymiş hep ve giderek huzursuzlanıyormuş –bakıcıya ihtiyacı varmış, dışarı çıkmaya ihtiyacı varmış, yazmaya ihtiyacı varmış– Vlad onun dağılmaya başladığını görebiliyormuş. Durumun ciddiyetini anlaması gerekirmiş ama o da dağılıyormuş. Bütün şehir üstüne üstüne geliyormuş; her şey çok pahalıymış: Bebek bakıcılarının saati yirmi dolarmış, psikanalist Cynthia'yla ya haftada üç görüşürmüş ya hiç görüşmezmiş (ayrıca sigorta da kabul etmiyormuş, yani hiç görüşmeyeceklermiş), hastanenin ve ebenin çıkardığı faturaların ardı arkası kesilmiyormuş. Yüksek lisansta tanıştıklarında Cynthia içki içmiyormuş, alkol ve madde kullanımı Vlad'ın, Cynthia'nın yazılarından bildiği bir şeymiş sadece ama bir gece Phee'yle yürüyüşten döndüğünde pusete asılı çantada bir şişe beyaz şarap varmış. O gece kutlama kabilinden geçmiş, yakınlaşmışlar, eğlenip sevişmişler. Ne var ki çok geçmeden işin rengi değişmiş ki Vlad'ın bunu tahmin etmesi gerekirmiş zaten. Düşman kesilmişler birbirlerine. Cynthia içince Vlad'ı çocukları olunca kendi işine bakmak için karısını terk eden meşhur erkekler teranesiyle kıyaslamaya başlamış, Vlad yükselirken kendisi karanlıkta, meçhulde debelenecekmiş. Afallayan Vlad karısına AA'ya geri dönmesini söylemiş, Cynthia buna karşılık daha çok içmiş. Emzirmeyi bırakmayı da reddediyormuş, Vlad karısının alkollü sütünü emen Phee'nin ortalama bir bebekten daha çok tükürdüğüne eminmiş. Cynthia hiddetli ve nüfuz edilemez bir depresyona yuvarlanırken geridönüşüm kutularında sert içkilerin cam şişeleri şıngırdıyormuş.

Bir pazar günü öğleden sonra –tarihi fark etmemiş ama fark etmesi gerekirmiş; eğer o günün 22 Nisan olduğunu hatırlasa neler olurdu diye düşünüp durmuş sonradan hep– Phee'yi parka götürmüş. Bebek çantasını özenle hazırlamış, yanına battaniye, Phee'nin çok sevdiği neon renkli küçük üçgen oyuncağı, yedek kıyafet ve bez, soğutucu kılıflarda sağılmış anne sütü şişeleri, ağzı kapaklı bir poşette püresi, kendisi için de bir sandviç ve kitap almış. Pusete yüklemiş her şeyi. Cynthia'dan ve

duygularının tiranlığından kaçma fırsatı yakaladığı için memnunmuş. Evlerinin iç sıkıcı küçüklüğüne riayeten ve her laf bir tartışmaya yol açacak gibi göründüğünden artık hemen hiç konuşmuyorlarmış birbirleriyle. Ne var ki o sabah Cynthia'nın neşesi üstündeymiş, Phee'ye oyunbaz, Vlad'a da sevecen davranıyormuş; yakışıklı erkeğim benim, diyerek dudağının kenarından öpmüş onu. Vlad, Cynthia'nın, bebeği (ve kendisini) sabah dokuzda evden çıkarıp öğleden sonra dörde kadar geri getirmeyeceğine söz verdiği için keyiflendiğini düşünüp yüz vermemiş. Cynthia Phee'yi Vlad'ın üstüne yıktığı için suçluluk duyduğundan, bir kez olsun kindar bir koğuş arkadaşı gibi değil de sevgi dolu bir eş gibi davranıyormuş.

Cynthia insaflı davranmış. İmgelerin ne kadar can yakıcı olabildiğini bildiğinden, dairenin kapısına, "Lütfen yatak odasına girmeden önce Phee'yi mutfaktaki mama sandalyesinde bırak," diye bir not yazmış.

Vlad bu notu Cynthia'nın aslında işi sonuna kadar götürmek istemediğinin kanıtı saymış. Phee'yle içeri girip de yatak odasının kapısını kapalı görseymiş Cynthia'nın hâlâ onları görecek bir noktada olmadığını haber verdiğini varsayarmış. Bir işi bitirmekle uğraştığını farz edermiş. Phee'yi pusette bırakır, kanepeye uzanır, *New Yorker*'ın yeni sayısındaki hikâyeyi okumaya çalışırmış. Yatak odasına dalıp da onu orada ağzından köpükler çıkarken, inler ve altına yapmış halde bulmaz, telefonunda 911 çoktan tuşlanmış olmazmış.

Hastaneden, özürlerden, bağışlamalardan, krizi takip eden sahici bir tatlılıktan sonra, Cynthia Vlad'ı ilk sene yapmakla suçladığı şeyi yapmış. Kaçmış. Altı ay boyunca Pennsylvania'da ağır depresyondan mustarip kadınları iyileştirme amaçlı yatılı bir tesiste kalmış. Annesinden bahsetmiş, anı kitabına başlamış ve ilk dört bölümünü satıp Vlad'ın aldığından çok daha yüksek bir avans almış. Vlad'ın annesiyle babası, ailesine daha iyi bir hayat kurması ve düzenli bir iş bulması şartıyla o yıl maaşlı bir bakıcı tutmasına yetecek parayı vermiş. Kitabı yıl sonunda

çıkan yılın en iyi kitapları listelerinden bazılarına girmiş, o da bunu fırsat bilip irtibat içinde olduğu herkese haber salmış ve nihayetinde New York'un kuzeyindeki küçük bir üniversitede kadrolu iş bulmuş. Anacadde New England kasabalarına benziyormuş. Cynthia New England'da yaşamak istemiş hep.

Vlad bütün bunların sebebinin para olduğunu düşünmeden edemiyormuş. Önce paraları olduğu, sonra da olmadığı için. Evet, doğum sonrası depresyonu varmış tabii, yeni anne baba olmuş her insan gibi kendilerini eve hapsedilmiş hissettikleri de doğruymuş. Cynthia'nın artık, kendisi on yaşındayken intihar eden annesi gibi bir anne olması da psikolojisini etkiliyormuş elbette. Bir de annesinin ölüm yıldönümüymüş tabii. Cynthia'nın beyin kimyası, alkol istismarı ve aldığı antidepresanlarının dozu, bunlar da etkenmiş şüphesiz. Ama kitabını sattıktan sonraki ilk aylarda yaşadıkları kolay ve bereketli hayatı yaşatmaya devam edebilseymiş onlara, bunların hiçbiri olmazmış gibi hissediyormuş yine de. Geleceğe dair iyimserliklerini koruyabilselermiş. New York'ta, oyun parklarında Vlad'la ve Cynthia'yla oturup onlara çocuklarının gittiği özel okullardan, bebeklerine başkalarının baktığı tropik tatillerden bahseden onca zenginin arasında yaşamasalarmış. Eğer paraya bekçilik etmeseymiş, bakıcı, araba, paket servis ve terapist taleplerini geri çevirmeseymiş. Talepkâr ve sevimli Phee gibi, kendisi de Cynthia'nın gardiyanı haline gelmeseymiş.

Şimdi, ev sahibi olma ihtimaliyle, üniversitedeki güvenceli işiyle, kreşin daha ucuza gelmesiyle, Cynthia'nın kitabından kazandığı parayla tekrar tasasız hissedebilirlermiş kendilerini. Ama bu sefer de Vlad kapana kısılmış gibiymiş. Cynthia'dan, eski haline dönerse olacaklardan ölesiye korkuyormuş. Üniversitede onun pozisyonunda olmak demek, her zaman daha fazlasını yapmak zorunda olmanın baskısıyla yaşamak demekmiş. Toplu taşımanın ve yaya hayat tarzının ona ne kadar yaradığını hiç fark etmemiş daha önce; ona düşünmek için zaman, işiyle evi arasında alan tanıyormuş bunlar. Arabalara mecbur

kalmak, içini karartıyormuş. Cynthia güçlerinin yeteceğinden yüz ila iki yüz bin dolar daha pahalı evlere tutuluyormuş. Mal mülk üzerine konuşmalar sinir harbiyle sonuçlanıyormuş hep. Phee artık gün boyunca üniversitenin kreşinde olduğundan, Cynthia'nın kitabını mükemmelleştirmek için sonsuz zamanı varken, Vlad kıçını yırtıyormuş gibi hissediyormuş kendini sürekli. Bir de üstüne Cynthia geceleri de çalışabilmek için Phee'yi Vlad'ın yatırmasını talep ediyormuş (bu noktada durup John'la ilişki yaşıyor olması ihtimalinin bile pek bir şey değiştirmediğini söyledi). Cynthia'nın hiçbir isteğini geri çeviremediği bir dinamiğin içine sıkışıp kalmışlar yani; Anı Yazarlığı dersinin saati çok az olduğundan yarı zamanlı işten bile sayılmadığını söyleyemiyormuş ona. Ona, tamam, Phee'yi üçte kreşten sen alıp ben altıda eve dönene kadar sen bakıyorsun ama benim kafamı suyun üstünde tutacağım diye sabahın beşinde kalkmalarımı, hele ki yeni romanımın, şu dünyada kızımdan başka benim için anlamı olan yegâne şeyin üstünde hiç çalışamadığımı düşünürsek o üç saatin devede kulak olduğunu söyleyemiyormuş.

Kelimeler ağzından, araya girmeye ya da cevap vermeye zaman tanımadan sel gibi akıyordu.

"Peki," dedi, "daha şarap var mı?"

Kafamı sallayıp içeriyi işaret ettim. Geri döndüğünde sadede geleceğini söyleyip içeri girdi. Tam karışık kuruyemişi bulup bir kâse getirmesini söyleyecektim ki vazgeçtim. Karısının sürekli bir şeyler isteyen biri olduğundan emindim. Canım istemediği halde bir sigara daha yaktım.

Dönünce ayaklarını yerden kesmek için sandalyenin kolçaklarını kullanıp bacaklarını içeri aldı, büküp yoga yapar gibi bağdaş kurdu, sandalyesinde kaykılıp devam etti söze.

"Yani bir sabah uyandım ve Cynthia kaçıp gitti."

Haşinliğine şaşırdım. Bir intihar teşebbüsüne "kaçıp gitmek" demek doğru değildi. "Böyle diyemezsin," dedim. "O sırada bir kriz yaşıyordu."

"Ama arkasındaki motivasyon bu. Kaçmak istedi. Kaçtı da. Ben çakılı kalmak zorundayken o Mann'in *Büyülü Dağ*'ına benzeyen bir sanatoryumda Kawabata'nın bütün eserlerini okudu. Kaçmaya karar vermeden önce bana sordu mu? Hayır. Beni buna hazırladı mı? Hayır. Bu kadar." Omuz silkti, iğneli ve umursamazca.

"İntikam almak istiyorsun yani."

"İntikam mı? Bilemiyorum. Daha çok kısasa kısas gibi. Abartılı bir şey yapacak değilim; birkaç günlüğüne kaçacağım sadece. Belki yazarım, belki kafamda yazmaya yetecek yer açarım. Belki ne üzerine yazacağımı bulurum." Konusu ben olabilirmişim gibi bana baktı.

"Burada mı?" diye sordum.

"Olmaz mı?"

"Ama..." diye itiraz ettim, niye itiraz ettiğimi anlamadan. Mantık icabıydı belki; belki kadın dayanışması öyle gerektirdiği, belki de hikâyesini anlatırken Vlad'a karşı içimde o sırada henüz kavrayamadığım veya kabul edemediğim bir sabırsızlık ve küçümsemenin büyüdüğünü hissettiğim için. "Affedersin ama şimdi, yani sen, o böyle bir şeye kalkıştığında, gittiğinde, doğru kelime buysa onun nerede olduğunu biliyordun. Duygusal olarak değilse de fiziksel olarak belliydi. Cynthia senin nerede olduğunu bilmiyor."

"Yo, biliyor. Biliyor sayılır."

"Nasıl?" Kafam karışmıştı. Benzinciden döndüğümde telefonunu kontrol etmiştim, hâlâ bozuktu. Kulübede sabit hat da yoktu; onu aramış olamazdı.

"Sen söyledin."

Boğuluyor gibi oldum, kalbim öyle güm güm atmaya başladı ki koltukaltlarımda yankılandı sesi. Göz temasımı sürdürmem gerekiyormuş gibi geldi, yalandan bir şaşkınlık ifadesi geçirdim yüzüme, gözlerimi kısarak alnına baktım söylediklerini anlamakta güçlük çekiyormuşum gibi.

"O mesajı Cynthia'ya benim telefonumdan sen yazdın. Hani şu zamana ihtiyacım olduğuyla ilgili olanı."

"Ne?" Kaşlarım hâlâ çatıktı ve kafam ileri geri fazla hızlı sallanıyordu şimdi.

"Dizüstü bilgisayarım çantamda. Mesajları bilgisayarımdan görebiliyorum."

Kelimeleri zorla çıkardım ağzımdan. "Herhalde... sarhoşken... sen..."

"Hayır, o mesajı sen yazdın. Ben yazmadım. Yazmadığımdan eminim. Sorun değil," dedi bana sıcacık gülümseyerek. "İlginç bir durum."

"Cevap yazdı mı?"

"Evet. Biraz yazıştık." Bacaklarını açıp yere indirdi, topuklarının üstüne basıp kalçasını havaya kaldırarak pelvisini esnetti. "Bir iki gün kalabileceğimi söyledi."

"İyi de sen bir iki gün kalmak istiyor musun ki?"

"İstiyorum," dedi, kollarını kocaman açıp yukarı kaldırdı, sesi gerinme hareketleri yüzünden boğuklaşmıştı. "İzin verirsen tabii."

"Peki, John meselesini kabul etti mi?"

"Hayır," dedi gayet rahat. "Ama yalancının teki olduğunu kendi bile söyler. Yani, kim bilir?"

Ellerini başının arkasında kenetledi, bana şöyle bir baktı, jön gülüşünü çaktı, dişleri ve alt dudağı şaraptan mor lekeli.

"Bir sigara daha verir misin?"

XVIII.

Ayılmak için kendimize sütlü ve şekerli kahve yapıp *Sweeney Todd*'un Patti LuPone ve Michael Cerveris'li kaydını dinleyerek akşam yemeği hazırladık. Ben Bayan Lovett'tım, o da Sweeney. Duruma, özellikle de aldatmacama bu kadar kolay razı olduğu için ondan huylanıyordum; vücutlarımız birbirine her yaklaştığında sıçrayıp uzaklaşma isteğime karşı koyuyordum. Vlad otlu *frittata* yaptı, ben salatayı üstlendim, birlikte peynir zeytin tabağı hazırladık bir de. Elinden iş gelen bir adamdı; seri hareketlerle dilimliyor, soyuyor, doğruyordu. Mutfak işlerine tek katkısı ara sıra ateşin üstüne et koymaktan ibaret olan kocama yemek hazırlamakla geçen onca zamandan sonra gözümü korkutuyordu bu. Marulla uğraşırken ellerim hantal geliyordu gözüme, salata kurutucumuz olmadığından yaprakların nemini almak için bir dünya kâğıt havlu harcadım. Salata malzemelerinden nasıl ilginç ama lezzetli bir karışım çıkaracağım konusunu kafamda abarta abarta kendimi kilitledikten sonra banyoya kapanıp marul, üzüm, ceviz ve mavi rokfor peynirli bir tarif buluncaya kadar internette dolandım. Üzümleri yanlış doğradım, cevizleri fazla kızarttım, rokforu fazla ufaladım. Vladimir'e salatayı neyli yaptığımı söylediğimde 2000'li yılların *vintage* çeşnilerine bayıldığını söyledi. O öğleden sonra söylediği her şeyde olduğu gibi, hem içimi rahatlatmaya çalışıyormuş hem de beni hafife alıyormuş gibi hissettim.

Bir kokteyl içersem kendimi daha rahat hissedecektim, kahvelerimizi bitirince birer *Manhattan* hazırladım. (Manhattan'ın püf noktası kaliteli kiraz kullanmak ve içkiyi

mümkün olduğunca soğutmaktır, neredeyse sulu kar gibi, böylece *bourbon* dile kıvamlı gelir.) *Frittata*nın fırında pişmesini beklerken kokteyllerimizi içtik. Muhabbetimiz hafif, biraz da zorakiydi. Vladimir "konu" açıp duruyordu. Şu anda dünya, dilin bireylere özgü şiirselliğiyle ilgileniyor mu sence? Çağdaş yazarların hangileri bundan elli yıl sonra da önemli sayılacak? Bir hegemonya varsaymaksızın kimlikle ilişkilenmeyen bir edebiyat mümkün mü?

Sofraya kumaş peçeteler, şarap kadehleri ve bir de mum koyduk. Vlad büyürken hatta bugün bile annesinin sofraya her yemekten sonra çöpe attığı tek kullanımlık plastik tabak ve çatal kaşıklar koyduğunu söyledi. "Bu şekilde sistemi oyuna getirdiğini sanıyor," dedi. Çocukluğundan bahsetmesi heyecanlandırmıştı beni: Daha fazla şey bilmek, çocukluğundaki odasını, duvara astığı posterleri, seçtiği yatak örtüsünü kafamda canlandırmak istiyordum. Arkadaşlarını ve etkilendiği öğretmenleri dinlemek istiyordum.

"Standart bir Rus göçmeni çocuğuydum," dedi. "Annem de babam da biliminsanıydı. Benim de mühendis olmamı istiyorlardı. Sesimi çıkarmadım, yazar olmak istediğimi söylemedim kimseye. Babama Yale'de bölümüm olarak Karşılaştırmalı Edebiyat seçtiğimi açıkladığımda benimle bir ay konuşmadı. Kitabımı okuduklarını da sanmıyorum ama kitabı çok havalı bir odada, bir camekânın içindeki başka bir camekânda tutuyorlar. Cinayet işlemek için bayağı iyi bir yer; her şey o kadar pofuduk ki ses geçirmiyordur kesin. Florida usulü *film noir*."

Annesiyle babasının Cynthia'yla iyi geçinip geçinemediğini sordum. "Vücudunu beğeniyorlar," diye karşılık verdi; cevabının katiliği daha fazlasını sormaktan alıkoydu beni.

Işık griye çalarken pencerenin dışında saksağanlar çığlık çığlığaydı. Yemek için bir şişe Sancerre açtık. Şarabı tadar tatmaz içimde halihazırda güçlü bir sarhoşluk dalgasının iş başında olduğunu anladım, yine de ne kadar içersem içeyim benden kaçıyor gibi görünen özgüveni bulmak için gözümü karartıp

kadehin dibini görene kadar zorladım kendimi. Yalapşap ve çabuk çabuk yedik. Çatalını parmaklarının arasında değil, bütün eliyle tutuyordu, bunu itici mi, yoksa sağlamlığa, gürbüzlüğe işaret eden Tom Jones'vari bir damardan cezbedici mi bulduğumu çözemiyordum. Yemekten sonra Vlad John'un duruşmasının gidişatından haberdar olup olmadığımı sordu, "Hadi mesaj atıp öğrenelim," dedim. Tutkun oldukları, hiçbir şeyden haberi olmayan erişilmez bir oğlanla iletişim kurmak için dolaplar çeviren iki kız gibi kanepede dip dibe oturup telefonuma sarıldık.

nasıl geçti bugün?

Berbat

ne oldu?

Aynı boklar. Tavsiye mektuplarımı incelediler.

Tüh.

Wilomena sorguda iyi değil

Tüh.

Bize çok pahalıya patlıyor.

Aynen.

İstifa edip konuyu kapatabilirim.

Şimdi mi?

Yakında. Çok para kaybedeceğiz.

Sorun olmayacak mı?

Sid'e göre iyi durumdaymışım.

İstifa etmen yani

Evet. İfadelerin üzerinden geçti. Kamu davası çıkmazmış buradan.

Sid'in babasının flört mesajlarını, mahrem eylemlerinin belgelerini okuduğunu düşünüyordum ki—

orada mısın?

Sid sorun etti mi bunu?

Neyi?

İfadelere bakmayı

İyi o

Tamam

Kamu davası açarlarsa kazanamazlar diyor.

Peki

Anca akademide.

Hı hı.

sen nasılsın?

İyiyim

Neredesin?

hey?

İyiyim ben.

Ne zaman geleceksin eve?

ne oldu?

orada mısın?

Vladimir saçlarımı kaldırdı. Ağzı kulağımın arkasındaki boşluktan bir santimetre uzaktı. Dudaklarını değdirdi, öpücükten ziyade, hafifçe sürtünür gibi. Elini bacaklarımın arasına götürdü ama ittim. Sonra benim elimi alıp kucağına çekti. Altındaki kıpırtıyı hissederken elimin orada cansız cansız durmasına izin verdim. Taş kesilmiş gibiydim, kendime gıcık olmuştum. Aptallığın bu kadarıydı. Bana hayatım kadar uzun gelen bir süredir ilk kez tam olarak ne istediysem onu, fantezisini kurduğum, düşlediğim şeyi elde ediyor ve frijit bir kız kurusu gibi tepki veriyordum. O elimi kendisine bastırır, ağzını boynumda aşağı yukarı gezdirirken rahatlamaya çalıştım. Tenimin buram buram rokfor ve sarımsak kokuları yaymasından dehşete düşmeme rağmen biraz olsun yumuşadım, ince pamuklu

pantolonunun üstünden onu yoklama izni verdim kendime. Ağzı yumuşak ve kuruydu. Kulağıma gelip fısıldadı.

"Hocam," dedi. "Final sınavımı teslim etmedim. Başım belada mı?"

Sersemledim. "Soğumak" kelimesinin cinsellikle ilgili durumlara ne kadar uygun düştüğü geçti aklımdan çünkü kelimelerini duyar duymaz ânında öyle hissettim. Uyarılma mekanizmamı kontrol eden kazanın altını söndürmüşlerdi sanki. Ürperdim, boğazımın gerisinde bir bulantı yükseldi. Bir ceset histen ve heyecandan ne kadar uzaksa o kadar uzak, elimi kucağından çekip kalktım kanepeden.

"Ne oldu?" diye sordu. Hâlâ oyun oynuyormuşuz gibi sırıtıyordu.

"Kusura bakma," dedim. "Biraz hava almam lazım."

Önünü düzeltip bacak bacak üstüne attı. "Peki." Güldü az buçuk, biraz asabı bozulmuş, biraz da kendine dışarıdan bakıp rahatsız olmuş gibi. Kirli sakalının boy göstermeye başladığı çenesini sıvazlayıp karşımdaki duvara baktı.

Tel örgülü kapı rayından çıkmaya başlamıştı, telleri parçalamak gibi fevri bir tepki vermemek için kendimi kapıyı yavaşça kaldırıp yerine oturtmaya zorladım. Verandanın ışığını yakmakla uğraşmayıp el yordamıyla bir sandalye buldum. Yakınlardaki bir çalıdan hışırtılar geldi: gece vakti beslenme faaliyetleri, kavga ya da çiftleşme.

Bunalımdan ve kendimi düşürdüğüm durumdan ağırlaşan vücudum sandalyeye yığıldı. Anlaşıldığı üzere, Vlad'ın bana duyduğu arzu (böyle bir şey varsa tabii, eğer kendine zarar vermeye yönelik anlaşılmaz bir dürtüyü eyleme dökmüyorsa böyle) beni sapık ve yaşlıca öğretmen, onu da körpe yüzlü, masum genç kategorisine yerleştiren taksonomiye dahildi. Benimle sevişmek *camp* bir eylemdi onun için. Ergenliğinden kalma ucuz bir fantezi.

Ve şunu anlamıştım ki –işin en utanç verici yanı da buydu– kendi fantezim seksi bir meslektaş, çekici bir akran olmama

dayanıyordu. Aramızda tutku olacağını hayal etmiş, kelimelere gelmeyen, hayvani, beynin arkasında dönen bir şey olmasını beklemiştim. Vladimir'e karşı hislerim düşüncenin ötesindeydi, bir senaryonun ötesinde olduğuysa kesindi. Kim olduğumu unutmama izni vermesini istemiştim. Hayal kırıklığı içinde ağlamaya başladım, sonra da gözyaşı döktüğüm için dalga geçtim kendimle. Onu kaçırmıştım ben, işin aslına bakarsak: İçkisine ilaç katmış, sırf kendi arzumu tatmin etmek istediğim için onu kandırmıştım; şimdi de kalkmış bana yönelik algısında kusur buluyordum. Kadınlardan faydalanan erkekler o kadınların onları nasıl algıladığını aklının köşesinden geçirirmiş gibi.

Verandaya küçük, tıknaz bir rakun çıktı badi badi. Siyah boncuk gözleriyle bana baktı. Düşünüp duran beynimi terk edip bir memeli bir hayvanın bilincinde dağılmayı dileyerek gözlerimi ayırmadan ona baktım ben de. Veranda lambasının düğmesine basıldı ve Vladimir göründü elinde sigaralarımla. Rakun istifini bozmadan verandadan ormana gitti tıpış tıpış. Vlad bir sigara yaktı, sonra da paketi bana attı.

"Ya," dedi sesinde yumuşak bir yakarışla. "Ya, özür dilerim."

Hiçbir sorun olmadığını, özür dilemesini gerektirecek bir şey yapmadığını söylemek istedim ama kelimeler ağzımdan çıkmadı.

"Durumu yanlış okudum galiba," diye devam etti. Ciddi ciddi endişelenmiş görünüyordu, bir an için bölümde ona suçlamada bulunmaya karar versem ne olur diye düşündüm. Kendimde değilken benden faydalandığını iddia etsem mesela. Ne komik bir ters köşe olurdu ama hikâyede. Vlad o kadar modern ve eğitimliydi ki muhtemelen başını öne eğer, özür diler, istifa eder ve kaçıp giderdi.

Öte yandan, insanlar çekiciliği su götürmez bir kadınla evli bu teşhir örneği adamın benim gibi çoktan menopoza girmiş bir yaratığa pas vermesinin gülünçlüğüyle dalga geçerdi. Alay konusu olurdum. Monica Lewinsky meselesinde ne gaddar olduğumuzu hatırlıyorum; onu Bill Clinton'la ilişki yaşamaya

değer görmeyip alay etmiştik. Oysa dönüp de eski fotoğraflara baktığımda kadının çok çekici olduğunu, hatları güçlü, güzel biri olduğunu fark ediyorum. Yine de Clinton o sırada dünyanın en güçlü adamıydı ve en azından doksanlarda ünlü bir mankene ya da film yıldızına itibar etmediği için kınamıştık onu. Bu haliyle yumuşak ve ümitsiz görünmüştü gözümüze.

"İyi misin?" diye sordu, hâlâ cevap vermediğimin ayırdına vardım, iyi olduğumu söyleyip içini rahatlattım.

"Asıl ben özür dilerim," dedim. "O şekilde tepki vereceğimi düşünmemiştim."

"İstediğini sanmıştım," dedi, pişmandı ve anladım ki o raddede yakışıklı bir adam olarak, verdiğinde karşısındakini mutlu eden bir şey sayıyordu bedenini. Bir armağan. Ben de bir hediye gibi önce paketleyip sonra açmamış mıydım onu zincirlediğimde?

"Daha önce," doğru kelimeyi aradım, "çizgiyi aştığın oldu mu?"

"Hayır. Ya da bir kez, çok eskiden. Şehir dışından eski bir kız arkadaşımla."

"Peki, şimdi neden böyle yaptın?"

Sesi kısıldı. "Kendime göre sebeplerim vardı." Yarı kapalı gözleriyle bana baktığını hissediyordum.

"Yapma," dedim. "Rol kesme. Söyle işte."

"Ben..." diye başladı, sonra durdu, ifadesine çekidüzen verdi. "Tahminimce sebebi şu: Bunu ben yapmıyorum, öyle değil mi? Sen yapıyorsun. Ben içine konduğum durumda rolümü oynuyorum sadece. Beni buraya sen getirdin, bu role sen soktun, senin için oynuyorum ben de."

"Bunu yapmak zorunda değilsin. Gidebilirsin, seni evine bırakırım." Kelimeleri, sanki o kuklaymış, ben de şeytani bir kukla oynatıcısıymışım gibi incitmişti beni. Özür dileme ihtiyacı hissettim. "Dün gece için üzgünüm; kontrolden çıktı her şey."

"Hayır, hoşuma gidiyor. Bana bu rolü verdiğine memnunum. Çok ilginç geliyor."

Ha, dedim içimden, demek durumu rasyonelize etmiş ve böylelikle kontrolü altına almıştı; deneyimin, oynadığı rolün kontrolü ondaydı demek. Eh, doğal olarak vardı onda bu yetenek. Başarılı insanların yeteneği: nerede olursa olsun, yerini değiştirip iktidar mevkine geçmek. "Lütfen bana büyüklük taslama," dedim.

"Hayır, hayır," dedi. "Öyle yapmıyorum. Seninle konuşmak hoşuma gidiyor. Seni öpme fikri birkaç defa düştü aklıma."

"Tiksindirici şekilde mi?" Uzun yıllar önce, yüksek lisans programımdan –erkek, uzun boylu ve kararınca çekici– birinin bana çirkin kadınların peşinde koştuğunu çünkü bu kadınların sevişirken gösterdikleri minnettarlığın onu büyülediğini söylediğini hatırladım.

"Katiyen," dedi, sonra biraz gülüp sigarasından bir nefes körükledi. Yabani yaşam bir anlığına sustu, dumanı içine çekerken yanan kâğıdın sesini işittim.

Kuru bir meltem esti üstümüze, Vlad'ın küllerinin kıvılcımlarla birlikte benden yana, küçük havai fişekler gibi uçuşmasına sebep oldu. Sessizlik ânı ne kadar yorgun olduğumu anlamama yetti, yorgunluğun farkındalığı da nihayet dürüst olabileceğim bir noktaya getirdi beni.

"Bir kitap yazıyorum," dedim. "Bitmek üzere. Buradayken taslağa son noktayı koymak istiyorum."

"Okumak için sabırsızlanıyorum," dedi.

"Böyle şeyler söylemek zorunda hissetme kendini. Sabah erken kalkıp üstünde çalışmak istiyorum. İstersen sen de yazabilirsin. İkimiz de yazarız. Sessiz sedasız çalışırız birlikte."

"Tamam," dedi. "Kabul ediyorum."

"Öyleyse ben yatıyorum."

Ayağa kalktım, duraksadım bir an için. Bir şey daha söylemesini bekledim: Beni kutlamasını, kınamasını ya da baştan çıkarmasını belki... Yahut iyi geceler, tatlı rüyalar dilemesini.

"Seninle gelmem gerekir mi?" diye sordu, ellerine bakıp somurtarak.

"Buna nasıl cevap vereceğimi bilmiyorum," dedim, itiraf etmeliyim ki etkilenmiş, yapmacık bir tonla, ardından inatçı tel kapıyı hızla çekip açtım, Vlad'ı verandada yalnız başına tüterken bırakarak arkamdan kapadım.

Gece yarısı gibi yatağıma geldi. Yanıma kıvrılıp kollarıyla sardı beni. Önce kolumu aşağı yukarı okşamaya başladı, sonra sırtımı, sonra kıçımı. Bunun üzerine kalçamı oynatmaya başladım, elimle karnına doğru uzandım ama ona dönmedim. Geceliğimi yukarı çekti, külotumu aşağı indirdi, ayaklarımla teperek çıkardım ben de. Beni öpmedi ama kafasını omzuma dayadı. Pijamasını indirip içime girdi. Şaşırtıcı, rahatlatıcı ve zevk veren bir şekilde, hiç de kuru değildim. Aleti uzun, ortalamadan az daha ince ve çok sertti. *Hacamat* kelimesini düşündüm. Böyle devindik birlikte, pozisyon değiştirmeden, kolumuzu bacağımızı oynatmadan, oynatırsak –ilk bağlantı noktamızdan saparsak– bir büyüyü bozacakmışız gibi. Sona doğru bir elini önüme koydu, hemencecik, sessiz sedasız orgazm oldum. Elini orada tuttu ve çabalamadan, iradesizce, odaklanmadan orgazm oldum tekrar. Kendi sonuna yakın temposu arttı, omuzlarımı tuttu arkadan ve onunla aynı anda orgazm oldum bir kez daha.

Beni omzumdan öptü, ben de onu okşadım kısaca. Bir süre kaldı böyle nefes alıp vererek ama uyumadığını anlayabiliyordum. Ona yanımda kalmak zorunda olmadığını söyledim, ciddi olduğumu ayırt edince teşekkür edip gitti, erkek şekilli bir ter izi bıraktı geride.

XIX.

Peş peşe ikinci gece vakitsiz uyandım, bu kez mobilya sesi –detay vermek gerekirse neredeyse herkesin çarptığı çürük çarık vestiyerin yere devrilmesi– geldi kulağıma, akabinde düşük perdeden gürleyen küfürler ki Vladimir'in sesi olmadığını çıkarabiliyordum ve ışığın nereden yakıldığını bulmak için hafifçe duvara vuran eller.

ABD'deki tüm kırsal bölgelerin kendi Styx Nehri keşleri vardır: met ya da morfin türevi bağımlıları, gündelik hayatın cereyanında süzülen yarım ruhlar. Marketlerin önünde bitap ve beklentiyle, canlı cenaze gibi otururlar. Büyükannelerini yiyecek alışverişine ya da kumsala götürürler. Tatlı, hırsız, hızlıdırlar ve her şeyden korkarlar. Bizim kulübemize giren olmamıştı hiç ama civardan, göle kıyısı olan evlerden pek çok soygun haberi gelmişti kulağıma. Bu yazlıkların parası olan, mülklerini aylarca başıboş bırakan paralı insanlara ait olduğu varsayılıyordu. Bilgisayarım oturma odasında olmasaydı yatağımda yatmaya devam edip hırsızın istediğini almasına göz yumabilirdim. Onun benden daha çok ihtiyacı vardı.

Ama bilgisayarım oradaydı, masanın üstünde duruyordu kabak gibi, romanımın var olan tek kopyası da masaüstü dosyası olarak kaydedilmişti. Aptallığıma lanet ettim; neden *flash* belleğe atmamış ya da e-postama yollamıştım ki? Vladimir'i uyandırmayı düşündüm ama hırsızın sesimizi duyup kucağında bilgisayarımla kaçmasından korktum. Elimden geldiğince sessizce dolabın zeminindeki büyük şemsiyeyi aldım. Gülünç olduğunu biliyorum ama bana saldırmaya çalışırsa şemsiyeyi

haneme tecavüz eden kişiye saplayabilir ya da açıp kafasını karıştırabilirdim. Hafif adımlarla, yavaş yavaş koridordan oturma odasına yürüyüp tepedeki lambayı açtım.

Buzdolabının kapısı açıktı, davetsiz misafirimiz onu göremeyeceğim bir şekilde yere çömelmişti. Sesim çıktığı kadar bağırdım, kalkıp buzluğun kapağının alt kısmına çarptı kafasını.

"Tanrı aşkına be kadın!" dedi neredeyse otuz yıllık kocam; şemsiyemi yere düşürdüm o anda.

"Seni korkutmak istememiştim," dedi John, ben ciyak ciyak bağırdıktan, birazcık ağladıktan, beni korkuttuğu için onu enikonu haşladıktan ve artan *frittata* ve salatadan bir tabak hazırlayıp bir kadeh şarap verdikten sonra.

"O vestiyeri oradan almak lazım," dedi, neresinin acıdığını göstermek için baldırını ovuştururken. Kanepenin ondan uzak ucuna oturdum. Vladimir'in hâlâ arkamda olduğunu, kollarıyla beni kavradığını hayal ettim.

"Ne işin var burada?" Soruyu nazikçe, yüzümde bir gülümsemeyle sormaya çalıştım.

"Seni görmek istedim. Burada olup olmadığını bilmiyordum, şansımı denedim."

Beni özlediğini söyledi. Sid ve Alexis'le istifasını konuşurken çarpmış bu his onu. Kariyerlerimizle birlikte başladığımız yermiş üniversite. Ortakmışız biz, istifası kendi başına alması gereken bir karar gibi gelmiyormuş ona. Son günlerde mesafeli olduğumuzun farkındaymış ama aramızdaki şeyin kurtarılabilir olduğuna inanıyormuş. Üniversiteden bir ekip olarak ayrılmamızı öneriyormuş. Kariyerine bir tür danışmanlık gibi bir şeyle devam etmenin yolunu bulabilirmiş –reklamcılık ya da kurumsal iletişimde mesela– kimsenin onun kim olduğunu bilmediği bir alanda. İki evi de satıp şehirde küçük bir apartman dairesine taşınabilir, günlerimizi müzelere, okumalara,

tiyatroya giderek geçirebilirmişiz. İstersem kitap yazarmışım ya da yerleştiğimiz yerde ders verirmişim yine. Veya Meksika'ya yerleşirmişiz, dolarlarımız sonsuza kadar götürürmüş bizi; ketenler giyer, şapkalar takar, güneşte gevrekleşerek o sarı tozlu göçmen hayatını sürermişiz. İffet kumkumaları ve ikiyüzlülerle dolu bu kasabaya mahkûm değilmişiz.

Kafa sallayıp suyuna gittim. Şaşkın, gürültücü ve âdeti olmadığı halde gevezeydi. Vladimir'in bu gürültü patırtıyı duyup oturma odasına dalması an meselesiydi ve hangimizin nasıl tepki vereceğinden hiç emin değildim. John konuştukça moralim bozuluyordu. Soluğu burada alıp benim ne istediğimi ya da nasıl hissettiğime bakmadan çözümlerle çıkagelmesi o kadar tipik bir John hareketiydi ki. Monoloğu süresince bir kez olsun üniversitede kalmak isteyip istemediğimi sormadı, bu ihtimalin üzerinde durmadı bir saniye bile. Emekliliğimi nasıl geçirmek istediğimi, onunla geçirmek isteyip istemediğimi sormadı. Varsayım üzerine, hep varsayımları üzerine bir çözümle çıkagelirdi; ben de razı olurdum hep.

Kalkıp kendime *bourbon* koydum, sonra o üniversitenin kampüsüne bulaşan faşist kanser hücreleri üzerine uzun uzadıya nutuk çekerken yanına oturdum. Atıp tutmalarının orta yerinde kendi sözünü kesti. "Seni istiyorum," dedi, üstüme yalpalayıp kocaman açtığı ağzıyla öpmeye çalıştı beni.

Durdurup arkamı döndüm. "Kes şunu," dedim. "Gecenin bir yarısı haber vermeden ortaya çıkarak ne yaptığını sanıyorsun sen?" Bir an için ciddiyetini takınıp özür diledi ama oturuşunda, kaşlarının havaya kalkışında bir parça neşe vardı. Her şeye rağmen komikti hâlâ; dudaklarımı büzüp bir gülücük attım ona. Üstüme eğildi, kafasının tepesiyle ve diken diken saçlarıyla çıplak tenime sürtündü bir hayvanın yapacağı gibi ve yanımda yıllardır kullanmadığı tarazlı, oyunbaz bebek sesiyle mırıldanıp gıdıkladı beni. Nefesimi tuttuğumu fark edince ellerini de işin içine soktu, dokunur dokunmaz çığlığı basacağımı bildiği yerlerimi çimdikleyip kavramaya koyuldu. Kıvrandım,

kanepede geriye attım kendimi. Onu cesaretlendirdiğimi sanıp geceliğimi yukarı sıyırmaya başladı. Ama hayır, bunu istemiyordum, her şey çok hızlı ilerliyordu, Vlad'dan sonra iç çamaşırımı değiştirmemiştim. Geri çekilip bağırdım, niyetlendiğimden daha fazla çıktı sesim.

Küçük yatak odasındaki hareketlenmeyi duydum ve uzaklaşması için John'a diz attım, tam o anda Vladimir Vladinski, çiçeği burnunda profesör ve *ihmal edilebilir genellikler*'in seçkin yazarı, elinde bir lambayla çırılçıplak içeri girdi. John tekmeyi yiyince ayağa kalktı ve şaşalayarak saniyelerce bir bana bir Vlad'a baktıktan sonra birahane sandalyesine oturup (ki sandalyenin dibinde zincir yığılıydı hâlâ) gülmeye başladı.

"Aman Tanrım," dedi Vlad ve derhal odayı terk etti. Ben *bourbon*umu bitirir, geceliğimin eteklerini düzeltir, saçlarıma çekidüzen verir ve rimelim aktıysa diye parmaklarımı yalayıp gözlerimin altından geçirirken John gülmeye devam ediyor, nefes nefese kalışlarla, iç çekmeleriyle müthiş bir performans icra ediyordu. Vladimir üstünde tişörtü ve John'un pijama altıyla geri döndü.

"O benim pijamam mı?" John hırıldıyor, gülerken karnını tutuyordu. "Ben de nereye gitti bu pijama, diye düşünüyordum. Pardon," dedi ve soluklanmaya başladı sözüm ona sakinleşmek için.

Bütün bu gösteri fazla kinikti. "Yeter," dedim. "Topla kendini." Avucunu göğüs kemiğine dayadı, gözlerini kapayıp kafasını iki yana salladı, sonra açıp yapmacık bir takdirle bana baktı. "Bravo," dedi, ifadesinde yakaladığım incinmişlik izine şaşırdım.

Sonra Vladimir'e dönüp, "N'aber, dostum?" dedi.

Vlad'ın cevap vermesine kalmadan araya girdim. "Vladimir misafir odasında kalıyor, John. Biraz kafasını dinlemeye ihtiyacı vardı. İkimizin de vardı aslında."

"Ha, tamam," dedi John, yine onaylar gibi kafa sallayarak. "Bu her şeyi açıklıyor. Yani aslında neden başka bir adamın spermi gibi koktuğunu açıklamıyor ama..."

Ancak bu kadar densiz davranabilirdi. Alnıma kadar kızardım. Vladimir gücenmiş görünüyordu.

"Ama ben—" diye itiraz edecek oldum.

"Lütfen." John sözümü kesmek için elini kaldırıp gülümsedi. "Ben kimim ki yargılayayım?"

"Burada olduğunu bilmiyordum, Vlad," diye devam etti. "Gerçekten şaşırdım. Aslına bakarsan bayağı hoşuma da gitti. Pek sık şaşırmam çünkü." Suratını buruşturdu, zalimlik akıyordu yüzünden.

Ödeştiğimizi söyledim. Beklemediğim bir şekilde hislenmiştim, hınç dönüyordu göğsümde girdap gibi.

"Ödeşmek mi?" Bacak bacak üstüne atıp Rodin'in *Düşünen Adam*'ı gibi eline dayadı çenesini. Tanrım, ne kadar saldırgan ve kasıntı olabiliyordu. "Ne demek bu şimdi?"

"Sen ve Cynthia." Gözlerime yaşlar doluyordu ve sebebini anlayamıyordum.

"Cynthia ve ben mi?" dedi, sonra tekrar gülmeye başladı, ardından farklı vurgularla defalarca tekrarladı: "Cynthia ve ben, ben ve Cynthia." Kafasını öne düşürdü, gıdığı kurbağalarınki gibi bombeliydi bu haliyle.

Durmasını söyledim ters ters. Zinciri yerden alıp şişko boynuna dolayasım geldi.

"Sizi gördüm." Bana bunu yapamazdı; beni histerik bir kadınmışım gibi kenara atamazdı. Paranoyak eş yerine koyamazdı beni. İzin vermeyecektim.

"Ah, dostlarım," dedi, vakur bir tona dönerek, "sizi temin ederim, Cynthia benden bir iki lig üstte, bana hayatta bakmaz."

"Hayır, sizi gördüm." Yüzüm çarpıldı, öne eğilirken kanepeden o kadar uzaklaşmıştım ki neredeyse ayaktaydım.

"Yanlış anlamayın, Cynthia'yla suç ortağıyız. Ama fiziksel anlamda değil. Gerçekten." Yakayı ele vermiş bir eşkıya gibi havaya kaldırdı ellerini. "Yemin ederim."

Vladimir bakışlarını benden John'a, John'dan bana çevirdi. "Onları 'iş üstünde' gördüğünü sanıyordum."

"Bilmiyorum," dedim yeniden kanepeye büzülüp, alt dudağım ağır çekiyordu.

"Birlikte yazıyoruz," dedi John.

"*Sen* yazıyorsun musun?" diye sordum ona.

"Evet," dedi çıkışarak. "Eli kalem tutan bir tek sen değilsin."

"Sen ne yazıyorsun ki?" Zalimliğim tutmuştu ama umurumda değildi, bir kez olsun onu korumak zorunda hissetmiyordum kendimi.

"Ses tonundan hoşlanmadım."

"Ben de *senden* hoşlanmadım." Sinirlerimi bozuyor, benimle çocuğuymuşum gibi konuşuyordu.

Ayağa kalkıp sallana sallana çıktı odadan. "Nereye?" diye seslendim arkasından.

"İşemem lazım," dedi omuzunun üstünden, banyonun kapısını çarptı.

Vladimir John'un gidişini izledi, sonra bana döndü. "Onları bir şeyler yaparken yakaladığını sanmıştım."

Öyle sandığıma yeminler ettim ona. Gördüklerimi izah ettim, aynı şeyi görse onun da aynı sonuca varacağını söyledim.

"Bana yalan söyledin." Yaralanmış görünüyordu, oyuna alınmamış bir çocuk gibi.

"Doğru olup olmadığını önemsemeyeceğini düşündüm." Tir tir titriyordum. Çocukluğumdan beri başım ne zaman "belaya girse" vücudum sıcaklığını düşürerek tepki verirdi. Kanepeden kalktım, iki ısıtıcıyı da açıp karşılıklı koydum ve aralarına çömeldim. Vladimir de kalkıp tepemde dikildi.

"Ama sana inandım. Eğer bilseydim—"

"Yalan söylemediği ne malum?" Soğuktan zangır zangır titriyordum, dişlerim birbirine çarpıyordu. Isıtıcıların ayarını sonuna kadar açtım, kükremeye başladılar.

"Yalan söylemiyorum," dedi John, banyodan çıkıp ıslak ellerini pantolonuna silerken. "Ben epik bir şiir yazıyorum, Cynthia da anı kitabının üzerinde çalışıyor. Yazma kulübü kurduk. Uyuşturucu alıp yazıyoruz. Çok eğlenceli."

Sanırım barışı korumak ya da bir açıklama sunmak, en azından denemek için Vladimir'e baktım ama kimsenin bir şey demesine kalmadan üstüne atlayıp John'u yere yapıştırdı. Islak kum dolu bir korkuluk gibi devrildi kocam. Aralarındaki eşitsizlik çok üzücüydü. John karşı koymaya çalışmadı bile; cenin pozisyonuna geçip elleriyle yüzünü korumaya çalıştı sadece. Gözlerim ortaçağdan kalma sandalyeye kazınmış bir mesaja takıldı: "Yuppilere Ölüm," yazılmıştı dikenlerle süslü harflerle. Yuppilerin aşağıladığımız bir şey olduğu dönemleri düşünürken buldum kendimi. Oysa genç profesyonel demek değil miydi bu? Onları bu kadar sakıncalı, itiraz edilesi kılan neydi? Bencillerdi, paraları vardı, toplumsal sorunlara kördüler. *Nouveau cuisine*'i ve egzersiz yapmayı seviyorlardı. Bu muydu hepsi?

"Seni göt," diyip duruyordu Vladimir, derken John'u cenin pozisyondan çıkartıp yerde düzledi, kaval kemiklerini John'un uyluklarına bastırıp bisepslerini kavradı. Vlad'ı pijamasının kumaşı aletinin üzerinde gerilmiş halde kocamın üstünde görünce biraz heyecanlanmaktan kendimi alıkoyamadım.

"Sen ne yaptığının farkında mısın?" dedi Vlad, öfkeden köpürür ve titrerken. "Ona uyuşturucu veriyorsun, ha? Ne kadar dibe batabileceği hakkında hiçbir fikrin var mı? Anne o. Benim bir çocuğum var. Kendini yaksın diye benzin versen aynı şey."

Elleriyle John'un göğsünü dövdü: Vurur gibi değil de itip kakar gibi ve sonra yuvarlanıp yere yattı, gözlerini tavana dikti.

"Ben ona uyuşturucu vermiyorum, evlat," dedi John bezmiş bir sesle. "O bana veriyor." Sonra bana baktı söylediğinin doğru olduğunu anlamam için.

Vladimir de doğrulup bana döndü. "Beni eve bırakman lazım," dedi. "Hemen şimdi."

Paternalizminden, baba tavırlarından rahatsız oldum bir kez daha. Tanışıklığımızın başlarında hissettiğim New Englandlı vaiz havası geri dönmüştü. Karısı kendi süreçleri ve

dertleri kendi tasarrufunda olan bir yazardı. Eğer uyuşturucu almak istiyorsa (amfetamin aldığını varsayıyordum, muhtemelen de Adderall ama emin değildim) bu, onu benzer maddelerle ve işiyle karmaşık bir ilişkisi olan diğer pek çok yazarla aynı safa sokmuyor muydu? Risk alıyorsa bile kendisi istediği için yapıyordu bunu; o kendi başına bir bireydi, Vlad'ın çocuğu değil. Sontag bütün kitaplarını *speed* alıp yazmamış mıydı, keza Kerouac da ve sürüsüyle başkası da? Coleridge mesela? Sartre? Graham Greene? Bir kadının, birbiri ardına dâhiyane yapıtlar döktürüp dursa bile davranışlarına çekidüzen vermesi gerektiğine inanan bir adam da böyle davranırdı aynen.

"İçki içtim," dedim. "Seni bırakamam. Sabaha kadar beklemek zorundayız."

"Şimdi kafası bir dünyadır," dedi, ayağa kalkarak. "Çocuğum güvende değil."

"Kafası güzel falan değil," dedi John. "Hapları kasamda kilitli tutuyorum. Çok az alıyor. Fazlasını alacak kadar güvenmiyor kendine."

"Elinden geleni yapıyor," diye ekledi, onu umursadığını, içine dokunduğunu gördüm.

"Cynthia bağımlı," dedi Vlad. Volta atıyordu şimdi. "Durumu bilmiyorsun. Sana uyuşturucuyu o veriyormuş."

"Bir öğrenciden alıyor."

"O zaman nereden biliyorsun elinde daha fazlası olmadığını?"

John dizleri ve ellerinin üstünde kalktı, sonra kanepenin kolçağına tutundu doğrulmak için. Önce bir ağır, titrek bacak, sonra öteki. "Çünkü biz konuşuyoruz. Çünkü tek derdinin kitabı bitirip sikik apartman dairesinden çıkmak olduğunu biliyorum, sonra bütün hayat sürekli *senin* etrafında dönmeyecek."

Vladimir dolanıp durmayı bıraktı, derin bir nefes aldı, kafasını iki yana salladı. John Cynthia hakkında Vlad'a tanıdık gelen bir şey aktarmış olmalıydı çünkü vücudundaki gerilim çözülüp gitti anında.

"Hayatım ne zaman benim etrafımda döndü ki?" dedi usulca. Bakışlarını bizden uzağa çevirip bir şeyler söyledi sessizce dudaklarını kımıldatarak, tahminimce Cynthia'ya cevap yetiştirdi. Sonra, başı yerde, elini uzattı. "Bana bir sigara versene."

"Orada," dedim, pencerenin pervazını işaret ettim. Yürüdü; kamburu çıkmış, hırpalanmış görünüyordu, bir sigarayı dudaklarının arasına, ötekini kulağının arkasına yerleştirdi, uzun bir süre pencereye bakıp durdu öyle. Sonunda John'la bana, camdaki yansımamıza baktığını fark ettim. Çakmağı ağzındaki sigaraya yanaştırdı.

"Burada sigara içemezsin," dedim çabucak ve çakmağı cebine koyduğunu fark etmeden.

Verandaya açılan sürmeli kapıya yaklaştı. Yüzü bizden dönük, "Derdiniz ne sizin?" diyerek kafasını iki yana salladı. Kapıyla cebelleşti, çekiştirirken rayından çıkardı, kapı çerçeveden çapraz çapraz sallanmaya başladı. John'la bakıştık, Vladimir davranışlarını görmezden gelmeye çalıştığımız öfkeli bir ergenmiş gibi elimi kaldırdım bir şey dememesi için.

Verandadan görünen sırtını, sigarayı indirip kaldıran kolunu izledik. Bitirince kül tablası niyetine kullandığımız su dolu kahve kutusunda söndürdü (sessizliğin içinde bir *cup* sesi), sonra göle yürüdü. Çakıllı kumsalın kanonun alt kısmına sürtünmesi, sonra da kanoyu suya indirirken çıkan şırıltı ve suyun kendini bırakışı geldi kulağımıza.

"Can yeleği giy," diye bağırdı John o tarafa.

"Git, durdur onu. Gece açılmamalı." Kapıya yanaşıp dışarı baktım ama beş altı adımdan ilerisini göremedim o karanlıkta.

"Merak etme. En kötü ne olabilir ki?" John elini sallayıp kaygımı geçiştirdi, sonra kaşlarını kaldırdı şaka yollu. "Uğursuzluk getirir mi dersin?"

Göğsüne vurup susmasını söyledim. Kollarını belime doladı, başımı eğip göğsüne dayadım kuğu gibi. Bir süre öyle durduk. Kocaman elleriyle saçlarımı okşadı.

Ben oturma odasındaki tabakları toplayıp akşam yemeğinden kalan, daha önce onlarla uğraşamayacak kadar yorgun olduğum için dokunmadığım artıkların icabına bakarken John da radyoyu kurcaladı, hafif ve melodik parçalar çalan bir caz kanalı bulana kadar. Papatya çayı yaptım, mutfak masasında oturup içtik. İkimizin de üstüne huzurlu, melankolik bir yorgunluk çöktü, uyukladığımı fark edince başımı sallayıp kendime geldim; John yanağını masaya dayamış uyuyordu.

Ses çıkarmadan yatak odasına süzüldüm yavaşça, yün kamp battaniyelerini ve yorganı çektim, soğuk, akşamki faaliyetler yüzünden ıslak çarşafı çıkardım. Yerine Sid'in küçükken çok sevdiği, üstünde büyük büyük kedi çizimleri olan eski pazen çarşafı örttüm. Bir gece odasına girdiğimde Sid'in yüzünü kedilerden birinin yüzüne tutkuyla sürdüğünü hatırlıyorum. Yedi yaşından bir çocuğun romantizm versiyonu.

John'u uyandırdım usulca. "Ben burada uyuyabilirim," dedi ama çekyatla uğraşamayacak kadar yorgun olduğumu söyledim, gelip benimle yatmasını tercih ederdim.

Yatak odası buz gibiydi, ısınmak için birbirimize sarılmaktan, kollarımızla bacaklarımızı birbirine dolamaktan başka çare yoktu. Çenesini başımın üstüne dayadı, ben de boynunun yumuşak kısmına sokuldum iyice.

Sarmaş dolaş vaziyette, yatağın başucundaki saati gördüm, sabahın dördüydü.

"Yarın duruşma için okula dönecek misin?" diye sordum.

"Henüz karar vermedim."

"Alarmı kurmamı ister misin?"

"Hayır."

Beni sinir sistemimin merkezinden yatıştıran bir sıcaklık yayıyordu. *Bazı erkekler emniyete taşranın cehennemi der.*

Tam dalıp gidecektim ki aklıma geldi. "Şiirin neyle ilgili?"

"Ne?"

"Yazdığın şu epik şiir. Neyle ilgili?"

"Ha," diye mırıldandı. "Bir modern zaman Don Quijote'siyle. Dünyayı olduğu gibi görmeyi reddeden yaşlı bir adamla."

Ormandaki yavrular gibi birbirimize sokulup sarılmış, masum ve metruk, uyuyakaldık.

XX.

İlk uyanışımda turuncuyla ve dumanla çeviriliyim. Vladimir beni çekiştiriyor, bağırıyor bana ama kelimelerini seçemiyorum. Renkler ve gölgeler varsa yoksa. Yarı kaldırıyor beni, yürümem gerektiğini çıkarıyorum bundan, yürümeye çalışıyorum ama beynimi bacaklarımla doğru düzgün konuşturamıyorum, bu yüzden çoğunlukla o geçiriyor beni ışıktan, karanlıktan, soğuktan ve sıcaktan, kumsala o çıkarıyor, belden altımı suya sokup gidiyor yine.

İkinci uyanışımda tavanı bej kartonpiyerli kusmuk sarısı bir odadayım. Vücudumda müsamaha edemediğim bir acı var. Merhaba, demek istiyorum. Boğazımdan çıkan ses hırıltı gibi. Bir şey, biri giriyor görüş alanıma, tamam, geçti, diyor, sonra kayboluyor. Elimden geldiğince uzun süre açık tutmaya uğraşıyorum gözlerimi ama kapanıyorlar yine.

Üçüncü uyanışımda Sid'in sesini duyuyorum. Anne, diyor, anne, uyandın işte. Sesi kısık ve boğuk geliyor. Yüzü beliriyor gözümün önünde, bulanık, çarpık –ama onun yüzü yine– beni duyabiliyorsan iki kez göz kırp, anne... Tabii ki seni duyuyorum demeye çalışıyorum ama sesim vıraklar gibi çıkıyor ve Sid'in nefesi kesiliyor –sadece iki kez göz kırp, anne– diyor, kırpıyorum ve seni seviyorum, deyip yumuyorum gözlerimi yine.

XXI.

Bedenimin yüzde yirmi ikisine üçüncü derece yanık teşhisi kondu. Büyük kısmı bacaklarım, birazı boynum, bir de yüzümün alt kısmı.

John'un bedeninin yüzde otuzundan fazlasına üçüncü derece yanık teşhisi kondu. Gövdesi, başının arkası, bacaklarının alt kısımlarının arkası ve kollarının dış kısımları.

Ben yirmi gün kalıyorum hastanede, sonra dört ay rehabilitasyon.

John otuz iki gün kalıyor, rehabilitasyonu altı ay.

Derimizi bir kadavranın derisiyle yamıyorlar.

XXII.

Vladimir kano gezisinden dönerken içerideki yangını görmüş. 911'i arayacak telefonu olmadığından gölün sularına atlamış, eve koşmuş, içeri girmiş, önce beni, sonra John'u sürükleyerek çıkarmış dışarı, sonra da koşa koşa yakındaki göl evlerinin kapılarını evde birini bulana kadar çalmış. Çok daha sonraları, ona ilk kimi kurtaracağına nasıl karar verdiğini soruyorum. Seçim yapmadım aslında, diyor, vakit yokmuş. Ama belki de iyice eşerse sırf ben daha genç olduğum için önce beni kurtarması gerektiğini düşünmüş olabilirmiş.

XXIII.

Hastaneden rehabilitasyon merkezine sevk edildiğim gün, Sid'le Alexis beni odama yerleştirmeye geliyor. Bu oda da sarı, Sarı Duvar Kâğıdı şakası yapıyorum, kolay lokma ama hâlâ ilaç tedavisi gördüğümü unutmayalım. Oturuyoruz, ben suni polyester örtülü yatağıma, Sid tekli koltuğa, Alexis de onun arkasına geçiyor, Sid'in elini tutuyor. 1950'lerde yaşayan bir şirket yöneticisiyle karısı pozu veriyorlar sanki. "Hamileyim," diyor Sid bana. "Trendeki adamdan, sana anlatmıştım, hatırlıyor musun?" Alexis Sid'in elini sıkıyor avucunda. "Mutlu musun?" diye soruyorum Alexis'e. "Evet," diyor. "Adam hakkında hiçbir şey bilmiyoruz," diye ekliyor Sid. "Dolayısıyla yok gibi bir şey," diye tamamlıyor Alexis.

XXIV.

Sigorta şirketinin bilirkişileri ısıtıcıları kapatmayı ihmal ettiğim sonucuna varıyor.

Bilgisayarım ki kitabımın tek kopyası orada kayıtlıydı, yangında yok oluyor.

XXV.

John rehabilitasyondan eve onu Sid'in bırakacağı şekilde yapıyor planları ama Sid o kadar hamile ve doğum iznine ayrılmadan yeni işinin altyapısında yerini yapmakla o kadar meşgul ki Sid'i, John'u alma işini bana bırakması için ikna ediyorum. Talebim üzerine John'la farklı merkezlere gittik. Nekahet döneminde mümkün mertebe kimliksiz olmak istedim, aynı anda hem ilişkimle yüzleşip hem de vücudumu onarmak işime gelmedi ve sormadım ama John'un da böyle hissettiğine emindim. Sid'in de ekli olduğu, idari düzenlemelerle ilgili bir iki e-postayı saymazsak hastane sürecinden beri iletişime geçmedik hiç, Sid'in aracımız gibi davranmasına izin verdik. Sessizliğimiz husumetten değil, enerjimizi muhafaza etmek için daha çok. Fiziksel formlarımızın yeni gerçeklikleriyle uzlaşmak için yalnız kalmaya ihtiyacımız var yüz yüze gelmeden önce.

Sid'e, John'a planların değiştiğini haber vermemesini, ona sürpriz yapacağımı söylüyorum. Son aylarda Alexis'in hukuk fakültesinden bir arkadaşı ısıtıcıları imal eden şirketle mahkemeye başvurmadan anlaşmaya varmamız için uğraşıyordu, John'un rehabilitasyondan çıkacağı hafta tazminatımızın resmî meblağını öğreniyorum. Viktorya dönemi romanlarındaki tabirle mebzul bir miktar, insana pek çok kapı açacak türden (vaktiyle bir yatırım bankerinin bana dediği gibi, para enerjidir) ve haberi ona kendim verme kararı alıyorum, konuşacak bir şeyimiz, tabiri caizse eve dönüş yolculuğumuzu çerçeveye oturtacak bir konumuz olsun diye. Soğuk tavuk ve limonlu gazozla piknik yapmak bile geçiyor aklımdan, yol üstünde ağaç

altı bir parkta dururuz, ona bir kamp sandalyesi açar, dizlerine battaniye örter, yeni konduğumuz mirasın müjdesini veririm, diye düşünüyorum.

Ne var ki taburcu olduğu gün güneş ortalıklarda yok, hava serin, yağmur serpiştiriyor: New York'un kuzey kasabalarına hükmeden kasvetli baharın yerini yaza bırakırkenki son iç çekişleri. Muhtemelen böylesi daha iyi, diyorum kendime. O ne hissedecek benim yanımda, ben onun yanında nasıl hissederim bilmiyorum. Kendimizi bir mizansene zorlamak hata olur, kendi beklentilerimin baskısıyla müzakere etmek istemiyorum, hepsinden öte, paranın bizim için, benim için, bizim için ne anlama geldiğini bilmiyorum. Birkaç gün önce evde bakım hizmeti veren bir müessese zemin kata yatak kurdu, zira belli ki John'un merdiven çıkması için zaman lazım; o zamandan beri etraftaki ıvır zıvırın ve mobilyaların yatakla bir şekilde uyumlu görünmesini sağlamak için saatler harcadım. Taburcu olmamın üzerinden iki ay geçmesine rağmen fiziksel açıdan zayıfım hâlâ; eşyaları doğru dürüst kaldırıp taşımayı beceremediğim için *şite* maskemizi kırıp bir sürü fotoğraf çerçevesinin camını çatlattım. Bu sabah ağır bir komodini yatağın yanına sürükledim, ayaklarından biri ahşap zeminde beyaz bir yarık açtı. Komodinin üstüne bir lamba ve bahçemizden kestiğim bir demet sümbülü koydum, sonra gücümü toplamak için uzandım bir saat.

John'un kaldığı rehabilitasyon merkezi evin iki saat kuzeyinde, ağaçlarla kaplı, kırsal bir alanda; tabelaların işaret ettiği gibi, etrafa dağılmış tek tük komünler, av meraklıları, eksantrikler ve evanjelikler mesken tutmuş burayı. Sık bir ormanın içinde araba sürdüğüm son kırk beş kilometrelik çakıl yolda baharın florası –sarı, cart pembe, leylak rengi, hayalet beyazı çiçekler– ağaçların yeşillikleri arasından görünüyor yama yama; günün griliğine karşı aşırı parlak, rahatsız edici renkler. Girişteki heybetli taş kapıyı uzun bir garaj yolu izliyor, yolun iki yanında sarmaşıklarla kaplı, çiçeklerini yağdıran çanak

ağaçları dizili alçak duvarlar var. Kıskançlığa kapılıyorum bir an için –benim kaldığım rehabilitasyon merkezi kenar mahallelerden birine yeni dikilmiş bir binaydı– ama üç beş virajdan sonra otoparka vardığımda insafa geliyorum. Binanın kayda değer bir yanı yok: Birbirinden manasız uzaklıklara kondurulmuş orantısız bir şekilde küçük pencereleri, önde kir pas içinde bir iki bankı ve kimsenin kullanmadığına kalıbımı basacağım, eğri büğrü bir zeminde yamuk yumuk duran plastik çardağıyla bodur, 1980'ler tarzı bir mimariden ibaret burası.

Pastel renklerde, kamuflaj desenli hemşire kıyafeti giymiş genç bir kadın beni John'un odasına götürüyor. "Çok tatlı bir adam," diyor, muhtemelen bunu bütün hastaları hakkında söylediği yollu çelimsiz bir şaka yapıyorum, gülümseyerek evet, diyor; bütün hastalar hakkında söylüyormuş ama bu kez ciddiymiş. Kapısının önünde gözlerimi kapatıp bir iki derin nefes alıyorum kapıyı vurmadan önce kendimi toplamak için. Elektra, Sophokles'in yazdığı oyunun tamamını bir kapı eşiğinde geçirir, derim hep öğrencilerime Uyarlamalar dersimde Theban üçlemesini işlerken. Elektra eve dönemiyor ama dünyaya adım da atamıyordur. Eşiklere, patikalara, aralara, araflara dikkat edin, derim öğrencilerime, bunlar dönüşüm yerleridir. Hemşire kıyafetli genç kadın ki hâlâ arkamda dikildiğinin farkında değildim, tereddüdümü yanlış yorumlayıp elini belimden dolandırarak kapıyı tıklatıyor, sonra kolu döndürüp kapıyı aralıyor. "Girebilirsiniz," diyor, beni yüreklendirerek. "Sizi bekliyor."

Onu, valizleri toplanmış, bir koltuğa kurulup Katalan yazar Josep Pla'nın *La Vida Amarga*'sının yeni çıkan bir çevirisini okurken buluyorum. On bir, on iki kilo vermiş, zayıflığı ona yakışıyor; zarif ve asil görünüyor böyle. O âna kadar farkına varmasam da klişeleşmiş sahnelerden hareketle içeri girdiğimde onu uyuşmuş bir halde, gündüz vakti televizyonda verilen saçma sapan programları izlerken, gülümser ve ağzından salyalar akarken, zihni ve ruhu körelmiş bulacağımı sanıyormuşum meğer. Böyle dimdik oturmuş kitap okuması, üstelik

okuduğunun az buz bir şey olmaması, yaralarına, bunca hırpalanmasına, dünyadan kovulmasına rağmen entelektüel standartlarından şaşmaması...

"Sid nerede?" diye soruyor, kulağımı tırmalayan babacan ve endişeli üslubuyla. "Neden sen geldin? Sid iyi mi?"

İçini rahatlatıp ne düşündüğümü izah ediyorum. "Zaten evde görecektik birbirimizi, o yüzden..."

Kafa sallıyor, çıtı çıkmıyor bir an için, sonra, dolgulu dayanaklarını kavrayarak ayağa kalkıyor. Ensesinden kafasının tepesine kadar saçlarının tamamen yok olduğunu görüyorum, yerinde kırmızımsı mor bir doku nakli var. Baktığımı fark edince dönüp gösteriyor olduğu gibi. "Zamanla rengi solacakmış," diyor. "Daha sonra saçlı deri nakli de yaptırabilirmişim, en azından bana dedikleri bu."

Sonradan beni görünce rahatsız olduğunu söylüyor; eve dönüş yolculuğunun ruhsal bir deneyim, eski tanıdık dünyasıyla adım adım yeniden tanışıklık kuracağına inandığı bir seyahat olacağını düşünmüş. "Kendimi arabadan inip çalılara ve yan taraftaki hortuma dokunurken, elimi duvarın kaplamasına koyarken hayal etmiştim," diyor. "Sonra eve arkadan girip seni içeride bulacaktım, ya bir dergiye gömülmüş, ya mutfakta ufak tefek işlerle uğraşırken."

Ama o sırada hiçbir itirazda bulunmuyor. Yavaşça eğilip sandalyesinin bir köşesinden saks mavisi bir bere çıkarıyor. Modaya uygun, çarpıcı bir renk, taktığında kafasının arkasını büyük oranda kapatıp gözlerini ortaya çıkarıyor, bir de kilo vermiş haliyle bir gezi broşüründen fırlamış, hava şartlarından yıpranmış Avrupalı bir liman işçisi gibi gösteriyor onu bu.

"Kızın almış bana," diyor süklüm püklüm.

Kafa sallayıp beğendiğimi ima ediyorum. "Gidelim mi?" diye soruyorum.

Gidelim diyor ama kıpırdamıyor, destek almak için bir eliyle koltuğun koluna tutunduğunu fark ediyorum. Duvara dayalı bir baston var, biraz uzağında kalıyor. Uzatıyorum, bana

bakmadan alıyor. "Valizler için birini çağırmamız lazım herhalde," diyorum.

"Ben taşırım demiyorsan, evet," diye cevap veriyor.

"Taşıyamayacağım kesin," diyorum, ikimiz de güler gibi bir of çekiyoruz; müşterek bir teslimiyet sesi. Resepsiyonu arıyorum, önünde valiz arabasıyla ergen bir oğlan çıkageliyor. O geldiğinde ben John'un öbür, bastonu tutmayan koluna girmiş bulunuyorum, düşmekten korktuğumuz için bir ressama poz verip onu çalışırken izler gibi duruyoruz kıpırdamadan. "Ne kadar tatlısınız birlikte," diyor çocuk arabayı kapıdan çıkarmadan önce, John'la yapmacık bir dehşetle birbirimize bakıyor ve onu loş, mavi halılı koridor boyunca takip ediyoruz.

Taburcu işlemleri neredeyse iki saat alıyor, dolayısıyla yanımızda bir dolu hap, krem ve çıktıyla arabaya yerleştiğimizde ikimiz de kurt gibi açız, arabayı doğruca bulabildiğim en yakın restorana sürüyorum, sırtı spiralli, üstü plastik kaplı kocaman menüleriyle 1950'lere selam çakan krom kaplı bir yer çıkıyor burası.

Masamıza oturunca John uzanıp yaralarımı gizlemek için boynuma doladığım eşarbın ipeğine dokunuyor.

Büyüdüğüm evde annemin büyükannesinin bir resmi vardı. Oturmuş, üzerinde şık bir elbise, yüzünün bir yanında kocaman bir fiyonk. "Şu fiyongu görüyor musun?" demişti annem beni fotoğrafa bakarken yakalayınca. "Büyükannem çocukken tuzu iyotlamıyorlarmış. Fiyonk devasa bir guatrı örtüyor." Ne kadar büyük olduğunu sorduğumda, "Idaho patatesi kadar," diye cevap vermişti.

İnternetteki videolar sağ olsun, rehabilitasyondan çıktığımdan beri geçen bu iki ayda hasarlı derimi gizlemek için muhtelif kumaşları enteresan şekillerde bağlamakta ustalaştım. Boynumu oldum olası beğenmezdim zaten.

"Görebilir miyim?" diye soruyor John. Çenemin yan tarafına kadar uzanan yanığımın kanıtını meydana çıkarmak için ilmekleri açıyorum. Uzanıp yüzümün altına dokunuyor.

"Gizlemene gerek yok," diyor. "Çok güzel."

Daha sonra böyle dediğini hatırlayacak ve ara ara evden eşarpsız çıkmakta daha cesur davranacağım. Bazen kendimi kaçamak bakışların, başka yöne çevrilen gözlerin önüne sermek güç veriyor bana. Bazen de eskisi gibi hissediyorum; bir iki kilo aldım diye, ne kadar sıkarsa sıksın, ne kadar tahriş ederse etsin ceza kabilinden kendimi en dar pantolonlarımı giymeye zorladığım zamanlardaki gibi.

Ama o gün restoranda, "Eksik olma, kalsın," diyor ve garson siparişlerimizi almaya gelmeden eşarbı yeniden boynuma doluyorum hemen.

Kulüp sandviç, bahçe salatası ve bir tabak tatlı patates kızartması paylaşıyoruz, sonra, haberi bir merasim havasında vermek istediğim için birlikte bir dilim hindistancevizli pasta yemeye ikna ediyorum onu. Pasta geldiğinde ki hiçbir pasta diliminin olmaması gerektiği kadar yüksek ve geniş kendisi, John'a anlaşmayı anlatıyorum. Miktarı duyunca duraksıyor, gözlerini kırpıştırıyor, kahvesini süzüyor pürdikkat. Cevap versin diye gözünün içine bakıyorum endişeyle. "Ne diyorsun?" diye soruyorum, sesim bir parça gergin.

"Diyorum ki..." Duraksıyor. "Diyorum ki..." Yeniden duraksıyor. Lütfen konuşur musun artık, diye çıkışıyorum. "Madem öyle keşke ıstakoz söyleseymişim," diyor fincana bakarak kederli kederli.

İnlemeyle gülme arasında bir sesle boğuluyorum, sesim niyetlendiğimden çok daha yüksek çıkıyor. Öyle ki kasadaki kız yanıma gelecek gibi oluyor ama elimle savıyorum onu.

"Pardon," diyor, gözleri hâlâ yerde, başarısına gülümseyerek. Çatalıyla pasta tabağında ritim tutuyor. "Yani bana mahkûm değilsin artık, senin kendi evin, benim kendi evim olabilir, bakıcı filan da tutabiliriz," diyor.

Evet. Ben de aynı şeyi düşünmüştüm. Para ayrılmayı kolaylaştırıyordu. Önceden çok göz korkutucu gelen bütün lojistik meseleler birine, parası ödenecek birine devredilebilirdi;

ister evi satmak olsun konu ister hastane faturalarının icabına bakmak, hatta bize ayrı, birbirinden uzak evler almak bile. "Mümkün."

"Benim de sana haberlerim var aslında," diyor. "Üniversite emekli maaşıma dokunmayacak. Onurlu terhis. Vicdan azabı çekiyorlar sanırım."

Tebrik ediyorum. Dakikalar boyunca ikimiz de ağzımı açmıyoruz. Pastadan kazıdığımız şekerleme karışımının üstüne şekiller çiziyorum.

"Dramatik ironi, değil mi? Yaktık ve yandık. Çok Fransız, Balzac gibi," diyorum.

Sırıtıyor. "Bana sorarsan, biraz kör göze parmak," diyor.

Eski, alaycı bir gıcıklığın içimi tırmaladığını hissediyorum. "Eh, hiçbir zaman çok kudretli tipler olmadık, dolayısıyla düşüşümüzün çok da seyirlik bir yanı yoktu. Ayrıca yanımıza kâr kaldı," diyorum. "Büyük ölçüde."

"Böyle düşünemezsin," diyor, gözleri karanlık ve küçümser. "Bir şey yanına kâr kalmış, kalmamış, kefaret, hak ettiğini bulma, filan. Benim bir önemim yok, senin bir önemin yok. Bir önemimiz olduğu düşüncesi pazarlama yalnızca. Kişilik kültü işte. Sen de biliyorsun bunları."

"Bunun şu sıralar pek popüler bir argüman olduğunu sanmıyorum."

"Ben de şu sıralar pek popüler bir adam değilim zaten." Başını yana eğip ellerini iki yana açıyor eski vodvilciler gibi.

"Evet, değilsin," diyorum. Kendimi bir apartman dairesinde hayal ediyorum, her yer kendi seçimlerimin kati ve kasıtlı sakinliğiyle dolu. Kadife bir kanepe, merdivenli bir kitaplık. Bir kedi belki ya da kedisiz; evcil hayvanım olsun diye tutturmadım hiçbir zaman. Sonra John'u kendi dairesinde hayal ediyorum, ofisinden getirdiği deri koltuklar, yerde Sid'in aldığı (ya da benim aldığım) soluk kırmızı kilimler. Bir kadın. Öyle ya da böyle, kadın John'un parası için orada. Ya da Sid'in kendi giydiği, şık erkek mağazalarından aldığına emin olduğum

yeni beresiyle çevrelenmiş yüzüne bakınca, John için de orada olabilir aslında. Kadın beni rahatsız ediyor mu? Pek etmiyor. Ama çok daha basit bir düzenleme yapılabilecekken enerjiyi ki para demek ve parayı ki enerji demek, bölmek biraz israf gibi geliyor galiba.

Restoranın rampasından yürüyerek inerken durup küçük bir ekibin yolun karşısındaki reklam panosuna evrim karşıtı gibi görünen bir afiş asmasını izliyoruz. 1960'larda çekilmiş bir *auteur* filminden sahne gibi, çirkin afiş loş göğe yükseliyor, yaşlı bir çift çiseleyen yağmurda, kör edici gümüş binanın önünde duruyor. Sahnenin yukarıdan çekildiğini hayal ediyorum, ikimiz ufacığız, kollarımız birleşmiş, John'un mavi beresi cart bir fener gibi.

"Siktir olup gidelim buradan," diyor, birlikte üstüne çapraz işareti çizilmiş bir maymun resminin panonun çerçevesinde bir doğrulup bir yattığını gördükten sonra.

Yolun sonuna doğru nefes alıp verişi ağırlaşıyor, koltuktaki duruşu canını yakıyor. Eve varınca onu yatağına götürmek dev bir çaba gerektiriyor, destek yastığına sarılıp uyuyakalıyor hemen yan yan.

Onunla Florence Nightingale sendromu yüzünden, bana ihtiyacı olduğu ve bu da bana bir amaç ve iktidar kazandırdığı için ya da benzeri bir bayat hikâyeden ötürü kaldığımı düşünmeyin lütfen. Evde bakım hizmetleri hemen ertesi gün geliyor ve onunla kendine bakabilecek hale gelene kadar ilgileniyor. Özgürlüğümü ya da zevklerimi feda ediyor da değilim; aslına bakarsanız ertesi akşam Albany'deki bir sinema salonunda yeni, çok övgü alan bir operanın gösterimine gidiyorum. Yo, hayır, olaylar böyle gelişiyor çünkü işler yoluna girdiği şekilde giriyor çünkü bir kapı açıyorum, ardından bir kapı daha ve anlıyorum ki özgürlüğün en büyük biçimlerinden biri bu rahatlık.

XXVI.

John'la paranın bir kısmını Manhattan'ın Washington Heights bölgesindeki bir apartmandan daire almak için kullanıyoruz. Eskiden kulübenin durduğu araziyi satıyor ama kasabadaki evi tutuyoruz. Ben akademik yıl boyunca haftada iki gün kuzeye gidip ders veriyorum hâlâ ama John genellikle şehirde kalıyor. Yeni hayatımızda Sid ve Alexis işteyken bebeğe biz bakıyoruz. Onu Fort Tryon parkında aheste yürüyüşlere çıkarıyoruz, gelip geçen herkesin vücuduna bakıp güzelliklerine odaklanıyorum. Fizyoterapiye gidiyoruz. 92. Cadde'deki Y'ye gidiyoruz. Çok istekliyiz. Off-Broadway tiyatrolarına üye oluyoruz. Birbirimizin ulaşması zor yerlerine reçeteli kremlerimizi sürüyoruz. Müzelere "arkadaş" oluyoruz. Lincoln Center'da film festivallerine gidiyoruz. Uyuşukluktan şikâyet ediyoruz. Macaristan gezisine çıkmayı planlıyoruz. İyi anlaşıyoruz, iyi anlaşmazsak olacaklardan çok korkuyoruz. Sanattan ve fikirlerden konuşuyoruz. Yanıkların uzun vadeli komplikasyonları oluyor. Tabii ki hareket etmek acı veriyor bazen.

Vladimir gençten bir adamın kendisinden yaşlı bir kadınla dokunaklı ilişkisini konu alan bir roman yazıyor. Kadın dağlardaki bir kulübede çıkan yangında ölüyor. Kadının cildinin gevşekliğiyle ilgili çok bolca tasvir, teşbih ve metafor var. Kitabın iyi yazıldığına ama "iç sıkıcı" olduğuna hükmediliyor, birkaç ödülün uzun listesine girse de pek satmıyor.

Cynthia'nın kitabı sürpriz bir şekilde ülke çapında çoksatanlar arasında yerini alıyor, ağızdan ağza yayılan bir başarı yakalayıp National Books Critics Circle Ödülü'nü alıyor.

"Ülke çapında çoksatar" olmanın eskisi kadar büyük bir anlamı olmadığını açıklıyor bana, artık kimse kitap almıyor çünkü. Vlad ona en azından aldığı avansı tazmin ettiğini söylüyor, kıskanıyor ama gurur da duyuyor karısıyla. Cynthia, şimdi senin sıran, bebeğim, diyor cömertçe. İçindeki buz kütlesi erimiş gitmiş sanki: Nihayet kendinden emin, en azından şimdilik. Kasabanın ortasında yenilenmiş, Viktorya tarzı bir ev alıyorlar. Ben durumumdan ötürü yarı zamanlı çalışmaya başlayınca Cynthia'ya kadro teklif ediliyor, o da kabul ediyor.

John epik şiirini bitirip şiir basan yayınevlerinden birine gönderiyor. Yayımlıyorlar ama camiada şiiri cinsel içeriğine ve John'un geçmişine istinaden uygunsuz bulan genç yazarların itirazlarıyla karşılanıyor hemen. John seramiğe başlıyor. Ellerinin arasında ıslak kili hissetmek hoşuna gidiyor, yatıştırıcı ve serin.

Ben de bir yıl kadar sonra yazmaya başlıyorum yeniden. Mesaimi tamamlayınca yazdıklarımı e-postama atıyorum. Kitap on dokuzuncu yüzyılda yaşayan, yıllar önce bir birahane kavgasında Gallus Mag'ın ısırıp kopardığı, bir sıvının içindeki kulağını bir madalyonda, boynunda taşıyan kadın korsan Keçi Sadie'nin titizlikle araştırılmış, kurmacalaştırılmış hikâyesini anlatıyor. Çok yavaş, çok az ve her gün yazıyorum. Sular seller gibi taşa taşa yazma fikrine biraz şüpheyle yaklaşıyorum artık. Öncekinden daha kibar ya da daha kadirşinas değilim ama daha ölçülüyüm. Bu da bir tür huzur, ikaz ya da.

Sid'in bebeği çok güzel, sürekli gülümsüyor ki bu da bariz bir zekâ işareti. Döşeğinde yatıyor, ona yüksek sesle Shakespeare ve Dickinson okuyorum, kafiyeleri, ritimleri özümsesin diye. Sid'in anneliği şaşırtıyor beni; doğal, ılımlı ve şefkatli. Anne baba bakımından bu oğlandan daha şanslı bir bebek hayal edemiyorum.

Amma fazla düzen altüst oldu. Amma da fazla düğüm çözülüp çözülüp açıldı.

XXVII.

Bir gece, ben kasabadayken, girişteki zil çalıyor. Bir kez daha, kasabamızın evlere arka kapıdan girme âdetinden bihaber bir ziyaretçi. Kapıyı açtığımda, otuzlarının ortalarında bir kadın, elinde lime lime olmuş bir peçeteyle kendini tanıtıyor. İçeri davet edip, yangından, nekahet ve ilaçlarla gelen mahmurluktan beri her şeyden çok kafamın net olmasını istediğim için artık çok nadir içmeme rağmen, ona ve kendime birer kadeh şarap koyuyorum.

Oturma odasında oturuyoruz. John'la seyahatlerimizde topladığımız hatıraların çoğunu Manhattan'daki eve taşıdık, dolayısıyla mekân boş sayılır. Sıkış tıkış şehirden döndüğümde (ya da dönmek mi bu, artık bilmiyorum, belki de sadece buraya geldiğimde) boş zeminler, boş duvarlarla çevrili olma lüksü hoşuma gidiyor.

"O evde yok, değil mi?" diye soruyor. Hayır, diyorum, buraya pek gelmiyor artık, uzun yoldan rahatsız oluyor. Kafa sallıyor.

"Onu on yıldan uzun bir zamandır görmedim," diyor. "Beni tanıyacağından bile şüpheliyim. Çok değiştim." Beğenmediği vücuduna bakıyor üzgün üzgün.

Genç ve güzel biri. "Çok güzelsiniz," diyorum. "Tanır, eminim."

Gülümsüyor, bunlardan onun sorumlu olduğunu bilip bilmediğimi soruyor.

"Yedi kişiden biri olduğunuzu mu?" diye soruyorum. "Adınız listedeydi tabii."

"Hayır, bunları benim başlattığımı bilip bilmediğinizi sordum. Diğer kadınlarla ben temasa geçtim. Dilekçeyi ben organize ettim."

"Öyle mi?" diyorum, göğsüm sıkışırken. "Niçin yaptınız bunu?"

Ve ona baktım, bir zamanlar göz kamaştıran, gören herkesi etkileyen kadının kavrulmuş, kırmızı, yılanımsı derisinin üzgün, buruşuk yüzüne tırmanışına baktım. Bir seferinde John'a karısının benden nefret edip etmediğini sormuştum, onun başka insanlar hakkında onlardan nefret etmesine yetecek kadar düşünmediğini söylemişti. Bacaklarının arasında oturuyordum o esnada, o da bana ne kadar yetenekli olduğumu anlatıyordu. Ne konuda, diye sormamıştım. Gözüm kördü o zamanlar, lise denen rezillik yüzünden, ailemin küçümsemeleri yüzünden, üniversitede etrafımı kuşatan, kendinde her hakkı gören erkeklerin zalimliği yüzünden sersemdim hâlâ. Kendime duyduğum saygı çok uçucuydu, yaşıtım en tatlı kızlarla bile arkadaşlık kurmayı beceremiyor, kendi kuruntum da olsa sadece hocalarımı kendime yakın görüyordum. "Ne konuda yetenekliymişim?" diye sormam gerekirdi. Sikişme, sakso çekme, ümitsiz vaka olmakta, derdi belki.

Daha sonra, otuzlarımın başlarındaydım, can sıkıntısından gri mavi bir kozanın içinde, ülke çapında iş yapan bir muhasebe firmasının genel müdür yardımcısının ofisinin önündeki ergonomik bir sandalyede oturuyordum bütün gün. Arabalar, seyahat düzenlemeleri, kahve getir götürleri, toplantılar, plan programlar, IT departmanları. Müdürün patronlarının öfkeli telefonlarına cevap vermeler. Hangi iş üstünde çalıştığıma bakmak için omzumun üzerine eğildiği anlara katlanışlarım, hatta belki bazen hoşlanışlarım bu anlardan. Üst düzey yönetici parfümü kokusu. Masaüstüme kaydettiğim, mesai bittiğinde canım çıktığından hiç bakamadığım yüksek lisans programları sekmeleri. İçki içerek ve yoga yaparak geçirdiğim hafta sonları, öyle ya da böyle, bir şekilde benlik hissimi geri kazanmak için

çırpınışlar. Aldığım para da ahım şahım değildi. Şuydu kafamdaki tek soru: "Bundan daha iyisini yapacağımı nereden çıkarmıştım ki zaten?"

Üniversitedeki ruh halimi düşününce internetteki Sarhoş Bebek videosu geliyor aklıma. Videoda yeni yeni yürümeye başlayan, üstünde göbeğini açıkta bırakan tişörtüyle bebek tombulluğu kıyafetlerinin sınırlarını zorlayan bir ufaklık, küçük bir masadan ötekine hımbıl hımbıl yürüyüp ebeveynlerinin küçük içki şişelerine benzettiği içecekleri lıkır lıkır içiyor. Hezeyanlı bir özgüvenle sendeleye sendeleye sandalyeleri deviriyor, tabakları yerlere atıyor. Yiyecekleri yüzüne gözüne bulaştırıyor. Kendinden müthiş hoşnut, ortalığı berbat ettiğinin, nasıl göründüğünün, hareketlerinin ne manaya geldiğinin farkında bile değil.

Onun bunu görmesi gerekirdi. İçimde hâlâ ne kadar genç olduğumu, ne istediğimi ve benim için neyin iyi olduğunu ne kadar az bildiğimi görmesi gerekirdi. Beni ofisinden atması, gidip soğuk bir duş almamı, büyümemi, yaşıtım arkadaşlar ve sevgililer bulmamı söylemesi gerekirdi. Reşittim ama çocuktum yine de. Bana iltifatlar etti, övgüler yağdırdı, kendimi dünyaya sunacak şeyleri olan biri gibi hissettirdi ama sonunda anladım ki meğer flört icabıymış bunlar hep. Ben gerçek sanmıştım.

Masamın başında oturur, makbuzların altını çizer ya da fatura departmanıyla rakamları karşılaştırırken, benim gibi, yirmilerinin sonlarında ya da otuzlarının başlarında yalpalayıp duran, hayatını boşa harcayan, amacını bulamayan başka kadınlar olup olmadığını düşünmeye başladım. Değerleri hakkında, neye değdikleri hakkında aklı bunca karışık başka kadınlar. Yıllardır, üniversiteden önceki yıllardan beri tatmadığım bir enerjiyle yaptığım şeyin doğru olduğu, yapılması gerektiği hissiyle doldu içim. Üniversitenin ergenlikten erginliğe geçişimde bana yol göstermesi gerekirdi ama onun yerine beni itip yoldan çıkarmıştı tamamen. Mezunlar derneğine ulaştım. Diğer kadınları bulmak zor olmadı. Bu kadar gelişigüzel

davranılmayı hak etmemiştik. Gelişigüzel. Evet, doğru kelime buydu. Her ânın önemli olduğu bir yaşta, kim olduğumuza dair algımızı oluşturduğumuz yaşta, kullanılmış ve sonra geçiştirilmiştik kayıtsızlıkla.

Belki böyle düşünüyordu. Belki de karşımda, ilk buluştuğumuz gece Vladimir'in oturduğu koltukta oturan genç kadının böyle düşünüyor *olabileceğini* hayal eden bendim.

"Uzun vadeli psikolojik etkileri oldu," diyor akşam bir ara. "Çok gençtim," diyor başka bir anda. "Olup bitenlerin ne anlama geldiğini bilmiyordum," diyor, "bunun bana ne yaptığını çok daha sonrasına kadar anlamadım."

Hepsini hazmediyorum. Tanıklık etmemi istiyor, ben de uyum sağlamaktan memnunum. "Şimdi daha iyi misiniz?" diye soruyorum.

"Daha iyiyim," diye cevap veriyor.

Sohbeti farklı konulara kaydırıyor sık sık, eski sınıf arkadaşlarını ve akıbetlerini anlatıyor bana ya da o mezun olduğundan beri kasabada ve öğrenci profilinde gözlemlediği değişimlerden dem vuruyor.

Ayrılırken omzuna dokunup, "Önünüzde hâlâ koca bir hayat var," diyorum. Gözleri yaşlarla doluyor, teşekkür ediyor. Benim için sakıncası yok böyle bir şey söylemenin. İnanıyorum çünkü ve onun da duymaya ihtiyacı var.

Baş döndürücü, patlamaya hazır, zifiri karanlık ve kör eden aydınlık, silindir gibi, sinekkuşu gibi, bedende, atmosferde, kanımızın akışında, sokak köşelerinde, melodilerde, kokularda, düşen sıcaklıklarda ve artan hızlarda saklı. Mesken tuttuğumuzu unuttuğumuz odalarda, sahip olduğumuzu unuttuğumuz kıyafetlerde, hissettiğimizi unuttuğumuz dokunuşta.

Ah, ne yazık.

Teşekkür

Epigrafın İngilizce çevirisi Anne Carson'a ait.

Kitabımı ilk okuyanlardan biri olduğu ve tavsiyeleri için David Rogers'a teşekkürlerimle. Anna Stein'a teşekkürlerimle: hem bu kitabın yolu hem de benim yolum sana çıktığı için çok şanslı hissediyorum kendimi. Mahirane, yaratıcı editörlüğü ve sohbetleri için Lauren Wein'e teşekkürlerimle. Julie Flanagan, Lucy Luck, Claire Nozieres, Grace Robinson ve Will Watkins, size de teşekkürler. Ravi Mirchandani ve Roshani Moorjani'ye teşekkürler. Avid Reader ekibi, özellikle Jessica Chin, Amy Guay, Jordan Rodman ve Meredith Vilarello, teşekkürlerimi kabul edin lütfen.

Hannah Cabell ve Ryan King, Jennie ve Chris Jonas, Janet ve Rachel Kleinman, Miriam Silverman ve Adam Green, teşekkürler. Manzara tasvirlerinde verdiği ilham için Steve Coats'a teşekkürler. Hannah Heller'a şakasını kullanmama izin verdiği ve daha pek çok şey için teşekkürler. Metnimi tekrar tekrar okuduğu, benimle her şeyi tekrar tekrar tartıştığı, arkadaşlığı ve desteği için Hannah Heller'a teşekkürlerimle.

Annemle babama teşekkürler. Ruth, yıldızım ve Archie, şans tılsımım, size de teşekkürler. Ve sen, Adam, ilk okurum, düşünceli editörüm, en büyük savunucum, en hakiki dostum, sağ ol.

Şudur tek dileğim:
Bırakın, bildiğim gibi delireyim.
– Sophokles, *Elektra*

Ellili yaşlarının sonlarında bir kadın; küçük bir üniversitede ders veren, sevilen bir edebiyat profesörü. Aynı üniversitede öğretmenlik yapan John ile kuralları baştan konmuş, ziyadesiyle özgür bir evlilikleri var. Otuz yıldır *işlemiş* bu açık evlilik, eski öğrencilerin John'u uygunsuz ilişki ile suçlaması ve hakkında soruşturma başlatılmasıyla arıza veriyor. Kızı ve öğrencileri ondan kocasını terk etmesini bekliyor. O ise sadece evliliğini değil, görünüşünü, kariyerini, kendine dair her şeyi sorguluyor. Tüm bu çalkantılar ve dinmeyen kampüs dedikoduları yetmezcesine, isimsiz anlatıcımızın kampüse misafir öğretmen olarak gelen genç, şöhretli ve evli roman yazarı Vladimir'e karşı saplantısı her geçen gün büyüyor.

Julia May Jonas birçok dile çevrilen cesur ve sarsıcı ilk romanı *Vladimir*'de bizi ahlaki koşullanmaların insan kalbinin dürtüleriyle çarpıştığı bir bölgeye götürüyor. Karanlık mizahla yoğrulmuş bu kışkırtıcı roman, mahrem dünyalarımızı kaplayan mayın tarlasının haritasını ustalıkla çıkarırken iktidar ile arzunun arasındaki gri bölgeyi gözler önüne seriyor.

978-605-198-303-5
9 786051 983035

domingo
www.domingo.com.tr